

**AKSEKİ İLÇESİ BUCAKALAN KÖYÜ'NDEKİ MEHMET DURUK
KONUTU RESTORASYON VE YENİDEN İŞLEVLENDİRME ÖNERİSİ**

Muhammed ŞENOCAK

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ŞUBAT 2016

Muhammed ŞENOCAK tarafından hazırlanan “AKSEKİ İLÇESİ BUCAKALAN KÖYÜ MEHMET DURUK KONUTU RESTORASYON VE YENİDEN İŞLEVLENDİRME ÖNERİSİ ” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / OY ÇOKLUĞU ile Gazi Üniversitesi Mimarlık Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Öğr. Gör. Dr. ÖZLEM SAĞIROĞLU

Mimarlık Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum.....

Başkan : Prof. Dr. Behiye Işık AKSULU

Mimarlık Anabilim Dalı, Maltepe Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum.....

Üye : Prof. Dr. Sare SAHİL

Mimarlık Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum.....

Üye : Prof. Dr. Mehmet Zeki İBRAHİMGİL

Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum.....

Üye : Doç. Dr. Süleyman ÖZGEN

Mimarlık Anabilim Dalı, Karadeniz Teknik Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum.....

Tez Savunma Tarihi: 05/02/2016

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

.....
Prof. Dr. Metin GÜRÜ
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Muhammed ŞENOCAK

06.02.2016

AKSEKİ İLÇESİ BUCAKALAN KÖYÜ MEHMET DURUK KONUTU
RESTORASYON VE YENİDEN İŞLEVLENDİRME ÖNERİSİ
(Yüksek Lisans Tezi)

Muhammed ŞENOCAK

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Şubat 2016

ÖZET

Bu tez çalışmasında, Antalya İli Akseki ilçesinde Bucakalan Köyünde yer alan kırsal mimari eserlerden günümüze bozulmadan gelebilmiş ünik örneklerden biri olan Mehmet Duruk konutu konu edilmektedir. Çalışmanın amacı, yapının mevcut durumunun, restorasyon imkanlarının incelenerek yapının korunması ve gelecek nesillere iletilebilmesi için uygun restorasyon müdahaleleri ve işlevin araştırılmasıdır. Çalışma kapsamında, Antalya İli, Akseki ilçesi Bucakalan köyü ve konutun günümüzdeki durumu incelenerek, karşılaştırmalı çalışma ve tarihi araştırmalar ile konutun özgün durumu araştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar değerlendirilip, kriterler belirlenerek bu kriterlerin uygulamaya geçiş aşamasında, yeni işlev ile birlikte değerlendirildiği bir restorasyon projesi önerilmiştir.

Bilim Kodu : 803.1.085
Anahtar Kelimeler : Kırsal konut, Mehmet Duruk konutu, Akseki, Bucakalan köyü, restorasyon
Sayfa Adedi : 382
Danışman : Öğr.Gör. Dr. Özlem SAĞIROĞLU

RESTORATION OF MEHMET DURUK HOUSE IN BUCAKALAN VILLAGE
AKSEKİ

(M. Sc. Thesis)

Muhammed ŞENOCAK

GAZİ UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES

February 2016

ABSTRACT

On this thesis study, Mehmet Duruk dwelling which is in Bucakalan Town, Akseki District, Antalya Province, is one of unique samples which has come without deterioration from rural architectural works up to now has been subject . The goal of this study is to research appropriate restoration processes and functions in order to be the structure protected and to hand it down to next generation as examining current case of the structure and restoration opportunities. Within the concept of this study, the subject ' s eigenstate has been researched by comparison studies and historical researches as examining current case of Antalya Province, Akseki District , Bucakalan Town and the dwelling. A restoration project that obtained results have been evaluated, it has been evaluated with a new function during passing to application of the criteria as designating it has been proposed.

Science Code : 803.1.085
Key Words : Rural dwelling, Mehmet Duruk dwelling, Akseki, Bucakalan village, Conservation
Number of page : 382
Supervisor : Lecturer. Dr. Özlem SAĞIROĞLU

TEŞEKKÜR

Akseki İlçesi Bucakalan Köyü Mehmet Duruk Konutu Restorasyon Ve Yeniden İşlevlendirme önerisi konulu tez çalışmamı sabır ve titizlikle yönlendiren, her çeşit konuda yardımlarını esirgemeyen danışmanım Sayın Öğr. Gör. Dr. Özlem SAĞIROĞLU'na, yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım Prof.Dr. Işık AKSULU'ya, arazi süresince birlikte çalıştığım meslektaşlarım Mimar Hikmet ALİM, Mimar Tuğba KINIKLIOĞLU, Mimar Sevim Sezi KARAYAZI ve Mimar Ayşe Gizem DEMİR'e ve Bilişim desteğinden dolayı İbrahim KARACA'ya her zaman destek olan ailem Ömer ŞENOCAK, Fatma ŞENOCAK, Emine ŞENOCAK ve nişanlım Elif Damla AKSOY'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	xi
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	xiii
RESİMLERİN LİSTESİ	xiv
HARİTALARIN LİSTESİ.....	xxiv
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xxv
1. GİRİŞ	1
2. AKSEKİ İLÇESİ VE BUCAKALAN KÖYÜ ÖZELLİKLERİ	5
2.1. Akseki İlçesi Genel Özellikleri	5
2.1.1. Coğrafi konum	5
2.1.2. Topografik ve jeolojik durum	5
2.1.3. Bölge iklimi	6
2.1.4. Bitki örtüsü	7
2.1.5. Bölge tarihçesi	8
2.1.6. İdari durum ve nüfus özellikleri	10
2.1.7. Ekonomik ve ticari durum	11
2.1.8. Aile yapısı	12
2.1.9. Altyapı	12
2.2. Akseki İlçesi Ve Köylerinin Yapısal Özellikleri	13

Sayfa

2.2.1. Akseki ilçesi ve köylerindeki tescilli antik dönem yapıları, Sit alanları ve özellikleri	13
2.2.2. Akseki ilçesi ve köylerindeki tescilli anıtsal mimari örnekleri ve özellikleri	16
2.2.3. Akseki İlçesi ve köylerindeki kırsal sivil mimari örnekleri ve özellikleri Akseki ilçesindeki önemli sivil mimari eserleri	22
3. BUCAKALAN KÖYÜ VE MEHMET DURUK EVİ HAKKINDA GENEL VE TARİHİ ARAŞTIRMA	59
3.1. Bucakalan Köyü Özellikleri	59
3.2. Mehmet Duruk konutu Tarihi Ve Genel Özellikleri	62
3.2.1. Mehmet Duruk konutu tarihi özellikleri	62
3.2.2. Mehmet Duruk konutu yakın çevre analizleri	62
4. MEHMET DURUK EVİNİN MEVCUT DURUMUNUN TESPİTİ ...	69
4.1. Yapının Tespiti ve Tanımlanması	69
4.1.1. Yöntem	69
4.2. Yapının Tanımlanması	70
4.2.1. Genel tanımlama	70
4.2.2. Dış tanımlama	75
4.2.3. İç tanımlama	89
4.3.4. Taşıyıcı lemanlar	159
4.3.5. Mimari elemanlar	165
4.4. Fiziksel Durum	174
4.4.1. İnsanların neden olduğu bozulmalar	174
4.4.2. Doğa etkisi ile bozulmalar	177
5. RESTİTÜSYON	179
5.1. Restitüsyon Kavramı	179

	Sayfa
5.2. Restitüsyon İçin Kaynak Kullanımı	179
5.2.1. Karşılaştırmalı çalışma	181
5.3. Restitüsyonda Kaynak Kullanımı Üzerine Değerlendirme	188
5.3.1. İşlevsel restitüsyon	188
5.3.2. Fiziksel restitüsyon	188
6. RESTORASYON	193
6.1. Yapının Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi	193
6.1.2. Yapısal durum	193
6.1.3. Çevresel faktörler	194
6.1.4. Sosyal faktörler	194
6.2. Restorasyon Projesinin Amacı	196
6.3. Restorasyon Yaklaşımı	196
6.4. Finansal Model	198
6.5. Mehmet Duruk Konutu'nun Yeni İşlevi	199
6.6. Mekân Kullanımı	201
6.7. Restorasyon Müdahaleleri	202
6.7.1. Sağlamaştırma	207
6.7.2. Bütünleme	209
6.7.3. Temizleme	209
6.7.4. Yenileme	211
6.7.5. Çağdaş ek	212
6.8. Restorasyon Projesi Uygulama Aşaması	214
7. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	117
KAYNAKLAR	119

	Sayfa
EKLER	223
EK-1. Yerel sözlük	224
EK-2. Rölöve çizimleri	227
ÖAGEÇMİŞ.....	382

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 2.1. Akseki ilçesi 2007-2012 yılları nüfus sayısı	11
Çizelge 3.1. Akseki Köyleri yükseltileri	61
Çizelge 4.1. Güneybatı cephesi dış tanımlama tablosu.....	86
Çizelge 4.2. Kuzeybatı cephesi dış tanımlama tablosu	87
Çizelge 4.3. Güneydoğu cephesi dış tanımlama tablosu	88
Çizelge 4.4. Kuzeydoğu cephesi dış tanımlama tablosu	89
Çizelge 4.5. Evöğün iç tanımlama tablosu	90
Çizelge 4.6. Depo iç tanımlama tablosu	91
Çizelge 4.7. Depo iç tanımlama tablosu	92
Çizelge 4.8. Ağıl iç tanımlama tablosu	93
Çizelge 4.9. Depo iç tanımlama tablosu	94
Çizelge 4.10. Peyke iç tanımlama tablosu	95
Çizelge 4.11. Sofa iç tanımlama tablosu	96
Çizelge 4.12. Oda iç tanımlama tablosu	97
Çizelge 4.13. Oda iç tanımlama tablosu	98
Çizelge 4.14. Oda iç tanımlama tablosu	99
Çizelge 4.15. Oda iç tanımlama tablosu	100
Çizelge 4.16. Kafes önü iç tanımlama tablosu	101
Çizelge 4.17. Aralık iç tanımlama tablosu	102
Çizelge 4.18. Hela iç tanımlama tablosu	103
Çizelge 4.19. Ayazlık iç tanımlama tablosu	103
Çizelge 6.1. Mekân işlev tablosu	200
Çizelge 6.2. Fiziksel müdahale tablosu 1	203

Çizelge	Sayfa
Çizelge 6.3. Fiziksel müdahale tablosu 2	203
Çizelge 6.4. Fiziksel müdahale tablosu 3	204
Çizelge 6.5. Fiziksel müdahale tablosu 4	204
Çizelge 6.6. Fiziksel müdahale tablosu 5	205
Çizelge 6.7. Fiziksel müdahale tablosu 6	205
Çizelge.6.8. Fiziksel müdahale tablosu 7	206
Çizelge 6.9. Fiziksel müdahale tablosu 8	206

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 2.1. Akseki ilçesinin genel arazi bölünüşünün oransal dağılımı	8
Şekil 2.2. Binanın merdiven boşluğu	27
Şekil 3.1. Bucakalan Köyü yakın çevre analizi	63
Şekil 3.2. Bucakalan Köyü nitelikli yapı analizi	64
Şekil 3.3. Bucakalan Köyü arazi kullanım analizi	65
Şekil 3.4. Bucakalan Köyü yapım tekniği analizi	66
Şekil 3.5. Bucakalan Köyü kat yüksekliği analizi	67
Şekil 3.6. Bucakalan Köyü yapı durum analizi	68
Şekil 4.1. Mehmet Duruk evi duvar kesiti görünümü	160
Şekil.5.1. Bucakalan köyü plan şemaları	182
Şekil 5.2. Belenalan Köyü plan şemaları	183
Şekil 5.3. Belenalan Köyü cephe şemaları	184
Şekil 5.4. Bucakalan Köyü pencere tipolojisi	185
Şekil 5.5. Belenalan Köyü pencere tipolojisi	185

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim	Sayfa
Resim 2.1. Cevizli arkeolojik sit alanı	14
Resim 2.2. Süleymaniye Beldesi Karadağ Mağarası	15
Resim 2.3. Söyler Kalesi	16
Resim 2.4. Antik yol	16
Resim 2.5. Akseki merkez kentsel sit alanı haritası	17
Resim 2.6. Cevizli Beldesi kentsel ve arkeolojik sit alanları	18
Resim 2.7. Nodarhan	18
Resim 2.8. Üç Kemerli Köprü	19
Resim 2.9. Akseki Ulu Cami	20
Resim 2.10. Akseki Hükümet Konağı	21
Resim 2.11. Süleymaniye Beldesi eski okul ve lojmanı	21
Resim 2.12. Süleymaniye Beldesi eski Cami	22
Resim 2.13. Boyalı Ev	23
Resim 2.14. Ak Ev	23
Resim 2.15. Büyükalın köyü sarnıç örneği	25
Resim 2.16. Sarıhacılar köyü içinde sokak örneği	25
Resim 2.17. Ömer Duruk konutu	27
Resim 2.18. 20 no lu konut	28
Resim 2.19. Çobanoğlu ve Köstepen konutu merdiven görünümü	28
Resim 2.20. Ömer Duruk konutu aralık görünümü	29
Resim 2.21. Çantılıçukur ve Pınarbaşı Ayazlık görünümü	29
Resim 2.22. no:8, bucakalan köyü hela görünümü	30
Resim 2.23. Belenalan Köyü kafesönü örneği	31

Resim	Sayfa
Resim 2.24. Belenalan ve Büyükalın köyü oda örneği	31
Resim 2.25. Petek Evi kapı arası görünümü	32
Resim 2.26. Kiler örneği	32
Resim 2.27. Belenalan Köyü sofa örneği	33
Resim 2.28. Borta(bahçe kapısı) örneği	34
Resim 2.29. Borta örneği	34
Resim 2.30. Oda mekânı kapı görünümü	35
Resim 2.31. Traka/tıfraz örneği	35
Resim 2.32. Çıkma da kullanılan ahşap malzeme	36
Resim 2.33. Zemin kattaki pencere örneği	37
Resim 2.34. Üst kattaki pencere görünümü	37
Resim 2.35. Çıkma penceresi örneği	38
Resim 2.36. Ahşap ocağın her iki yanındaki pencereler	38
Resim.2.37. Özgün ahşap pencere	39
Resim.2.38.Aralık mekânındaki sabit pencere	39
Resim 2.39. Zemin kat tavan kaplaması görünümü	40
Resim 2.40. Boyanmış ahşap tavan örneği	40
Resim 2.41. Oda tavan örneği	41
Resim 2.42. Yüklük ve musandıra örneği	42
Resim 2.43. Ahşap niş örneği	42
Resim 2.44. Ahşap ocak görünümü	43
Resim 2.45. Ocak görünümü	44
Resim 2.46. Terek görünümü	44
Resim 2.47. Akseki konutunda çıkma örneği	46

Resim	Sayfa
Resim 2.48. Büyükkalan Köyü Akseki konutunda çıkma örneği	46
Resim 2.49. Akseki konutunda payanda	47
Resim 2.50. Akseki konutunda ahşap kafesli penceresi görünümü	47
Resim 2.51. Akseki konutunda çıkma penceresi	48
Resim 2.52. Akseki konutunda zemin kat penceresi	48
Resim 2.53. Akseki alaturka kiremitli çatı	49
Resim 2.54. Elmalı konutunda giriş kapısı örneği	49
Resim 2.55. Geleneksel konut örneği	50
Resim 2.56. The rural dweller's bodily engagement into the traditional construction process	52
Resim 2.57. Geleneksel duvar örgüsü	53
Resim 2.58. Taş duvarda “çivileme” örneği	53
Resim 2.59. Duvar yüzeyindeki sıva kaplaması	54
Resim 2.60. Çatı saçağı	54
Resim 2.61. Ahşap oluk	55
Resim 2.62. Büyükkalan köyü semerkandi örneği	55
Resim 2.63.Çivileme tek süsleme Gödene köyü	58
Resim 2.64. Ahşap kafesli pencere	58
Resim 2.65. Motifli ahşap kapı	58
Resim 4.1. Mehmet Duruk konutu güneybatı cephesi	71
Resim 4.2. Mehmet Duruk konutu giriş kapısı	72
Resim 4.3. Mehmet Duruk konutu merdiveni	72
Resim 4.4. Kafesönü mekânın özgün penceresi	75
Resim 4.5. Kafesönü mekânı	76
Resim 4.6. Çıkmayı taşıyan eli böğründeler ve ahşap dikme	77

Resim	Sayfa
Resim 4.7. Çıkmanın çatı örtüsü alaturka kiremit görünümü	77
Resim 4.8. Oda mekânın özgün ahşap kafesi	78
Resim 4.9. Kafessiz penceresi	78
Resim 4.10. Depo mekânın penceresi	78
Resim 4.11. Depo mekânın pencere boşluğu	78
Resim 4.12. Mekânın pencere boşluğu	79
Resim 4.13. Peyke mekânındaki sac levha	79
Resim 4.14. Bahçe kapısının görünümü	80
Resim 4.15. Oda mekânın içten kepenkli dıştan kafesli penceresi	80
Resim 4.16. Oda mekânın kuzeybatı cephesine açılan penceresi	81
Resim 4.17. Kafes önü mekânın özgün pencerelerinin görünümü	82
Resim 4.18. Peyke mekânındaki sabit ahşap pencere	82
Resim 4.19. Ayazlık mekânındaki kapı boşluğunun görünümü	83
Resim 4.20. Aralık mekânındaki sabit pencere	83
Resim 4.21. Sofa mekânın dışarı açılan pencereleri	84
Resim 4.22. Oda mekânın dışarı açılan pencereleri	85
Resim 4.23. Oda mekânı içten kepenkli dıştan kafesli penceresi	85
Resim 4.24. Ağıl mekânına açılan ahşap kapı	104
Resim 4.25. Depo mekânına açılan kapı	105
Resim 4.26. Peyke'ye açılan kapı	105
Resim 4.27. Ahşap döşeme girişleri görünümü	105
Resim 4.28. Evöğün mekânı zemin malzemesi	106
Resim 4.29. Evöğün mekânı ocakaltı ve yemlik görünümü	106
Resim 4.30. Evöğün mekânı ahşap dikme görünümü	107

Resim	Sayfa
Resim 4.31. Depo mekânı ahşap kapısı	108
Resim 4.32. Depo mekânı pencere boşluğu	108
Resim 4.33. Depo mekânı tavan görünümü	108
Resim 4.34. Depo mekânı zemin görünümü	109
Resim 4.35. Depo mekânı ocakaltı görünümü	109
Resim 4.36. Depo mekânı ahşap dikme görünümü	110
Resim 4.37. Depo mekânı kuzeydoğu duvarı taş malzemede kayıp	110
Resim 4.38. Depo mekânındaki pencere boşluğu	111
Resim 4.39. Depo mekânın tavan görünümü	112
Resim 4.40. Depo mekânın döşeme görünümü	112
Resim 4.41. Depo mekânındaki ahşap oluk	113
Resim 4.42. Z05 Mekânı ahşap kapısı	113
Resim 4.43. Z04 Mekânın tavan görünümü	114
Resim 4.44. Z04 Mekânın döşemesinin görünümü	114
Resim 4.45. Ağıl mekânındaki yemlik	115
Resim 4.46. Ağıl mekânındaki ocakaltı görünümü	115
Resim 4.47. Z05 Mekânın tavan görünümü	116
Resim 4.48. Z05 Mekânın döşeme görünümü	116
Resim 4.49. Peyke mekânın girişindeki taş basamaklar	117
Resim 4.50. Peyke mekânındaki ahşap duvarlar	118
Resim 4.51. Peyke mekânı tavan görünümü	118
Resim 4.52. Peyke mekânındaki sabit ahşap kafesli pencere görünümü	119
Resim 4.53. Peyke Mekânındaki sabit ahşap zemin görünümü	119
Resim 4.54. Sofa mekânına açılan çift kanatlı ahşap kapı	121

Resim	Sayfa
Resim 4.55. Oda mekânına açılan bezemeli ahşap kapılar	121
Resim 4.56. Oda mekânına açılan bezemeli ahşap kapılar	122
Resim 4.57. Sedir ile yükseltilen kafesönü mekânın görünümü	122
Resim 4.58. Sofa mekânındaki ahşap parmaklıkların görünümü	123
Resim 4.59. Ahşap kafesli bölücü duvar görünümü	123
Resim 4.60. Sofa mekânında ocağın yanındaki ahşap pencere	124
Resim 4.61. Haremlik-Selamlık penceresi	124
Resim 4.62. Sofa mekânı tavan görünümü	125
Resim 4.63. Sofa mekânı döşeme görünümü	125
Resim 4.64. Sofa mekânındaki özgün ahşap nişler	126
Resim 4.65. Sofa mekânındaki özgün ahşap nişler	126
Resim 4.66. Sofa mekânındaki özgün ahşap nişler	127
Resim 4.67. Sofa mekânındaki özgün ahşap nişler	127
Resim 4.68. Oda mekânına açılan ahşap özgün kapı	129
Resim 4.69. Oda mekânındaki pencereler ve ocak boşluğu	129
Resim 4.70. Oda mekânındaki haremlik-selamlık penceresi	130
Resim 4.71. Oda mekânındaki tavan görünümü	130
Resim 4.72. Oda mekânındaki zemin görünümü	131
Resim 4.73. Oda güneybatı duvarındaki özgün ahşap nişler	131
Resim 4.74. Oda güneybatı duvarındaki özgün ahşap nişler	132
Resim 4.75. Oda kuzeybatı duvarındaki özgün ahşap nişler	132
Resim 4.76. Oda kuzeybatı duvarındaki özgün ahşap nişler	133
Resim 4.77. Oda mekânındaki yüklük kapakları	133
Resim 4.78. Oda mekânındaki gusülhane kapağı	134

Resim	Sayfa
Resim 4.79. Odasındaki musandıranın görünümü	134
Resim 4.80. Oda mekânındaki sergen görünümü	135
Resim 4.81. Oda mekânı özgün pencere	136
Resim 4.82. Oda mekânı pencere boşluğu	136
Resim 4.83. Oda mekânının tavanındaki ahşap kirişler	137
Resim 4.84. Oda mekânı zemin görünümü	137
Resim 4.85. Oda mekânındaki ahşap dolap	138
Resim 4.86. Oda mekânına açılan ahşap kapı	139
Resim 4.87. Oda mekânındaki dıştan kafesli içten kepenkli pencereler	140
Resim 4.88. Oda mekânındaki özgün yıldız formlu tavan görünümü	140
Resim 4.89. Oda mekânındaki zemin döşemesi	141
Resim 4.90. Oda mekânındaki özgün ahşap ocak	141
Resim 4.91. Oda mekânındaki özgün ahşap nişler	142
Resim 4.92. Oda mekânındaki özgün ahşap nişler	142
Resim 4.93. Oda mekânındaki özgün ahşap niş görünümü	143
Resim 4.94. Oda mekânındaki özgün ahşap gusülhane görünümü	143
Resim 4.95. Oda mekânındaki yüklük kapakları	144
Resim 4.96. Oda mekânındaki sergen görünümü	144
Resim 4.97. Oda mekânındaki dıştan kafesli içten kepenkli pencere	145
Resim 4.98. Oda mekânındaki özgün ahşap pencere	146
Resim 4.99. Oda mekânındaki tavan görünümü	146
Resim 4.100. Oda mekânındaki döşemenin görünümü	147
Resim 4.101. Oda mekânındaki özgün ahşap dolap	147
Resim 4.102. Oda mekânındaki sıva dökülmeleri ve çatlamları	148

Resim	Sayfa
Resim 4.103. Çıkmayı taşıyan ahşap dikme	149
Resim 4.104. Çıkmayı taşıyan eli böğründeler	149
Resim 4.105. Kafesönü mekânındaki ahşap pencere	150
Resim 4.106. Kafesönü mekânın tavan görünümü	151
Resim 4.107. Kafesönü mekânın zeminin görünümü	151
Resim 4.108. Kafesönü mekânındaki ahşap dolap	152
Resim 4.109. Kafesönü mekânındaki ahşap dolap	152
Resim 4.110. Çıkmanın tavanına destek olarak sonradan eklenen metal dikme	153
Resim 4.111. Ayazlık mekânına açılan ahşap kapı boşluğu	154
Resim 4.112. Hela mekânına açılan kapı boşluğu	154
Resim 4.113. Sabit kafesli pencerenin görünümü	155
Resim 4.114. Aralık mekânı tavan görünümü	155
Resim 4.115. Aralık mekânı zemin görünümü	156
Resim 4.116. Hela mekânının ahşap duvar görünümü	157
Resim 4.117. Hela mekânının döşemesinin görünümü	157
Resim 4.118. Ayazlık mekânının görünümü	158
Resim 4.119. Ayazlık zemin görünümü	159
Resim 4.120. Mehmet Duruk evi duvar problemleri görünümü a) Sofa mekânı sıva dökülmesi b) Oda mekânı sıva çatlağı c) Duvardaki hatıl ve düğmeler d) Duvardaki strüktürel çatlak	161
Resim 4.121. Mehmet Duruk evi zemin malzemesi	162
Resim 4.122. Döşemeyi taşıyan ahşap kirişler	163
Resim 4.123. Döşeme tahtalarının görünümü	163
Resim 4.124. Mehmet Duruk evinin kırma çatısı görünümü	164
Resim 4.125. Çatıdaki bacaların görünümü	164

Resim	Sayfa
Resim 4.126. Özgün ahşap güneşlikler	165
Resim 4.127. Metal kilit elemanı	167
Resim 4.128. Özgün ahşap kilit sistemi	167
Resim 4.129. Ahşap kapı yüzeyindeki bitkisel motif	168
Resim 4.130. Ahşap kapı yüzeyindeki özgün motifler	168
Resim 4.131. Ahşap kapıda çatlak	169
Resim 4.132. Ahşap merdiven görünümü	169
Resim 4.133. Ahşap gusülhanelerin görünümü	170
Resim 4.134. Lambalık nişi görünümü	171
Resim 4.135. Ocaktaki bitkisel motif	172
Resim 4.136. Ocaktaki bitkisel motif	172
Resim 4.137. Ahşap ocağın malzemesinde kırılma	172
Resim 4.138. Oda mekânı tavan görünümü	173
Resim 4.139. Oda mekânı tavan görünümü	173
Resim 4.140. Çimento esaslı sıva uygulaması	175
Resim 4.141. Metal dikme	175
Resim 4.142. Ahşap destek elemanları	176
Resim 4.143. Sonradan eklenen tesisat malzemeleri	176
Resim 4.144. Ahşap kapaklarda deformasyon	177
Resim 4.145. Zemin ahşap malzemedede sehim	178
Resim 4.146. Ahşap tavan da nemlenme	178
Resim 4.147. Evöğün strüktürel çatlak	178
Resim 5.1. Mehmet Duruk konutu yakın çevresi hela ve kapısı örnekleri	186
Resim 5.2. Mehmet Duruk konutu yakın çevresi iskenet örnekleri	187

Resim	Sayfa
Resim 5.3. Mehmet Duruk konutu yeri, izi, boyutu malzemesi belli olan ocak görünümü	191
Resim 5.4. Mehmet Duruk konutu yeri, izi, boyutu malzemesi belli olan musandıra görünümü	192
Resim 5.5. Mehmet Duruk konutu yeri, izi, boyutu malzemesi belli olan güneybatı cephesine açılan pencere görünümü	192

HARİTALARIN LİSTESİ

Harita	Sayfa
Harita 2.1. Antalya ilçeleri haritası	5
Harita 2.2. Akseki bölgesinin fiziksel haritası	6
Harita 2.3. Akseki bölgesinin antik dönem haritası	9
Harita 3.1. Bucakalan köyünün görünümü	59
Harita 3.2. Bucak Alanının1950 yılındaki görünümü	61

SİMGE VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış bazı simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler	Açıklamalar
mm	Milimetre
cm	Santimetre
m	Metre
m ²	Metrekare
km	Kilometre
km ²	Kilometrekare
°c	Santigrad derece
Kısaltmalar	Açıklamalar
A	Ahşap
B	Boya
Ç	Çimento
S	Sıva
T	Taş

1. GİRİŞ

Kırsal mimari mirasa olan ilgi, tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de son dönemlerde artmış; kırsal mimari doku ve eserlerin korunmasına dair çalışmalar yeni yeni yürütülmeye başlamıştır. Anadolu, medeniyetin başlangıcından itibaren yerleşime konu olduğu için, bünyesinde arkeolojik ve kentsel tarihi dokuları içerdiği gibi, kırsal mimari doku ve eserler bazında da çok zengin bir mirasa sahiptir. Antalya'nın Akseki ilçesi de kervan yollarına ve dolayısı ile limanlara göre konumu, doğal zenginlikleri, verimli arazileri, iklim özellikleri ve yeryüzü şekillerine binaen korunaklı durumu sebebi ile kırsal mimari mirasın ünik ve nitelikli eserlerini bünyesinde barındıran önemli bölgelerden biridir.

Çalışma kapsamında seçilen ve restorasyon önerisi yapılan Mehmet Duruk konutu da, Akseki'nin tarihi yerleşimlerinden biri olan Bucakalan köyünde bulunmaktadır. Köy, günümüze kadar bozulmadan korunabilmiş dokusu ve Akseki - İbradı havzasına, kullanılan malzeme ve düğmeli kuru duvar tekniğinde yapım sistemi ile özelleşen, nitelikli ahşap ustalığına sahip, küçük fakat özgün köylerden birisidir. Tarihi yapıları halen daha ayakta olan köy, son bir kaç yılda köyün hemen dışında yapılmaya başlanan betonarme konut ve apartmanlar sebebi ile tarihi dokusunu; köyde yerleşenlerin göçü ve bakımsızlık gibi nedenlerle tarihi konutlarını kaybetme riski ile karşı karşıyadır. Düğmeli - hatıllı kuru duvar tekniği konusunda deneyim sahibi ustalara ulaşma zorluğu ve maddi imkansızlıklar, sebebi ile konutlara müdahaleler de plan şemasına ve yerel mimari dile uygun olmayan teknik ve malzemelerle yapılmakta, bu da konutların özgünlüğünü kaybetmesine yol açmaktadır.

Bunların yanı sıra, Akseki İbradı havzasının eko-turizm bağlamında alternatif turizm bölgesi ilan edilmesi, yapıların ve dokunun korunması için bir potansiyel oluşturmakla birlikte, bozulmayı tetikleyici bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. 08.06.2015 tarihinde köyün kentsel sit alanı olarak ilanı, bu bağlamda sevindirici bir gelişmedir.

Tüm bunların ışığında, Bucakalan köyünde bulunan Mehmet Duruk konutu; özgünlüğünü koruması, köyde bulunan diğer konutlardan detaylarda ayrılan yapım sistemi ile bu bölge için ünik olması, nitelikli işçilik barındıran elemanları gibi özellikleri yanı sıra, boş durması sebebi ile günden güne eskimesi, nitelikli ahşap elemanlarının farklı konutlarda

kullanılmak üzere sökülmesi gibi problemleri de barındırdığından tez konusu olarak seçilmiştir.

Çalışma kapsamında, yapının mevcut durumu belgelenmiş, restitüsyona yönelik kaynaklar araştırılıp karşılaştırmalı çalışma yapılmış, problemlerine yönelik müdahale kararları verilmiş ve bu bağlamda restorasyon projesi hazırlanmıştır.

Belgeleme çalışmaları için öncelikle yapının rölövesi total station ve geleneksel yöntemle alınmıştır. Bu aşamada alanda değişme ve bozulmaların tespiti yapıp, detaylı fotoğraf alımı ve eskiz çalışmaları tamamlanmıştır. Alan çalışması kapsamında bölge ve köyle ilgili verilerin elde edilmesi için köyde bulunan tüm yapılar incelenmiş, yakın çevreye yönelik analizler tamamlanmıştır. Köyde oturan yaşlılar ve muhtarla konuşularak sözlü bilgiler elde edilmiştir.

Alan çalışmasında elde edilen veriler Autocad yazılımında vektörel hale getirilmiş, yakın çevre analizi paftaları, rölöve ve detayların çizimi tamamlanmıştır. Elde edilen rölöve altlık olarak kullanılarak, fotoğraf ve detay eskizlerinden 'malzeme kullanımı' ve 'değişme ve bozulmalar' paftaları oluşturulmuştur.

Yapıya yönelik elde edilen tüm veriler, köyde bulunan diğer konutlara dair veriler ile ulaşılabilen tüm literatür bilgilerinin bir araya getirilmesi ile restitüsyon önerisi hazırlanmış, Restorasyon projesine altlık oluşturmak bağlamında geçmişe yönelik bilgiler oluşturulmuştur. Elde edilen tüm bu verilerin ışığında, yapının restorasyonuna yönelik fiziksel müdahale yöntemlerine karar verilmiş, Restorasyon projesi yeni işlev önerisi ile birlikte sunulmuştur;

- Tüm bu çalışma, tez kapsamında 8 bölümde, aşağıdaki sıra ile sunulmaktadır.
- İlk bölümde tezin konusu, amacı, kapsamı ve yöntemi belirtilmiştir.
- İkinci bölümde, Akseki ilçesi tarihi, fiziksel özellikleri ve sosyal yapısı ele alınmıştır.
- Üçüncü bölümde, yapının tarihi ve yakın çevresinin analizi yer almaktadır.

Dördüncü bölümde, yapının bugünkü durumunun tespiti için, yerinde yapılan ölçüm ve görsel veriler doğrultusunda belgeleme yapılmaktadır. Yapının mekan ve elemanları, iç

tanımsal analizlerinde, cepheleri ise dış analiz çizelgesinde incelenmiş, değişme ve bozulmalar belgelenmiştir.

Beşinci bölümde, yapıdaki izler ve karşılaştırmalı çalışma doğrultusunda, yapıdaki değişim ve müdahaleler saptanarak restitüsyona ön hazırlık yapılmıştır.

Altıncı bölümde restitüsyon çalışmasının süreci anlatılmıştır.

Yedinci bölümde konutun mevcudiyetini koruyabilmesi amacıyla, sürdürülebilir fiziksel müdahale ve uygun işlevin belirlenmesine yönelik çalışmalar ile geliştirilen restorasyon önerileri yer almıştır.

Sonuç bölümünde ise, çalışmanın sonuçları ve değerlendirilmesi yapılarak çalışma özetlenmiştir

2. AKSEKİ İLÇESİ VE BUCAKALAN KÖYÜ ÖZELLİKLERİ

2.1. Akseki İlçesi Genel Özellikleri

2.1.1. Coğrafi konum

Akseki ilçesi, Akdeniz bölgesinde Antalya il sınırları içerisinde yer almaktadır (Harita 2.1). Antalya Körfezini tümüyle çevreleyen Antalya ilinin doğu kesiminde, batıdan İbradi, kuzeyden Derebucak, kuzeydoğudan Seydişehir, doğudan Ahırlı ve Bozkır, güneydoğudan Gündoğmuş ve güneyden Manavgat ilçeleri ile çevrili Akseki İlçesinin idari sınırı, çoğu yerde doğal sınırlarla da çakışmaktadır. Bu çerçevede doğal sınırlar kabaca, kuzeyde Ulubelsivrisi Tepe, kuzeydoğuda Giden gelmez Dağ silsilesi içerisindeki Akdağ, İçeri Dağ ve Esereyrek Dağı (2 244m.), doğuda Yıldızlıdağ (2 560 m) ve Tekelik Dağı (2 726 m), güneydoğuda Osman Dağı (1 187 m), güneybatıda Gülen Dağı (1601 m), batıda Manavgat Çayı ve kuzeybatıda ise Kuyucak Dağı olarak çizilebilir (Hadimli, 2008).

Harita 2.1. Antalya ilçesi haritası (tr.wikipedia.org)

2.1.2. Topografik ve jeolojik durum

Akseki İlçesi, Orta Torosların batısında, Toros Dağlarının yüksek ve engebeli bir kesiminde yer almaktadır (Harita 2.2). Toros Dağları, jeolojik ve jeomorfolojik özellikler

coğrafya şartlarıdır. Akseki İlçesinin iklimi, güneydeki Akdeniz ve kuzeydeki karasal iklim yayılış alanları arasında bir geçiş iklimi karakteri göstermektedir (Hadimli, 2008). Yaz aylarında ısı +28 / 34°C, ilkbaharda +14 / 19°C, kışın -18 / 19°C arasında değişir. Ortalama yıllık yağış miktarı 1068,2 mm'dir. Ancak bu miktardan yaz aylarına düşen pay oldukça azdır. Yağışta görülen bu düzensizlik ve ekilebilir alanların azlığı nedeniyle tarımsal faaliyetlere az rastlanmaktadır (Antalya Valiliği, 2010).

Akseki' de yağış miktarlarını cephe sistemleri ve topoğrafik şartlar belirler. Sahasının pek çok yerinde yağış miktarı 1 000 mm'nin üzerine çıkmaktadır. Akdeniz kıyıları, Türkiye'nin en fazla yağış alan yöreleri arasında bulunmaktadır. Buna karşılık, yağışların yıl geneline dağılışı orantılı değildir. Bu yüzden sahada genel olarak, Akdeniz Yağış Rejiminin görüldüğü söylenebilir (Hadimli, 2008).

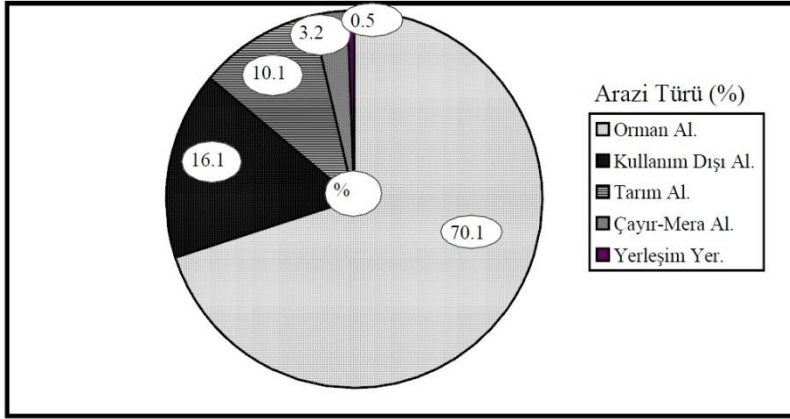
2.1.4. Bitki örtüsü

Akseki İlçesinde iyi şekilde gelişmiş bir orman örtüsü vardır. Dünya Doğal Hayatı Koruma Vakfı tarafından, Avrupa kıtasında acil olarak korunması gereken 100 sıcak bölge arasında anılan Akseki-İbradı ormanları, yurdumuzun ender orman alanlarından birini oluşturmaktadır. Bölgenin bitki örtüsü özelliklerinin ortaya çıkmasında da Toros Dağları, belirleyici olmuştur. Akseki İlçesi bitki çeşitliliği bakımından oldukça zengindir. Saha kendine has endemikler yanında 4. zamanın iklim değişikliklerinin eseri olan relikt türler barındırması bakımından da önem taşır (Hadimli, 2008). Arazinin büyük çoğunluğu sedir, çam ve köknar ağaçları ile kaplı olup, yer yer Akdeniz tipik bitki örtüsü olan maki türü bodur ağaçlara rastlanmaktadır (Antalya valiliği, 2010).

Toros göknarı ve sedir yörede iyi gelişmiş ağaç türlerini meydana getirirken, özellikle *Galanthus* (Kardelen) ile temsil edilen soğansı ve otsu türlerin varlığından da bahsedilmektedir (Hadimli, 2008).

Akseki İlçesinde gerçek alanın arazi kullanılış sınıflarına göre dağılımı yapıldığında, en büyük payın, orman arazilerine ait olduğu görülür. İlçede toplam arazinin yaklaşık %70'i orman alanlarından ibarettir. Sahada kullanım dışı arazilerin de miktarı fazladır. Özellikle insanların ulaşmasının zor olduğu yüksek ve engebeli kesimler ile kayalık sahalar, kullanım dışı alan olarak ayırt edildiğinden, toplam arazi içerisinde bu sınıf arazinin

miktarını arttırmıştır. Akseki İlçesinde kullanım dışı alanlar toplam arazinin yaklaşık %16'sına tekabül etmektedir (Şekil 2.1) (Hadimli, 2008).

Şekil 2.1. Akseki İlçesinin genel arazi bölünüşünün oransal dağılımı (Hadimli, 2008)

2.1.5. Bölge tarihçesi

Akseki ilçesi, antik dönemde, doğusundan Klikya, güney ve batıdan Pamfilya sınırlarına konumlanmıştır. Bölgede bulunan kalıntılardan Eski Yunan ve Roma döneminde yerleşim olduğu bilgisine ulaşılmaktadır. İç Anadolu 'ya doğru Bozkır çevresinde Sdora, Beyşehir ve Eğirdir yöresinde Anlabada, Seydişehir civarında da Kalybrosvelverit şehirlerine patika ile bağlıdır (Harita 2.3). Side 'nin Yunan kolonisi olmasıyla bu şehirler de gelişmiştir (Enhoş, 1974). İlçenin antik dönem tarihi üzerinde kıyıdaki yerleşmeler, daha yakın tarihinde ise İç Anadolu ile Akdeniz arasında uzanan ticaret yolları etkili olmuştur. Akseki, tarihin hiçbir döneminde güneyinde bulunan Side ve Alanya'dan ayrı düşünülmemiştir (Hadimli,2008). Bizanslılar tarafından Alanya'ya bağlanan Akseki ve çevresinin bir müddet Kıbrıs hâkimiyetine girdiği ve sınırlarının Manavgat'a kadar uzandığı anlaşılmaktadır (Özkaynak, 1954). İlçenin antik dönem tarihi üzerinde kıyıdaki yerleşmeler, daha yakın tarihinde ise İç Anadolu ile Akdeniz arasında uzanan ticaret yolları etkili olmuştur. Bölgedeki Türk hâkimiyeti 11. yüzyılın sonlarına doğrudur. Anadolu Selçuklu Devleti 'nin kurucusu Süleyman Şah tarafından fethedilen ve zaman zaman tekrar Bizans hâkimiyetine geçen Akseki yöresi 1221 yılında Alaeddin Keykubat tarafından Türk yurdu haline getirilmiştir (Demir, 2004). Selçuklulardan sonra Karamanoğulları sınırlarına dahil olan (1373) Akseki, 1422 yılında Gedik Ahmet Paşa tarafından Alanya ile birlikte zapt edilerek Osmanlı topraklarına katılmıştır (Bilim,2004). Kanuni devrinde Akseki,

2.1.6. İdari durum ve nüfus özellikleri

Akseki’de ilçe merkezinden başka, 47 idari alan bulunmaktadır. Bunların 6’sında belediye teşkilatı kurulmuştur. Ancak ilçe merkezinden başka belediye teşkilatına sahip olan yerleşmelerden sadece Cevizli kasaba karakteri taşıırken, diğerleri halen daha köy karakteri göstermektedir. İlçedeki köyler genellikle toplu dokulu ve az nüfuslu yerleşmelerdir. Bunların çoğunluğu kış aylarında neredeyse tamamen boşalır (Hadimli, 2008). Akseki ilçesine bağlı köyler, Çaltılıçukur, Güçlüköy (Fersin), Murtıçı, Taşlıca (Kilisali), Çukurköy, Güzelsu (Sülles), Pınarbaşı (Minval – Manavul), Alaçesme (Alakilise), Cemerler, Erenyaka (Viranyaka), Güneykaya (Gönyat), Kepez (Kışla), Mahmutlu (Bergos), Sinanhoca (İvgal), Aşağıışıklar, Cendeve, Geriş, Hocaköy, Kepezbeleni (Eskihisarlık), Sadıklar (Gravanda), Bademli (Bodamya), Cevizli, Değirmenlik, Günyaka (Emerya), Kuyucak (Larma), Susuzşahap, Yarpuz (Doğrul), Ceceler, Çınardibi (Tutuz), Gümüşdamla, Karakışla, Salihli (Hotarya), Süleymaniye (Simyan), Akşahap, Bucakalan (Bucakilvat), Büyükalan (Büyükilvat), Çimi, Dutluca (Gelves), Gödene (Menteşbey), Minareli (Minariye), Sarıhaliller, Belenalan (Belenilvat), Bucakkışla (Güneykışla), Çanakpınar (Alavada), Dikmen (Didire), Emiraşıklar, Hüsamettin (Yukarıbucak) ve Sarıhacılar Köyü olarak sıralanmaktadır (Akseki kaymakamlığı, 2011).

Bölgede geçici yerleşme olarak, yaylalar ve Yörük obalarından bahsetmek mümkündür. Akseki ilçesi arazisindeki yaylacılık faaliyetleri daha çok Manavgat’a bağlı köylerden gelen Yörükler tarafından yürütülmektedir. Bunun yanı sıra Akseki İlçesinin özellikle güney ve güneybatı kesiminde kalan bazı köylerde de yoğun şekilde bir yaylacılık faaliyeti söz konusudur. Akseki İlçesindeki yaylalara çıkan sürü sahipleri kışlaklarının durumları, yürüttükleri ekonomik faaliyetler ve yaz aylarındaki hareket tarzları göz önüne alınarak yaylacı veya dağ göçebesi olarak ayırt edilebilirler (tr.Akseki.gov.tr).

Akseki, Cumhuriyetin ilk yıllarında, bölgenin yoğun şekilde nüfuslanmış yerlerinin başında yer alırken, 2000 yılı sayımı sonuçlarına göre bağlı olduğu il merkezinin en kalabalık dokuzuncu ilçesini meydana getirmektedir (Çizelge 2.1) (Karayazı, 2015).

Çizelge 2.1. Akseki ilçesi 2007-2012 yılları nüfus sayısı (Tüik.gov.tr)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Akşahap	87	86	85	88	80	78
Belenalan	15	15	15	15	26	25
Bucakalan	65	64	62	68	63	54
Bucakkışla	22	30	27	28	17	21
Büyükalın	153	122	114	110	136	164
Çanakpınar	53	56	53	51	49	47
Çimiköy	146	186	151	156	153	151
Dikmen	24	36	36	30	27	27
Dutluca	73	81	60	61	70	74
Emiraşıklar	70	72	76	70	66	58
Hüsamettinköy	15	23	21	15	24	27
Menteşbey	109	100	90	93	90	84
Minareli	23	25	25	30	33	32
Sarıhacılar	20	21	22	22	23	23
Sarıhaliller	29	53	52	40	40	33

Toros Dağlarının oldukça yüksek kesiminde yer alan Akseki İlçesi, geçim kaynakları bakımından çoğu yerinde sınırlı potansiyele sahiptir. Bu yüzden ilçe, uzun yıllar boyunca yüksek miktarda göç vermesi ile adını duyurmuştur. Akseki İlçesinden ayrılıp, yurdun çeşitli yerlerine yerleşen insanların sayısı, resmi olmayan rakamlarla yüz binden fazladır. Araştırma sahasından özellikle Ege ve Marmara Bölgelerine, devamlı yaşam alanlarını değiştirmek için, yapılan göçler oldukça önemlidir. Kıyı Ege'deki Aydın, İzmir, Manisa; Marmara Bölgesinde de İstanbul, gidilen yerler arasında en fazla dikkat çekenlerdir (Hadimli, 2008).

2.1.8. Ekonomik ve ticari durum

Akseki İlçesi ekonomik kaynaklar bakımından fazla bir çeşitlilik sunmaz. Geniş tarım alanlarından yoksun olan ilçe arazisi, genellikle geçim tipine yönelik bir ekip biçme faaliyetine sahne olmaktadır. Bu yüzden tarımsal faaliyetler içerisinde dikili alanlar daha önemlidir. Özellikle son yıllarda gelişim gösteren bağ alanları, tarımla uğraşanların en önemli gelir kaynağını oluşturmaya başlamıştır. Öteden beri tarım bölge insanı için bir gelir kaynağı niteliği taşımadığından, gerek Akseki içinde gerekse Akseki dışında yaşayan Aksekililerin birçoğu ticarete yönelmiştir. Bugün de Akseki ilçe merkezindeki en önemli ekonomik etkinlik ticarettir (Hadimli, 2008).

Akseki İlçesinde hayvancılık faaliyetleri de istenilen düzeyde gelişme gösterememiştir. Gerek göç olaylarından kaynaklı nüfus azlığı, gerekse de ekonomik getirisinin düşük olması, hayvancılığın gelişmesinin önündeki en önemli engellerdir. İlçedeki toplam hayvan sayısının yaklaşık %90'ı küçükbaş hayvanlardan oluşmaktadır. Bunların da büyük çoğunluğunun kıl keçisinden meydana gelmesi, otlak ihtiyacını arttırmakta ve bu da orman alanlarının büyük zararlar görmesine neden olmaktadır. Bu yüzden son yıllarda kıl keçisi sayısı giderek azaltılmıştır (Hadimli, 2008).

Akseki İlçesi, insanının ticarete yatkınlığı ile bilinmektedir. Gerçekten de gerek Akseki İlçesinde, gerekse de Akseki İlçesi'nden göç eden Aksekililerde en önemli ekonomik faaliyet kolu ticarettir. Konya-Antalya arasındaki bağlantıyı sağlayan D-695 karayolunun Akseki Kasabasını 3 km batısından geçmesi, özellikle karayolu güzergahı üzerinde önemli bir ticari faaliyet ortaya çıkarmıştır. Bu çerçevede Ömer Duruk Dinlenme Tesisleri, Murtiçi ve Güçlüköy önemli ticari merkezler olarak ortaya çıkmışlardır (Hadimli, 2008).

2.1.9. Aile yapısı

Küçük aile yapısının görüldüğü ilçede ve köylerde yöre halkından edinilen bilgilere göre akrabalık bağları kuvvetlidir. Halkın okuma – yazma oranı yüksek olup, okumaya, kültüre önem verilmekte, liseyi bitiren gençler kazandıkları takdirde üniversiteye devam etmekte, kazanamayanlar ise büyük şehirlerdeki akrabalarının yanlarına giderek ticaretle uğraşmaktadırlar. Merkezde ve köylerde kalanların çoğunluğu yaşlı nüfus olup, çiftçilikle uğraşmaktadır (Karayazı, 2015).

2.1.10. Altyapı

Akseki İlçesi Antalya ve Konya arasında, Toros dağları'nın eteklerinde kurulmuş olup Konya'ya 153 km., Antalya'ya 155 km, Ankara'ya 415 km mesafededir. İlçeye bağlı tüm yollar asfalttır. D-695 karayolu ilçenin 4,2 km batısından geçmektedir. Bu karayolu ilçeyi Konya ve Manavgat'a bağlamaktadır. İlçeye, özel taşıtlar ya da otobüslerle ulaşım sağlanmaktadır. İlçede henüz şehirlerarası otobüs terminali bulunmamaktadır.

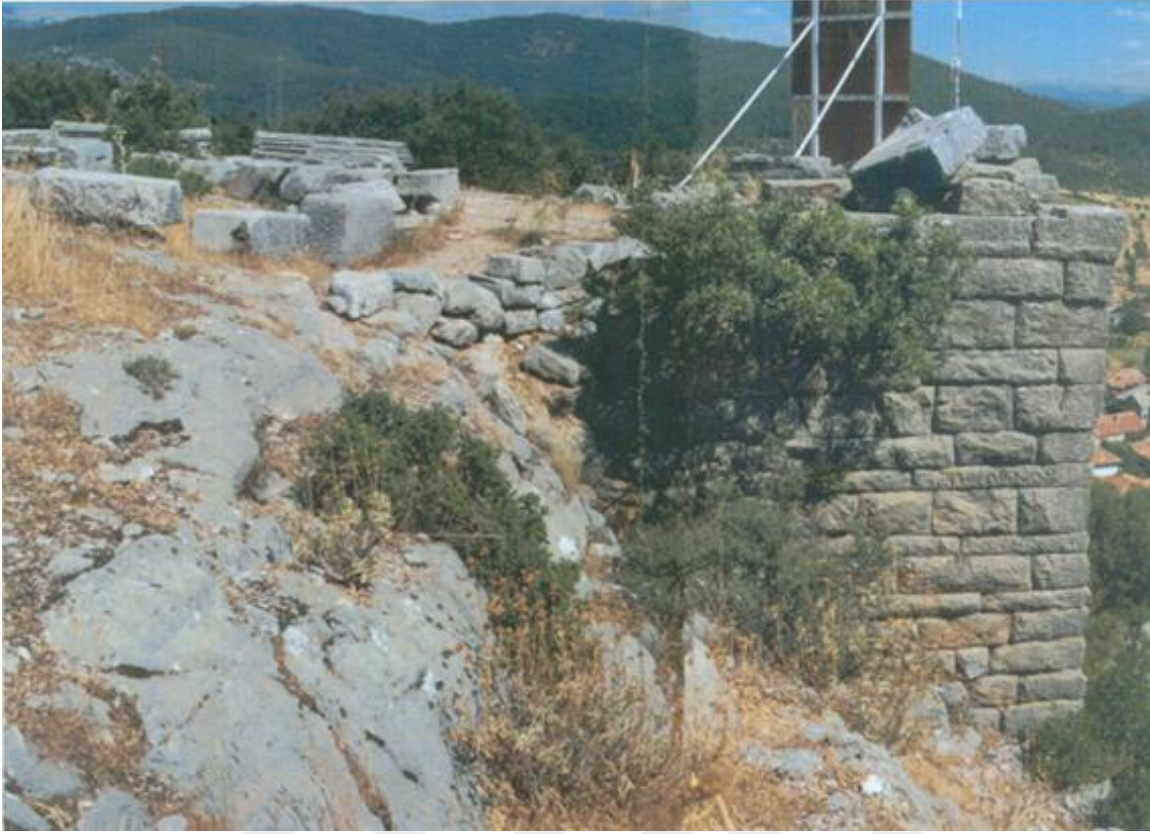
Akseki İlçesi'nin içme suyu şebekesi bulunmaktadır. Yöre halkından edinilen bilgiye göre, çalışma yapıldığı sırada altyapı iyileştirme çalışmaları devam etmekte olduğu öğrenilmiştir.

2.2. Akseki İlçesi Ve Köylerinin Yapısal Özellikleri

Akseki ilçesi ve köylerinin yapısal özellikleri, antik dönemlerden kalan sit alanı, yapı ve kalıntılar, anıtsal yapılar ve kırsal mimari yapılar başlıkları altında toplanarak bu bölümde sunulmuştur. Antik dönemlerden kalan sit alanları, harabe ve yapılar ile anıtsal yapılar, tescil fişleri dikkate alınarak örneklendirilmiştir. Fakat kırsal alanlarda bulunan yapıların pek çoğu henüz tescillenmediği için, bu bölgede yapılmış olan çalışmalar ve genel gözlemler yolu ile örnekler oluşturulmuştur.

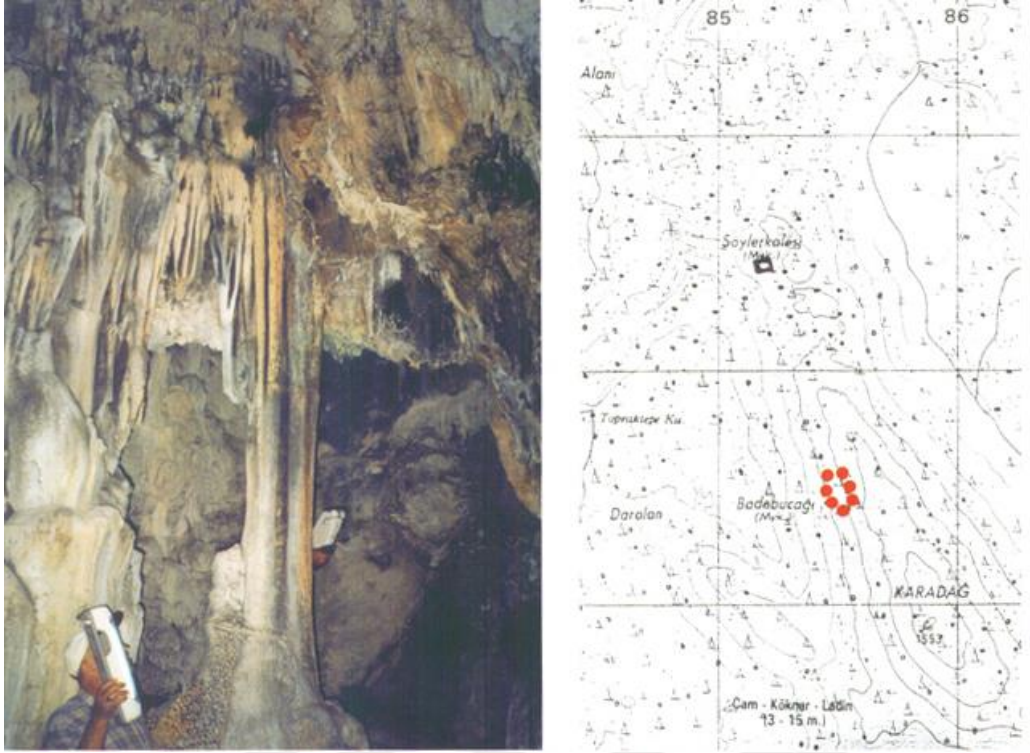
2.2.1. Akseki ilçesi ve köylerindeki tescilli antik dönem yapıları, sit alanları ve özellikleri

Cevizli arkeolojik sit alanı: 1. derece Arkeolojik sit alanı olarak 14.03.2002 tarih ve 5588 numaralı karar ile ilan edilmiştir. Cevizli Beldesinin kuzeyindeki tepede, Bir Roma dönemi tapınak mezarına ait kalıntılar ve etrafını çevreleyen duvar ile Rolağası Şeyh Hüseyin efendi türbesinin yanında oluşturulmuş bir podyumdan ibarettir (Resim 2.1) (Kültür Envanteri, 2005).

Resim 2.1. Cevizli arkeolojik sit alanı (Kültür Envanteri, 2005)

Süleymaniye beldesi Karadağ Mağarası: 1. derece Arkeolojik sit alanı olarak 17.10.2001 tarih ve 5208 numaralı karar ile ilan edilmiştir. Süleymaniye Beldesinin 6 km güneybatısında bulunmaktadır. Tamamı ile tespit edilememiş durumdadır. 4. bölümü içerisinde havuz şeklinde yapı ve kil dolgu tespit edilmiştir. Girişin de Eski Yunanca yazıt bulunmaktadır. Yazıttan antik dönemde yerleşim gördüğü, kil deposu veya kilden çeşitli malzeme üretim atölyesi olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır (Resim 2.2) (Kültür Envanteri, 2005).

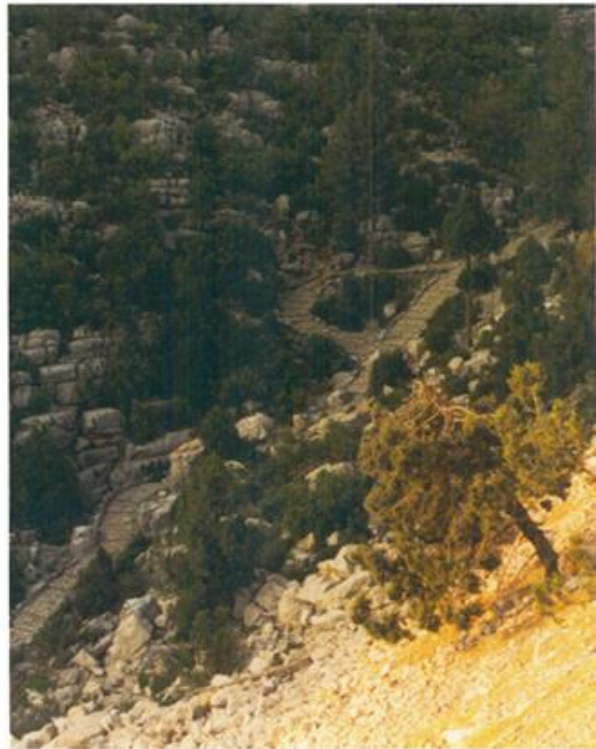
Resim 2.2. Süleymaniye Beldesi Karadağ Mağarası (Kültür Envanteri, 2005)

Söyler Kalesi: Anıtsal yapı olarak 17.10.2001 tarih ve 5208 numaralı karar ile ilan edilmiştir. Akseki'nin Süleymaniye Beldesi'nde yer almaktadır. 5x5 m boyutlarında kare planlı yapı, kesme taşlardan örülmüştür. İki katlı yapının üst katı kısmen yıkılmış durumdadır. Yapının ayakta kalan kısmı yaklaşık 10 m yüksekliğindedir. Yapı bir gözetleme kulesi gibi görünse de konumu gereği bu işleve uygun değildir. Yapının Roma döneminde çiftlik yapısı olarak kullanıldığı tahmin edilmektedir (Resim 2.3) (Kültür Envanteri, 2005).

Antik yol (İpek yolu): 1. derece Arkeolojik sit olarak, 30.01.2001 tarih ve 4900 numaralı karar ile tescil edilmiştir. Akseki Cendeve köyü sınırları içerisinde, köyün kuzeydoğu ve doğusundaki vadi içerisinde bulunmaktadır. Zemini moloz taşlarla oluşturulmuş 900-1000 metre uzunluğunda, 2-3 metre genişliğinde antik yol düzenlemesini içerir (Resim 2.4) (Kültür Envanteri, 2005).

Resim 2.3. Söyer Kalesi (Kültür Envanteri, 2005)

Resim 2.4. Antik yol (Kültür Envanteri, 2005)

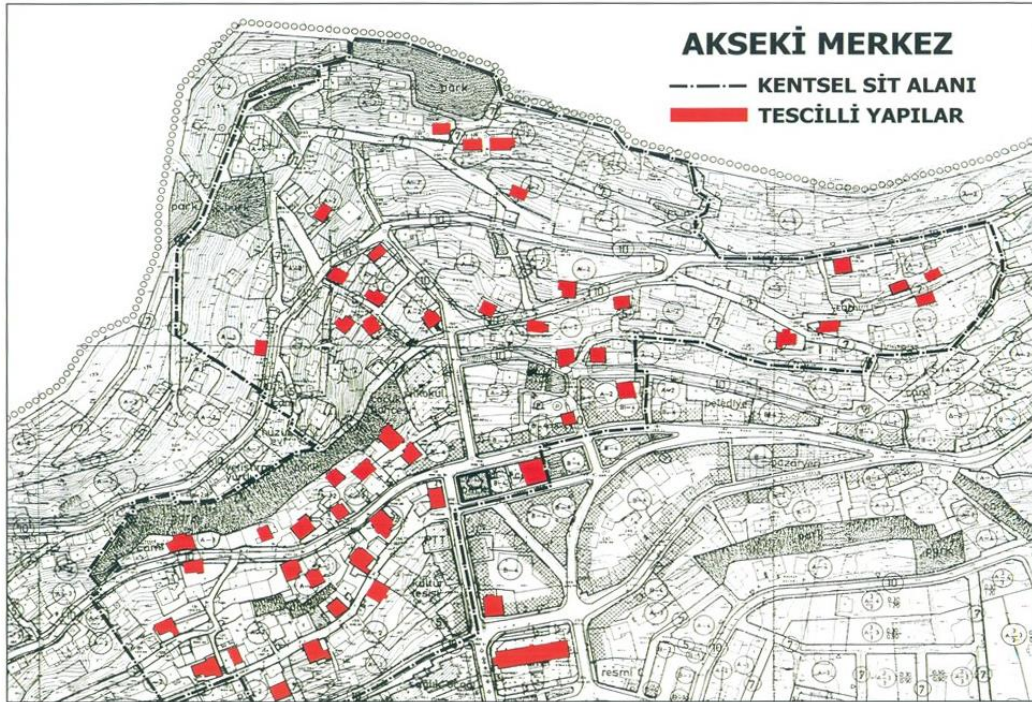
2.2.2. Akseki ilçesi ve köylerindeki tescilli anıtsal mimari örnekleri ve özellikleri

Akseki il merkezinde eski yerleşimin bulunduğu kuzey kesimi Antalya kültür varlıklarını koruma kurulunun 11.09.1998 gün ve 3958 numaralı kararı ile kentsel sit alanı olarak

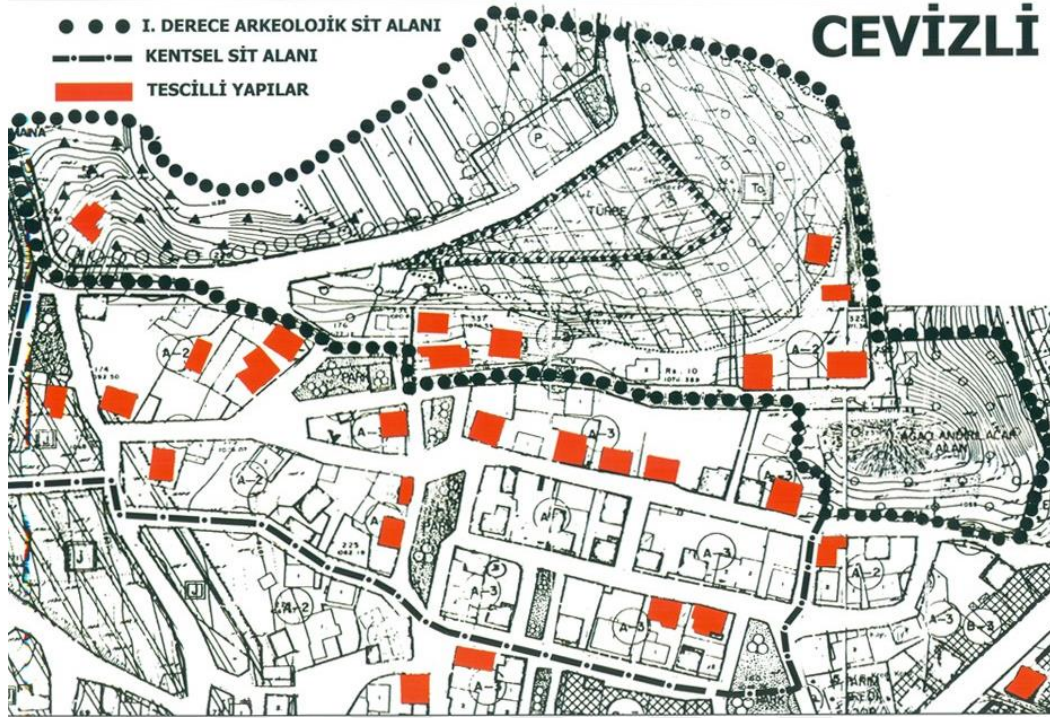
belirlenmiş ve tescil edilmiştir. Kaymakamlık binası, merkez camii ve Atatürk anıtı dışında 49 sivil mimarlık örneği yapıyı kapsamaktadır (Resim 2.5) (Kültür Envanteri, 2005).

Cevizli kentsel sit alanı ise, 29.08.2002 tarih ve 5588 numaralı karar ile kentsel sit alanı olarak ilan edilmiştir. Cevizli kentsel sit alanı kapsamında 59 adet sivil mimarlık örneği yapı mevcuttur (Resim 2.6) (Kültür Envanteri, 2005).

Akseki ilçesi kapsamında mevcut olan anıtsal mimarlık yapıları aşağıda verilmiştir.

Resim 2.5. Akseki merkez kentsel sit alanı haritası (Kültür Envanteri,2005)

Resim 2.6. Cevizli Beldesi kentsel ve arkeolojik sit alanları

Nodarhan: Kültür varlığı olarak 24.12.1993 tarih ve 2078 numaralı karar ile tescil edilmiştir (Resim 2.7). Moloz taş ile oluşturulmuş olup, Alacabeli tepesinde tali kervan yolu üzerinde bulunmaktadır. Dönemi ile ilgili bilgi yoktur.

Resim 2.7. Nodarhan

Üç Kemerli Köprü: Köprünün kemer taşları kesme taş, ayakları ise moloz taş tekniği ile örülmüştür. Günümüze kadar korunarak gelen köprünün doğuda bulunan kemerindeki bazı

taşların düştüğü gözlenmektedir. Köprü yaklaşık 26 m uzunluğunda, 4 m genişliğinde ve 5 m yüksekliğindedir (Resim 2.8) (Kültür Envanteri, 2005).

Resim 2.8. Üç Kemerli Köprü (Kültür Envanteri, 2005)

Akseki Ulu Cami: Akseki Ulu Cami, Akseki kent merkezinde yer alır. Yapım tarihi bilinmeyen caminin, 1894 yılında onarıldığı cami üzerindeki yazıttan anlaşılmaktadır. Bu yazıt caminin kuzeyde bulunan kemerli kapısı üzerinde beş satır halinde yer almaktadır. Yazıt yan yana üç bölümden oluşmaktadır. Caminin doğu ve batı cephelerinde sivri kemerli pencereler bulunmaktadır. Kesme taştan inşa edilmiş caminin çatısı kiremit örtülüdür. Caminin iç mekânında dört adet mermer sütun bulunmaktadır, mihrabı kabartma ve nakışlarla bezelidir (Resim 2.9) (Bayrak, 1982).

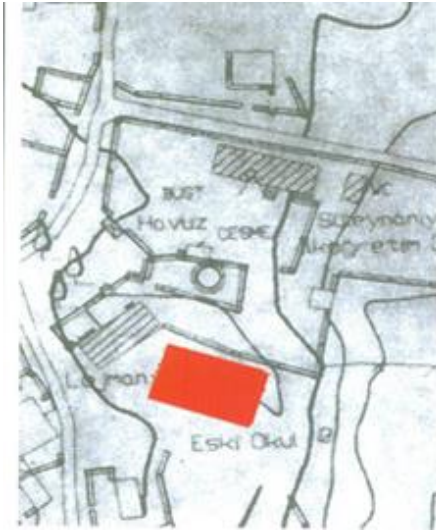
Resim 2.9. Akseki Ulu Cami (Çelebi, 2012)

Akseki Hükümet Konağı: Hükümet konağı Akseki kent merkezinin girişinde yer almaktadır. Cumhuriyet Dönemi'nde Akseki'de inşa edilen ilk yapılardan biridir. 1947 yılında inşa edilen yapı, 1978 yılında bir yangın geçirmiştir. Alt katı adliye, üst katı kaymakamlık olarak kullanılmaktadır. Yapı yol seviyesinden 2-3,5 metre yüksekte konumlanmıştır. Hükümet konağı kırma çatı ile örtülmüştür ve çatı marsilya kiremiti kaplıdır. Hükümet konağının simetrik bir cephesi bulunmaktadır (Resim 2.10) (Kültür Envanteri, 2005).

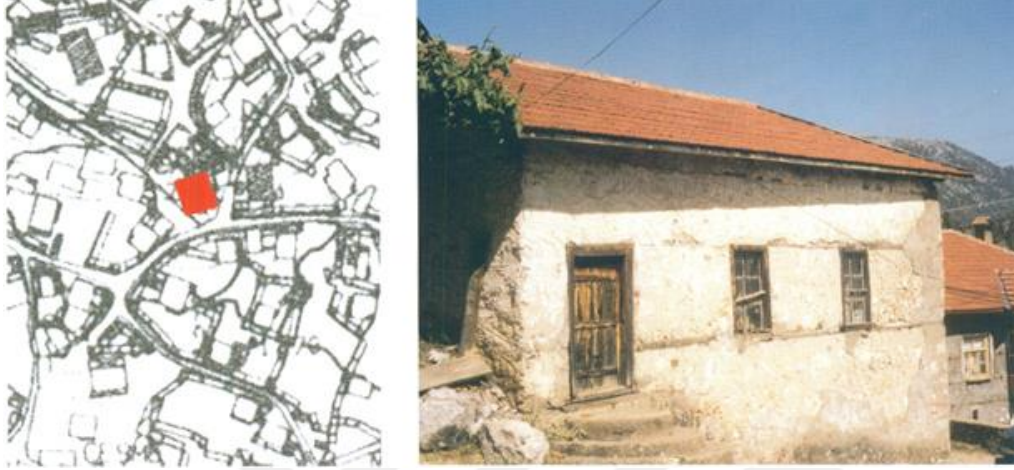
Resim 2.10. Akseki Hükümet Konağı (Çelebi, 2012)

Süleymaniye Beldesi eski okul ve lojmanı: Akseki ilçesi Süleymaniye beldesinde bulunmaktadır. Antalya kültür varlıklarını koruma bölge kurulunun 28.08.2001 tarih ve 5116 numaralı kararı ile kültür varlığı olarak ilan edilmiştir. Tek yapı içerisinde lojman ve derslikler yer almaktadır (Resim 2.11) (Kültür Envanteri, 2005).

Resim 2.11. Süleymaniye Beldesi eski okul ve lojmanı

Süleymaniye Beldesi eski Camii: Yapım tarihi bilinmemektedir. Akseki ilçesi Süleymaniye beldesinde bulunmaktadır. Antalya kültür varlıklarını koruma bölge kurulunun 28.08.2001 tarih ve 5116 numaralı kararı ile kültür varlığı olarak ilan edilmiştir (Resim 2.12). Ahşap dikmelerle taşınan çatısı ve ahşap işçiliği önemlidir.

Resim 2.12. Süleymaniye Beldesi eski Cami

2.2.3. Akseki İlçesi ve köylerindeki kırsal sivil mimari örnekleri ve özellikleri

Akseki ilçesindeki önemli sivil mimari eserleri

Akseki ilçe merkezindeki konutlar genellikle iki katlı olup, nadiren 3 katlı (bodrumlu) tasarlananları da mevcuttur. Çok sayıdaki konut örneği arasından en çok bilinen 2 tanesi aşağıda özellikleri ile birlikte verilmiştir.

Boyalı Ev (Göksoylar Evi): Boyalı Ev Akseki merkezinde konak niteliği taşıyan yapılardan bir tanesidir. Yapımı 1904 yılında tamamlanan ev Hacı Ömer Göksoy tarafından Alanyalı ustalara yaptırılmıştır (Kunduracı, 1995). Yapı zengin bir bezeme programına sahiptir. Bölge evlerinde az rastlanan türde kalem işi süslemeleri nedeniyle yapı Boyalı Ev ismini almıştır (Resim 2.13) (Kunduracı, 1995).

Resim 2.13. Boyalı Ev (Çelebi, 2012)

Ak Ev (Şükran Zeren Evi): Yapı Akseki kent merkezinde yer almaktadır. Halk arasında Ak Ev olarak bilinir. Günümüzde Şükran Zeren tarafından kullanılmaktadır (Kunduracı, 1995). Ev eğimli bir arsa üzerinde, büyük bir avlu içinde konumlanmıştır. Arazinin eğiminden dolayı kuzey cephesinden tek, güney cephesinden ise üç katlı olarak algılanmaktadır. Dış yüzeyi sıvalı olan evin, kemerli pencereleri ve bağdadi sıvalı çatı saçakları bulunmaktadır. Yapının kırma çatısı üzerinde kare kesitli bacalar vardır. Yapının zemin katı servis mekânlarına ayrılmıştır. Evin ana yaşama katı ikinci kattır. Bu katta haçvari sofa etrafında odalar yer almaktadır (Kunduracı, 1995). Ak Ev bezeme bakımından Akseki Evleri içinde Boyalı Ev'den sonra en zengin niteliklere sahip olan yapıdır (Resim 2.14) (Kunduracı, 1995).

Resim 2.14. Ak Ev (Çelebi, 2012)

Akseki köylerindeki önemli sivil mimari eserleri

Yerleşim özellikleri: Akseki'nin sert iklimi ve dik yamaçlardan oluşan doğal yapısı; yöre insanının ekonomik durumunu, sosyal yapısını, yaşam şeklini etkilemiş ve bunun sonucu olarak barınma ihtiyacını karşılayan mekânlarının oluşumuna da yön vermiştir (Kaya ve Güvenç Duran, 2001).

Akseki yöresinin coğrafyası, geleneksel yerleşim biçimini etkileyen en önemli etkidir. Engebeli ve hemen her tarafı derin derelerle yarılmış bu coğrafyada geniş bir ova oluşmamıştır (Saraçoğlu, 1989). Yer yer alan veya yazı deneni daha küçük düzlükler bulunmaktadır. Tarım ancak bu düzlüklerde yapılabilmektedir. Bu nedenle Akseki'de kural olarak bütün köyler yamaçlara kurulmuş, küçük düzlükler tarıma ayrılmıştır (Saraçoğlu, 1989).

Kuzey-güney doğrultusunda yamaçlardan vadilere doğru yoğunluk gösterir (Yıldız, 1999). Tarım toprağının az olduğu bu bölgede köyler zaman zaman ikiye hatta üçe ayrılmış ve bir alanın çevresinde düzensiz olarak kurulmuştur (Saraçoğlu, 1989).

Bazı köyler ise bir dağın eteğinde yukarıdan aşağıya doğru alt alta kurulmuştur (Saraçoğlu, 1989). Bununla birlikte Akseki'nin yayla özelliği göstermesi nedeniyle son dönemde yaz aylarında Manavgat çevresinden bu bölgeye mevsimlik olarak gelenler, eski kent dokusunun arasında yeni yerleşmelerin oluşmasına neden olmaktadır (Yıldız, 1999).

Akseki merkezi ve yakın çevresinde bulunan kırsal yerleşim birimleri olan köylerinde birbirine yakın üslupta konut mimarisi görülmektedir. Konutlar bahçe içerisinde inşa edilmiştir. Konut sınırları, doğal bir oluşum veya yörede semerkandi-kuşkonmaz adı verilen bahçe duvarları ile sınırlanmıştır. Cami, okul ve ticari birimler genellikle köyün merkezinde yer alırlar. Su sıkıntısı olan köylerde sarnıç kullanımı yaygındır (Resim 2.15). Köy içindeki yollar ya kare biçimli veya şekillendirilmemiş taşlarla oluşturulmuştur (Resim 2.16). Tarlalara giden yollar ise ya olduğu gibi bırakılmış veya çakıl serilerek oluşturulmuşlardır.

Resim 2.15. Büyükalan köyü sarnıç örneği

Resim 2.16. Sarıhacılar köyü içinde sokak örneği (Alim, 2016)

Bahçe içlerinde, kimi konutlarda, yörede borta adı verilen bahçe (avlu) kapısı ve zemin katın ana giriş kapısı¹ arasında sokaktaki kaplamanın benzeri yol kaplamaları görülür. Bu yol dışında tüm bahçe, toprak olarak bırakılmıştır. Bahçelerde çok nadiren sebze ekimi yapılan bölümler mevcuttur. Ancak genelinde yörede iskenet adı verilen üzüm asması çardağı görülmektedir. Bahçelerde mutlaka ağaç bulunur.

Ocak ise bahçenin bir diğer ögesi olup, her konutta mevcut değildir. Kimi konutlarda muhdes ek olarak ağıl ve kümese de rastlanmıştır.

Kırsal konutlar iki katlı tasarlanmıştır. Genelini giriş zemin kattan olup, topoğrafyaya bağlı olarak her kattan giriş alacak şekilde tasarlananları da mevcuttur (Karayazı, 2015). Genellikle bahçe ortasında veya bahçenin bir veya iki kenarında, sokağa cephe verecek şekilde oluşturulmuşlardır.

Konutlarda zemin kat, hayvanlara ve depolama bölümlerine ayrılmıştır. Zemin katın girişinde, diğer mekânları birleştiren ve üst kattaki sofanın izdüşümünde oluşturulan mekâna yörede evöğün veya ahıraltı adı verilmektedir (Resim 2.17). Bu kısımda samanlık, kiler, odunluk, nadiren kümes, ağıl ve ahır kısımları mevcuttur (Resim 2.18). Bu mekânda aynı zamanda merdiven girişi veya merdivenin kendisi de yer alır.

¹ Yörede genellikle bahçe (avlu) kapılarına Borta adı verilmektedir. Zemin kat giriş kapıları ise, hem borta, hem de kapı adı ile anılabilmektedir.

Evöğün mekânının içinden merdiveni olan konutlarda merdiven yaşam katındaki sofaya açılmaktadır (Resim 2.19). Diğer tip konutlarda ise yaşam katı, “aralık”² adı verilen; sofa, ayazlık ve hela bölümlerine ulaşımı sağlayan mekân ile başlamaktadır (Resim 2.20-21-22).

Yaşam katındaki odalar, kiler ve odalar olmak üzere 2 şekilde kurgulanmıştır. Yaşam katında sofanın bir kenarında seki ile yükseltilmiş kafesönü mekânı bulunur (Resim 2.23). Sofa mekânından odalara dağılım sağlanmaktadır. Odalar özgün kırsal mimari özellikler taşımaktadır (Resim 2.24). Odalara geçerken kapı aralıkları mevcuttur (Resim 2.25). Kilerlerde tek bir pencere ve zaman zaman terek mevcuttur (Resim 2.26). Yaşam katındaki diğer odaların her biri, bir çekirdek ailenin yaşamını idame ettirebileceği, başmak (ocak), dolap, yüklük, musandıra, gusülhane, lambalık ve tereği kapsamaktadır. Çok nadir örneklerde mutfak, oda gibi kapalı olarak tasarlandığı görülmekte ise de (Akkaya, 2005), bu bölümün sonradan kapatılmış olma olasılığı çalışma kapsamında değerlendirilmediği için ihtiyat kaydı ile yaklaşılmalıdır.

Köylerdeki konutların geneli dış sofalı kurgulanmıştır (Resim 2.27). Bu sofa dikdörtgen veya 'L' şeklinde olabilmektedir. Akkaya, "L" şeklinde oluşturulan dış sofalı kurguya 'eyvanlı dış sofa' adını vermekte ve eyvan olup olmamasına göre bu tür sofaları iki ayrı grupta değerlendirmektedir (Akkaya, 2005). Akkaya'nın "eyvanlı dış sofalı" olarak değerlendirdiği, "L" şekilli dış sofalı yapılara örnek olarak Bucakalan köyünde, Mehmet duruk konutunun hemen karşısında bulunan "Ömer Duruk konutu" verilebilir (Sağıroğlu, 2004).

Dikdörtgen dış sofalı konut örnekleri arasında ise, bu tez çalışmasının da konusu olan "Mehmet Duruk konutu" mevcuttur. İç sofalı plan türlerine ise, genellikle İbradı ilçesinde rastlanmaktadır. Akseki ilçesine bağlı köylerde nadiren rastlanan bu plan tipi, çıkmanın cephe ortasında olması ile ayırt edilebilmektedir. Bu plan tipine sahip yapılara örnek olarak Büyükalan köyünde bulunan "Ahmet Sarıgül konutu" verilebilir.

² Yöredeki kırsal konutlarda merdiven, sofa, ayazlık ve hela bağlantısını kurgulayan, ön hol olarak bilinmektedir.

Şekil 2.2. Binanın merdiven boşluğu 27

Ahmet Sarıgül konutu Büyükelan k. (Akkaya, 2005) Ömer Duruk konutu Bucak-alan k. (Sağıroğlu, 2004) 29 no lu konut, Belenalan k. (Karayazı, 2015).

Plan elemanları

Evöğün -ahıraltı: Birinci kattaki sofanın alt kattaki izdüşümünü oluşturan mekândır. Borta adı verilen kapı ile konutun girişi sağlanır. Zemin katta bulunan mekânlara ve konutun üst katına ulaşımı sağlayan merdivenlere ulaşım evöğünden sağlanır. Geniş ve uzun olan mekânda pencere bulunmaz ve sağırdır.

Resim 2.17. Ömer duruk konutu

Ağıl: Penceresi olmayan, tavanı daire kesitli ahşap kirişlerden oluşan mekânın, bir köşesinde bahna adı verilen yemlik- yalak mevcuttur. Hayvanların barındığı yer olarak görev üstlenen ağıl'a üst kattaki kapılara göre daha geniş ve kısa kapılardan ulaşılır.

Resim 2.18. Konut,(Karayazı, 2015)

Merdiven: Bölge konutlarında zemin kattaki evöğün ile üst kattaki yaşam mekânları arasında ulaşımı sağlar. Genellikle bu merdivenlerin bir yanı taş duvara yaslanmış, diğer yanı ise ahşap duvar ile kaplıdır. Genişliği 90-100 cm arasında değişen merdivenlerin rıhtları 18 ile 21 cm arasındadır. Genişliği 19-27 cm arasında olan basamaklara basak adı verilmektedir.

Resim 2.19. Çobanoğlu ve Köstepen konutu merdiven görünümü

Aralık: Zemin kattan ahşap merdivenler ile üst katta çıkılan mekân olup, Sofa mekânına geçişi sağlayan birimdir. Genellikle konutlarda Aralık mekânın sonunda hela mekânı bulunur. Aralık mekânın bir yanı özgün taş duvar iken diğer yanı ahşap bölücü duvardır. Aralık mekânı havalandırmak için sabit kafesli pencere bulunur.

Resim 2.20. Ömer Duruk konutu aralık görünümü

Ayazlık: Etrafı ahşap korkuluklar ile çevrili olan Ayazlık, evin yazlık olarak kullanılan birimidir. Konutun üst katta açık bölümünü oluşturan Ayazlık, kendine özgün ahşap direkler ile taşınmaktadır.

Resim 2.21. Çantılıçukur ve Pınarbaşı Ayazlık görünümü

Çantılıçukur köyü ayazlık örneği (Sağıroğlu, 2015) Pınarbaşı köyü ayazlık örneği (Sağıroğlu, 2015).

Hela: Konutlarda hela üst katta bulunur. Genellikle Hela , Aralık mekânın ucunda bulunur. Bir duvarı özgün duvara yaslanmış olan mekânın diğer duvarları ahşap malzemeden oluşur.

Resim 2.22. Bucakalan köyü hela görünümü

Kafesönü: Üst katta Sofa mekânın bir ucuna yaslanan ve sedir ile 15-20 cm yükseltilmiş olan mekân, sofa ile birlikte günlük yaşamın geçtiği mekândır. Kafesönü mekânının etrafını çeviren ahşap lokmalık şebekeli pencereler, aydınlatma ve havalandırma görevini üstlenir.

Resim 2.23. Belenalan Köyü kafesönü örneği

Oda: Tek bir çekirdek ailenin tüm ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde kurgulanmış olan, 'yaşam odaları' olup; bir aile için "ev" anlamına gelmektedir. Bu oda da duvarın ortasında konumlanan başmak ve başmağın her iki tarafında simetrik pencereler bulunmaktadır. Odanın duvarlarında özgün ahşap nişler bulunur. Oda mekânında, ahşap nişler, yüklük ve gusülhane yer almaktadır.

Resim 2.24. Belenalan ve Büyükalan köyü oda örneği

Kapıarası: Konutun yaşam katındaki Sofa ile Ayazlık mekânı arasında yer alan, sofanın kapısı ve duvarları arasında oluşan, yaklaşık 1m2lik alan kaplayan bölümdür. Kapıarası Sofa-dış mekân hava sirkülasyonunu sağlar.

Resim 2.25. Petek Evi kapı arası görünümü

Kiler: Yaşam odalarından ulaşılan mekân, oldukça sade olup iki adet pencere ile aydınlatılmaktadır. Fonksiyon olarak kiler-depo görevi üstlenir.

Resim 2.26. Kiler örneği

Sofa: Yapının en geniş bölümü olup, evöğün mekânın üstünde bulunmaktadır. Üst kat sirkülasyonunu sağlayan bölümdür. Günlük hayatın yaşandığı bölüm olup, yazlık ve kışlık olarak kullanılan alandır. Genellikle mekânın döşeme ve tavanında ahşap malzeme kullanılmıştır.

Resim 2.27. Belenalan Köyü sofa örneği

Mimari elemanlar

Merdivenler

Bölge konutlarında zemin kat ile üst kat arasındaki ulaşımı ahşap “basaklar”³ sağlamaktadır. Merdivenin bir yanı taş duvar iken diğer yanı ahşap bölücü duvar bulunmaktadır.

Kapılar

Akseki konutlarının kapılarında kullanılan malzeme ahşaptır. Konutların ana giriş kapısının ve bahçe kapısının çift kanatlı olduğu görülmektedir. Ana giriş kapılarına yörede “borta” adı verilir. Bu kapılar genellikle sade bırakılmışlardır (Resim 2.28,2.29). Tablalı olanların bazılarında geometrik desenlere rastlanabilir (Yeşildal, 2008).

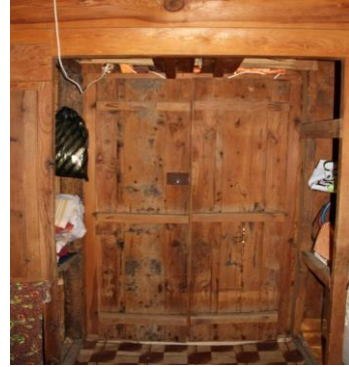
³ Yörede merdiven basamaklarına verilen isim.

Bölge konutlarında oda kapıları tek kanatlı olup, oldukça zengin süslemelere sahiptir. Bu süslemeler geometrik ve bitkisel motiflerden oluşturulmuştur. Bazı konutların oda kapıları ise tablalara ayrılmış ve tablaların içerisi bazen boş bırakılmış ve bazen de süslenmiştir (Akkaya, 2005). Oda kapılarının arkasında tablalar, iki veya üç kuşak ile birbirine bağlanmaktadır (Resim 2.30). Ahşap oda kapılarında yöreye has “traka”⁴ denen düzenek bulunmaktadır (Resim 2.31).

Resim 2.28. Borta (bahçe kapısı) örneği

No:86, Büyükalın k. borta (bahçe kapısı) (Kınıklıoğlu, 2016) No:42, Belenalan k. borta (bahçe kapısı) (Karayazı, 2015).

Resim 2.29. Borta örneği

Borta (Zemin kat giriş kapısı) cepheden görünüş Borta (Zemin kat giriş kapısı) evöğünden görünüş (Çelebi, 2012).

⁴ Yörede kapı ve pencere kasalarındaki kapak ve kanatları kilitlemek veya açmak için tasarlanmış, ahşap mekânizmalı kilit sistemi.

Resim 2.30. Oda mekânı kapı görünümü

Resim 2.31. Traka/tıfraz örneği

Pencereler

Bölge konutlarının pencerelerine bakıldığı zaman yoğun olarak ahşap malzeme kullanımı görülmektedir (Resim 2.32). Pencereler, ahır ve samanlık mekânlarının bulunduğu zemin katlarda küçük boyutlarda yapılmıştır (Resim 2.33). Geleneksel Akseki konutunda pencere oranları 1/2 olsa da çıkma pencerelerinde bu oran değişebilir (Yıldız, 1999).

Üst katta “kafesönü”⁵ mekânındaki pencereler ise büyük boyutlarda ve oldukça sık olduğu görülmektedir (Resim 2.3). Çıkma pencereleri içten kafesli dıştan kepenklidir (Resim 2.35). Aynı zamanda bu pencerelerin ahşap veya 19. yüzyılda kullanılmaya başlayan demir parmaklıkları vardır (Başarır, 2001). Üst kattaki odalarda davlumbazın her iki tarafında da ahşap pencereler mevcuttur (Resim 2.36). Bu pencereler ise dıştan kafesli içten kepenkli özgün pencerelerdir (Resim 2.37). Kiler odalarında da dışarı açılan özgün ahşap pencereler bulunmaktadır.

Konutlarda hela’ya giden koridor da bulunan pencereler ise tepe penceresi şeklinde ve kafeslidir (Resim 2.38). Bölgedeki bazı konutlarda sofaya veya odalara açılan kafesli pencerelerde vardır. Bölge konutlarının bir özelliği davlumbazlı ocağa açılan tütünlük adı verilen aydınlatma pencereleridir. Bu pencereler oldukça küçük tutulmuş ve özellikle Sarıhacılar köyü konutlarında yaygın olarak uygulanmıştır (Akkaya, 2005).

Resim 2.32. Çıkma kullanılan ahşap malzeme

⁵ Yörede sofanın bir bölümünü oluşturan, aynı zamanda sekiyi barındıran ahşap çıkma bölümü. Etrafı ahşap lokmalı pencerelerle çepeçevre kapatıldığı için bu isimle belirtilmiştir.

Resim 2.33. Zemin kattaki pencere örneği

Resim 2.34. Üst kattaki pencere görünümü

Resim 2.35. ıkma penceresi rneęi

Resim 2.36. Ahşap ocağın her iki yanındaki pencereler (Karayazı, 2015)

Resim.2.37. Özgün ahşap pencere

Resim.2.38. Aralık mekânındaki sabit pencere

Döşemeler

Konutlarda, avlusunda ve zemin katlarında toprak ve taş döşemeler vardır. Toprak zeminli bazı konutların tabanı sonradan çakıllarla kapatılmıştır. Konutların üst kat döşemeleri ise tamamen ahşaptandır. Bu döşemeler ise yuvarlama ağaçlarının üzerine düz tahta çakılmasıyla oluşturulmuştur (Akkaya, 2005).

Tavan

Geleneksel konutlarda tavan, mekâna değer katan öğelerden biridir. Bölge konutlarında genel olarak zemin katında tavan kaplaması mevcut değildir (Resim 2.39). Zemin katın tavanında, daire kesitli ahşap kirişleri ve döşeme tahtaları görülür. Üst kat odalarında ise özgün ahşap işçiliği görülen özgün ahşap tavanlar vardır. Ahşap tavanların nadiren boyanmış örnekleri de vardır (Resim 2.40). Çoğunlukla alttan çakmalı düz tavan şeklinde olup tavanın bütün yüzeyleri birbirini dik kesen çıtalar ile karelere bölünmüş ve ortasına

göbek yerleştirilir. Akseki bölgesinde farklı özgün ahşap tavanlar görülmektedir (Resim 2.41).

Resim 2.39. Zemin kat tavan kaplaması görünümü

Resim 2.40. Boyanmış ahşap tavan örneği

Resim 2.41. Oda tavan örneği

Yüklük ve dolaplar

Akseki konutlarında dolaplar odanın bir duvarına yaslanmış şekilde konumlanmıştır. Dolapların bir ucunda gusülhane diğer ucunda ise odanın giriş kapısı yer alır. Gusülhane bölümünün eni genişletilmiştir. Gusülhaneler ahşap dolapların içerisinde çözümlenmiştir. Gerekli su ihtiyacı sarnıç veya kuyudan sağlanmaktadır. Dolaplara yatak, yorgan, minder gibi eşyalar konur. Kimi dolapların alt bölümünde çekmeceler yer alır.

Dolap kapaklarının bezemeli olduğu örneklere rastlanmaktadır (Çelebi, 2012). Dolaplar odanın tavanına kadar ulaşmazlar. Dolapların üzerinde “musandıra”⁶ denilen bölüm bulunmaktadır (Resim 2.42).

Resim 2.42. Yüklük ve musandıra örneği

Odalarda bulunan nişler odanın iki duvarında karşılıklı olarak yer alabileceği gibi tekil olarak da bulunabilirler (Resim 2.43). Nişlerin çift kapaklı kapalı bölümlerinin yanı sıra kapaksız açık bölümleri de vardır. Açık bölümleri “lambalık nişi”⁷ olarak tanımlanmıştır.

Resim 2.43. Ahşap niş örneği

⁶ Yörede yüklüğün üzerinde tasarlanmış, önünde ahşap ızgara olan veya olmayan, eşya depolamak veya meyve kurutmak amacı ile tasarlanmış, kapaksız yüklük bölümü.

⁷ Yörede şamdan, gaz lambası, mum veya ela tında olması gereken küçük süs veya eşyaları koymak için kullanılan, duvarda tek başına, dolap içinde veya yüklüğün bir kısmı olarak tasarlanmış, önünde oymalı bir yaşmak tahtası bulunan ahşap niş.

Ocaklar

Yemek pişirmek ve ısınmak amacıyla kullanılan ocaklar, üst katta yoğun olarak bulunmaktadır (Resim 2.44,2.45). Ocaklar genellikle “başmak”lı⁸ olarak yapılırsa da davlumbazsız, kapaklı ocak örnekleri de vardır (Akkaya, 2005). Bazı ocakların içinde tütünlük adı verilen küçük açıklıklar bulunur (Yeşildal, 2008). Ocakların önünde “küllük”⁹ bulunmaktadır. Ocakların üst bölümünden hizalanan ve tüm odayı dolanan terek bulunur (Resim 2.46).

Resim 2.44. Ahşap ocak görünümü

⁸ Yörede ocağın üstünde yer alan ahşap davlumbaza verilen isim.

⁹ Yörede ocak önünde bulunan küllerin sönmesi için bırakıldığı yaklaşık 1-1,5 m2'lik alan. Genellikle odadan 10-15 cm yüksekliğinde ahşap veya taş elemanlar ile ayrılır.

Resim 2.45. Ocak görünümü (Karayazı, 2015)

Resim 2.46. Terek görünümü (Kınıklıoğlu, 2016)

Cephe özellikleri

Geleneksel Akseki konutlarında cepheyi oluşturan etkenler; Çıkmalar, pencereler, kapılar, strüktür elemanları, çatı ve saçaklardır. Bölge konutlarında cepheyi oluşturan en önemli unsur çıkmalardır (Resim 2.47,2.48). Çıkması sağda, solda ve ortada olanlar şekilde 3 bölüme ayrılırlar. Çıkması sağda ve solda olanlar genellikle giriş kapısının üstünde bulunmaktadır. Bu çıkmalar ahşap direk ve eli böğründeler ile taşınmaktadır (Resim 2.49). Bu tip çıkmaların üstü çatıdan bağımsız olarak kiremitle kaplanmıştır. Bu çıkmaclar üstünde genellikle ahşap kafesli dıştan kepenkli pencereler bulunmaktadır (Resim 2.50,2.51). Pencere altlarında ise genellikle bir sıra zikzak motifli bordür vardır (Akkaya, 2005). Cephelerde genellikle zemin kattaki ahır, samanlık, odunluk gibi mekânların dışarı açılan pencereleri çok az sayıda ve ebatları küçüktür (Resim 2.52). Üst katta ise genellikle daha büyük boyutlarda ve özgün ahşap kafesli pencereler bulunmaktadır.

Cepheyi hareketlendiren diğer unsur ise saçaklardır. Genellikle saçakların malzemesi ahşaptır. Bölge konutlarında bulunan saçakların dış kaplamaları düz bırakılmıştır (Akkaya, 2005). Akseki çevresindeki konutlarda, genellikle kırma çatı, nadiren de beşik çatı görülmektedir. Ahşap konstrüksiyonlu çatı alaturka ya da marsilya kiremit kaplıdır (Resim 2.53).

Konutların giriş cephesinde bulunan giriş kapıları sade veya bezemeli olup ahşap malzemedен yapılmıştır. Genellikle çift kanatlı olup üstü çıkma ile kapatılmıştır (Resim 2.54).

Cephede görülen bir diğer öge de “ayazlık”¹⁰tır. Konutun giriş cephesine, batısına ve doğusuna yerleştirilen ayazlıklar, ahşap dikmeler ile taşınmakta olup etrafı ahşap korkuluk ile çevrilidir.

¹⁰ Yörede balkon olarak kullanılan, genellikle sofa veya varsa aralıktan giriş alan, bazı örneklerde içinde sabit sedir veya aşılk bölümü bulunan, ahşap dikmelerle taşınan, üstü açık mekân.

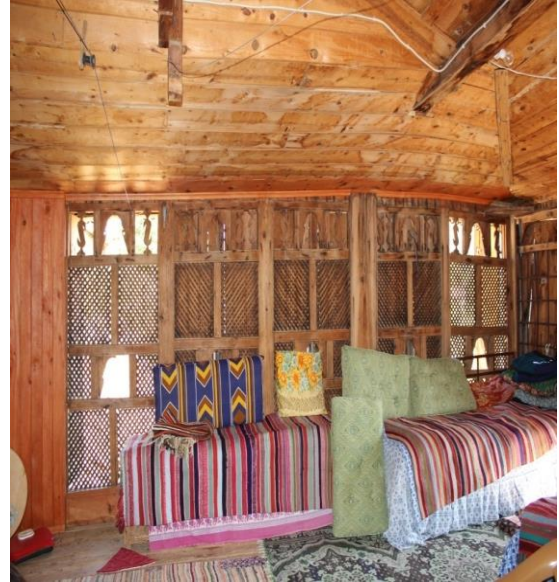
Resim 2.47. Akseki konutunda çıkma rneęi

Resim 2.48. Akseki konutunda çıkma rneęi (Kınıklıoğlu, 2015)

Resim 2.49. Akseki konutunda payanda

Resim 2.50. Akseki konutunda ahşap kafesli penceresi görünümü

Resim 2.51. Akseki konutunda çıkma penceresi

Resim 2.52. Akseki konutunda zemin kat penceresi

Resim 2.53. Akseki alaturka kiremitli çatı (Çelebi, 2012)

Resim 2.54. Elmalı konutunda giriş kapısı örneği (Günay, 2008)

Yapım tekniği ve malzemesi

Yapım tekniği

Bölgedeki yapıların temelleri fazla derinde değildir. Toprak zemin 50-60 cm derinliğinde kazılır ve temeli oluşturacak kuru duvar örülür (Yeşildal, 2008). Temel tamamlandığı zaman duvarların arası su basman seviyesine kadar çakıl veya toprakla doldurulur (Yeşildal, 2008).

Akseki bölgesinde özgün geleneksel konutlar bulunmaktadır (Resim 2.55). Yöredeki konutların zemin katları moloz taşla oluşturulmuş kuru duvar tekniğindedir.

Moloz taş duvar için kullanılan taşlar genellikle keskin kenarlı tutulmuş, 10-20 cm boyutları aşılmamıştır. Bu taşlar yörede "*helik*"¹¹ adı ile anılmakta ve yakın çevreden elde edilmektedir (Tayla, 2007). Duvar örülürken helikler 40-60 cm aralığında ahşap hatıllarla birbirine bağlanırlar. Yörede iki ahşap hatıl arasındaki bu mesafeye "*destur*"¹² adı verilmektedir. Hatıllar köşelerde birbirlerine geçme suretiyle, enine bağlantı ise, enine bağlantı ahşapları-"*düğme - pıştuvan*"¹³ yardımı ile yapılır. Düğme veya diğer ismi ile Pıştuvanlar hatılların alt ve /veya üstüne konumlandırılıp, dışarıya doğru uzun bırakılırlar.

Yapı ustaları bu şekilde herhangi bir iskele kurmadan pıştuvanlara tırmanmak sureti ile yapıyı tamamladıklarını da belirtmişlerdir. Bu teknik sadece Akseki - İbradı havzasında görülebilen özel bir yapım tekniğidir (Resim 2.56,2.57) (Sağıroğlu, 2016).

Resim 2.55. Geleneksel konut örneği

¹¹ Yöredeki duvarlarda kullanılan, yakın çevreden elde edilen, keskin kenarlı, moloz taşlara verilen isim.

¹² Yörede hatılların arasındaki 50-60 cm lik mesafe, yapı ustasının parmak ve dirseği arasındaki mesafe olup, yörede destur olarak adlandırılır.

¹³ Hatıllara kertilerek oturtulan ve dışarı doğru taşırılan bu ahşapların her birine düğme adı verilir.

Yapılarda taşıyıcı kagir duvarların dışında bölücü ahşap duvarlar da bulunmaktadır. Bazı odaların sofaya bakan duvarları ile yapılarda bulunan çıkmaların duvarları bu şekildedir. Yörede ahşap bölücü duvarlara “*daraba*” adı verilmektedir. Akseki konutlarının zemin katlarında döşeme kaplaması bulunmamaktadır. Zemin kat döşemesi taş veya sıkıştırılmış topraktır. Yapıların birinci katında ahşap kirişli döşeme bulunur. Mekânların kısa kenarına koşut olarak duvardan duvara uzanan kirişler döşeme strüktürünü oluşturur. Daire kesitli bu kirişlerin çapları 12-16 cm arasında değişmektedir. Kirişler 20-40 cm aralıklarla yerleştirilir (Yeşildal, 2008). Kirişlerin üzerine 2-2,5 cm kalınlığında, 20-25 cm eninde döşeme tahtaları yerleştirilir. Döşeme tahtalarında geçme veya bini bulunmaz. Döşemeler tek sıra kirişlerden oluşabildiği gibi bazı yapılarda iki sıra kirişten de oluşabilmektedir (Yeşildal, 2008). Böyle yapılarda ilk olarak 16-20 cm çapındaki ana kirişler, 40-45 cm aralıklarla mekânın kısa kenarına koşut olarak yerleştirilir. Bu kirişler üzerine çapları 10-14 cm arasında değişen ahşap elemanlar aksi yönde 20-40 cm aralıklarla sıralanır (Yeşildal, 2008). Oluşturulan bu strüktür döşeme tahtaları ile kaplanarak döşeme tamamlanır.

Akseki konutlarında çatılar beşik çatı veya kırma çatı şeklinde biçimlenmektedir. Yörede düz dama rastlanmaz. Çatılar ahşap oturtma çatı şeklinde inşa edilmiştir. Çatı omurgasını oluşturan 16-20 cm çapındaki aşıklar duvardan duvara çatı boyunca yerleştirilir. Bu aşıklara yörede “düver” ya da “düğer” adı verilir (Yeşildal, 2008).

Geleneksel Akseki konutlarında duvarların dışa bakan yüzeylerinin sıvalı olduğu örneklere fazla rastlanmaz. Kimi yapıların kuru taş duvarları “sakar sıva”¹⁴ olarak adlandırılan kireç esaslı harç kullanılarak sıvanmıştır. Bu şekilde sıvanan duvarların derz boşluklarına tuğla ve kiremit kırıklarının yerleştirildiği örneklere de rastlanır (çivileme) (Resim 2.59). Duvarların içe bakan yüzeyleri yaşama katında sıvalıdır. Sıva, kırık ve samanlı çamur üzerine ak toprak kaplanarak uygulanır (Resim 2.60) (Yeşildal, 2008).

Bu tür yapıların deprem dayanımı da yüksektir (Kaya ve Güvenç Duran, 2001). Akseki ilçe merkezinde bulunan bazı yapılarda duvarlar aynı teknikle örülse de cephede düğmeler

¹⁴ Binaların, dış sıva amacıyla kullanılan bir tür beyaz toprak.

algılanmaz. Bu tür yapılarda düğmeler duvar yüzeyinden 10-15 cm içeride bitirilmiş, ahşap hatıl ve düğmelerin önü bir sıra daha taş kullanılarak kapatılmıştır (Başarır, 2001).

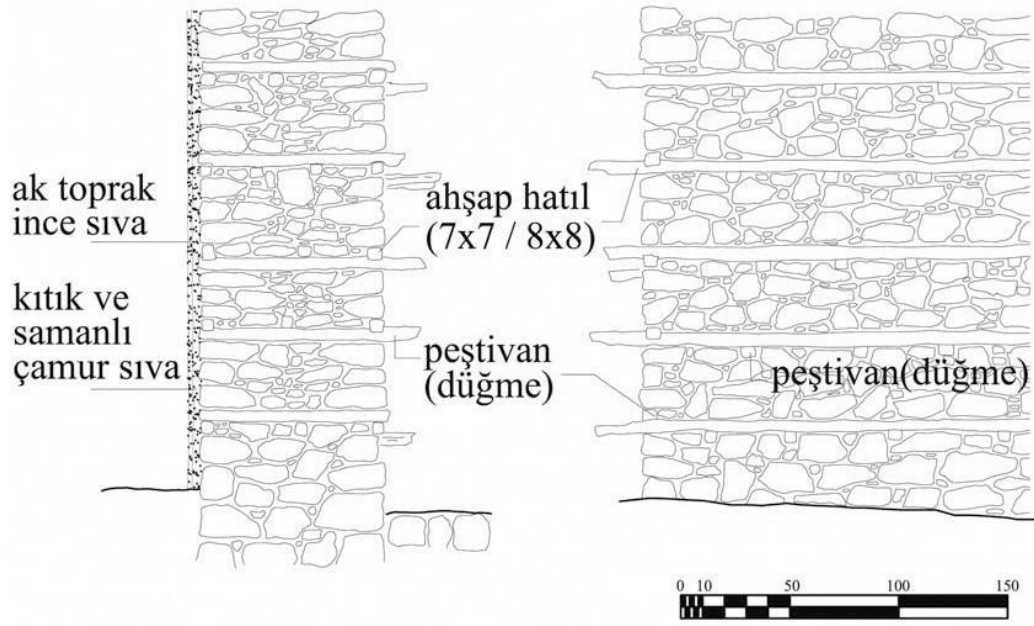
Yörede çatı saçakları duvardan 50-60 cm kadar dışarıya taşırılmaktadır (Resim 2.61). Saçakların altı birçok örnekte kaplanmadan açıkta bırakılmıştır. Bazı örneklerde saçak ucunda ahşap su oluğu bulunmaktadır (Resim 2.62)

Akseki konutlarının bahçeyi çevreleyen duvarlar ise ahşap hatıllı taş duvar tekniğiyle örülmüştür. Bahçe duvarları üzerine yörede “semerkândi”¹⁵ olarak adlandırılan ahşap elemanlar yerleştirilir (Resim 2.63). Bu elemanlar mahremiyeti sağlamak içindir.

Resim 2.56. The rural dweller's bodily engagement into the traditional construction process (Kavas, 2011)

¹⁵ Yörede bahçe duvarlarına verilen isim.

Resim 2.57. Geleneksel duvar örgüsü (Tayla, 2007)

Resim 2.58. Taş duvarda “çivileme” örneği

Resim 2.59. Duvar yüzeyindeki sıva kaplaması (Karayazı, 2015)

Resim 2.60. Çatı saçağı (Çelebi, 2012)

Resim 2.61. Ahşap oluk (Esengil ve diğ, 2001)

Resim 2.62. Büyükalın köyü semerkandi örneği (Kınıklıoğlu, 2016)

Yapım malzemesi

Akseki geleneksel mimarisinde ahşap ve taş malzemenin kullanımındaki uyumu oluşturmaktır. Taş malzeme konutların duvar yapımında kullanıldığı görülmektedir. Konutlar harçsız kuru duvar tekniğinde yapılırken, duvarlarda ahşap hatıllı olup moloz taş kullanımı görülmektedir. Konutların bahçe duvarlarında da taş kullanılmıştır. Konutların peyke mekânına ulaşımını sağlayan 2 ya da 3 adet olan merdivenler de taş malzemedir.

Akseki geleneksel konutunda kullanılan diğer yapı malzemesi ise ahşaptır. Çevresinde zengin ormanlıklar bulunan Akseki bölgesinde, özellikle dayanıklı olmasından ve kolay temin edilebilmesinden dolayı sedir, “katran”¹⁶, ladin, çam ve ardıç gibi ağaç türleri tercih edilmiştir. Yoğun olarak üst katta ahşap malzeme kullanımı görülür. Kapı, pencere, dolap, niş, ocak, yüklük, gusülhane gibi mimari elemanlarda ahşap malzeme kullanımı görülür. Bunun dışında ahşap malzeme döşeme kaplaması ve kiremit’in bulunmadığı dönemlerde çatı kaplaması olarak kullanılmıştır (Saraçoğlu, 1989).

Sonraki dönemlerde ahşap malzemenin çatı kaplaması olarak kullanımı, pek çok ağacın yok olmasını önlemek için Orman İdaresi’nce sınırlandırılmıştır (Enhoş, 1974). Bu nedenle ahşap malzeme yerini alaturka kiremit’e bırakmıştır.

Süsleme

Akseki geleneksel mimarisinde, iklim ve doğa şartlarının da etkisiyle yoğun olarak ahşap malzemenin süslemede kullanılmıştır. Konutlarda süsleme, dış mekâna göre iç mekânda daha yoğun süsleme bulunmaktadır. Dış cephedeki süslemeler daha çok taş malzeme ile karşımıza çıkmaktadır. Küçük kırmızı taşlarla yapılan süslemeler cepheye hareketlilik katmaktadır (Resim 2.63). Dış cephede en yoğun süsleme ögesi çıkmalardır. Kafeslerle kapatılan çıkma pencereleri farklı kafes tipi görülmektedir (Resim 2.64).

Çıkmanın altında bulunan giriş kapılarının kanatları üzerindeki tablalarda değişik motif süslemeler görülmektedir.

¹⁶ Yörede sedir ağaçlarına verilen isim.

Ahır, samanlık ve odunluk olarak kullanılan zemin katta süsleme yoktur. Bölgedeki konutların özellikle yaşam katında süslemeler vardır.

İç mekânda kapılar, özgün ve nitelikli süslemeleri en çok taşıyan mimari elemandır. Ahşap kapılar tek kanatlı olup tablalara ayrılmış ve üzerine bitkisel ve geometrik motifler işlenmiştir (Resim 2.65).

Bunların yanı sıra konutların odalarında bulunan ocaklarda da bezeme öğelerine rastlanmaktadır. Bitkisel ve geometrik motiflerle bezeli ocaklar olabildiği gibi boyalı ocaklar da görmek mümkündür (Başarır, 2001).

Genellikle odalarda bulunan “yükçük”¹⁷ ve “gusülhane”¹⁸ kapakları ahşap panolara bölünmüştür. Fakat bazı konutlarda yükçük ve gusülhane kapakları üzerinde bitkisel ve geometrik motifler bulunmaktadır. Bu süsleme motiflerin kenarları akant yapraklı ortası gülçelidir.

Alçı işçiliği Akseki’de konak olarak nitelendirebileceğimiz yapılarda karşımıza çıkmaktadır. Konaklarda alçı işçiliği ve kalemişi bezemeler birlikte kullanılmıştır (Yıldız, 1999).

Odaların süsleme bakımından en önemli ve en iyi ahşap işçiliğinin görüldüğü elemanlar da tavanlardır. Kare, sekizgen ve oval biçimli kademeli, çıtalı ahşap tavanlar görülmektedir.

Dairesel, kare ya da dikdörtgen biçimli, çıtalı, yıldız göbekli ahşap tavan örneklerine rastlanmaktadır. Bazı tavanların orta noktasında yörede bereketi simgeleyen nar motifi üç boyutlu olarak yer alır (Yıldız, 1999).

¹⁷ İçerisinde yatak, yorgan vs.muhafaza edilen bölüm.

¹⁸ Yöre konutlarında, yükçük dolabının giriş kapısına en uzak parçasını oluşturan, tek kapaklı yıkanma bölümü.

Resim 2.63.Çivileme tek süsleme Gödene köyü (Sağıroğlu, 2015)

Resim 2.64. Ahşap kafesli pencere (Demir, 2016)

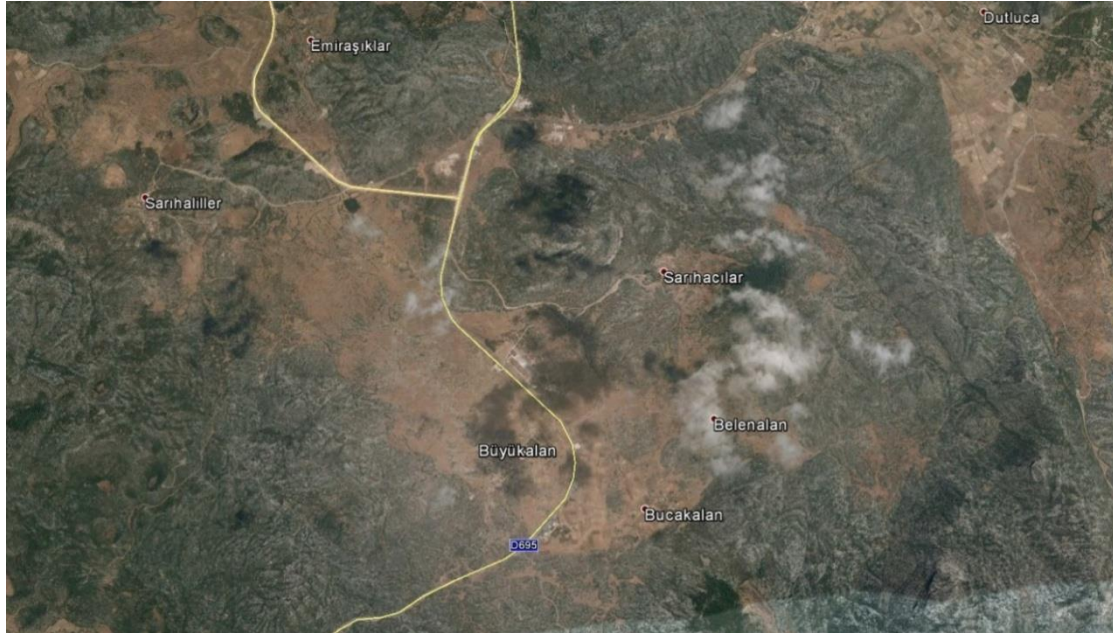

Resim 2.65. Motifli ahşap kapı (Karayazı, 2015)

3. BUCAKALAN KÖYÜ VE MEHMET DURUK EVİ HAKKINDA GENEL VE TARİHİ ARAŞTIRMA

3.1. Bucakalan Köyü Özellikleri

Bucakalan Antalya'nın Akseki ilçesine bağlı İlvat Köyleri'ndendir. Akseki merkezinin güneybatısında yer alan köy, merkeze 5,27 km uzaklıktadır. Eski adı Bucakilvat olan Bucakalan, diğer iki İlvat Köyü olan Büyükalan ve Belenalan'ın tam ortasında yer almaktadır. Büyükalan'a olan uzaklığı 3,06 km iken, Belenalan'a 2,33 km uzaklıktadır (Harita 3.1).

Harita 3.1. Bucakalan köyünün görünümü (tr.google maps.com)

Aşınım yüzeyine kurulu olan Bucakalan 950 m yükseklikte olup, Belenalan ve Büyükalandan daha alçak ve daha düz bir araziye konumlanmıştır (Çizelge 3.1). 6,8 km² bir alana sahiptir ve orman içine kurulmuştur. Doğu ve batısında tarım arazileri ve güneyinde orman arazisi bulunmaktadır. Orman alanlarının en fazla kesintiye uğradığı yerler, Akseki ilçe merkezi ile karayolu boyunca uzanan İlvat köylerinin (Belenalan, Bucakalan, Büyükalan köyleri) bulunduğu merkezi kesimdir (Hadimli, 2008).

Bucakalan köyü ile ilgili en eski kaynak 166 numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteridir. Bu kaynak ta yer alan harita günümüzle karşılaştırıldığında yaklaşık olarak

Bucakalan'nın nüfusu 1985 de 59 kişi iken 2000'de 75 kadın ve 73 erkek birey olmak üzere 148 kişi olmuştur (Çizelge 3.1). Sonradan göçlerin etkisiyle 2012 yılında köyde 21 kadın ve 33 erkek kalmıştır. Köyde sağlık ocağı bulunmazken, taşımali eğitim görülmektedir. Köyde su şebekesi bulunmamaktadır (yerel net.org). Halk su ihtiyaçlarını sarnıçlardan temin etmektedir. Günümüzde köyde 34 adet konut bulunmaktadır.

Çizelge 3.1. Akseki Köyleri yükseltileri (Hadimli, 2008)

Köyler	Yükseltisi	Konumu	Köyler	Yükseltisi	Konumu
Akşahap	800	Etek	Gümüşdamla	1000	Yamaç
Alaçeşme	830	Yamaç	Güneykaya	950	Yamaç
Aşağışıklar	700	Yamaç	Günyaka	1050	Yamaç
Bademli	1250	Yamaç	Güzelsu	1200	Yamaç
Belenalan	1000	Aşınım yüzeyi	Hocaköy	800	Yamaç
Bucakalan	950	Aşınım yüzeyi	Hüsametinköy	1000	Polye
Bucakışla	1000	Aşınım yüzeyi	Karakışla	1250	Etek
Büyükalın	1000	Aşınım yüzeyi	Kepez	800	Yamaç, Vadi İçi
Ceceler	1350	Etek	Kepezbeleni	650	Yamaç
Cemerler	720	Karstik Depres.	Kuyucak	1100	Vadi İçi
Cendeve	700	Etek	Mahmutlu	670	Karstik Depres
Çaltılıçukur	850	Tektonik Depresyon	Menteşbey	700	Etek
Çanakpınar	1150	Uvala	Minareli	800	Etek
Çınardibi	900	Vadi İçi	Pınarbaşı	950	Yamaç
Çimiköy	1250	Yamaç	Sadıklar	1050	Yamaç
Çukurköy	750	Tektonik Depresyon	Salihler	1150	Yamaç
Değirmenlik	1250	Karstik Depres	Sarıhacılar	1050	Uvala
Dikmen	900	Karstik Depres	Sarıhaliller	950	Aşınım yüzeyi
Dutluca	1050	Ova, yamaç	Sinanhoca	300	Yamaç
Emiraşıklar	970	Aşınım yüzeyi	Susuzşahap	1250	Yamaç
Erenyaka	700	Etek	Süleymaniye	1280	Karstik Depres
Geriş	900	Yamaç	Taşlıca	700	Yamaç, Karst. Dep
Güçlüköy	740	Yamaç, Karst Dep	Yarpuz	1300	Uvala

Evet bu köyde de akar su yok. Halk suyu kuyulardan alıyor. PTT acentası ve elektrik var. Eski caminin olduğu yere 1975'de yeni cami yapılmış, minaresi de inşa halinde. Minareyi bu köyden olup İstanbul'da bulunan sarraf Mehmet Altınar yaptırmış (Sümbül, 1989). Bu yayından aldığımız bilgiler doğrultusunda köyün hizmet veren Camisinin 1975 de yeniden yapıldığına ulaşılmıştır.

Eski kıyılardaki (Adı Armağan Bucak) tır. Vakıflar idaresinde müseccel, zaviye, musalla, muallimhane, tekye...kaydına tesadüf edilmemiştir. Yalnız Mehmed Bey isminde bir zat tarafından inşa edildiği zannedilen bir mescidi mevcuttur. Mescidin arazi geliri (Yerle)deki tahinhane idi. Ticaret maksadıyla gurbete çıkanlar Edremit, Havran, Ödemiş... havalisinde çalışırlar (Özkaynak, 1951). Bu kaynakta ise Ticaret maksadıyla halkın ege bölgesine göç ettiğine ulaşılabılır.

3.2. Mehmet Duruk konutu Tarihi Ve Genel Özellikleri

3.2.1. Mehmet Duruk konutu tarihi özellikleri

Mehmet Duruk konutunun karşısındaki konutun 250 yıllık olduğu bilinmektedir (Sağıroğlu, 2004). Yapının tarihi ile ilgili en ufak kaynak bulunmamaktadır. Yapının Rum ustalar tarafından yapıldığı ve köydeki en eski ev olduğu sözlü bilgisine ulaşılmıştır (Kurtel, 2015). Bu bilgi ihtiyat kaydıyla dikkate alınmıştır.

3.2.2. Mehmet Duruk konutu yakın çevre analizleri

Mehmet Duruk konutu, Bucakalan köyünün güney batısında bulunmaktadır. Kapı numarası 10'dur. Kuzeyinde sokak ile birlikte Ömer Duruk konutu, Güneyinde ve Batısında ekili alan ile orman arazileri, Doğusunda ise 9 numaralı konut yer almaktadır. Yapının köy içerisindeki durumu, kat yüksekliği, yapı durum analizi, yapım tekniği analizi, arazi kullanım analizi, yakın çevre analiz ve nitelikli yapı analizi paftaları aracılığı ile anlatılmıştır. Bu paftalar 23.08.2013 tarihinde Hikmet Alim, Sevim Sezi Karayazı, Tuğba Kınıklıoğlu ve Özlem Sağıroğlu'ndan oluşan arazi ekibinin çalışmaları doğrultusunda hazırlanmıştır.

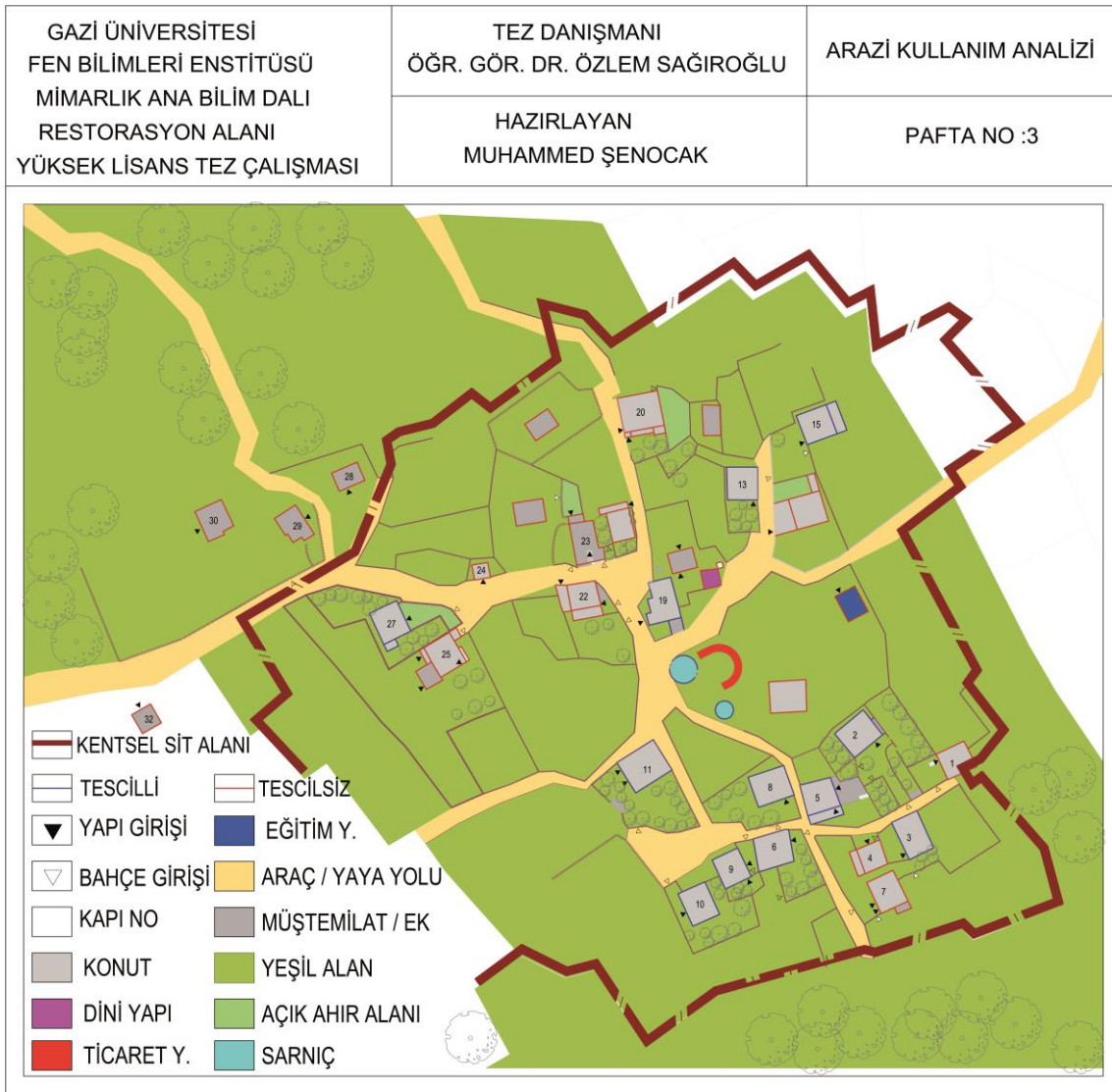
Yakın çevre analiz incelendiğinde genel olarak yeşil alanların bulunduğu aralarında kılcal yolların bulunduğu görülmektedir (Şekil 3.1). Konutların dağınık bir düzende yerleştiği görülmekte olup, çoğunluğunun etrafını çeviren “semerkandi” adı verilen bahçe duvarları bulunmaktadır. Sert zemin olmayan bahçede, ağaçlar doğu yönünde yoğun olarak konumlanmıştır. Konuta önce içeri ve dışarı birer metrelik saçağı olan kırma çatılı, çift kanatlı “borta” adı verilen kapı ile sağlanır. Konut’a batı bölümünde çift kanatlı sade ahşap tablalı ana giriş kapısından ulaşılmaktadır. Su ihtiyaçlarının giderilmesini sağlayan “sarnıç”¹⁹ bulunmaktadır.

¹⁹ Su deposu.

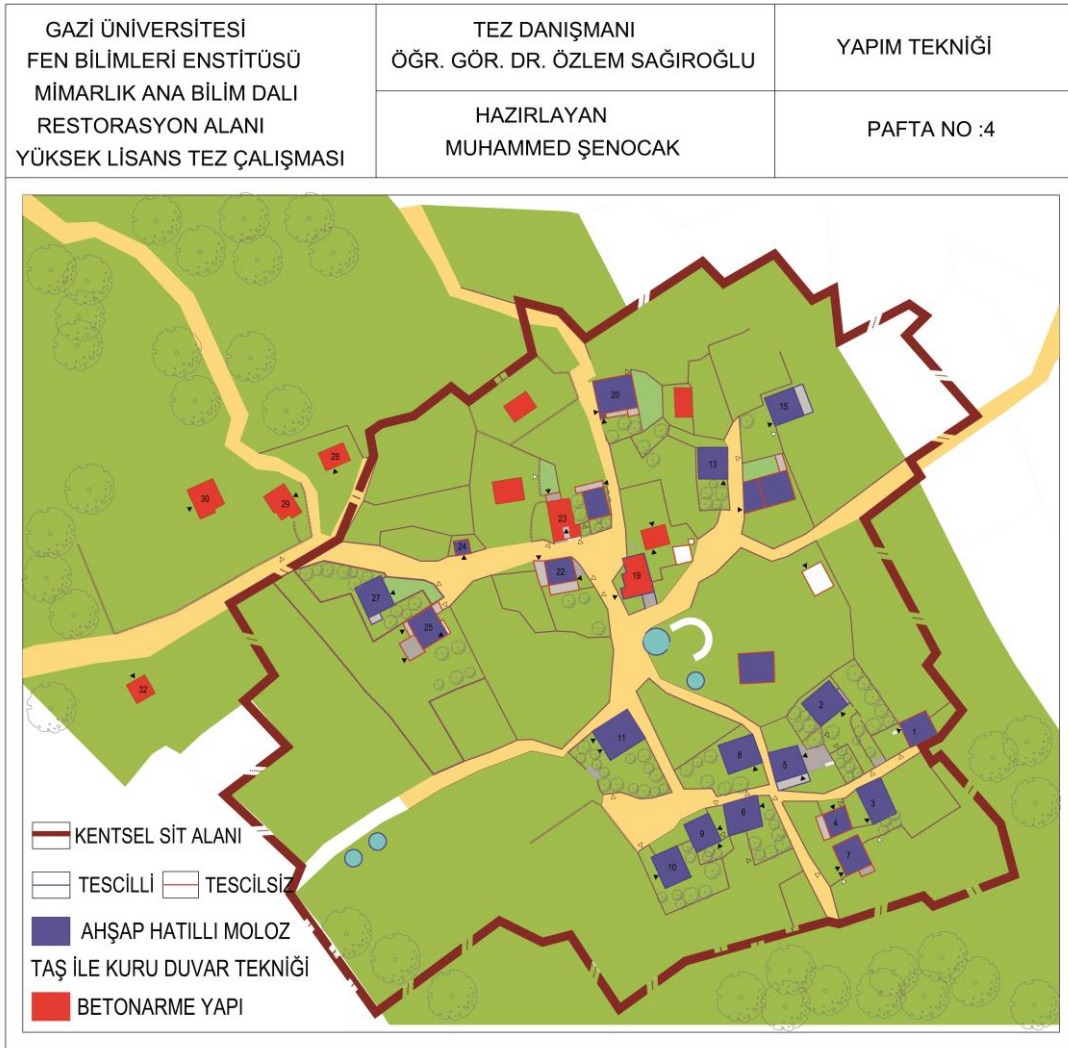
Şekil 3.1. Bucakalan Köyü yakın çevre analizi

Köyde bulunan konutların çoğunluğu çevresindeki kırsal mimarinin izlerini taşıyan nitelikli yapılardır (Şekil 3.2). Zamanla Ömer Duruk Tesislerindeki Çalışanların konaklama ihtiyacını gidermek için yapılan konutlar, niteliksiz yapılar sınıfına girmektedir. Nitelikli konutlar, kullanıcısının olmaması sebebiyle doğal ve insan etkisinden kaynaklanan bozulmalar doğrultusunda nitelikli olmaz özelliğini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıyadır.

Şekil 3.3. Bucakalan Köyü arazi kullanım analizi

Bucakalan Köyü, çevre köylerde olduğu gibi geleneksel kırsal mimarisi görülmektedir. Düğmeli evler olarak geçen evler ahşap taşıyıcı sistem arasına taş dolgu ile yapılmıştır (Şekil 3.4). Bu taşıyıcı ahşapların duvar hizasından dışarı çıkması düğmeli evlerin en önemli özelliklerinden biridir. Bucakalan köyünde nitelikli yapılar arasında çift taraflı çivileme tekniği ile Cephesinde ve iç mekân duvarlarında düğme görülmeyen Mehmet Duruk Konutu da özgün yapım sistemini korumaktadır. Bunların dışındaki konutlar sonradan yapılmış olup Köydeki geleneksel kırsal mimarinin özelliklerini taşımamaktadır.

Şekil 3.4. Bucakalan Köyü yapım tekniği analizi

Bucakalan Köyündeki konutların çoğu zemin ve üst kat olmak üzere iki katlıdır (Şekil 3.5). Zemin katı sağır olup evöğün, depo, kiler, ahır gibi mekânlardan oluşmaktadır. Üst kat ise yaşam mekânlarını kapsamaktadır. Bu yapıların dışında tek katlı yapılar da bulunmaktadır.

Şekil 3.5. Bucakalan Köyü kat yüksekliği analizi

Genel olarak köydeki evlerin durumu iyi değildir (Şekil 3.6). Yöre halkının zamanla göç etmesi ve evlerin kullanıcısının olmaması en önemli sebeptir. Evdeki hasarlar doğal etkenler ve insan elinden kaynaklanan sebeplerden kaynaklanmaktadır. Restore edilen ve restoran-pansiyon işlevi üstlenen Ömer Duruk Evi iyi durumda olan konutlardan biridir. Sonradan yapılan geleneksel olmayan konutlar ise iyi durumdadır.

Şekil 3.6. Bucakalan Köyü yapı durum analizi

Bucakalan Köyündeki kendine özgü karakteristik özellikler taşıyan, yaklaşık 250 yıllık olan konutların, çok fazla değişime uğramadan, özelliklerinin korunması ve bu durumların belgelenmesi önemlidir. Bu köydeki geleneksel konutların yeni yapılaşma durumunda kültürünü ve özgünlüğünü koruması gerekmektedir.

Anadolu'nun başka bir bölgesinde rastlamadığımız geleneksel kırsal mimarinin devamlılığı ve gelecek nesillere sağlıklı olarak aktarılması önemlidir. Göç sonucu evlerin kullanıcısının olmaması ve kendi kaderine bırakılması ve yok olma tehlikesi önlenmelidir. Köyün en eski evi olarak bilinen ve yaklaşık 250 yıllık olan ve köyde düğmeler içeride bitirilen tek konut olan Mehmet Duruk Evi, yukarıda belirtilen hususlar da düşünülerek tez olarak seçilmiştir.

4. MEHMET DURUK EVİNİN MEVCUT DURUMUNUN TESPİTİ

4.1. Yapının Tespiti ve Tanımlanması

4.1.1. Yöntem

Yapının restorasyon ve yeniden işlevlendirme önerisinin hazırlanabilmesi için öncelikle mevcut durumunun tespiti gerekmektedir. Bu tespit için öncelikle alanda eskiz Rölöve çizimlerini elde etmemiz gerekir. Mimari rölöve; bir yapının bütün bozulma ve değişimleri ile ölçülerek belgelenmesi ve elde edilen verilerin ölçekli olarak çizime aktarılmasıdır.

Mehmet Duruk konutu nin ölçüm işleminde iki şerit metre (5 m ve 20 m), bir adet lazer metre (bosch markalı) aleti, jalon, çekül, ip, su terazisi, tebeşir, milimetrik blok not, fotoğraf makinesi ve 1 adet total station cihazı kullanılmıştır. Geleneksel yöntemle öncelikle plan, sonrasında kesit ve detay ölçümleri yapılmıştır. Yaklaşık 1/100 ölçekli krokiler çıkarılarak ölçüler bu krokiler üzerine işlenmiştir. Fotoğraf belgeleme ile rölöve çalışmasının altyapısı sağlanmıştır. Cephelerde total station cihazı ile ölçüm alınmıştır. Bu ölçümde sistematik numaralandırma ile gerekli data lar elektronik ortama aktarılmıştır. Bu bilgiler daha sonra Autocad programına atılarak rölöve çizilmiştir. Bu çizimler, vaziyet planı, ölçülü kat planları, tavan izdüşüm planları, kesitler, cepheler ve detaylardan oluşmaktadır (Bknz:ek1). Bu ölçümler iki aşamada belgelenmiştir;

1. Yapı hakkında bilgi sahibi olmak için taşıyıcı sistem, malzeme, süsleme elemanları ve yapım tekniğinin belgelenmesi yapılmıştır.
2. 2.Evdeki değişim ve bozulmaların yapıya etkisi krokilerin üzerine not alınıp, belirtilmiştir. Bu değişim ve bozulmanın sebebi de incelenip, restorasyon aşamasında önlem alma ve müdahale etmek için ele alınmıştır.

4.2. Yapının Tanımlanması

4.2.1. Genel tanımlama

Mehmet Duruk konutu Bucakalan köyünde bulunmaktadır. Ev günümüz Akseki geleneksel konutları arasında belli ölçüde bozulmaya uğramış olsa da genel olarak karakteristik özelliğini korumaktadır. Evin etrafı yörede "semerkandi" veya "kuşkonmaz" adı verilen avlu duvarı ile çevrilidir (Resim 4.1). Ev zemin ve yaşam katından oluşmaktadır. 672,44 kadar metrekarelik bir avlu içerisinde avlunun batı tarafında 208,14 metrekare alan üzerinde kuzey güney doğrultusunda konumlandırılmıştır.

Avluda sert zemin bulunmamakta ve her yeri sıkıştırılmış toprak vardır. Ağaçlar özellikle bahçenin kuzeydoğu ve güneydoğu cephelerinde konumlandığı görülür. Avlunun güneybatı cephesinde M Z02 VE Z03 Mekânlarının önüne gelen cepheye yaslanan ahşap yığıntı vardır.

Yapı, Ahşap “hatıl”²⁰lı, düğmeli moloz taş duvar tekniği ile inşa edilmiştir. Çatısı özgün olmayan alaturka kiremit kaplı olup kırma çatıdır.

²⁰ Duvarın stabilitesi için duvar içerisine 50-60 cm de bir yerleştirilen ahşap eleman

Resim 4.1. Mehmet Duruk konutu güneybatı cephesi

Yapının zemin kat oturum ölçüleri 11,41 m x 15,42 m'dir. Üzeri ahşap oymalı çift kanatlı kapı ile avluya girilmektedir. Bu giriş kapısına yörede 'borta' adı verilmekte ve mutlaka üzerinde kırma veya sundurma ahşap saçak tasarlanmaktadır. Evin girişi avlu girişinin hemen yanından olup, metal mıhlarla sağlamlaştırılmış ahşaplardan çift kanatlı olarak tasarlanmış giriş kapısından sağlanmaktadır. Bu giriş kapısı da avlu giriş kapısı gibi yörede 'borta' adını almaktadır (Resim 4.2). Zemin kat girişi, yörede "ahıraltı" veya "evöğün"²¹ olarak adlandırılan, üst kattaki sofanın alt kattaki izdüşümünde bulunan, zemin kattaki samanlık ahır ve odunluklara ön girişi oluşturan mekândan yapılır. Bu mekânın duvarları güneybatı cephesinde bulunan iki ahşap kapı haricinde sağır bırakılmıştır. Evöğün'e güneybatı yöndeki depo-ağıl ile güneydoğuda, bortanın hemen yanında bulunan merdiven açılır. Bu merdivenin ilk 2 taş basamağı evöğünde olup, bu noktada oluşturulan sahanlığı bir kapı ile evöğünden ayrılmıştır (Resim 4.3).

²¹ Yöre konutlarında haneye giriş yapılan, üstteki sofanın izdüşümünde konumlanmış olan mekân.

Resim 4.2. Mehmet Duruk konutu giriş kapısı

Resim 4.3. Mehmet Duruk konutu merdiveni

Zemin katta bulunan odalardan ahır veya ağıl olarak kullanılanlarda yörede adına “Bahna”²² denen yemlikler bulunmaktadır. Zemin kattaki duvarlar içten sıvasız olup, tamamı yığma kagir olarak ahşap hatıllı düğmeli kuru duvar tekniğinde tasarlanmışlardır.

Merdiven kovanındaki sahanlık, ahşap kirişlemelerle yerden 41 cm yukarıda oluşturulmuş olup, yörede peyke adını almaktadır. Sahanlık kirişlerine oturan ahşap limon kirişler merdivenin ana taşıyıcısını oluştururlar. Limon kirişler, üst katta da, ahşap kirişlere oturtulmak sureti ile taşınmaktadır. Merdivenin bitiminde yörede "aralık" adı verilen; sofa, hela, "ayazlık" adı verilen balkon ve merdivenin arasındaki sirkülasyonu sağlayan bir mekân bulunmaktadır. Bu mekân, yaşam katının döşemesini oluşturan kirişlerin dışarıya doğru taşırılması ile taşınmakta olup, üstü yapının saçağı ile kapatılmıştır. Aralık mekânının kuzey yönünde ucunda, tamamen ahşaplarla oluşturulmuş bir taşı bulunan hela mekânı mevcuttur. Aralık mekânının cepheye açılan duvarı ahşap kaplama tahtalarının bir araya getirilmesi ile oluşturulmuş olup. Batı yönündeki diğer duvarını ise, alt kattan yukarı doğru yükselen beden duvarı oluşturmaktadır. Bu duvar üzerinde, yazın hava sirkülasyonunu sağlayabilmek adına açılmış büyük boşluklar mevcut olup, bu boşluklar ahşap oymalı ızgaralarla döşenmiştir. Bu ızgaraların arasında sofanın ana kapısı olup, kapı boşluğuna yörede "kapı arası" adı verilmektedir. Kapı arasının hemen karşısında, kapısı aralık mekânına açılan ayazlık adı verilen balkon bulunmaktadır. Ayazlığın üzeri açık olup, ahşap dikmeler üzerinde taşınmaktadır.

Mehmet Duruk konutunun ortak yaşam alanını oluşturan sofası, kuzeydoğu - güneybatı yönleri doğrultusunda dikdörtgen şeklinde, 3,84-9,78 m ölçülerde kurgulanmıştır. mekânın kuzeydoğu yönünde yörede "başmak" adı verilen ocak ve iki tarafında birer pencere mevcuttur. Başmağın hemen karşısında ise, yörede "kafesönü" adı verilen yerden 20 cm kadar yükseltilmiş sekisi ile güneybatı ve güneydoğu yönlerine doğru bakış sağlayan çıkma yer almaktadır. Kafesönü tümü ile birbirine bitişik ahşap şebekeli pencerelerle oluşturulmuştur (Resim 4.4). Bu pencereler yapıdaki diğer pencerelerden farklı boyutlarda kurgulanmış olup, dışarı ile ilişki dış cepheden güllaplarla bağlanmış ve yörede "karakapak" adı verilen kepenklerle kesilmektedir.

²² Yörede, zemin katta ağıl, ahır veya evöğün’de bulunan yemliğe, yalağa verilen isim.

Sofanın kapı arasının hemen karşısında bulunan kuzeybatı duvarında, iki ayrı aile için birbirine geçilen ikişer odadan oluşturulmuş oda girişleri kurgulanmıştır. Bu kapılar nitelikli olup, oymalı ahşap tablalardan oluşturulmuştur.

Kapı üstlerinde birer yaşmak tahtası bulunmakta olup, bu tahta üzerine de bitkisel motifler işlenmiştir.

Bir çekirdek aile için özel yaşamın kurgulandığı odaların sofaya açılan kapılarının devamında yüklük ve gusülhaneleri içeren ahşap dolaplar kurgulanmıştır. Bu dolap içeriğinde lambalık nişleri de mevcut olup, üstleri musandıra ile bitirilerek çeşitli yüklerin saklanması veya meyve kurutulmasına olanak sağlamıştır. Yüklük dolabının hemen karşısında başmak ve iki yanında birer tane olmak üzere pencereler bulunmaktadır. Odaların filanca duvarında üstlerinde lambalık nişlerini de kapsayan dolaplar ile, filanca duvarında, arkada bulunan ve kiler olarak kullanılan odaya geçişi sağlayan kapı bulunmaktadır. Yaşam için tasarlanan bu odalardaki ahşap işçiliği özenli ve detaylıdır. Tavan çıtalı ahşap olarak kurgulanmış olup, ortasında nar motifli sekiz köşeli yıldız içeren tavan göbeğini barındırmaktadır. Zemin ahşap kaplama tahtaları ile oluşturulmuş olup, döşeme kirişlerini üzerine direkt oturacak şekilde kurgulanmıştır. Yaşam odalarının bitişiğinde kiler olarak kullanılmak üzere tasarlanmış olan odalarda ise, ocak ve yüklük mevcut değildir. Bu odalarda filanca duvarın ortasına gelecek şekilde tek bir pencere ve gerektiği yerlerde küçük gömme dolaplar tasarlanmıştır. Bu odaların tavanı kaplamasız olup, kirişlemelerin altı açık bırakılmıştır. Zeminleri diğer odalar ve sofa ile aynı şekilde, döşeme kirişlerinin üzerine oturan ahşap kaplama tahtaları ile oluşturulmuştur.

Resim 4.4. Kafesönü mekânın özgün penceresi

4.2.2. Dış tanımlama

Mehmet Duruk konut'unun dış tanımlanmasında, sırasıyla güneybatı, kuzeybatı, güneydoğu ve kuzeydoğu cephe ve cephe elemanları ele alınmıştır.

Güneybatı cephe

Evin girişinin bulunduğu bahçeye bakan cephesidir (Çizelge 4.1). Yapıya giriş çift kanatlı ahşap tablalı yörede “borta” olarak adlandırılan kapı ile sağlanır. Ahşap kapının malzeme durumu iyi olup özgünlüğünü korumaktadır.

Güneybatı cephesinde özgün taş duvar dokusu ve özgün sıva bulunmaktadır. Bu cephede giriş kapısının üstünde ahşap çıkma diye tanımlanan 106 Kafesönü mekânıdır (Resim 4.5). Bu ahşap çıkma K2 kapısının yanındaki iki eli böğründe, 1 adet ahşap dikme ve 1 adet sonradan eklenmiş metal dikme ile taşınılmaktadır (Resim 4.6.). Çıkmada güneybatı cephesine açılan 6 adet içten kafesli dıştan kepenkli 1,00-1,50 m boyutlarında özgün ahşap pencereler bulunmaktadır. Bu pencerelerin bazılarının kepenklerinde bozulma ve yok olma

görülmektedir. Bu çıkmanın çatı örtüsü alaturka kiremittir (Resim 4.7). Cephede bunların dışında 2 adet pencere ve 3 adet pencere boşluğu vardır.

Üst katta 102 oda mekânından dışarıya açılan 1 adet özgün kafesli ahşap pencere ve 1 adet özgün kafesiz ahşap pencere vardır (Resim 4.8,4.9). Zemin katta ise üst kata oranla daha küçük 2 adet pencere boşluğu vardır (Resim 4.10,4.11). 104 Oda mekânın cepheye bakan kısmında 1 adet pencere boşluğu vardır (Resim 4.12). Çıkmanın üst bölümünde sofayı dış cephe ile ayıran ahşap bölmede, ahşap malzeme de kopmalar görülmektedir.

“Peyke”²³ kısmında güneybatı cephesine bakan ahşap bölümde malzemede kopmalar görülmektedir. Ayrıca niteliksiz malzeme olarak tanımlanacak sac malzeme kullanıldığı tespit edilmiştir (Resim 4.13).

Resim 4.5. Kafesönü mekânı

²³ Yörede merdivenlerin kafa kurtaracak mesafesinin gerisinde kalan kısmında, merdiven sahanlığında veya aralık mekânının bir bölümünde bulunan; güğüm, bidon, terlik, minder vs elemanlarının konulduğu ahşap bölüm.

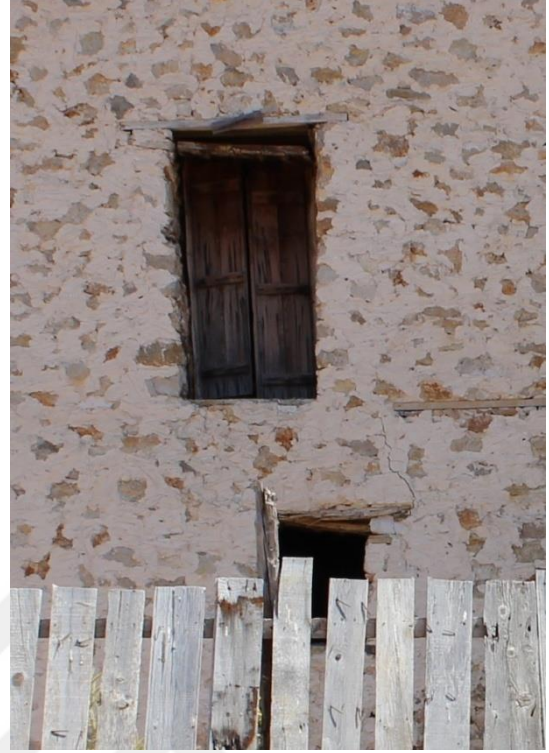
Resim 4.6. Çıkmayı taşıyan eli böğründeler ve ahşap dikme

Resim 4.7. Çıkmanın çatı örtüsü alaturka kiremit görünümü

Resim 4.8. Oda mekânın özgün ahşap kafesi

Resim 4.9. Kafessiz penceresi

Resim 4.10. Depo mekânın penceresi

Resim 4.11. Depo mekânın pencere boşluğu

Resim 4.12. Mekânın pencere boşluğu

Resim 4.13. Peyke mekânındaki sac levha

Kuzeybatı cephe

Bahçe girişinin bulunduğu cephedir (Çizelge 4.2). Bahçeye birer metrelik çıkmaları bulunan kırma çatılı çift kanatlı nitelikli yörede “borta” olarak bilinen ahşap kapı ile sağlanır (Resim 4.14). Bu cephe genel olarak sağırdır. Cephe ahşap hatıllı moloz taş duvar ile inşa edilmiştir. Bazı yerlerinde çimento sıva ile onarım görülmüştür. Cephe de 2 adet pencere bulunmaktadır. 104 Oda mekânından kuzeybatı cephesi açılan 0,80-1,30 m boyutlarında 1 adet içten kepenkli dıştan kafesli pencere vardır (Resim 4.15). Diğer pencere ise 105 oda mekânında bulunan kuzeybatı cephesine açılan 0,80-1,30 m boyutlarında nitelikli özgün ahşap penceredir (Resim 4.16). Cephede ahşap silmeler de güneşin etkisi ile renk değişimleri gözlemlenmiştir. Ahşap hatıllı düğmeli kuru duvar tekniğinde yapılan kuzeybatı cephesi duvarında çivileme tekniği ile dışarıdan düğmeler görülmez.

Resim 4.14. Bahçe kapısının görünümü

Resim 4.15. Oda mekânının içten kepenkli dıştan kafesli penceresi

Resim 4.16. Oda mekânın kuzeybatı cephesine açılan penceresi

Güneydoğu cephe

Ayazlık kısmının bulunduğu cephe (Çizelge 4.3). Yoğun olarak ahşap malzemenin kullanıldığı görülmektedir. Güneybatı cephesindeki çıkma bu cephede de devam etmektedir. 106 Kafesönü mekânına ait hava sirkülasyonunu sağlamak amacıyla 3 adet özgün ahşap pencere vardır. Bu pencereler 1,00-1,50 m boyutlarında içten kafesli dıştan kepenkli özgün ahşap dikdörtgen pencerelerdir (Resim 4.17). Çıkmanın alt kısmında zemin kat ile üst katı birbirine bağlayan ahşap merdivenlere ulaşımı sağlayan Z06 Peyke mekânı vardır. Bu mekânda güneydoğu cephesine açılan 1 adet özgün dikdörtgen aralıklı sabit kafesli ahşap pencere vardır (Resim 4.18). Peyke mekânında ahşap malzemede bozulma ve üzerinde niteliksiz sac malzeme kullanımı tespit edilmektedir. 107 Aralık mekânından 109 Ayazlık mekânına ulaşımı sağlayan 1 adet ahşap kapı boşluğu mevcuttur (Resim 4.19). Bu kapı boşluğunun ve M107 Aralık mekânın güneydoğu cephesindeki ahşap bölücü duvarın üzerinde bulunan 1 adet sabit kafesli ahşap pencere vardır (Resim 4.20). Ahşap dikmeler ile taşınan 109 Ayazlık mekânı, 107 Aralık ve 108 Hela mekânlarının ahşap malzemenin su ile temasından kaynaklanan deformasyon vardır.

Resim 4.17. Kafes önü mekânın özgün pencerelerinin görünümü

Resim 4.18. Peyke mekânındaki sabit ahşap pencere

Resim 4.19. Ayazlık mekânındaki kapı boşluğunun görünümü

Resim 4.20. Aralık mekânındaki sabit pencere

Kuzeydoğu cephe

Zemin katı sağır, üst katında özgün ahşap pencereler bulunan ve ahşap dikmelerin taşıdığı 108 Hela, 109 Ayazlık mekânlarının mevcut olduğu cephedir (Çizelge 4.4). Duvar moloz taşlar arasına atılan ahşap hatıllarla sıkıştırılmış özgün duvardır. Bazı bölümlerinde niteliksiz malzeme ile onarılma görülmektedir. Ayrıca ahşap kalıp tahtasında güneşin etkisiyle renk değişimleri bulunmaktadır. 101 sofa mekânından kuzeydoğu cephesine açılan 0,80-1,30 m boyutlarında 2 adet içten kepenkli dıştan kafesli ahşap pencere vardır (Resim 4.21). 103 Oda mekânından kuzeydoğu cephesine açılan 0,80-1,30 m boyutlarında 2 adet özgün ahşap pencere vardır (Resim 4.22). Son pencere ise, 105 Oda mekânından kuzeydoğu cephesine açılan 0,80-1,30 m boyutlarında içten kepenkli dıştan kafesli özgün ahşap pencere vardır (Resim 4.23). Genel olarak cephenin durumu iyi görülmektedir.

Resim 4.21. Sofa mekânın dışarı açılan pencereleri

Resim 4.22. Oda mekânın dışarı açılan pencereleri

Resim 4.23. Oda mekânı içten kepenkli dıştan kafesli penceresi

Çizelge 4.1. Güneybatı cephesi dış tanımlama tablosu

GÜNEYBATI CEPHESİ TANIMLAMA TABLOSU

GÜNEYBATI CEPHESİ

Yapını giriş cephesi olup iki kanatlı bir kapı ile bahçeden ayrılır. Bu cephede 1.kat hizasında dikdörtgen pencerelerle giriş kapısının üstünü örten sofa çıkması bulunmaktadır. Çıkma giriş kapısının yanındaki ahşap direklerle taşınır. Pencerelerde, çardak ve köşkte özellikle üst katta ahşap malzeme yoğun olarak kullanılmıştır. Evin üst örtüsü ise alaturka kiremitle kaplanmıştır. Cephe özgünlüğünü korumasına rağmen yer yer özgün olmayan sıva, niteliği olmayan malzemeler ve ahşap malzeme de bozulmalar var.

Zx: Zemin Numaraları
DVx: Duvar Numaraları
Px: Pencere Numaraları
Kx: Kapı Numaraları

T: Taş
A: Ahşap
S: Sıva
Ç: Çimento

T.: Toprak
B: Boya
S.J: Sac levha

X: Boy(m)
Y: En(m)
Z: Yükseklik(m)

A: İyi
B: Orta
C: Kötü

YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME											ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI		DOLGU			YÜZEY						X	Y	Z	NOTLAR	A	B	C	
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T	S.J								
D1				●				●	●	●		●	●	15.26	0.81	8.20	Duvar özgünlüğünü korumaktadır. Nitelsiz malzeme ve duvarda çatlaklar mevcuttur.		●		
	P1			●				●				●		0.50	0.74	0.70	Pencerenin izi ve yeri mevcut ama kasası ve ahşap doğraması yok.			●	
	P2			●				●				●		0.55	0.71	0.70	Pencerenin izi ve yeri mevcut ama kasası ve ahşap doğraması yok.			●	
	K1			●	●					●				2.00	0.17	2.60	Ahşap kapının malzeme durumu iyi. Kapı özgünlüğü korumaktadır.	●			
	P3			●	●					●				0.80	0.72	1.30	Ahşap pencerenin malzeme durumu kötü ve deformasyonlar görülmektedir.			●	
	P4			●	●					●				0.80	0.72	1.30	Ahşap pencerenin malzeme durumu kötü. Pencere özgünlüğü korumaktadır. Ahşap kepenkler mevcut değil.			●	
D2				●	●					●				7.04	0.17	2.23	Duvar özgünlüğünü korumaktadır. Ahşapta deformasyonlar vardır.	●			
	P5			●	●					●				1.00	0.17	1.50	Kafesli ahşap pencere özgünlüğünü korumaktadır. Malzeme durumu iyi. Pencere kapaklarında çürüme var.		●		
	P6			●	●					●				1.00	0.17	1.50	Kafesli ahşap pencere özgünlüğünü korumaktadır. Malzeme durumu iyi. Pencere kapaklarında çürüme var.			●	

Çizelge 4.2. Kuzeybatı cephesi dış tanımlama tablosu

KUZEYBATI CEPHESİ TANIMLAMA TABLOSU

KUZEYBATI CEPHESİ

Bu cephe iki katlı ahşap hatıllı moloz taş duvarla inşa edilmiş, alaturka kiremit kaplı kırma çatıya sahiptir. Cepheye genel olarak bakıldığında zemin katı sağır, üst katta ise ahşap malzeme yoğun olarak kullanılmıştır. Cephe özgünlüğünü korumasına rağmen yer yer özgün olmayan malzeme ve niteliği olmayan malzemeler cephede bulunur. 3 adet özgün ahşap pencere ve sonradan değiştirilmiş bahçe kapısı da bu cephede yer almaktadır.

Zx: Zemin Numaraları
DVx: Duvar Numaraları
Px: Pencere Numaraları
Kx: Kapı Numaraları

T: Taş
A: Ahşap
S: Sıva
Ç: Çimento

T.: Toprak
B: Boya
S.I: Sac levha

X: Boy(m)
Y: En(m)
Z: Yükseklik(m)

A: İyi
B: Orta
C: Kötü

YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO		
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI		DOLGU					YÜZEY			X	Y	Z	NOTLAR	A	B	C			
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T									S.I	
D1				●						●	●				11.37	0.78	8.20	Duvar özgünlüğünü korumaktadır. Özgün olmayan sıva bulunmaktadır. Taş malzemede renk değişimi var.	●			
	P1			●	●							●			0.80		1.30	Ahşap pencerenin malzeme durumu iyi. Pencere özgünlüğü korumaktadır.	●			
	P2			●	●							●			0.80		1.30	Ahşap pencerenin malzeme durumu iyi. Pencere özgünlüğü korumaktadır.	●			
D2				●						●	●				7.95	0.64	3.87	Duvar özgünlüğünü korumaktadır. Bahçe kapısı sonradan değişmiştir. Niteliksiz ekler bulunmaktadır.	●			
	K1			●	●							●			2.73	0.22	2.94	Bahçe kapısı sonradan değişmiştir. Niteliksiz ekler bulunmaktadır.	●			
D3				●	●						●				1.29	0.17	2.23	Duvar özgünlüğünü korumaktadır. Ahşapta deformasyonlar vardır.	●			
	P3			●	●							●			1.00	0.17	1.50	Kafesli ahşap pencere özgünlüğünü korumaktadır. Malzeme durumu iyi. Pencere kapaklarında çürüme var.	●			

Çizelge 4.3. Güneydoğu cephesi dış tanımlama tablosu

GÜNEYDOĞU CEPHESİ TANIMLAMA TABLOSU

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

Bu cephe iki katlı ahşap hatıllı moloz taş duvarla inşa edilmiş, alaturka kiremit kaplı kırma çatıya sahiptir. Cepheye genel olarak bakıldığında zemin katta, üst katta ulaşımı sağlayan merdiven ve ahşap diğmeler vardır. Üst katta ise, ahşap direklerle taşınan abdestlik ve çardak vardır. Çıkma da 3 adet içten kafesli dıştan kepenkli dikdörtgen pencere vardır. 3 adet özgün ahşap pencere ve sonradan değiştirilmiş bahçe kapısı da bu cephede yer almaktadır.

Zx: Zemin Numaraları
DVx: Duvar Numaraları
Px: Pencere Numaraları
Kx: Kapı Numaraları

T: Taş
A: Ahşap
S: Sıva
Ç: Çimento

T.: Toprak
B: Boya
S.I: Sac levha

X: Boy(m)
Y: En(m)
Z: Yükseklik(m)

A: İyi
B: Orta
C: Kötü

YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO	
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI		DOLGU				YÜZEY				X	Y	Z	NOTLAR	A	B	C		
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T									S.I
D1				●					●		●	●	●	13.50	0.73	2.90	Duvar özgünlüğünü korumaktadır. Özgün olmayan malzeme bulunmaktadır. Ahşap malzemede bozulma ve çürüme vardır.		●		
	P1			●	●						●			1.60	0.12	0.77	Ahşap pencerenin malzeme durumu iyi. Pencere özgünlüğü korumaktadır.		●		
D2				●					●	●				7.95	0.64	3.87	Duvar özgünlüğünü korumaktadır. Bahçe kapısı sonradan değişmiştir. Niteliksiz ekler bulunmaktadır.		●		
	K1			●	●						●			2.73	0.22	2.94	Bahçe kapısı sonradan değişmiştir. Niteliksiz ekler bulunmaktadır.		●		
D3				●	●						●			13.82	0.17	2.58	Duvar özgünlüğünü korumaktadır. Ahşapta deformasyonlar vardır.		●		
	P3			●	●						●			1.00	0.17	1.50	Kafesli ahşap pencere özgünlüğünü korumaktadır. Malzeme durumu iyi. Pencere kapaklarında çürüme var.		●		
	P3			●	●						●			1.00	0.17	1.50	Kafesli ahşap pencere özgünlüğünü korumaktadır. Malzeme durumu iyi. Pencere kapaklarında çürüme var.		●		

Çizelge 4.4. Kuzeydoğu cephesi dış tanımlama tablosu

KUZEYDOĞU CEPHESİ TANIMLAMA TABLOSU

Zx: Zemin Numaraları
DVx: Duvar Numaraları
Px: Pencere Numaraları
Kx: Kapi Numaraları

T:Taş
A:Ağşap
S:Sıva
Ç:Çimento

T.:Toprak
B:Boya
S.I: Sac levha

X:Boy(m)
Y:En(m)
Z:Yükseklik(m)

A:İyi
B:Orta
C:Kötü

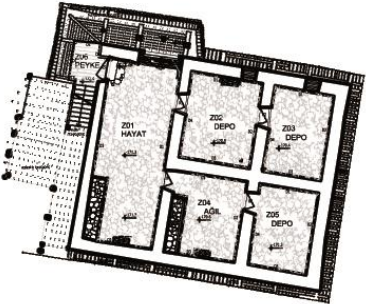
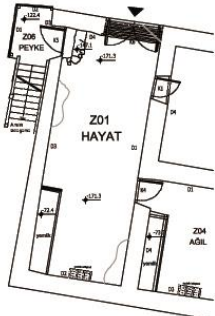
YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME											ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI		DOLGU				YÜZEY					X	Y	Z	NOTLAR	A	B	C	
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T	S.I								
D1				●				●		●		●		14.06	0.77	8.20	Duvar özgünlüğünü korumaktadır. Özgün olmayan sıva bulunmaktadır. Taş malzemede renk değişimi var.	●			
	P1			●	●					●				0.80	0.72	1.30	Kafesli ahşap pencere özgünlüğünü korumaktadır. Malzeme durumu iyi	●			
	P2			●	●					●				0.80	0.72	1.30	Kafesli ahşap pencere özgünlüğünü korumaktadır. Malzeme durumu iyi	●			
	P3			●	●					●				0.80	0.72	1.30	Kafesli ahşap pencere özgünlüğünü korumaktadır. Malzeme durumu iyi	●			
	P4			●	●					●				0.80	0.72	1.30	Kafesli ahşap pencere özgünlüğünü korumaktadır. Malzeme durumu iyi	●			
	P5			●	●					●				0.80	0.72	1.30	Kafesli ahşap pencere özgünlüğünü korumaktadır. Malzeme durumu iyi	●			
D2				●				●		●		●		6.35	0.81	2.82	Duvar özgünlüğünü korumaktadır.	●			
D3				●	●					●				1.53	0.12	3.12	Duvar özgünlüğünü korumaktadır.	●			

4.2.3. İç tanımlama

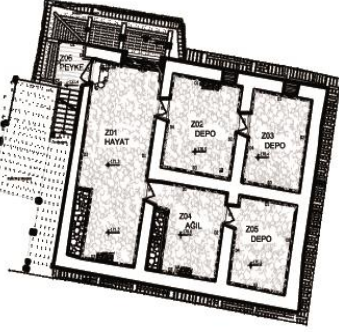
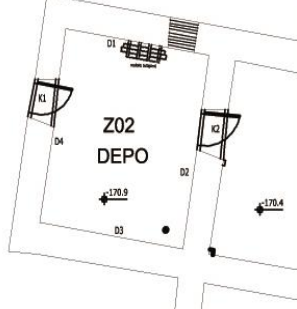
Mehmet Duruk konutu zemin ve 1.kattan oluşmaktadır. Zemin kat genel olarak sağır ve taş malzemenin kullanıldığı bir kat olup Depo, Evöğün, Ağıl, Peyke mekânlarından

oluşmaktadır. Zemin kata ulaşım, güneybatı cephesinde bulunan çift kanatlı kapı ile sağlanmaktadır. İç tanımlama çizelgeler ile belgelenmiştir (Çizelge 4.5-4.19).

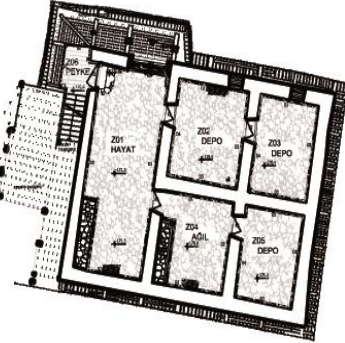
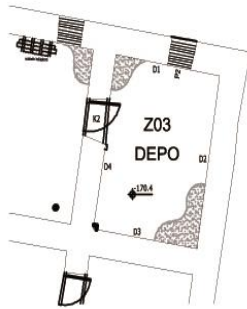
Çizelge 4.5. Evöğün iç tanımlama tablosu

YAPI BİRİMİ:ZEMİN KAT				MEKAN:Z01 HAYAT				AÇIKLAMA												
								Zemin katta bulunan Z-01 nolu hayat mekanı,3.78 m eninde,10.74 m boyunda,2.71 m yüksekliğindedir. Dikdörtgen plan şemalı bu mekanın döşemesi sıkıştırılmış toprak,duvan:özgün ahşap hatıllı taş duvar,tavanı:ahşap kirişlemelerdir.1 adet evin giriş kapısı,1 adet peyke mekanına açılan kapı ve 2 adet ahşap kapı bulunmaktadır.												
Zx: Zemin Numaraları DVx: Duvar Numaraları Px: Pencere Numaraları Kx: Kapı Numaraları		Bx: Başmak Numaraları Yx: Yüklük Numaraları Gx: Gusulhane Numaraları		T:Taş A:Ahşap S:Sıva Ç:Çimento		T.:Toprak B:Boya S.I:Sac levha		X:Boy(m) Y:En(m) Z:Yükseklik(m)		A:İyi B:Orta C:Kötü										
YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI		DOLGU			YÜZEY					X	Y	Z	NOTLAR	A	B	C	
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T								
D1			●				●					●	10.74	0.69	2.71	Duvar özgün.	●			
	K1			●	●					●			0.95		1.95	Ahşap kapı özgün.	●			
	K4			●	●					●			0.95		1.95	Ahşap kapı özgün.	●			
D2			●				●					●	3.78	0.78	2.68	Duvar özgün. Küllerden kaynaklanan kirlenme var	●			
D3			●				●					●	10.01	0.59	2.70	Duvar özgün. Strüktürel çatlaklar var.		●		
	K5			●	●					●			1.00		2.20	Ahşap kapı özgün. Ahşapta küçük kırılmalar var.	●			
D4			●				●					●	3.86	0.71	2.69	Duvar özgün.	●			
	K6			●	●					●						Ahşap kapı özgün. Ahşapta sudan kaynaklanan renk renk değişimi var.	●			

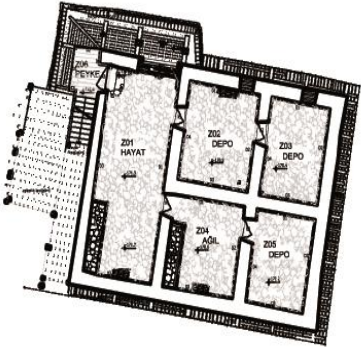
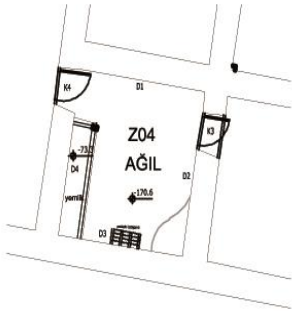
Çizelge 4.6. Depo iç tanımlama tablosu

YAPI BİRİMİ:ZEMİN KAT		MEKAN:Z02 DEPO		AÇIKLAMA																		
				Zemin katta bulunan Z-02 nolu depo mekanı,3.91 m eninde,4.74 m boyunda,2.68 m yüksekliğindedir. Dikdörtgen plan şemalı bu mekanın döşemesi sıkıştırılmış toprak,duvarı:özgün ahşap hatıllı taş duvar,tavanı:ahşap kirişlemelerdir.1 adet mevcut olmayan küçük pencere boşluğu ve 1 adet Z-03 nolu mekanına açılan ahşap kapı bulunmaktadır.																		
Zx: Zemin Numaralan	Bx: Başmak Numaralan	T:Taş	T.:Toprak	X:Boy(m)	A:İyi																	
DVx: Duvar Numaralan	Yx: Yüklük Numaralan	A:Ahşap	B:Boya	Y:En(m)	B:Orta																	
Px: Pencere Numaralan	Gx: Gusulhane Numaralan	S:Sıva	S.I:Sac levha	Z:Yükseklik(m)	C:Kötü																	
Kx: Kapı Numaralan		Ç:Çimento																				
YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM			FOTO NO			
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI					DOLGU					YÜZEY					NOTLAR		A	B	C
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T	S.I	X	Y	Z						
D1			●			●	●					●		3.91	0.74	2.64	Duvar özgün. Özgün olmayan malzeme mevcut	●				
	P1			●										0.55		0.70	Pencere mevcut değil			●		
D2			●			●						●		4.74	0.70	2.68	Duvar özgün.	●				
	K2			●	●					●				0.95		1.95	Ahşap kapı özgün.	●				
D3			●			●						●		3.90	0.75	2.65	Duvar özgün. Özgün olmayan malzeme mevcut	●				
D4			●			●						●		4.75	0.73	2.67	Duvar özgün. Duvar da çatlak var.	●				
	K1			●	●					●				0.95		1.95	Ahşap kapı özgün.	●				

Çizelge 4.7. Depo iç tanımlama tablosu

YAPI BİRİMİ:ZEMİN KAT		MEKAN:Z03 DEPO		AÇIKLAMA																
				Zemin katta bulunan Z-03 nolu depo mekanı,3.26 m eninde,4.68 m boyunda,2.71 m yüksekliğindedir. Dikdörtgen plan şemalı bu mekanın döşemesi sıkıştırılmış toprak,duvan:özgün ahşap hatıllı taş duvar,tavanı:ahşap kirişlemelerdir.1 adet mevcut olmayan küçük pencere boşluğu ,1 adet Z-02 nolu mekanına açılan ahşap kapı ve 1 adet ahşap oluk bulunmaktadır.																
Zx: Zemin Numaraları DVx: Duvar Numaraları Px: Pencere Numaraları Kx: Kapı Numaraları		Bx: Başmak Numaraları Yx: Yüklük Numaraları Gx: Gusulhane Numaraları		T:Taş A:Ahşap S:Sıva Ç:Çimento																
				T.:Toprak B:Boya S.I.:Sac levha																
				X:Boy(m) Y:En(m) Z:Yükseklik(m)																
				A:İyi B:Orta C:Kötü																
YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI		DOLGU		YÜZEY						X	Y	Z	NOTLAR	A	B	C	
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T								
D1			●				●					●	3.26	0.76	2.71	Duvar özgün.	●			
	P2			●									0.70		0.60	Pencere mevcut değil			●	
D2			●				●					●	4.68	0.80	2.68	Duvar özgün.	●			
D3			●				●					●	3.25	0.72	2.70	Duvar özgün. Taş malzemede kopma var.	●			
D4			●				●					●	4.74	0.73	2.69	Duvar özgün.	●			
	K2			●	●					●			0.95		1.95	Ahşap kapı özgün.	●			

Çizelge 4.8. Ağıl iç tanımlama tablosu

YAPI BİRİMİ:ZEMİN KAT	MEKAN:Z04 AĞIL	AÇIKLAMA
		Zemin katta bulunan Z-04 nolu ağıl mekanı,3.90 m eninde,4.49 m boyunda,2.69 m yüksekliğindedir. Dikdörtgen plan şemalı bu mekanın döşemesi sıkıştırılmış toprak,duvarı:özgün ahşap hatıllı taş duvar,tavanı:ahşap kirişlemelerdir.1 adet Z-05 depo mekanına açılan ahşap kapı,1 adet Z-01 sofa mekanına açılan ahşap kapı ve 1 adet yemlik vardır.

Zx: Zemin Numaraları
DVx: Duvar Numaraları
Px: Pencere Numaraları
Kx: Kapı Numaraları

Bx: Başmak Numaraları
Yx: Yüklük Numaraları
Gx: Gusulhane Numaraları

T:Taş
A:Ahşap
S:Sıva
Ç:Çimento

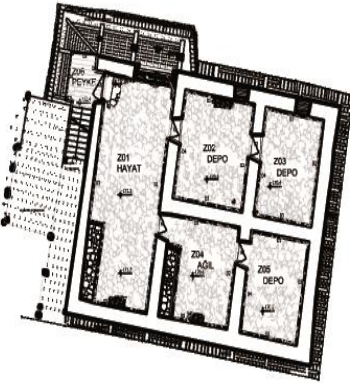
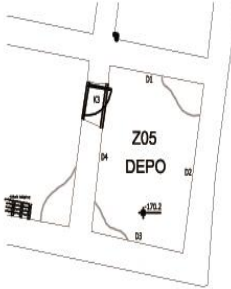
T.:Toprak
B:Boya
S.I:Sac levha

X:Boy(m)
Y:En(m)
Z:Yükseklik(m)

A:İyi
B:Orta
C:Kötü

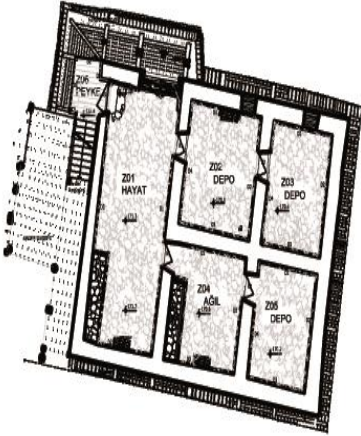
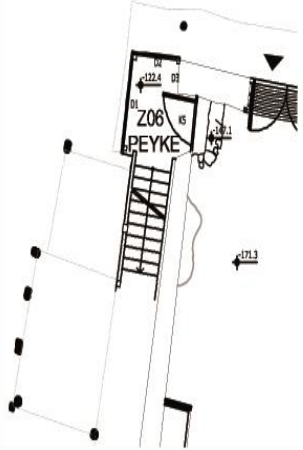
YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME											ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI				DOLGU				YÜZEY			X	Y	Z	NOTLAR	A	B	C	
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T	S.I								
D1			●				●					●		4.60	0.65	2.65	Duvar özgün. Özgün olmayan malzeme mevcut	●			
D2			●				●					●		4.49	0.76	2.69	Duvar özgün. İslenme var.	●			
	K3			●	●					●				0.95		1.95	Ahşap kapı özgün.	●			
D3			●				●					●		3.90	0.79	2.66	Duvar özgün. Özgün olmayan malzeme mevcut	●			
D4			●				●					●		4.50	0.70	2.70	Duvar özgün.	●			
	K4			●	●					●				0.95		1.95	Ahşap kapı özgün.	●			

Çizelge 4.9. Depo iç tanımlama tablosu

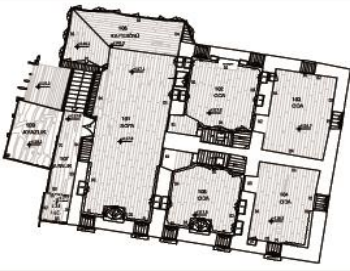
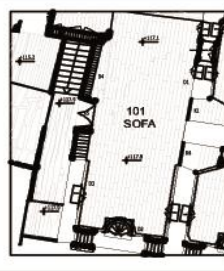
YAPI BİRİMİ:ZEMİN KAT		MEKAN:Z05 DEPO		AÇIKLAMA	
				Zemin katta bulunan Z-05 nolu depo mekanı,3.25 m eninde,4.55 m boyunda,2.68 m yüksekliğindedir. Dikdörtgen plan şemalı bu mekanın döşemesi sıkıştırılmış toprak,duvarı:özgün ahşap hatıllı taş duvar,tavanı:ahşap kirişlemelerdir.1 adet Z-04 ağıl mekanına açılan ahşap kapı bulunmaktadır.	
Zx: Zemin Numaraları	Bx: Başmak Numaraları	T:Taş	T.:Toprak	X:Boy(m)	A:İyi
DVx: Duvar Numaraları	Yx: Yüklük Numaraları	A:Ahşap	B:Boya	Y:En(m)	B:Orta
Px: Pencere Numaraları	Gx: Gusulhane Numaraları	S:Sıva	S.I:Sac levha	Z:Yükseklik(m)	C:Kötü
Kx: Kapı Numaraları		Ç:Çimento			

YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO	
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI		DOLGU				YÜZEY				X	Y	Z	NOTLAR	A	B	C		
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T									S.I
D1			●				●					●		3.25	0.72	2.67	Duvar özgün.	●			
D2			●				●					●		4.55	0.83	2.68	Duvar özgün.	●			
D3			●				●					●		3.20	0.79	2.65	Duvar özgün.	●			
D4			●				●					●		4.48	0.70	2.69	Duvar özgün.	●			
	K3			●	●							●		0.95		1.95	Ahşap kapı özgün.	●			

Çizelge 4.10. Peyke iç tanımlama tablosu

YAPI BİRİMİ:ZEMİN KAT		MEKAN:Z06 PEYKE		AÇIKLAMA																	
				Zemin katta bulunan Z-06 nolu peyke mekanı,2.14 m eninde,1.44 m boyunda,2.24 m yüksekliğindedir. Dikdörtgen plan şemalı bu mekanın döşemesi ahşap kaplam,duvarı:özgün ahşap bölme tavanı:ahşap kaplamalıdır.1 adet Z-01 sofa mekanına açılan ahşap kapı bulunmaktadır.																	
Zx: Zemin Numaralan	Bx: Başmak Numaralan	T:Taş	T.:Toprak	X:Boy(m)	A:İyi																
DVx: Duvar Numaralan	Yx: Yüklük Numaralan	A:Ahşap	B:Boya	Y:En(m)	B:Orta																
Px: Pencere Numaralan	Gx: Gusulhane Numaralan	S:Sıva	S.I:Sac levha	Z:Yükseklik(m)	C:Kötü																
Kx: Kapı Numaralan		Ç:Çimento																			
YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO	
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI		DOLGU				YÜZEY					X	Y	Z	NOTLAR	A	B		C
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T	S.I								
D1				●	●					●				2.14	0.12	2.24	Ahşap duvar da kopmalar var.				
D2				●	●					●				1.44	0.12	2.24	Ahşap duvar da kopma var. Nitelikli olmayan malzeme mevcut.				
D3			●				●					●		2.11	0.60	2.21	Duvar özgün. Sıva dökülmeleri var.				
	K5			●	●					●				1.00		2.20	Ahşap kapı özgün. Ahşapta küçük kırılmalar var.				

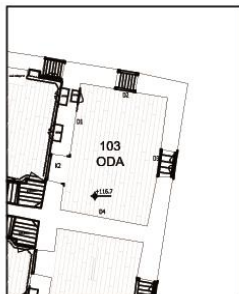
Çizelge 4.11. Sofa iç tanımlama tablosu

YAPI BİRİMİ:1.KAT			MEKAN:101 SOFA										AÇIKLAMA									
													1.katta bulunan 1-01 nolu sofa mekanı,3.78 m eninde 9.80 m boyunda,4.20 m yüksekliğindedir. Dikdörtgen plan şemalı bu mekanın döşemesi ahşap kaplama,duvanı:özgün siva,tavanı:ahşap kırışlı tavadır.Mekanda dış cepheye açılan 2 adet içten ahşap kafesli pencere,1 adet özgün ahşap başmak, 3 adet ahşap niş ,2 adet ahşap özgün kapı ve 1 adet haremlik-selamlık pencere bulunur.									
Zx: Zemin Numaralan DVx: Duvar Numaralan Px: Pencere Numaralan Kx: Kapı Numaralan			Bx: Başmak Numaralan Yx: Yüklük Numaralan Gx: Gusulhane Numaralan			T:Taş A:Ahşap S:Siva Ç:Çimento			T.:Toprak B:Boya S.:Sac levha			X:Boy(m) Y:En(m) Z:Yükseklik(m)		A:İyi B:Orta C:Kötü								
YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM			FOTO NO			
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI				DOLGU				YÜZEY		X	Y	Z	NOTLAR	A	B		C		
		T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T	S.I										
D1			●				●		●					10.68	0.77	4.48	Duvar özgün.Siva dökülmeleri görülmektedir.Siva çatlağı var. Kirlenme bulunmaktadır.			●		
	P1			●	●					●				1.00		1.50	Haremlik-selamlık penceresi özgün.			●		
	K1			●	●					●				1.00		2.20	Ahşap kapı özgün.Ahşapta çatlak var			●		
	K4			●	●					●				1.00		2.20	Ahşap kapı özgün			●		
D2			●				●		●					3.85	0.69	4.20	Duvar özgün.Siva dökülmeleri görülmektedir.Siva çatlağı var. İşlenme ve Kirlenem bulunmaktadır.			●		
	P1			●	●					●				0.80		1.30	Ahşap pencere özgün.Ahşap pencere kasasında kirlenme vardır.			●		
	P1			●	●					●				0.80		1.30	Ahşap pencere özgün.Ahşap pencere kasasında kirlenme vardır.			●		
	B1			●	●					●				1.40		2.50	Ahşap başmak özgün.Ahşapta kopma var.İşlenme ve kirlenme vardır.			●		
D3			●				●		●					3.01	0.63	3.50	Duvar özgün.Siva dökülmeleri görülmektedir.			●		
D4				●	●					●				5.55	0.14	3.44	Ahşap bölme özgün.			●		
	P1			●	●					●				1.40	0.15	1.40	Ahşap bölme özgün.Ahşap malzeme de kopmalar mevcut			●		
	P2			●	●					●				2.75	0.15	1.65	Ahşap bölme özgün			●		
	K5			●	●					●				1.40		2.50	Ahşap kapı özgün.Ahşapta kopulmalar var.			●		

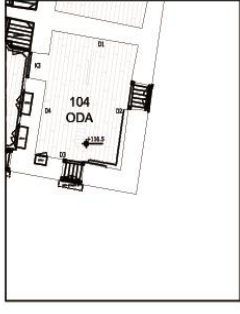
Çizelge 4.12. Oda iç tanımlama tablosu

YAPI BİRİMİ:1.KAT				MEKAN:102 ODA										AÇIKLAMA									
														1.katta bulunan 1-02 nolu oda mekanı,3.78 m eninde 4.05 m boyunda,3.10 m yüksekliğindedir. Kare plan şemalı bu mekanın döşemesi ahşap kaplama,duvanı:özgün sıva,tavanı:ahşap göbekli tavanıdır.Mekanda dış cepheye açılan 2 adet içten kepenkli dıştan kafesli ahşap pencere,1 adet gusulhane,1 adet yükük,4 adet özgün niş,1 adet haremlik-selamlık pencere ve 2 adet özgün ahşap kapı bulunmaktadır.									
Zx: Zemin Numaraları DVx: Duvar Numaraları Px: Pencere Numaraları Kx: Kapı Numaraları				Bx: Başmak Numaraları Yx: Yükük Numaraları Gx: Gusulhane Numaraları				T:Taş A:Ahşap S:Sıva Ç:Çimento				T.:Toprak B:Boya S.:Sac levha				X:Boy(m) Y:En(m) Z:Yükseklik(m)				A:İyi B:Orta C:Kötü			
YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO			
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI		DOLGU				YÜZEY				X	Y	Z	NOTLAR	A	B	C				
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T									S.I		
D1			●				●		●				4.55	0.75	3.07	Duvar özgün.	●						
	P1			●	●					●			1.00		1.50	Haremlik-selamlık penceresi özgün.	●						
	K1			●	●					●			1.00		2.20	Ahşap kapı özgün.Ahşapta çatlağı var.	●						
D2			●				●					●	3.93	0.76	3.12	Duvar özgün.Sıva dökülmeleri görülmektedir.Ahşapta deformasyon görülmektedir.		●					
	P1			●	●					●			0.80		1.30	Ahşap pencere özgün.Ahşapta bozulmalar var.							
	P1			●	●					●			0.80		1.30	Ahşap pencere özgün.Ahşapta bozulmalar var.							
D3			●				●		●				3.72	0.76	3.06	Duvar özgün.Sıva dökülmeleri görülmektedir.Sıva çatlağı var.		●					
	K2			●	●					●			1.00		2.20	Ahşap kapı özgün.	●						
D4			●				●		●				4.62	0.49	3.11	Duvar özgün.Sıva dökülmeleri görülmektedir.Sıva çatlağı var.		●					
	G1			●	●					●			1.10		2.20	Ahşap gusulhane özgün.	●						
	Y1			●	●					●			1.80		1.50	Ahşap yükük özgün.	●						

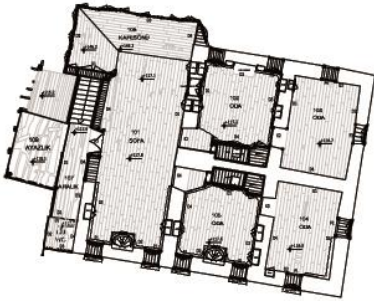
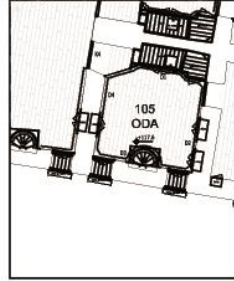
Çizelge 4.13. Oda iç tanımlama tablosu

YAPI BİRİMİ:1.KAT		MEKAN:103 ODA		AÇIKLAMA																	
				1.katta bulunan 1-03 nolu oda mekanı,3.32 m eninde 3.85 m boyunda,3.30 m yüksekliğindedir. Dikdörtgen plan şemalı bu mekanın döşemesi ahşap kaplama,duvarı:özgün sıva,tavanı:ahşap kirişli tavadır.Mekanda dış cepheye açılan 1 adet mevcut olmayan pencere,1 adet dıştan kafesli içten kepenkli ahşap özgün pencere,1 adet niş ve 1 adet 1-02 no lu oda mekanına açılan ahşap kapı vardır.																	
Zx: Zemin Numaraları DVx: Duvar Numaraları Px: Pencere Numaraları Kx: Kapı Numaraları	Bx: Başmak Numaraları Yx: Yüklük Numaraları Gx: Gusulhane Numaraları	T:Taş A:Ahşap S:Sıva Ç:Çimento	T.:Toprak B:Boya S.I:Sac levha	X:Boy(m) Y:En(m) Z:Yükseklik(m)	A:İyi B:Orta C:Kötü																
YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO	
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI		DOLGU				YÜZEY					X	Y	Z	NOTLAR	A	B		C
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T	S.I								
D1			●			●		●					4.77	0.73	3.32	Duvar özgün.Sıva dökülmeleri görülmektedir.Sıva çatlağı var.	●				
	K2			●	●					●			1.00		2.20	Ahşap kapı özgün	●				
D2			●			●					●		3.36	0.72	3.34	Duvar özgün.Sıva yok.		●			
	P1			●	●					●			0.80		1.30	Ahşap pencere mevcut değil.			●		
D3			●			●		●					4.85	0.65	3.32	Duvar özgün.Sıva dökülmeleri görülmektedir.Sıva çatlağı var.	●				
	P2			●	●					●			0.80		1.30	Ahşap pencere özgün.Ahşapta renk değişimi var.	●				
D4			●			●		●					3.38	0.67	3.35	Duvar özgün.Sıva dökülmeleri görülmektedir.Sıva çatlağı var.	●				

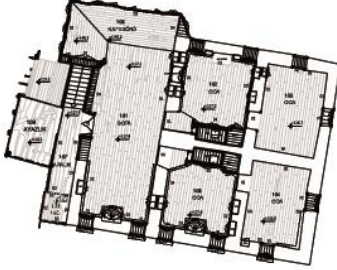
Çizelge 4.14. Oda iç tanımlama tablosu

YAPI BİRİMİ:1.KAT		MEKAN:104 ODA		AÇIKLAMA																											
				1.katta bulunan 1-04 nolu oda mekanı,3.31 m eninde 4.54 m boyunda,3.30 m yüksekliğindedir. Dikdörtgen plan şemalı bu mekanın döşemesi ahşap kaplama,duvarı:ozgün sıva,tavanı:ahşap kırışlı tavadır.Mekanda dış cepheye açılan 2 adet dıştan kafesli içten kepenkli ahşap özgün pencere, 1 adet dolap ve 1-05 nolu oda mekanına açılan ahşap kapı vardır.																											
Zx: Zemin Numaraları DVx: Duvar Numaraları Px: Pencere Numaraları Kx: Kapı Numaraları		Bx: Başmak Numaraları Yx: Yüklük Numaraları Gx: Gusulhane Numaraları		T:Taş A:Ahşap S:Sıva Ç:Çimento																											
		T.:Toprak B:Boya S.I:Sac levha		X:Boy(m) Y:En(m) Z:Yükseklik(m)																											
YAPI ELEMANLARI		MALZEME		ÖLÇÜLER		DURUM				FOTO NO																					
TAŞIYICI		FORMU		TAŞIYICI		DOLGU		YÜZEY		X		Y		Z		NOTLAR				A		B		C							
MİMARİ				T		A		A		Ç		M.T		T.		S		A		B		T		S.I							
D1				●						●		●				3.31		0.68		3.33		Duvar özgün.Sıva dökülmeleri görülmektedir.Sıva çatlağı var.				●					
D2				●						●		●				4.54		0.75		3.30		Duvar özgün.Sıva dökülmeleri görülmektedir.Sıva çatlağı var.				●					
P1				●		●						●				0.80		1.30		Ahşap pencere özgün				●							
D3				●						●		●				3.30		0.76		3.32		Duvar özgün.Sıva dökülmeleri görülmektedir.Sıva çatlağı var. kirlenme görülmektedir.				●					
P2				●		●						●				0.80		1.30		Ahşap pencere özgün.Ahşapta renk değişimi var.				●							
D4				●						●		●				4.51		0.74		3.37		Duvar özgün.Sıva dökülmeleri görülmektedir.				●					
K3				●		●						●				1.00		2.20		Ahşap kapı özgün				●							

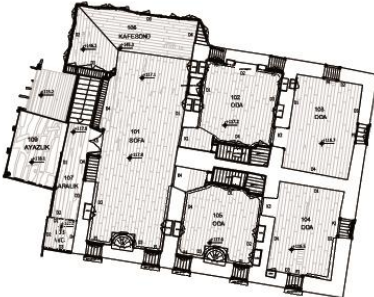
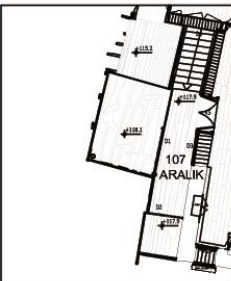
Çizelge 4.15. Oda iç tanımlama tablosu

YAPI BİRİMİ:1.KAT			MEKAN:105 ODA			AÇIKLAMA														
						1.katta bulunan 1-05 nolu oda mekanı,3.85 m eninde 3.79 m boyunda,3.10 m yüksekliğindedir. Kare plan şemalı bu mekanın döşemesi ahşap kaplama,duvan:özgün sıva,tavanı:ahşap yıldızlı tavadır.Mekanda dış cepheye açılan 2 adet içten kepenkli dıştan kafesli ahşap pencere,1 adet gusulhane,1 adet yüklük,4 adet özgün niş,1 adet haremlik-selamlık pencere ve 2 adet özgün ahşap kapı bulunmaktadır.														
Zx: Zemin Numaralan DVx: Duvar Numaralan Px: Pencere Numaralan Kx: Kapı Numaralan			Bx: Başmak Numaralan Yx: Yüklük Numaralan Gx: Gusulhane Numaralan			T:Taş A:Ahşap S:Sıva Ç:Çimento			T.:Toprak B:Boya S.I:Sac levha			X:Boy(m) Y:En(m) Z:Yükseklik(m)			A:İyi B:Orta C:Kötü					
YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI		DOLGU				YÜZEY				X	Y	Z	NOTLAR	A	B	C	
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T								
D1			●				●		●				4.62	0.50	3.08	Duvar özgün.	●			
	Y1			●	●					●			1.80		1.50	Ahşap yüklük özgün	●			
	G1			●	●					●			1.10		2.20	Ahşap gusulhane özgün	●			
D2			●				●		●				3.66	0.77	3.12	Duvar özgün.				
	K3			●	●					●			1.00		2.20	Ahşap kapı özgün	●			
D3			●				●		●				3.86	0.78	3.09	Duvar özgün.				
	P1			●	●					●			0.80		1.30	Ahşap pencere özgün	●			
	P1			●	●					●			0.80		1.30	Ahşap pencere özgün	●			
	B1			●	●					●			1.40		2.20	Ahşap başmak özgün.İslenme var.	●			
D4			●				●		●				3.17	0.74	3.07	Duvar özgün.	●			
	K4			●	●					●			1.00		2.20	Ahşap kapı özgün	●			

Çizelge 4.16. Kafesönü iç tanımlama tablosu

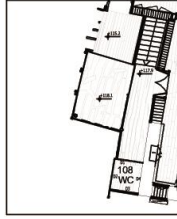
YAPI BİRİMİ:1.KAT				MEKAN:106 KAFESÖNÜ												AÇIKLAMA							
																1.katta bulunan 1-06 nolu kafesönü mekanı,2.05 m eninde,6.85 m boyunda,2.10 m yüksekliğindedir. Dikdörtgen plan şemalı bu mekanın döşemesi ahşap kaplama,duvarı:ahşap bölme,tavanı:ahşap kaplamalı tavadır.Mekanda dış cepheye açılan 9 adet içten kafesli dıştan kepenkli ahşap pencere,2 adet dolap vardır.							
Zx: Zemin Numaraları DVx: Duvar Numaraları Px: Pencere Numaraları Kx: Kapı Numaraları				Bx: Başmak Numaraları Yx: Yüksek Numaraları Gx: Gushane Numaraları				T:Taş A:Ahşap S:Sıva Ç:Çimento				T.:Toprak B:Boya S.:Sac levha				X:Boy(m) Y:En(m) Z:Yükseklik(m)				A:İyi B:Orta C:Kötü			
YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM			FOTO NO				
			TAŞIYICI		DOLGU				YÜZEY				X	Y	Z	NOTLAR	A	B		C			
TAŞIYICI	MİMARİ		T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T									S.I		
D1				●	●				●				2.50	3.30		Ahşap bölme özgün	●						
D2				●	●				●				3.06	0.17	2.13	Ahşap duvar özgün Ahşapta deformasyonlar var.		●					
	P1			●	●				●				1.00	0.12	1.50	Özgün ahşap pencere.Ahşap kepenkler sağlam değil.		●					
	P1			●	●				●				1.00	0.12	1.50	Özgün ahşap pencere.Ahşap kepenkler sağlam değil.		●					
	P1			●	●				●				1.00	0.12	1.50	Özgün ahşap pencere.Ahşap kepenkler sağlam değil.		●					
D3				●	●				●				6.15	0.17	2.22	Ahşap duvar özgün Ahşapta deformasyonlar var.		●					
	P1			●	●				●				1.00	0.12	1.50	Özgün ahşap pencere.Ahşap kepenkler sağlam değil.		●					
	P1			●	●				●				1.00	0.12	1.50	Özgün ahşap pencere.Ahşap kepenkler sağlam değil.		●					
	P1			●	●				●				1.00	0.12	1.50	Özgün ahşap pencere.Ahşap kepenkler sağlam değil.		●					
	P1			●	●				●				1.00	0.12	1.50	Özgün ahşap pencere.Ahşap kepenkler sağlam değil.		●					
	P1			●	●				●				1.00	0.12	1.50	Özgün ahşap pencere.Ahşap kepenkler sağlam değil.		●					
	P1			●	●				●				1.00	0.12	1.50	Özgün ahşap pencere.Ahşap kepenkler sağlam değil.		●					
D4				●	●				●				1.16	0.17	2.09	Duvar özgün. Sıva dökümleri var.		●					
	P1			●	●				●				1.00	0.12	1.50	Özgün ahşap pencere.Ahşap kepenkler sağlam değil.Ahşapta kopmalar var.		●					

Çizelge 4.17. Aralık iç tanımlama tablosu

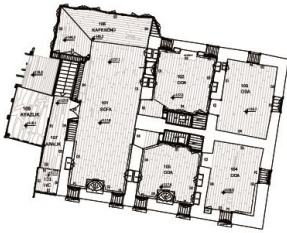
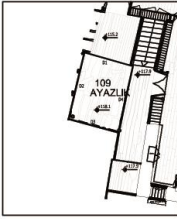
YAPI BİRİMİ:1.KAT	MEKAN:107 ARALIK	AÇIKLAMA
		1.katta bulunan 1-06 nolu kafesönü mekanı,1.11 m eninde,4.78 m boyunda,3.24 m yüksekliğindedir. Dikdörtgen plan şemalı bu mekanın döşemesi ahşap kaplama,duvan:ahşap bölme,tavanı:ahşap kaplamalı tavanıdır.Mekanda dış cepheye açılan 1 adet mevcut olmayan kapı boşluğu,1-05 no lu sofa mekanına açılan çift kanatlı ahşap kapı ve wc ye açılan mevcut olmayan kapı boşluğu vardır.
Zx: Zemin Numaraları DVx: Duvar Numaraları Px: Pencere Numaraları Kx: Kapı Numaraları	Bx: Başmak Numaraları Yx: Yüklük Numaraları Gx: Gushane Numaraları	T:Taş A:Ahşap S:Sıva Ç:Çimento
	T.:Toprak B:Boya S.I:Sac levha	X:Boy(m) Y:En(m) Z:Yükseklik(m)
		A:İyi B:Orta C:Kötü

YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO	
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI		DOLGU					YÜZEY			X	Y	Z	NOTLAR	A	B	C		
			T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T									S.I
D1				●	●					●				4.89	0.13	2.77	Ahşap malzemede yağmur nedeniyle bozulmalar mevcut.		●		
	K2			●	●					●				1.60	0.15	2.20	Ahşap kapı mevcut değil.			●	
D2				●	●					●				1.38	0.14	2.92	Ahşap malzemede yağmur nedeniyle bozulmalar mevcut.		●		
	K1			●	●					●				0.75	0.15	1.90	Ahşap kapı mevcut değil.			●	
D3			●				●	●						2.05	0.63	3.24	Duvar özgün.Sıva dökümleri görülmektedir.	●			
	P1			●	●					●				1.40	0.15	1.40	Ahşap bölme özgün.Ahşap malzeme de kopmalar mevcut	●			
	P2			●	●					●				2.75	0.15	1.65	Ahşap bölme özgün	●			
	K5			●	●					●				1.40		2.50	Ahşap kapı özgün.Ahşapta kopulmalar var.	●			

Çizelge 4.18. Hela iç tanımlama tablosu

YAPI BİRİMİ:1.KAT		MEKAN:108 WC		AÇIKLAMA														
				1.katta bulunan 1-08 nolu wc mekanı,1.45 m eninde,1.53 m boyunda,3.30 m yüksekliğindedir. Kare plan şemalı bu mekanın döşemesi ahşap kaplama,duvarı:ahşap bölme,tavanı:ahşap kaplamalı tavadır.Mekanda,1-07 aralık mekanına açılan 1 adet mevcut olmayan kapı boşluğu vardır.														
Zc: Zemin Numaraları DvX: Duvar Numaraları Px: Pencere Numaraları Kx: Kapı Numaraları	Bx: Bagmak Numaraları Yx: Yüklük Numaraları Gx: Gusulhane Numaraları	T:Taş A:Ahşap S:Sıva Ç:Çimento	T.:Toprak B:Boya S.I:Sac levha	X:Boy(m) Y:En(m) Z:Yükseklik(m)	A:İyi B:Orta C:Kötü													
YAPI ELEMANLARI		MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM			FOTO NO
TAŞIYICI	MİMARİ	TAŞIYICI			DOLGU			YÜZEY				X	Y	Z	NOTLAR	A	B	
T	A	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T	S.I								
D1	K1		●	●				●				1.45	0.13	3.32	Ahşap malzemede yağmur nedeniyle bozulmalar mevcut.		●	
				●	●				●				0.75	0.15	1.90	Ahşap kapı mevcut değil.		
D2			●	●				●				1.50	0.13	3.30	Ahşap malzemede yağmur nedeniyle bozulmalar mevcut.		●	
D3			●	●				●				1.46	0.13	3.80	Ahşap malzemede yağmur nedeniyle bozulmalar mevcut.		●	
D4			●			●		●				1.62	0.72	3.89	Duvar özgün.Sıva dökümleri görülmektedir.		●	

Çizelge 4.19. Ayazlık iç tanımlama tablosu

YAPI BİRİMİ:1.KAT		MEKAN:109 AYAZLIK		AÇIKLAMA	
				1.katta bulunan 1-09 nolu ayazlık mekanı,2.50 m eninde,3.41 m boyunda,0.94 m yüksekliğindedir. Dikdörtgen plan şemalı bu mekanın döşemesi ahşap kaplama,duvarı:ahşap bölme,tavanı:ahşap kirşerlerdir. Mekanda,1-07 aralık mekanına açılan 1 adet mevcut olmayan kapı boşluğu vardır.	
Zx: Zemin Numaraları Dv: Duvar Numaraları Px: Pencere Numaraları Kx: Kapi Numaraları	Bx: Başmak Numaraları Yx: Yüklük Numaraları Gx: Gushane Numaraları	T:Taş A:Ahşap S:Siva Ç:Çimento	T.:Toprak B:Boya S.I:Sac levha	X:Boy(m) Y:En(m) Z:Yükseklik(m)	A:İyi B:Orta C:Kötü

YAPI ELEMANLARI		FORMU	MALZEME										ÖLÇÜLER			DURUM				FOTO NO	
TAŞIYICI	MİMARİ		TAŞIYICI			DOLGU			YÜZEY				X	Y	Z	NOTLAR	A	B	C		
			T	A	Ç	M.T	T.	S	A	B	T	S.I									
D1				●	●					●				2.51	0.10	0.97	Ahşap bölme mevcut değil.			●	
D2				●	●					●				3.41	0.11	1.07	Ahşap malzemede yağmur nedeniyle bozulmalar mevcut.		●		
D3				●	●					●				2.55	0.12	0.94	Ahşap malzemede yağmur nedeniyle bozulmalar mevcut.		●		
D4				●	●					●				3.44	0.22	2.84	Ahşap malzemede yağmur nedeniyle bozulmalar mevcut.		●		
	K1			●	●					●				1.60	0.15	2.20	Ahşap kapı mevcut değil.			●	

M Z01 Evöğün

Evöğün mekânı, yapının giriş mekânını oluşturur. Evöğün çift kanatlı “borta” adı verilen 2.00-2.60 m boyutlarında 1 adet özgün ahşap kapı ile bahçeye açılmaktadır. Zemin katın diğer mekânlarına Evöğün kısmından ulaşılmaktadır. Mekânın kuzeybatı duvarında M Z02 depo ve M Z04 ağıl mekânlarına açılan 2 adet 0.95-1.90 m boyutlarında ahşap özgün kapı vardır (Resim 4.24,4.25). Güneydoğu duvarında ise üst kata ulaşımı sağlayan M Z06 Peyke mekânına açılan 2 adet taş basamakla yükseltilmiş 1 adet 1,20-1,95 m boyutlarında özgün ahşap kapı vardır (Resim 4.26). Evöğün mekânını oluşturan özgün duvarları sağır olup, pencere boşluğu bulunmamaktadır. Mekânın tavan bölümünü, daire kesitli ahşap döşeme kirişler oluşturmaktadır (Resim 4.27). Zemin malzemesi ise sıkıştırılmış topraktır (Resim 4.28). Konutun giriş kapısının tam karşısın da kuzeydoğu cephesinde M101 sofa mekânındaki ocağın küllerinin konuttan uzaklaştırılmasını sağlayan 1 adet ocakaltı ve 0,82-3,75 m boyutlarında 1 adet yemlik bulunmaktadır (Resim 4.29). Kuzeydoğu duvarının önünde destek amaçlı sonradan eklenmiş ahşap dikme vardır (Resim 4.30). Duvarlar genel olarak özgünlüğünü korumakta iken, yer yer strüktürel çatlaklar ve kirlenme görülmektedir.

Resim 4.24. Ağıl mekânına açılan ahşap kapı

Resim 4.25. Depo mekânına açılan kapı

Resim 4.26. Peyke'ye açılan kapı

Resim 4.27. Ahşap döşeme kirişleri görünümü

Resim 4.28. Evöğün mekânı zemin malzemesi

Resim 4.29. Evöğün mekânı ocakaltı ve yemlik görünümü

Resim 4.30. Evöğün mekânı ahşap dikme görünümü

M Z02 Depo

Mekânın kuzeybatı cephesi duvarında, M Z03 Depo mekânına açılan 0,95-1,95 m boyutlarında 1 adet özgün ahşap kapı vardır (Resim 4.31). Güneydoğu duvarında ise M Z01 Evöğün mekânına açılan ahşap kapı bulunmaktadır. Mekânın güneybatı cephesindeki duvarında, 1 adet 0,55-0,70 m boyutlarında pencere boşluğu vardır (Resim 4.32). Tavanı ise ahşap döşeme kirişleri oluşturmaktadır (Resim 4.33). Mekânın döşemesi sıkıştırılmış topraktır (Resim 4.34). M102 oda mekânında bacası olan yeri, izi, belli olan ocak boşluğunun altında, küllerin uzaklaştırılması için 1 adet ahşap ocakaltı yer almaktadır (Resim 4.35). Kuzeydoğu duvarının önünde mekânın tavanındaki yükün taşınmasına destek olmak için sonradan 1 adet ahşap dikme konulduğu gözlemlenmiştir (Resim 4.36). Yer yer Güneybatı duvarında çimento esaslı özgün olmayan malzeme bulunmaktadır. Kuzeydoğu duvarında ise taş malzemede kopma vardır (Resim 4.37).

Resim 4.31. Depo mekânı ahşap kapısı

Resim 4.32. Depo mekânı pencere boşluğu

Resim 4.33. Depo mekânı tavan görünümü

Resim 4.34. Depo mekânı zemin görünümü

Resim 4.35. Depo mekânı ocakaltı görünümü

Resim 4.36. Depo mekânı ahşap dikme görünümü

Resim 4.37. Depo mekânı kuzeydoğu duvarı taş malzemedeki kayıp

M Z03 Depo

Mekânın güneydoğu duvarında, M Z02 Depo mekânına açılan 1 adet 0,95-1,95 m boyutlarında ahşap kapı vardır. Güneybatı duvarından dışarıya açılan 0,50-0,70 m boyutlarında yerinde olmayan, sonradan ahşaplarla dışarısı kapatılmış pencere vardır (Resim 4.38). Mekânın Tavanı, ahşap döşeme kirişleri görülmektedir (Resim 4.39). Döşemesi sıkıştırılmış topraktır (Resim 4.40). Mekânın kuzeydoğu duvarı ile güneydoğu duvarının kesiştiği yerde 1 adet ahşap oluk bulunmaktadır (Resim 4.41).

Resim 4.38. Depo mekânındaki pencere boşluğu

Resim 4.39. Depo mekânın tavan görünümü

Resim 4.40. Depo mekânın döşeme görünümü

Resim 4.41. Depo mekânındaki ahşap oluk

M Z04 Ağıl

Güneydoğu duvarında, M Z01 Evöğün mekânına açılan 0,95-1,95 m boyutlarında özgün 1 adet ahşap kapı vardır. Kuzeybatı duvarında ise M Z05 Depo mekânına açılan 0,95-1,95 m boyutlarında 1 adet ahşap kapı bulunmaktadır (Resim 4.42). Mekânın Tavanı ise ahşap döşeme kirişleri oluşturmaktadır (Resim 4.43). Mekânın döşemesi sıkıştırılmış topraktır (Resim.4.44). Mekânın güneydoğu duvarında, M103 Oda mekânındaki ocağın küllerini uzaklaştıran 0,75-3,14 m boyutlarında 1 adet yemlik bulunmaktadır (Resim 4.45). Bölüm bölüm taş duvarlarda kirlenme görülmesine rağmen genel olarak sıvasız ahşap hatıllı taş duvarlar vardır. Mekânın kuzeydoğu duvarında 1 adet ocakaltı vardır (Resim 4.46).

Resim 4.42. Z05 Mekânı ahşap kapısı

Resim 4.43. Z04 Mekânın tavan görünümü

Resim 4.44. Z04 Mekânın döşemesinin görünümü

Resim 4.45. Ağıl mekânındaki yemlik

Resim 4.46. Ağıl mekânındaki ocakaltı görünümü

M Z05 Depo

Güneydoğu duvarında, M Z04 Ağıl mekânına açılan 0,95-1,95 m boyutlarında özgün 1 adet ahşap kapı vardır. Z05 Depo mekânında pencere bulunmamaktadır. Duvarları sıvasız olan mekânın, tavanı ahşap döşeme kirişleri oluşturur (Resim 4.47). Zemini ise

sıkıştırılmış topraktır (Resim 4.48). Duvarlar özgün ve durumunun iyi olduğu gör÷lmektedir.

Resim 4.47. Z05 Mekânın tavan görünümü

Resim 4.48. Z05 Mekânın döşeme görünümü

Z06 Peyke

Zemin kat ile 1.katı birbirine bağlayan merdivenlere ulaşımı sağlayan mekândır. Z01 Evöğün mekânında 2 adet taş basamakla 40 cm yükseltilerek ayrılmıştır (Resim 4.49). Peyke mekânında Z01Evöğün mekânına açılan 1,20-1,95 m boyutlarında 1 adet özgün ahşap kapı bulunmaktadır. Kuzeybatı duvarı hariç geriye kalan duvar çeperleri ahşap bölmedir (Resim 4.50). Mekânda havalandırma ihtiyacını gidermek için güneydoğu cephesine açılan 0,70-1,60 m boyutlarında 1 adet sabit kafesli ahşap pencere vardır (Resim 4.51). Dikdörtgen formunda olan mekânın, tavan malzemesi dikdörtgen kesitli ahşap kiriştir (Resim 4.52). Zemini ahşap olup malzemede kopmalar mevcuttur (Resim 4.53).

Resim 4.49. Peyke mekânın girişindeki taş basamaklar

Resim 4.50. Peyke mekânındaki ahşap duvarlar

Resim 4.51. Peyke mekânı tavan görünümü

Resim 4.52. Peyke mekânındaki sabit ahşap kafesli pencere görünümü

Resim 4.53. Peyke Mekânındaki sabit ahşap zemin görünümü

Mehmet Duruk konutu 1.kat mekânlarına Z06 Peyke mekânından ulaşılan ahşap merdivenler sağlamaktadır. Yoğun olarak ahşap malzemenin kullanıldığı görülmektedir. Dış sofalı plan tipine sahip 1.katta Sofa, sofanın güney bölümünde sedirle yükseltilmiş

Kafesönü, Odalar, Aralık ve Aralık mekânından ulaşılan hela ve Ayazlık mekânları bulunmaktadır.

M 101 Sofa

Evin en geniş mekânı olan güneydoğu cephesindeki 1,40-2,50 m boyutlarında çift kanatlı ahşap kapıdan girişinin mümkündür (Resim 4.54). Sofanın girişinde “kapı aralığı”²⁴ vardır. Kuzeybatı duvarında bulunan M 102 Oda mekânına açılan 1,00-2,20 m boyutlarında 1 adet özgün ahşap kapı vardır (Resim 4.55). Kuzeybatı duvarında bulunan ve M 105 Oda mekânına ulaşımı sağlayan 1,00-2,20 m boyutlarında 1 adet özgün ahşap kapı vardır (Resim 4.56). Sofanın güneybatı bölümünde bulunan Kafesönü ile birlikte günlük hayatın yaşandığı mekândır. Kafesönü sofanın güney bölümünde yer alırken “seki”²⁵ ile yükseltilmiştir (Resim 4.57). Kafesönü mekânında 9 adet 1,00-1,50 m boyutlarında içten kafesli dıştan kepenkli özgün dikdörtgen ahşap pencereler vardır. Sofanın giriş kısmının bulunduğu duvar, bir koridorla geçilen hela ve Aralık mekânları ile kesişmektedir.

Giriş kapısının yanında ahşap bölmeler mevcuttur (Resim 4.58,4.59). Sofanın kuzeydoğu duvarında her iki yanında 0,80-1,30 m boyutlarında içten kepenkli dıştan kafesli özgün ahşap pencereler bulunmaktadır (Resim 4.60).

Ayrıca sofa mekânın kuzeybatı duvarında M 102 Oda mekânı ile kesişen 1 adet 0,80-1,30 m boyutlarında haremlilik-selamlık penceresi vardır (Resim 4.61). Mekânın tavan kaplaması ahşap kiriş üzeri merteklerdir (Resim 4.62).

Mekânın döşemesi ahşap malzemedir ve zamanla ahşabın çalışmasından dolayı sehim vardır (Resim 4.63). Sofanın kuzeydoğu duvarında 1 adet özgün ahşap ocak vardır. Sofa mekânın kuzeybatı duvarında 3, güneydoğu duvarında 1 adet olmak üzere 0,70-1,50 m boyutlarında ahşap niş vardır (Resim 4.64-4.67). Duvarlar sıva ile kaplıdır. Duvarın bazı bölümlerinde sıva dökülmeleri ve sıva çatlakları vardır.

²⁴ Sofa ile ayazlık arasında, Sofanın kapısı ve duvarları arasında oluşan, yaklaşık 1m2 lik alan kaplayan eşik-sekialtı bölümü.

²⁵ Sofada bulunan zeminden 15-20 cm yükseklikte olan üzerinde oturuhan ahşap eleman.

Resim 4.54. Sofa mekânına açılan çift kanatlı ahşap kapı

Resim 4.55. Oda mekânına açılan bezemeli ahşap kapılar

Resim 4.56. Oda mekânına açılan bezemeli ahşap kapılar

Resim 4.57. Sedir ile yükseltilen kafesönü mekânın görünümü

Resim 4.58. Sofa mekânındaki ahşap parmaklıkların görünümü

Resim 4.59. Ahşap kafesli bölücü duvar görünümü

Resim 4.60. Sofa mekânında ocağın yanındaki ahşap pencere

Resim 4.61. Haremlik-Selamlık penceresi

Resim 4.62. Sofa mekânı tavan görünümü

Resim 4.63. Sofa mekânı döşeme görünümü

Resim 4.64. Sofa mekânındaki özgün ahşap nişler

Resim 4.65. Sofa mekânındaki özgün ahşap nişler

Resim 4.66. Sofa mekânındaki özgün ahşap nişler

Resim 4.67. Sofa mekânındaki özgün ahşap nişler

M 102 Oda

Kuzeybatı duvarında 103 Oda Mekânına açılan 1,00-2,20 m boyutlarında 1 adet ahşap kapı bulunur (Resim 4.68). Odanın güneydoğu cephesinde kapı aralığı ve Sofa mekânına açılan bezemeli ahşap kapı yer alır. Güney batı cephesinde havalandırma ve aydınlatma görevli, içten kepenkli dıştan kafesli 0,80-1,30 m boyutlarında 1 adet pencere vardır (Resim 4.69). Aynı duvarda Kepenkli olan ahşap kasası bulunan ama özgün pencere olmayan 1 adet 0,80-1,30 m boyutlarında pencere boşluğu vardır. Güneydoğu cephesinde ise Sofa mekânına açılan 0,80-1,30 m boyutlarında 1 adet haremlik-selamlık penceresi vardır (Resim 4.70). Odanın tavanı alttan çakmalı düz tavan şeklinde olup tavanın bütün yüzeyi birbirini dik kesen çıtalar ile kareler bölünmüş ve ortasına göbek formu yerleştirilmiştir (Resim 4.71). Oda mekânın zemin kaplaması ahşaptır (Resim 4.72). Güneybatı cephesinde bacası ve ocakaltısı hala mevcut olan evdeki izlerden ocak olduğu bilinen boşluk vardır. Güneydoğu cephesinde 2 adet, kuzeybatı duvarında ise 2 adet olmak üzere 4 adet 0,70-1,50 m boyutlarında ahşap niş vardır (Resim 4.73-4.76). Kuzeydoğu duvarında ise çift kanatlı özgün ahşap yüklük bulunmaktadır (Resim 4.77). Kuzeydoğu duvarında ise tek kanatlı 1,00-1,10 m boyutlarında yıkanma işlevinin gerçekleştiği 1 adet özgün gusülhane bulunmaktadır (Resim 4.78). Ayrıca yüklük ve gusülhane'nin üzerinde musandıra yer almaktadır (Resim 4.79). Mekânın duvarları boyunca dolanan bir “terek”²⁶ bulunmaktadır (Resim 4.80). Odanın duvarları genel olarak sıva ile kaplıdır. Oda da sıva dökülmeleri, sıva çatlakları ve ahşapta bozulmalar vardır.

²⁶ Yöredeki konutlarda odalarda bulunan, tüm odayı çepeçevre dolaşan raf .

Resim 4.68. Oda mekânına açılan ahşap özgün kapı

Resim 4.69. Oda mekânındaki pencereler ve ocak boşluğu

Resim 4.70. Oda mekânındaki haremlık-selamlık penceresi

Resim 4.71. Oda mekânındaki tavan görünümü

Resim 4.72. Oda mekânındaki zemin görünümü

Resim 4.73. Oda güneybatı duvarındaki özgün ahşap nişler

Resim 4.74. Oda güneybatı duvarındaki özgün ahşap nişler

Resim 4.75. Oda kuzeybatı duvarındaki özgün ahşap nişler

Resim 4.76. Oda kuzeybatı duvarındaki özgün ahşap nişler

Resim 4.77. Oda mekânındaki yüklük kapakları

Resim 4.78. Oda mekânındaki gusülhane kapağı

Resim 4.79. Odasındaki musandıranın görünümü

Resim 4.80. Oda mekânındaki sergen görünümü

M 103 Oda

Kuzeydoğu duvarında 102 Oda mekânına açılan 1,00-2,20 m boyutlarında 1 adet ahşap kapı bulunur. Kuzeybatı duvarında bulunan ve dış cepheye açılan 0,80-1,30 m boyutlarında 1 adet içten kepenkli dıştan kafesli pencere vardır (Resim 4.81). Odanın aydınlatılması ve havalandırılmasını sağlayan güneybatı cephesine açılan yeri, izi, boyutu ve ahşap kasası bulunan 1 adet pencere boşluğu vardır (Resim 4.82). Odanın üstü ise ahşap kirişler ile kapatılmıştır (Resim 4.83). Odanın döşemesi ahşap kaplamadır (Resim 4.84). Mekânın güneydoğu duvarında 1 adet 0,35-0,70 m boyutlarında ahşap dolap vardır (Resim 4.85). Güneybatı cepheye bakan duvar haricinde özgün sıva ile kaplıdır.

Resim 4.81. Oda mekânı özgün pencere

Resim 4.82. Oda mekânı pencere boşluğu

Resim 4.83. Oda mekânın tavanındaki ahşap kirişler

Resim 4.84. Oda mekânı zemin görünümü

Resim 4.85. Oda mekânındaki ahşap dolap

M 105 Oda

Kuzeybatı duvarında 104 Oda mekânına açılan 1,00-2,20 m boyutlarında 1 adet ahşap kapı bulunur (Resim 4.86). Odanın güneydoğu cephesinde kapı aralığı ve Sofa mekânına açılan bezemeli ahşap kapı yer alır. Kuzeydoğu cephesinde havalandırma ve aydınlatma görevli, içten kepenkli dıştan kafesli 0,80-1,30 m boyutlarında 2 adet pencere vardır (Resim 4.87). Odanın tavanı alttan çakmalı düz tavan şeklinde olup tavanın bütün yüzeyi birbirini dik kesen çitalar ile kareler bölünmüş ve ortasına yıldız formu yerleştirilmiştir (Resim 4.88). Oda mekânın zemin kaplaması ahşaptır (Resim 4.89). Güneybatı cephesinde bacası ve ocakaltı birimi hala mevcut ahşap ocak vardır (Resim 4.90). Güneydoğu cephesinde 1 adet, kuzeybatı duvarında ise 2 adet olmak üzere 3 adet 0,70-1,50 m boyutlarında ahşap niş vardır (Resim 4.91-4.93). Güneybatı duvarında yüklüğün yanında, tek kanatlı 1,00-1,10 m boyutlarında yıkanma işlevinin gerçekleştiği 1 adet özgün gusülhane bulunmaktadır (Resim 4.94). Güneybatı duvarında ise çift kanatlı özgün ahşap yüklük bulunmaktadır

(Resim 4.95). Ayrıca yüklük ve gusûlhane'nin üzerinde musandıra boşluğu yer almaktadır. Mekânın duvarları boyunca dolanan bir sergen bulunmaktadır (Resim 4.96).

Resim 4.86. Oda mekânına açılan ahşap kapı

Resim 4.87. Oda mekânındaki dıştan kafesli içten kepenkli pencereler

Resim 4.88. Oda mekânındaki özgün yıldız formlu tavan görünümü

Resim 4.89. Oda mekânındaki zemin döşemesi

Resim 4.90. Oda mekânındaki özgün ahşap ocak

Resim 4.91. Oda mekânındaki özgün ahşap nişler

Resim 4.92. Oda mekânındaki özgün ahşap nişler

Resim 4.93. Oda mekânındaki özgün ahşap niş görünümü

Resim 4.94. Oda mekânındaki özgün ahşap gusülhane görünümü

Resim 4.95. Oda mekânındaki yüklük kapakları

Resim 4.96. Oda mekânındaki sergen görünümü

M 104 Oda

Güneydoğu duvarında 105 Oda mekânına açılan 1,00-2,20 m boyutlarında 1 adet ahşap kapı bulunur. Kuzeybatı duvarında bulunan ve dış cepheye açılan 0,80-1,30 m boyutlarında 1 adet içten kepenkli dıştan kafesli pencere vardır (Resim 4.97). Odanın aydınlatılması ve havalandırılmasını sağlayan kuzeydoğu cephesine açılan içten kepenkli dıştan kafesli 0,80-1,30 m boyutlarında dikdörtgen pencere vardır (Resim 4.98). Odanın üstü ise ahşap kirişler ile kapatılmıştır (Resim 4.99). Odanın döşemesi ahşap kaplamadır (Resim 4.100). Mekânın kuzeydoğu duvarında 1 adet 0,35-0,70 m boyutlarında ahşap dolap vardır (Resim 4.101). Özgün duvarlarda sıva dökülmeleri ve çatlakları mevcuttur (Resim 4.102).

Resim 4.97. Oda mekânındaki dıştan kafesli içten kepenkli pencere

Resim 4.98. Oda mekânındaki özgün ahşap pencere

Resim 4.99. Oda mekânındaki tavan görünümü

Resim 4.100. Oda mekânındaki döşemenin görünümü

Resim 4.101. Oda mekânındaki özgün ahşap dolap

Resim 4.102. Oda mekânındaki sıva dökülmeleri ve çatlamları

M 106 Kafesönü

Kafesönü sofa ile birlikte günlük aktivitelerin yapıldığı mekândır. Kafesönü mekânı giriş kapısının üstünde, sofa mekânın güneyinde 20 cm yükseltilmiş mekândır. Çıkma altta 2 adet eli böğründe ve 1 adet ahşap dikme ile taşınmaktadır (Resim 4.103,4.104). Kafesönü mekânın güneybatısında 6 adet, güneydoğusunda ise 3 adet olmak üzere toplamda 9 adet 1,00-1,50m boyutlarında içten kafesli dıştan kapaklı özgün ahşap pencereler bulunmaktadır (Resim 4.105). Mekânın kuzeybatı cephesinde de 1 adet kafesli özgün pencere vardır. Tavanın da çıkmanın saçağını taşıyan ahşap strüktür elemanları görülmektedir (Resim 4.106). Zemin döşemesi yaşam katındaki diğer mekânlar gibi ahşap kaplamadır (Resim 4.107). Kafesönü mekânın kuzeydoğusunda ise ahşap dolaplar bulunmaktadır (Resim 4.108,4.109). Ayrıca tavanı taşıyabilmek için sonradan eklenmiş metal dikme mevcuttur (Resim 4.110).

Resim 4.103. Çıkmayı taşıyan ahşap dikme

Resim 4.104. Çıkmayı taşıyan eli böğründeler

Resim 4.105. Kafesönü mekânındaki ahşap pencere

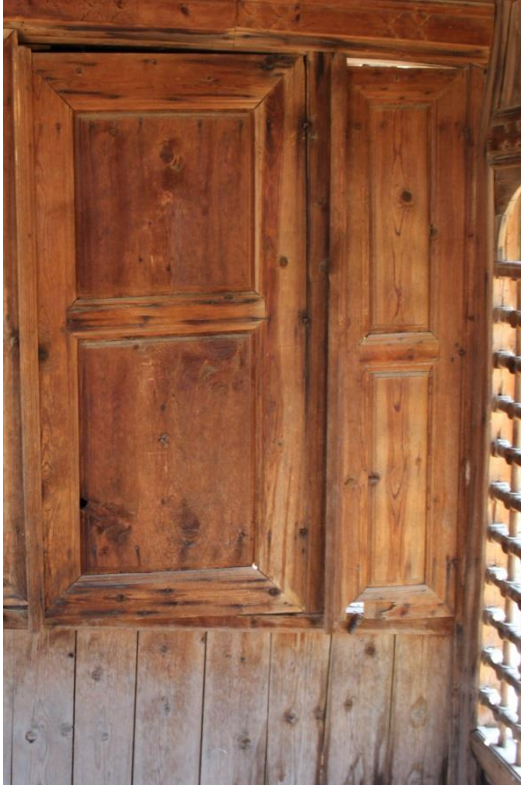
Resim 4.106. Kafesönü mekânın tavan görünümü

Resim 4.107. Kafesönü mekânın zeminin görünümü

Resim 4.108. Kafesönü mekânındaki ahşap dolap

Resim 4.109. Kafesönü mekânındaki ahşap dolap

Resim 4.110. Çıkmanın tavanına destek olarak sonradan eklenen metal dikme

M 107 Aralık

Aralık mekânı, Hela, Ayazlık, Sofa ve iki kat arasında ulaşımı sağlayan merdivenlerin arasında bulunan mekân'dır. Kuzeybatı duvarında sofa mekânına açılan 1,40-2,50 m boyutlarında 1 adet çift kanatlı ahşap kapı vardır. Güneydoğu duvarında 109 ayazlık mekânına ulaşımı sağlayan 1 adet yeri, izi, boyutu bilinen ahşap kapı boşluğu bulunur (Resim 4.111). Kuzeydoğu duvarında 1 adet 108 hela mekânına geçişi sağlayan 1 adet ahşap kapı boşluğu vardır (Resim 4.112). Güneydoğu duvarında ahşap bölme ve kapının üzerinde yer alan 1 adet sabit kafesli ahşap pencere vardır (Resim 4.113). Tavan kaplaması ahşap kirişler ve çatı kaplaması merteklerdir (Resim 4.114). Mekânın zeminini ahşap malzeme oluşturur (Resim 4.115).

Resim 4.111. Ayazlık mekânına açılan ahşap kapı boşluğu

Resim 4.112. Hela mekânına açılan kapı boşluğu

Resim 4.113. Sabit kafesli pencerenin görünümü

Resim 4.114. Aralık mekânı tavan görünümü

Resim 4.115. Aralık mekânı zemin görünümü

M 108 Hela

Mekânın ahşap kapısı mevcut olmayıp, sadece yeri izi ve boyutları bellidir. 107 Aralık mekânın kuzeydoğusunda kalan mekânın, kuzeybatı cephesi dışında kalan duvarları, ahşap duvardır (Resim 4.116). Tavanı ahşap kiriş ve çatı mertekten oluşur. Zeminde ahşap malzeme kullanımı görülmektedir (Resim 4.117).

Resim 4.116. Hela mekânının ahşap duvar görünümü

Resim 4.117. Hela mekânının döşemesinin görünümü

M 109 Ayazlık

Evin güneydoğu cephesinde bulunan, ahşap direkler ile taşınan üstü açık mekândır. (Resim 4.118). Ayazlık mekânın kuzeybatısındaki duvarda yer alan 1 adet ahşap kapı boşluğu vardır. Ayazlık mekânı tavanını yuvarlak kesitli ahşap kirişler oluşturur. Geleneksel

konutlarda bulunan “köşk”²⁷ mevcut değildir. Zemin malzemesi de ahşap kaplamadır (Resim 4.119). Yoğun olarak ahşap malzeme kullanımı görülen ayazlıkta, ahşap malzemenin yağmur suyu gibi etkenlerden dolayı bozulmaya uğradığı tespit edilmiştir

Resim 4.118. Ayazlık mekânının görünümü

²⁷ Ayazlığın içinde yükseltilerek, oturma/seyir için ayrıca oluşturulmuş mekân.

Resim 4.119. Ayazlık zemin görünümü

4.3.4. Taşıyıcı lemanlar

Temeller

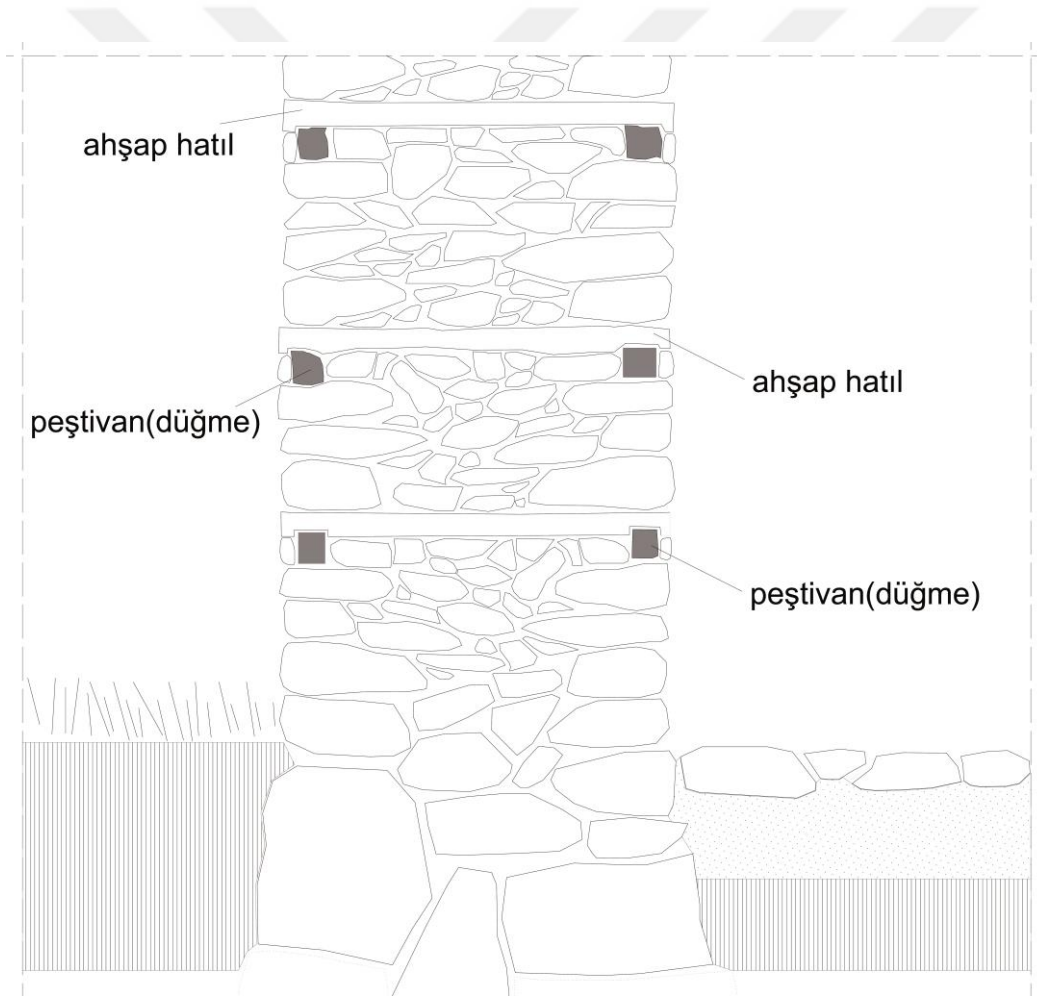
Sondaj imkanı bulunmadığı için Mehmet Duruk konutunun temelleri tez kapsamında incelenememiştir. Bununla birlikte yörede yapı temellerinin 50 – 60 cm derine kadar indiği bilinmektedir. Kuru duvar tekniği ile örülen temellerin arası su basman seviyesine kadar çakıl veya toprak ile doldurulmaktadır (Yeşildal, 2008).

Duvarlar

Evin yapı malzemesi moloz taş olup, duvarlar, taşlar arasına atılan hatıllarla sıkıştırılmış kuru duvar tekniğinde yapılmıştır. Yöredeki konutlarla aynı yapım sistemine sahip olan Mehmet Duruk konutu diğer kırsal mimari örneklerden farklılık gösterir.

Yapılan incelemede Mehmet Duruk Konutunun farklılık gösterdiği nokta, Rum ustalar tarafından köyde yapılan ilk konutlardan olduğu ve Rum ustaların daha ince işçiliği ile “düğme”lerin dışarı taşırılmadan konutun yapıldığı öğrenilmiştir (Şekil 4.1.) (Kurtel, 2015).

Yapının iç duvar kalınlıkları 60 cm ile 80 cm arasında değişmektedir. Zemin katta sıvasız özgün taş duvarlar var iken, üst katta duvarlar yörede “sakar sıva” olarak adlandırılan kireç esaslı sıva ile kaplı olduğu görülmektedir. Yapıya özgün taş duvarlar dışında ahşap bölücü duvarlar bulunmaktadır. Duvarlarda strüktürel çatlaklar, sıva dökülmeleri ve sıva çatlakları gibi bozulmalar görülmektedir (Resim 4.120.).

Şekil 4.1. Mehmet Duruk evi duvar kesiti görünümü

(a)

(b)

(c)

(d)

Resim 4.120. Mehmet Duruk evi duvar problemleri görünümü a) Sofa mekânı sıva dökülmesi b) Oda mekânı sıva çatlağı c) Duvardaki hatıl ve düğmeler d) Duvardaki strüktürel çatlak

Dikmeler

Yapının ön giriş kapısının üstünde bulunan kafesönü mekânın taşıyan 2 adet eliböğründe ve 1 adet ahşap dikme mevcuttur. Ayrıca evin güneydoğu cephesindeki Ayazlık mekânını taşıyan yuvarlak kesitli ahşap dikmeler vardır. Ahşap dikmeler yağmurun etkisiyle zamanla bozulmalara uğramaktadır. 101 Sofa mekânının döşemesini taşıyan sonradan eklenildiği düşünülen, evin giriş katında 1 adet ahşap dikme vardır.

Döşemeler

Mehmet Duruk konutu nin zemin döşemesi sıkıştırılmış toprak malzemedir (Resim 4.121). Zemin kat ile üst kat arasındaki döşemeyi, tek yönde atılan yaklaşık 10 -15 cm çaplarında olup malzemesi yöredeki sedir ağacından yapılan ahşap kirişler taşımaktadır (Resim 4.122). Döşeme kirişlerinin üzerine, kirişlere dik olarak 15-23 cm genişliğinde 2-3 cm kalınlığında döşeme tahtaları çakılmıştır (Resim 4.123). Birinci kattaki mekânlarda ahşap döşeme tahtaları yer yer hasar görülmektedir.

Resim 4.121. Mehmet Duruk evi zemin malzemesi

Resim 4.122. Döşemeyi taşıyan ahşap kirişler

Resim 4.123. Döşeme tahtalarının görünümü

Çatı

Mehmet Duruk konutunun üst örtüsü kırma çatı olup, alaturka kiremit döşeli ahşap kırma çatı konstruksiyonuna sahiptir (Resim 4.124). Ahşap malzemedede zamanla kırılma, kopma, deformasyonlar görülmektedir. Alaturka kiremitlerde yer yer kırılmalar ve bozulmalar

vardır. Ahşap merteklerin dışarıya doğru uzatılmış olduğu görülmektedir. Çatı alın tahtalarında zamanla güneşin etkisine maruz kalan, ahşap malzeme de renk değişimi oluşmaktadır. Çatıda 3 adet baca bulunmaktadır (Resim 4.125).

Resim 4.124. Mehmet Duruk evinin kırma çatısı görünümü

Resim 4.125. Çatıdaki bacaların görünümü

4.3.5. Mimari elemanlar

Pencereler

Yapıdaki pencereler genel olarak özgünlüğünü korumasına rağmen, bazı mekânlarda pencere boşluğu vardır. Zemin kat sağır olup sadece 2 adet boyutları küçük olan pencere boşluğu mevcuttur.

1.katta yoğun olarak özgün ahşap pencereler ile aydınlatılması ve havalandırılması sağlanmaktadır. 106 Kafesönü mekânını çepeçevre saran pencereler özgünlüğünü korumaktadır. Bu pencereler içten kafesli dıştan kapaklı pencereler de cam bulunmamaktadır. 101 sofa mekânı ile 102 oda mekânını ayıran nitelikli haremlik-selamlık penceresi de özgünlüğünü korurken, durumu da iyi görülmektedir. 102 ve 104 Odalarında ocakların yanında bulunan pencereler çift kanatlı olup ahşap doğramalıdır. Bu pencereler içten kepenkli dıştan kafesli olup cephelerde güneşe karşı önlem alabilmek için ahşap güneşlikler vardır (Resim 4.126). 104 mekânında oda da 1 adet ahşap doğramaları olan ancak penceresi olmayan 1 boşluk mevcuttur.

106 Peyke ve 107 Aralık mekânında 1 er adet sabit ahşap pencereler bulunmaktadır. Ayrıca 104 ve 105 mekânlarında, kuzeybatı cephesine açılan birer adet dıştan kafesli içten kepenkli ahşap pencereler vardır.

Resim 4.126. Özgün ahşap güneşlikler

Kapılar

Zemin katta genel olarak yalın tek kanatlı içeri açılan ahşap kapılar mevcuttur. Evin giriş kapısı ise çift kanatlı olup ahşap tablalarla dikey bölünmüş özgün ahşap kapı da, üst bölümünde traka sistemi ve kapının evin içine bakan yüzeyinde kilit sistemine destek olarak metal eleman kullanılmıştır (Resim 4.127). Bu kapıda 1 adet ahşap eşik bulunmaktadır. Kapı kenarları ahşap kasa ile çevrilidir. Depo mekânlarına açılan kapılar ise tek kanatlı ahşap kapılar olup, kalın ahşap söve ile çerçevelenmiştir. Kapıların yan duvarlarında traka sistemi bulunmaktadır. Bu kapılarda bezeme bulunmaz. 106 Peyke mekânına açılan 2 adet taş malzeme ile yükseltilmiş ahşap kapı özgünlüğünü korumaktadır. Bu kapı kasasında bulunan, tek parmağın girebileceği bir delikten, kasa ve duvar arasında bulunan ahşap parçanın itilmesiyle açılır (Resim 4.128).

Yapının 1.katında bulunan K4 ve K5 kapıları ahşap bezemeli olup, özgünlüğünü korumaktadır. Bu kapılar iki katmandan meydana gelir. İlk katman yan yana dizilmiş düz ahşaplardan oluşmaktadır. Bu katmanın üzerine bezemeli tablalar ile diğer katman oluşturulmuştur. Bu katman yapının sofaya bakan yüzeyde bulunmaktadır.

K4 ve K5 kapılarının bu ön yüzleri geometrik şekiller ve bitkisel öğelerle bezelidir (Resim 4.129,4.130). İçeriye doğru açılan tek kanatlı kapılarda, traka sistemi mevcuttur.

107 Aralık mekânına açılan çift kanatlı 1 adet ahşap kapı, 108 Hela mekânına açılan 1 adet ahşap kapı boşluğu ile 1 adet 109 ayazlık mekânına açılan 1 adet kapı boşluğu vardır. Ayrıca 104 ve 105 odalarına geçişleri sağlayan özgün ahşap kapılarda tek kanatlıdır. Bu kapılarda traka bulunmaktadır. Genel olarak ahşap kapılar özgünlüğünü korumakta iken, ahşap malzemede çatlaklar, kopmalar görülmektedir. (Resim 4.131).

Resim 4.127. Metal kilit elemanı

Resim 4.128. Özgün ahşap kilit sistemi

Resim 4.129. Ahşap kapı yüzeyindeki bitkisel motif

Resim 4.130. Ahşap kapı yüzeyindeki özgün motifler

Resim 4.131. Ahşap kapıda çatlak

Merdivenler

Yapıda zemin kat ile 1.katı birbirine bağlayan ahşap merdivenler bulunmaktadır (Resim 4.132). Merdiven yapının güneydoğu cephesine yaslanmıştır. Zemin katta evöğün mekânından iki adet yükseltilmiş taş basamak ile peyke mekânından merdivene ulaşılır. Merdiven 1. katta ulaştığı yer ise aralık mekânıdır.

Resim 4.132. Ahşap merdiven görünümü

Yüklük, dolaplar ve gusülhaneler

Yapının zemin katında dolap bulunmazken, 1.katta 2 adet yüklük, 2 adet gusülhane ve birçok dolap bulunmaktadır (Resim 4.133). 101, 102, 104 mekânlarında derinliği 35 cm olan üstü açık altı kapaklı ahşap dolaplar yer almaktadır. Bu dolapların üstü lambalık nişi olarak kullanılmaktadır (Resim 4.134). 102 ve 104 oda mekânlarında birer adet yüklük ve gusülhane bulunmaktadır. Gusülhanenin derinliği 110 cm olup, ahşap tek kanatlı bezemeli ahşap kapak ile açılmaktadır. Kapağın üzerinde bitkisel motiflerden oluşan ahşap işçiliği gözlenebilmektedir. Yüklük 2 adet ahşap bezemeli kapaklara sahip iken içerisinde 1 adet kapak bulunmaktadır. Yüklüğün üst kısmında musandıra bulunmaktadır. 102 ve 104 oda mekânlarının yüklük mekânlarının iki yanında karşılıklı olarak üçer tane kapaksız raf yer alır.

Resim 4.133. Ahşap gusülhanelerin görünümü

Resim 4.134. Lambalık nişi görünümü

Ocak

Mehmet Duruk konut’unda iki tane özgün ocak ve 1 adet baca izi ve boşluğu bulunmaktadır. Bunlardan biri 101 mekânında, diğeri ise 102 mekânında yer almaktadır. 103 İki ocakta mekânın kuzeybatı duvarında iki pencere arasında konumlanmıştır. Ahşap malzemeden oluşan ocakta bitkisel motifli bezemeler bulunmaktadır (Resim 4.135,4.136). Ahşap ocaklarda islenme, kirlenme ve kül birikimi görülmektedir. Ahşap malzemede kırılma ve kaybolmada görülmektedir (Resim 4.137).

Resim 4.135. Ocaktaki bitkisel motif

Resim 4.136. Ocaktaki bitkisel motif

Resim 4.137. Ahşap ocağın malzemesinde kırılma

Tavan

Mehmet Duruk konutunun zemin katında tavan kaplaması bulunmamakta iken daire kesitli döşeme kirişleridir. 1.katta ise genel olarak tavan kaplaması ahşap malzeme kullanılmaktadır. 106 kafesönü mekânında çıkmanın saçağını taşıyan ahşap elemanlar vardır. 104 Odanın tavanı alttan çakmalı düz tavan şeklinde olup tavanın bütün yüzeyi birbirini dik kesen çıtalarla karelere bölünmüş ve ortasına sekiz kollu yıldız formu göbek yerleştirilmiştir (Resim 4.138). 102 Oda mekânı da 104 Oda mekânı ile benzerlik gösterir iken sadece ortasında yuvarlak ahşap göbek detayı bulunmaktadır (Resim 4.139). Genel olarak ahşap çatı mertek kaplaması net bir şekilde okunabilmektedir.

Resim 4.138. Oda mekânı tavan görünümü

Resim 4.139. Oda mekânı tavan görünümü

4.4. Fiziksel Durum

Yapının fiziksel durumu genel olarak iyi gözükmemektedir. Zamanla ihtiyaçlar ve çevresel etkilere dolaylı fiziksel durum da değişimler, bozulmalar görülmektedir. Bu bozulmalar insanların yaptığı müdahaleler ve doğal etkenlerden kaynaklanan bozulmalar olarak ikiye ayrılmıştır.

4.4.1. İnsanların neden olduğu bozulmalar

Mehmet Duruk konutunda zamanla değişen ihtiyaçlar nedeni ile kullanıcı tarafından bazı bölümler eklenmiş, kaldırılmış ve değişmiş olduğu tespit edilmektedir. Özellikle zemin katta yapının zamanla taşıyıcı konstruksiyonun yetersiz görüldüğü Z02 Sofa, Z01 Evöğün mekânlarında Ahşap dikmelerin sonradan eklendiği görülmektedir. Evin ana giriş kapısının arka bölümünde güvenliği sağlayabilmek için metal kilit eklendiği de bilinmektedir. Zemin kat mekânların özgün duvarlarında onarım amacıyla sonradan eklenmiş, çimento esaslı sıva uygulamaları da görülmektedir (Resim 4.140). Ayrıca evin güneybatı cephesindeki çıkmanın taşınabilmesi için, sonradan destek amaçlı eklenen metal dikme bulunmaktadır. (Resim 4.141). Z06 Peyke mekânın güneybatı cephesine bakan ahşap bölücü duvarda sac levha malzemesi sonradan eklenmiştir. Güneydoğu cephesinde Ayazlık mekânını taşıyan ahşap dikmelerin dayanıklılığını arttırmak için, ahşap destek elemanları kullanılmıştır (Resim 4.142). Evin kullanıcısının olmamasından kaynaklanan zemin katta örümcek ağları oluşmuştur. Üst kata çıktığımız zaman 106 Kafesönü mekânın çatısını taşımak için sonradan metal dikme eleman eklenmiştir. Genel olarak plastik kablolar ve elektrik ihtiyacını gidermek için sonradan eklemeler mevcuttur (Resim 4.143).

Resim 4.140. Çimento esaslı sıva uygulaması

Resim 4.141. Metal dikme

Resim 4.142. Ahşap destek elemanları

Resim 4.143. Sonradan eklenen tesisat malzemeleri

4.4.2. Doğa etkisi ile bozulmalar

Doğal etkenleri oluşturan sebepler rüzgar, yağmur, kar ve deprem gibi etkenlerdir. İç mekân duvarlarına sıva çatlakları, sıva dökülmeleri görülmektedir. 101 Sofa ve 104 Oda mekânlarında ocaktan kaynaklanan islenmeler bulunmaktadır. Bakımsızlıktan kaynaklanan ahşap yapı elemanlarının, hava koşullarından etkilendiği ve hasar gördüğü fark edilmiştir. 106 Kafesönü mekânında ahşap pencereler de bazı kapakların mevcut olmadığı, bazılarının ise lokmalıklarından dolayı deformasyonlar oluşmuştur (Resim 4.144).

101 Sofa mekânında ise zemin ahşap kaplamasında sehim vardır (Resim 4.145). 101 Sofa mekânından 102 Oda mekânına açılan ahşap bezemeli kapı da ise çatlak mevcuttur. 101 Sofa mekânındaki ocağın ahşap parçalarından ise ayrılma görülmektedir. 109 Ayazlık mekânı ve üst katta bazı bölümlerde yağmur suların ahşap malzeme ile temasından kaynaklanan çürümeler vardır. 102 ve 104 Oda mekânlarının ahşap tavanlarında nemlenme görülmektedir (Resim 4.146). 102 Oda mekânındaki Ocak, 108 hela kapısı, 109 ayazlık kapısı zamanla yok olmuş ya da kaldırılmıştır. 105 Oda mekânının da ise musandıra mevcut değildir. Zemin katta Evöğün mekânında derin strüktürel çatlaklar vardır (Resim 4.147).

Resim 4.144. Ahşap kapaklarda deformasyon

Resim 4.145. Zemin ahşap malzemede sehim

Resim 4.146. Ahşap tavan da nemlenme

Resim 4.147. Evüğün strüktürel çatlak

5. RESTİTÜSYON

5.1. Restitüsyon Kavramı

Restitüsyon, sonradan değişikliğe uğramış, kısmen yıkılmış veya yok olmuş öğelerin, yapıların ilk tasarımlarındaki veya belirli bir tarihteki durumlarının yapı üzerindeki izlerden, sözlü kaynaklardan, fotoğraflardan, yakın dönem örnekleri ile yapılan karşılaştırmalı çalışmalardan yararlanılarak; mimari çizim tekniği ile belirtilmesidir.

Mehmet Duruk Konut'unun restitüsyonunda, konutun günümüze kadar uğradığı değişiklikler tespit edilmiş, bilimsel verilere dayalı olarak özgün hali ile ilgili çalışma yapılmış ve restorasyon çalışması için temel oluşturmuştur. Yapıda izi olan veya tamamen yok olmuş yapı elemanlarının özgün halleri, yakın dönem örnekleri ile yapılan karşılaştırmalı çalışmalar, sözlü kaynaklar ve evdeki diğer örneklerden gelen bilgiler doğrultusunda elde edilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda yapının ilk hali ile ilgili veriler elde edilmiş ve restitüsyon çizimleri ortaya çıkmıştır.

5.2. Restitüsyon İçin Kaynak Kullanımı

Konut, işlevini devam ettiren ve bu amaç dışında farklı bir fonksiyon üstlenmemesinden dolayı, konut için gerekli mekân ve mimari elemanlara sahiptir.

İşlevsel olarak özgünlüğünü büyük ölçüde koruyan yapının mimari elemanların da zamanla değişimler ve bozulmalar olmuştur. Bu değişikliklerin neler olduğunu bilmek ve yapının özgün durumunun nasıl olduğunu tespit edebilmek için restitüsyonda kaynak kullanımı paftası ile analizler yapılmıştır. Yapının özgün niteliklerinin tespit edilebilmesi için, bölgedeki yakın dönem örneklerine, sözlü ve görsel kaynaklara ve evdeki diğer örneklerden bilinenlere bakılarak çalışma yapılmıştır.

Yapının özgün haline ulaşmak için kendisinden elde edilen veriler en kesin bilgilerdir. Bunun dışında eski kullanıcıların verdiği bilgiler ikinci güvenilirlik derecesindedir. Bölgedeki aynı dönem yapılardan gelen bilgiler üçüncü güvenilirlik derecesinde bilgilerdir. Yazılı ve görsel kaynaklar ise dördüncü güvenilirlik derecesindedir. Bu kaynaklar yeterli

olmadığında yapının mimari işleyişi dolayısı ile mutlaka olması gerekenler ise mimari gereklilik olarak tamamlanan ancak kesinliği en az olanlardır (Küçük, 2008).

Öncelik sırası ve güvenilirlik derecesine bakarak, restitüsyon çalışması yapmak için kullanılan kaynaklar aşağıdaki maddeler halinde sıralanmaktadır;

Yapının içinden elde edilen bilgiler: (1. derece güvenilir)

Varlığı kesinlikle bilinenler: Rölöve çalışmaları sırasında varlığı kesin olarak belirlenerek tespit edilenler

İzi olan, yeri, boyutu, malzemesi yapıdaki diğer örneklerden bilinenler: Yapıda olması gereken yeri, boyutu ve malzemesi konuttaki diğer örneklerden bilinenlerdir. Ayazlık korkulukları, Başmak, Ayazlık kapısı, Çıkma pencere kepenkleri, Üst kat güneybatı cephesine açılan pencereler bu kapsamda değerlendirilmiş ve Konuttaki diğer örneklere göre yapılması uygun görülmüştür.

İzi olmayan fakat yeri, boyutu, malzemesi ve biçimi yapıdaki diğer örneklerden bilinenler: Yapıda çeşitli nedenlerle bir kısmı ya da tamamı yok olmuş çeşitli yapı elemanlarının yapıdan gelen bilgiler sayesinde bilinenleri içermektedir. Bu kapsam da M 104 Oda mekanında izi olmayan “musandıra” incelenmiş ve yapıdaki benzer karakteristik özellik taşıyan M102 Oda mekanındaki musandıra örneğine göre tamamlanmıştır.

Yapı dışındaki kaynaklardan elde edilen veriler

İzi olan, boyutu, malzemesi ve biçimi yapıyla benzer örneklerle karşılaştırmalı çalışma sonucu bilinenler: Yeri ve izi belli olan, boyut ve malzeme konusunda yapılan karşılaştırmalı çalışma sonucu bilgi edinilen yapı elemanlarını içermektedir. Zemin kat pencereleri, Çıkmanın üzerinde bulunan güneybatı cephesi ile kesişen ahşap bölüm, Hela ve kapısı bu kapsamda değerlendirilmiştir.

İzi olmayan, fakat yeri, boyutu, malzemesi ve biçimi yapıyla benzer örneklerle karşılaştırmalı çalışma sonucu bilinenler: Yeri, izi, malzemesi ile binada herhangi bir izi

bulunmayan ve tamamıyla karşılaştırmalı çalışmadan gelen bilgilerdir. Bu kapsam da “iskenet” değerlendirilmiştir.

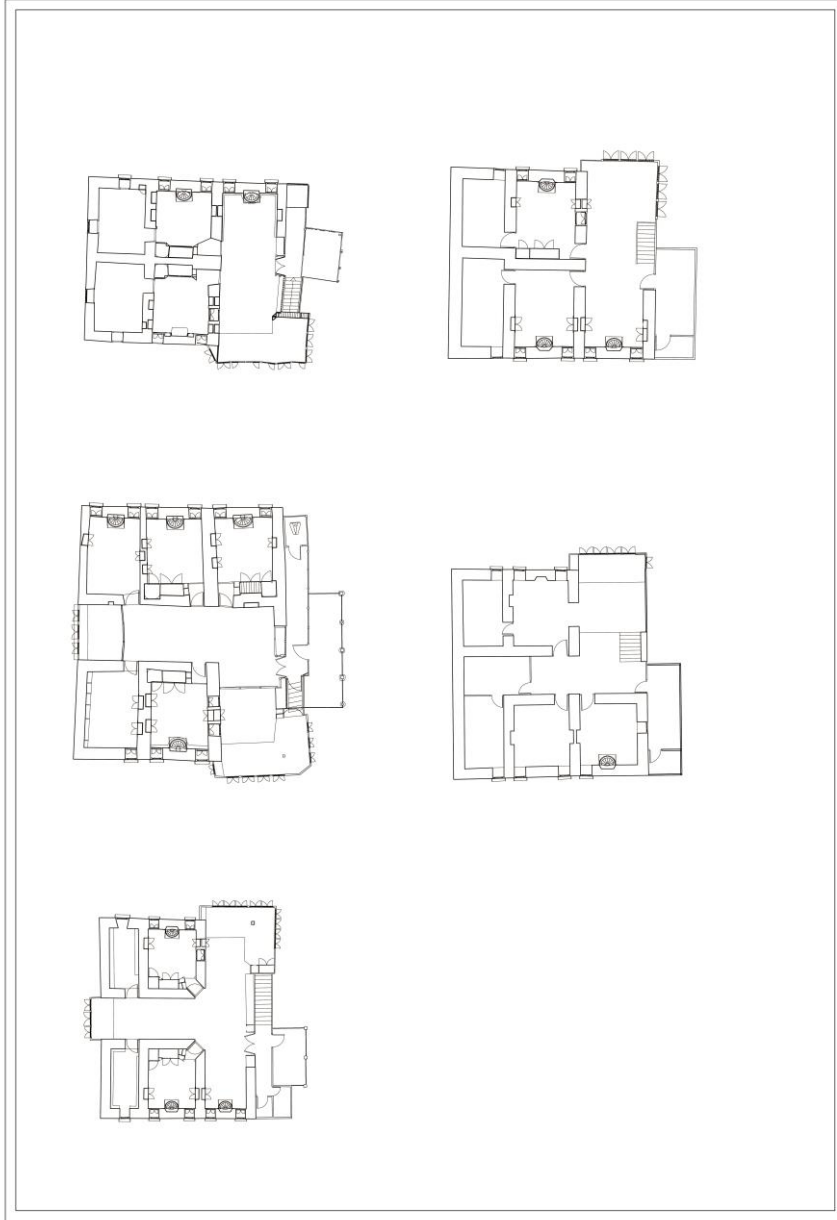
Arşiv belgelerinde elde edilenler

Yazılı ve çizili kaynaklar ile varlığı bilinenler: Araştırma safhasında elde edilen yazılı ve çizili kaynaklar, fotoğraf ve sözlü bilgiler ile bilinenlerdir. Restitüsyon çalışması sırasında konutun bulunduğu Bucakalan köyü muhtarı ve yapı ustası olan Hüseyin KURTEL’ den alınan bilgiler doğrultusunda özgün bahçe kapısının Büyükalan köyündeki başka yapıdan getirildiği bu kapsamda değerlendirilmiş ve koruması önerilmiştir.

5.2.1. Karşılaştırmalı çalışma

Bu karşılaştırmalı çalışma kapsamında Güneybatı cephesine açılan zemin kat pencereleri, iskenet, çıkmanın üstündeki ahşap bölüm, hela ve kapısı araştırılmış ve Restitüsyon için kaynak oluşturulmuştur. Öncelikle konutun özgünlüğünü belirtmek için Akseki bölgesi plan şemaları ile karşılaştırılmıştır. Bu bağlamda incelenen Akseki bölgesindeki evlerin plan tipinin oluşmasında sofa ve odaların etkili olduğu fark edilmiştir. Bölgedeki yaygın olarak görülen plan tipinin, dış sofalı evler olduğu görülmüştür. Bu evler de kendi içerisinde dış sofalı ve dış sofalı eyvanlı plan tipi olarak ikiye ayrılmıştır. Dış sofalı evlerde iki oda görülürken, dış sofalı eyvanlı evlerde oda sayısı beşe kadar çıkmıştır. Dış sofalı eyvanlı plan tipinde yapılan evler, genellikle maddi imkanları yüksek olan kişiler tarafından yapılmış ve geniş aile için düzenlenmiştir. Diğer plan tipleri ise iç ve orta sofalı planlardır. Sarıhacılar köyünde bulunan İhsan Alanyalı evi, iç sofalı plan tipinin tek örneğidir. Orta sofalı plan örneği ise sadece Büyükalan köyündeki Ahmet Sarıgül Evinde görülür. (Akkaya, 2005).

Bu çalışma, konutun karşısında yer alan Ömer Duruk Konutu ile birlikte Belenalan köyünde de çok sayıda dış sofalı eyvanlı plan tipine sahip konutun olduğu görülmüştür. Benzer mimari üslup gösteren birçok örneğin mevcut olmasından dolayı Mehmet Duruk Konutunun özgün bir plan şemasına sahip olduğu düşünülmüştür.

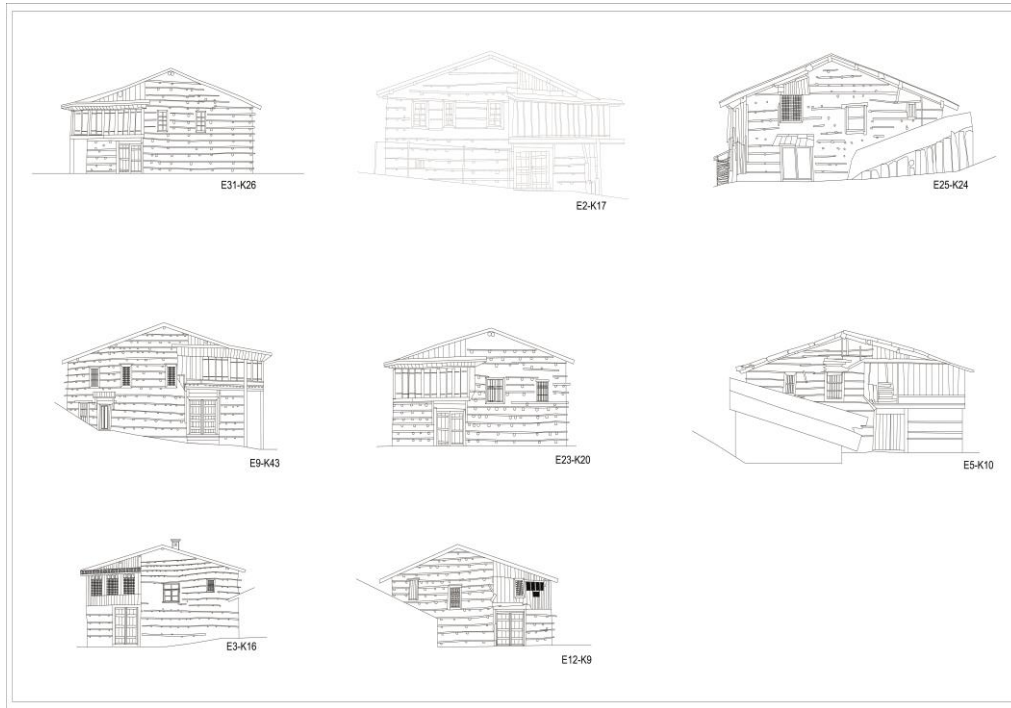

Şekil.5.1. Bucakalan köyü plan şemaları (Sağiroğlu, Ö.)

I SOFA (DİKDÖRTGEN)		I SOFA (KARE)	T SOFA
ARALIK OLMAYAN	 <td></td> <td></td>		
ARALIK OLAN	 <td></td> <td></td>		

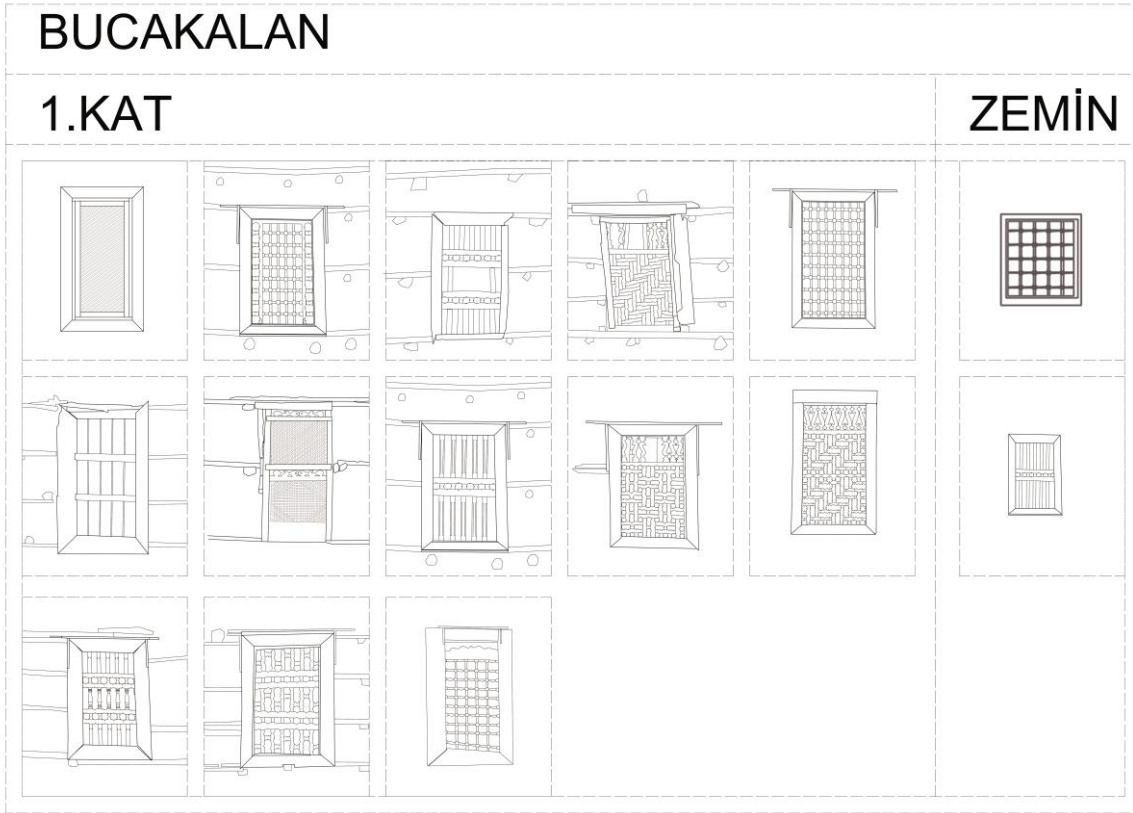
Şekil 5.2. Belenalan Köyü plan şemaları (Akman, 2015)

Genel olarak Akseki bölge evleri incelendiğinde cepheyi oluşturan temel unsurun çıkma olduğu görülmüştür. Yakın dönem kırsal mimari örneklerinde cephe düzenleri incelendiğinde, çıkmalar sofanın durumuna göre şekillenmiştir. Çıkması sağda, solda ve ortada olmak üzere gruplandırılır. Çıkması solda ve sağda olanlar giriş kapısının üstünde bulunduğu görülmüştür (Akkaya, 2005). Yakın çevrede yer alan Belenalan köyü konutları incelendiğinde Mehmet Duruk Konutu ile benzer cephe düzeni taşıdığı görülmüştür. Mehmet duruk konutu çıkmanın üzerinde bulunan ahşap bölümün, incelenen cephelerdeki gibi tamamlanması düşünülmüştür.

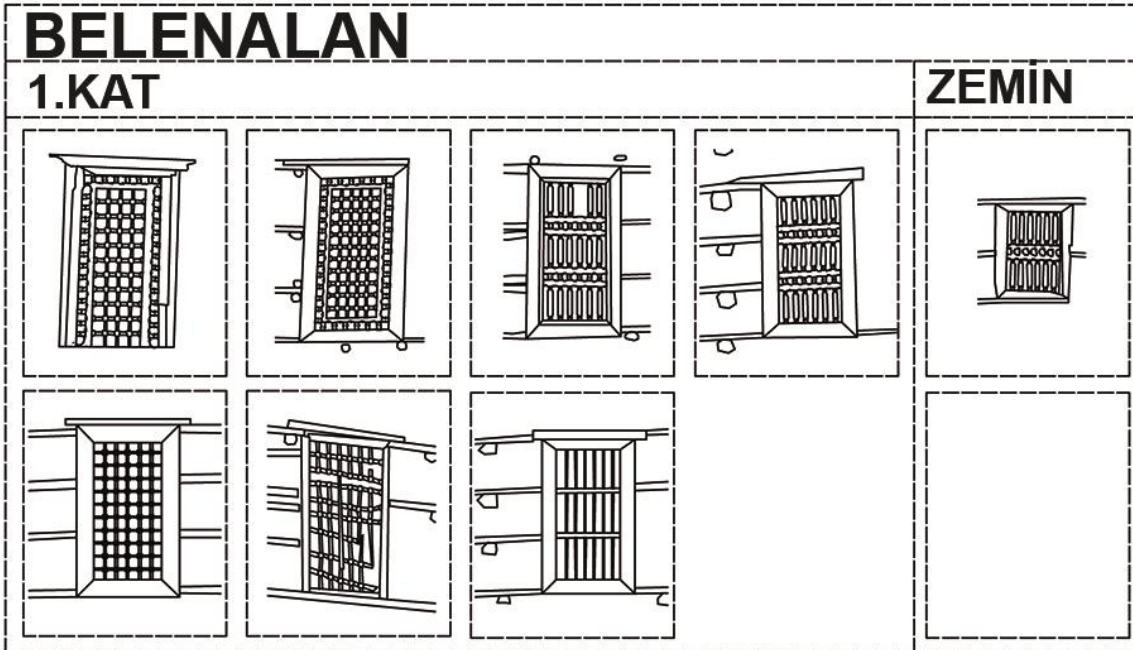

Şekil 5.3. Belenalan Köyü cephe şemaları (Akman, 2015)

Zemin katta bulunan Z02 ve Z03 depo mekânlarından güneybatı cephesine açılan pencere boşlukları için Bucakalan Köyü ve yakınındaki Belenalan köyü pencere tipolojileri incelenmiştir. İncelenen pencerelerde Aynı pencere boyutu, konum olarak yakınlık ve yapım yılının birbirine benzer sebebi ile Belenalan köyündeki tek zemin kat penceresi tercih edilmiş ve restitüsyonda işlenmiştir (Şekil 5.4,5.5).

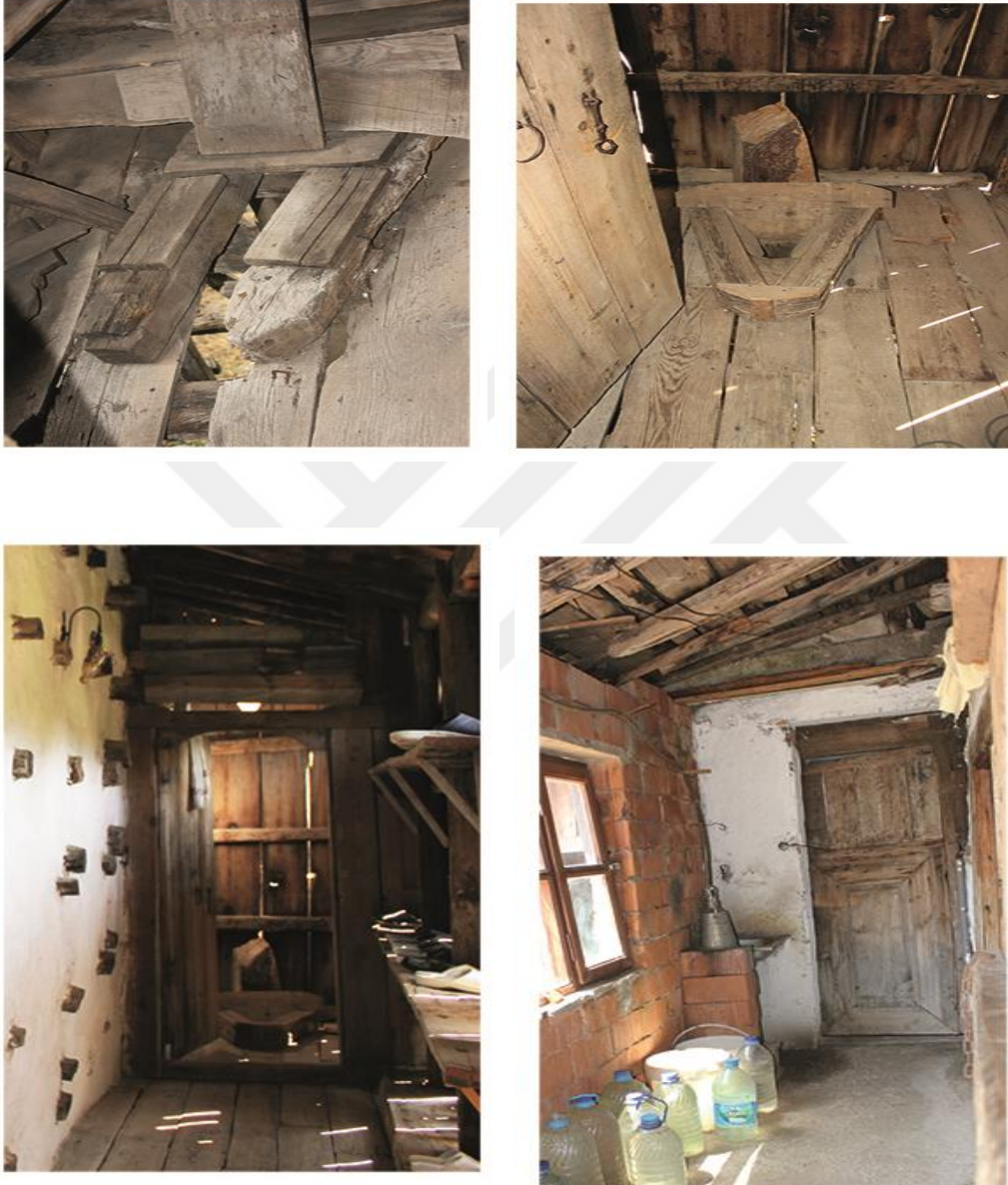

Şekil 5.4. Bucakalan Köyü pencere tipolojisi (Sağıroğlu, Ö.)

Şekil 5.5. Belenalan Köyü pencere tipolojisi (Sağıroğlu, Ö.)

Hela ve kapısı yerinde olmadığı için Bucakalan Köyündeki konutlar incelenmiş ve konut ile benzer plan şeması, cephe düzeni taşıyan konum olarak hemen karşısında bulunan Ömer Duruk Konutu kapısının ve helasının kullanımının güvenilir olduğu düşünülmüştür.

Resim 5.1. Mehmet Duruk konutu yakın çevresi hela ve kapısı örnekleri

M109 Ayazlık mekânın etrafını çeviren ahşap korkuluklar yapının kendisinden gelen örnek ile tamamlanmıştır. Bahçe giriş kapısının özgün olmadığı ve Belenalandaki bir konuttan getirilip yapı ustası olan muhtarın sonradan değiştirdiği öğrenilmiştir (Kurtel, 2014). Karşısında bulunan benzer kırsal mimari nitelikler taşıyan Ömer Duruk Konutu bahçe kapısı referans alınmış ve ihtiyatla Restitüsyonda kullanılmıştır.

Yörede bilinen en eski çatı kaplama malzemesi ahşaptır. Bu kaplama bölgede dam tahtası ya da yonga olarak adlandırılır. Bu ahşap elemanlar çatıya düzgün bir şekilde yerleştirilerek dam kaplaması meydana getirilmiştir. Bölgede çatı kaplama malzemesi olarak önceleri ahşap yongalar kullanılmakta iken, yonga kullanımının sınırlandırılmasıyla birlikte bu elemanların yerini kiremitler almıştır (Yeşildal, 2008). Yonga kullanımının sınırlandırılmasında ise yangın tehlikesi ve Orman işletme Müdürlüğü tarafından ağaç kesimin yasaklanmasının etkisi vardır.

Yakın kırsal mimari örnekler incelendiğinde konutların avlusunda yoğunlukla Ayazlığın önünde, iskenet bulunduğu fark edilmiştir. Karşılaştırmalı çalışma doğrultusunda, Mehmet Duruk Konutunda ilk halinde var olan fakat sonradan kaldırılmış “iskenet”²⁸in Restitüsyon çalışmalarında tekrar kullanılması düşünülmüştür (Resim 5.5.).

Resim 5.2. Mehmet Duruk konutu yakın çevresi iskenet örnekleri

²⁸ Yörede asma çardaklarına verilen isim.

5.3. Restitüsyonda Kaynak Kullanımı Üzerine Değerlendirme

Restitüsyon kaynakları fiziksel ve işlevsel olarak incelenmiştir.

5.3.1. İşlevsel restitüsyon

Mehmet Duruk Konut'u, özgün halinde konut olarak yapılmış ve kendi işlevlerini yerine getirebilmektedir. Konut, zemin ve üst kat olmak üzere 2 katlıdır. Zemin kat kışlık mekânlardan oluşurken, yaşam katı yazlık ve kışlık mekânlardan oluşmuştur. Zamanla mekânlarda değişimler gerçekleşse de, herhangi işlev değişikliği olmamıştır.

Konuta verilecek en uygun işlevin belirlenmesinde, bölgenin sorunları, ihtiyaçları ve potansiyeli incelenmiştir. Yapının özgünlüğünü bozmayacak ve çevresiyle uyumlu olacak bir fonksiyon araştırması yapılmıştır. Konutun bulunduğu bölge ilk başta deniz-güneş-kum çağrışırsa da deniz turizminden sıkılanlar için, kırsal turizmin iyi bir alternatif olacağı düşünülmüştür. Ayrıca Batı Akdeniz Kalkınma Ajansının başlattığı Kardelen Eko-tur projesi ile buradaki 11 köyü içermektedir. Projenin amacı; Akseki-Gündoğmuş-İbradı ilçelerinin zengin ve güçlü, 12 ay değerlendirilebilecek alternatif turizm potansiyelinin bilinirliğini arttırmak, turizm ürünlerinin marka değerini güçlendirmek, eğitimler yoluyla Akseki-Gündoğmuş-İbradı halkının sürdürülebilir turizm bilinciyle, çevreye duyarlı turizm faaliyetlerine katılımını sağlamak, bölgenin özellikle Alanya, Manavgat ilçelerinin turist potansiyelini, eko-turist profilindeki turist kitlesini Akseki-Gündoğmuş-İbradı'ya çekmektir (tr.kepez belediyesi). Bu projenin içinde yer alması düşünülmüş ve ev pansiyonculuğu işlevine karar verilmiştir. Konutun karşısında bulunan Ömer Duruk konutunun “restoran pansiyon” olarak kullanılması, yöre halkının doğal olarak ürettikleri ürünlerin (Salça, peynir, reçel vb.) ticaretini yaparak kendilerine maddi destek sağlayabilecek olması, yazın bölgeye gelenlerin ihtiyacını karşılayabileceği yeterli konaklama imkanının olmaması ve yapının kullanımının sürekli sağlanması için “ev pansiyonculuğu” önerilmiştir.

5.3.2. Fiziksel restitüsyon

Mehmet Duruk Konutu'nun da içinde bulunduğu Akseki bölgesinde, bugüne kadar konutları korumayı konu edinen çok az sayıda çalışma yapılmıştır. Bu nedenle bölgede

bulunan geleneksel yapıların büyük bir bölümü, deprem, yangın ve bakımsızlık nedeniyle yok olmuş ya da büyük hasarlar görmüştür. Mehmet Duruk Konut'u da yapıldığı dönemden günümüze kadar çeşitli değişikliklere uğramıştır. Yapılan müdahaleler ve kullanıcısı olmamasından kaynaklanan sorunlara rağmen yapı özgünlüğünü büyük ölçüde korumuştur.

Yapıdaki iz ve örneklerden, yapıyla ilgili sözlü kaynaklardan ve yapı dışındaki kaynaklardan, karşılaştırmalı çalışma sonucu elde edilen bilgiler, ele alınarak gerekli fiziksel müdahaleler restitüsyon da işlenilmiştir.

Bahçe

Konutun bahçe kapısının sözlü kaynaklar doğrultusunda Bucakalan Köyü muhtarının, Büyükalandaki özgün bir konutun bahçe kapısını alarak, sonradan değiştirdiği öğrenilmiştir (Kurtel, 2014). Karşılaştırmalı çalışmalar doğrultusunda bölgedeki bahçe giriş kapısı konutun hemen karşısında bulunan, benzer plan şeması ve cephe düzenine sahip Ömer Duruk konutu doğrultusunda restitüsyon projesine yansıtılmıştır.

Zemin kat

Z01 Evöğün mekânı malzeme ve yapım tekniği bakımından incelendiğinde özgün niteliklerini büyük ölçüde koruduğu gözlenmiş, Z06 Peyke mekânına ulaşımı sağlayan taş basamaklarda malzeme kaybı restitüsyon aşamasında tamamlanmıştır.

Z02 Depo mekânda taşıyıcılığı arttırabilmek için sonradan eklenen ahşap dikme kaldırılmıştır. Z02 depo mekânın güneybatı cephesine açılan pencere boşluğu izi olan, yeri, boyutu, malzemesi karşılaştırmalı çalışmalardan elde edilmiş olup restitüsyonda işlenmiştir.

Z03 Depo mekânın güneybatı duvarında yeri, izi, boyutu belli olan üst kattaki pencerelere göre daha küçük olan bu boşlukta pencere olduğu düşünülüp, karşılaştırmalı çalışmaya göre tamamlanmıştır. Mekânın kuzeybatı duvarında kopan taşlar, restitüsyon aşamasında tamamlanmıştır.

Z06 Peyke mekânın güneybatı duvarındaki ahşap bölmenin üzerine yerleştirilmiş niteliksiz sac levha, restitüsyonda kaldırılmış ve güneybatı ve güneydoğu duvarlarındaki kopan ahşap malzemeler özgün yenisi ile restitüsyonda tamamlanmıştır.

1. Kat

Üst katta ise 101 sofa mekânının güney bölümünde yer alan Kafesönü pencerelerinin kepenklerinde deformasyon ve yok olma görülmüştür. Bu sorunlar, restitüsyon aşamasında ortadan kaldırılmış ve çizilmiştir.

Özgün olduğu düşünülen içten kafesli dıştan kepenkli pencerelerde, olmayan kepenkler restitüsyon çalışmalarında yapıdan gelen izler doğrultusunda tamamlanmıştır. Sofa mekânın güneybatı bölümünde bulunan çıkma üzerindeki ahşap bölüm, karşılaştırmalı çalışmalar ile restitüsyon da tamamlanmıştır.

102 Oda mekânında yer alan izi, boyutu, yeri belli olan hatta bacası ve ocakaltı kısmı halen mevcut olan başmak, en yakın ve güvenilirliği en yüksek olduğu düşünülen 104 oda mekânındaki başmak referans alınarak restitüsyonda tamamlanmıştır (Resim 5.3). Ayrıca 104 Oda mekânındaki yüklük ve gusülhanenin üstünde bulunan musandıra boşluğu yeri, izi, belli olan konuttaki diğer musandıra örneğinden referans alınarak tamamlanmıştır (Resim 5.4).

102 ve 105 Oda mekânındaki yeri, izi, boyutu bilinen hatta ahşap kasaları da yerinde olan pencere boşluğu konuttaki diğer 102 oda mekanın da mevcut olan pencere örneği ile benzer olduğu düşünülüp restitüsyonda tamamlanmıştır (Resim 5.5).

108 hela mekânı ve 109 ayazlık mekânında yeri, izi, boyutu bilinen ve bölgedeki geleneksel konutları referans alarak yapılan karşılaştırmalı çalışma sonucu restitüsyonda tamamlanmıştır. 108 Hela mekânına, en yakın olan ve benzer karakteristik özellik gösteren Ömer Duruk Konutunda bulunan hela ve kapısı, restitüsyonda işlenmiştir. Ayrıca 109 Ayazlık mekânının etrafını çevreleyen ahşap korkuluklar, karşılaştırmalı çalışma ile restitüsyon da tamamlanmıştır. Bu mekânın zemininde yer alan ahşap kapı, yeri, izi, boyutu belli olan kapı boşluğuna ait olduğu düşünülüp, restitüsyon da çizilmiştir.

Özellikle üst katta yer alan özgün olmayan, niteliksiz metal dikme, kablolar, elektrik tesisat malzemeleri ve bakımsızlıktan kaynaklanan değişimler kaldırılmış ve yapının özgün haline dönüşülmüştür.

Bölgede çatı kaplama malzemesi olarak önceleri ahşap yongalar kullanılmakta iken, yonga kullanımının sınırlandırılmasıyla birlikte bu elemanların yerini kiremitler almıştır (Yeşildal, 2008). Yörede kullanılan ilk çatı malzemesi olan yonga levhalar, Mehmet Duruk Konutu Restitüsyon çalışmasında çatı malzemesi olarak, alaturka kiremit yerine kullanılmıştır.

Resim 5.3. Mehmet Duruk konutu yeri, izi, boyutu malzemesi belli olan ocak görünümü

Resim 5.4. Mehmet Duruk konutu yeri, izi, boyutu malzemesi belli olan musandıra görünümü

Resim 5.5. Mehmet Duruk konutu yeri, izi, boyutu malzemesi belli olan güneybatı cephesine açılan pencere görünümü

6. RESTORASYON

6.1. Yapının Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi

Yapının mevcut durumu mimari, yapısal, çevresel ve sosyal faktörler bağlamında değerlendirilmiş ve özetlenmiştir.

6.1.1. Mimari özellikler

Akseki ilçesi Bucakalan köyünde 10 kapı numarası ile uzun süredir varlığını sürdüren Mehmet Duruk Konutu, özgünlüğünü büyük ölçüde korumaktadır. Geleneksel Akseki kırsal mimarisinin karakteristik özelliklerini taşıyan Mehmet Duruk Konutu, çevre ölçeğinde değerlendirildiğinde tarihi dokunun bir parçası olarak çevreye katkıda bulunmaktadır. Bulunduğu bölgede büyük ve gösterişli konutlardan olan Mehmet Duruk Konutu, bahçe içinde konumlandırılmış zemin ve yaşam katından oluşmaktadır. Yapım tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte, sözlü kaynaklardan 250 yıl ve öncesinde yapıldığı öğrenilmiştir (Kurtel, 2015). Köyün en eski konutlarından biri olması bağlamında, yapım tekniğindeki küçük değişikliklerle de (düğmelerin duvar içine gömülü olması) Bucakalan ve İlvat köylerindeki diğer yapılardan ayrılmakta ve özelleşmektedir.

Günümüzde kullanımda olmayan yapı, köhneme sürecine girmiştir. Bünyesinde strüktürel çatlaklar, malzeme bozulmaları, nitelsiz ekler, zaman içinde uygun olmayan kullanımlardan kaynaklanan problemler, bakımsızlık sebebiyle bozulmalar ve zaman içerisinde kullanıcı insiyatifinde gelişen kaldırımlar gibi sorunlar tespit edilmiştir.

6.1.2. Yapısal durum

Bugün terk edilmiş durumda bulunan konutun önemli fiziksel sorunları yoktur. Yapının bahçe kapısının bulunduğu cephede, beden duvarında don döngüsünden kaynaklanan renk değişimi görülmüştür. Kıрма çatılı olup zaman içerisinde ahşap yonga levha bulunamayınca alaturka kiremit kaplı yapı da bazı kiremitler de kırılma vardır. Zemin katta iç mekandan görülebilen, strüktürel çatlak, beden duvarı üzerindedir. Zemin kat ahır ve samanlık mekânlarında örümcek ağları, islenme ve kirlenme görülmüştür. 1.kat

duvarlarında sıva çatlakları, dökülmeleri ve kabarması vardır. Konutta yer alan ahşap kapı ve pencereler büyük ölçüde özgünlüğünü korumuştur. Sadece ahşap malzemede küçük çatlak ve kırılmalar vardır. Tavanlarda üst örtüdeki problemlerden kaynaklı nemlenme sebebi ile ahşapta renk değişimi ve kimyasal özellik kaybı görülmektedir. Üst katta ahşap döşemenin çalışmasından kaynaklanan sehim vardır.

6.1.3. Çevresel faktörler

Çevre değişimleri binanın yeniden değerlendirilmesini gerektirebilir. Sokak ölçeğinde, ada ölçeğinde veya sınırları çizilmiş bir çevrenin, öncelikli değerlerinin saptanması gerekmektedir. Çevreyi oluşturan yapay öğeler; eski ve yeni binalar, duvarlar, yollar, enerji hatları, kent mobilyaları, gürültü, iyi ve kötü koku gibi doğaya kimi iyi kimi kötü olarak insanın ekledikleridir (Altınoluk, 1998).

Mehmet Duruk konutunun içinde bulunduğu Bucakalan köyü, 08.06.2015 tarih ve 3776 sayılı karar ile kentsel sit alanı ilan edilmiş, aynı kararla Mehmet Duruk konutu da sivil mimarlık örneği olarak tescil edilmiştir. Tescil öncesinde köyün kuzey ve kuzey-batı kesiminde yoğunlaşan betonarme 2 katlı konutlar ile 5 katlı Ömer Duruk yol üstü konaklama tesisleri personel lojmanı, köyün dokusunu bozan unsurlar olmakla birlikte, kentsel sit alanı dışında kalmaktadır. Mehmet Duruk konutunun da bulunduğu köyün güney bölümü el değmemiş dokusuyla koruma altındadır. Bu bağlamda yapının yakın çevresinde doku veya silüeti bozacak herhangi bir yapılaşma bulunmamaktadır.

Akseki geleneksel konut dokusu içerisinde yer alan Mehmet Duruk Konutu'nun restorasyon ve yeniden işlevlendirme önerisi, korumanın sürekliliğinin sağlanması, bölgedeki diğer geleneksel yapıların restore edilmesine örnek teşkil etmesi bağlamında önem taşımaktadır. Ayrıca yöre halkında geleneksel özgün konutlarının korunması bilincinin gelişmesine de yardımcı olacaktır.

6.1.4. Sosyal faktörler

“Yapıların restorasyonun da hedef toplumsal hizmet vermek ve korumada sürekliliği sağlamak olmalıdır. Özgün işlevlerin yok olması, arsa fiyatlarının yükselmesi, yapıların taşıyıcı olarak büyük masraflar gerektiren müdahale gereksinimi, kentsel boyutta koruma

kararlarının gerektirdiği büyük masraflar, bu mali kaynakların kamu kuruluşlarınca sağlanamaması, yeni işlev vererek restorasyon'u sağlayacak ekonomik kaynak yaratmayı en yaygın müdahale türü haline getirmiştir" (Alioğlu vd, 2011).

Yapıların, restorasyon aşamasında koruma sürekliliğini sağlamak önemlidir. Restorasyon projesinin amacı, kültürel ve tarihsel değer taşıyan konutun özgün özelliklerinin korunarak, yöre halkının gereksinimleri doğrultusunda işlevlendirilerek yeniden kullanıma açılması ve gelecek nesillere özgün nitelikte ve durumu değişmeden ulaştırılmasıdır.

Bucakalan köyündeki geleneksel konutların, bir kısmı terk edilmiş olup konutlar bakımsız durumdadır. Köyün nüfusu günden güne azalmakta olup, yaş ortalaması yüksektir. Bu durumun en büyük tetikleyicisi, köyün çevresinin yoğun orman dokusuyla kaplı olması sebebi ile tarım arazilerinin ve meraların azlığı, yakın çevrede sanayi veya ticari işletmelerin olmaması sebebi ile istihdam olanaklarının kısıtlılığı gibi nedenlerle tetiklenen işsizlik ve dolayısı ile meydana gelen göç olgusudur. Maddi imkansızlıklar ile tetiklenen, zamanında ve doğru müdahalenin olmaması konutların terk edilmesi ve köhneme sürecinin başlamasına da sebep olmaktadır. Ayrıca, konutların Akseki- ıbradı havzasına özgü olan yapım tekniğini bilen ve bu tekniği uygulayabilecek ustaların sayıca çok az kalmış olması, hammadde bulma veya yüksek fiyatlar sebebi ile satın alma zorluğu da konutlara müdahaleler konusundaki problemlerin başında gelmektedir.

Mehmet duruk konutunun hemen karşısında - kuzeyinde bulunan Ömer Duruk konutunun basit onarımlar yapılarak restoran- pansiyon haline getirilmesi ve sahiplerinin buradan kar elde etmesi, koruma- kullanma bilincine dair köylülerde bir farkındalık oluşturmuştur. Fakat köyde 4 mevsim yaşayan nüfusun yaşlı olması, genç nüfusun ilçe ve il dışında yaşam kurmuş olması ve köye çok kısa süreler zarfında tatil için dönüyor olması gibi sebepler bu konuda adım atmayı güçleştirir niteliktedir.

Bununla birlikte T.C. Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından hazırlanan Türkiye Turizm Stratejisi 2023'te Bucakalan köyünün de içinde bulunduğu Akseki ilçesi, Antalya'nın iç kesimlere doğru doğusu, Torosların eteklerinde Antalya ve Mersin'in birleştiği alanlar ise biyolojik çeşitlilik ve ekoturizm potansiyeli açısından Türkiye Turizm Stratejisinde öncelikle ekoturizmin geliştirileceği bölgeler olarak belirlenmiştir (kaynak 1). Bu bağlamda bölgede ve Akseki ilçesinde çeşitli projeler hazırlanmış, bir kısmı

gerçekleştirilmiş, bir kısmı ise geliştirilmektedir. Bu bağlamda gerekli altyapı planlaması ve turizme yönelik koruma- kullanma dengesinin kurulması, bölgede tersine göç oluşmasına sebep olabilecek bir gelişmedir.

6.2. Restorasyon Projesinin Amacı

Restorasyon projesinin amacı, günümüze büyük ölçüde özgün olarak ulaşabilmiş Mehmet Duruk konutunun, problemlerine çözüm getirilerek korunması ve mimari karakterinin belgelenerek, gelecek nesillere kültürel bir miras olarak aktarılmasının sağlanmasıdır. Restorasyon projesinin genel yaklaşımı özgün plan ve cephe karakterinin yanı sıra özgün malzeme ve işçiliği korumaya yöneliktir. Bu bağlamda yapının özgünlüğünün korunarak mevcut durumunun sağlamlaştırılması, niteliksiz eklerden arındırılması, kaldırılmış olan elemanlarının özgün malzeme, detay ve teknik ile tamamlanması ve özgün malzemelerin çeşitli teknikler ile temizlenip, sağlamlaştırılması amaçlanmıştır.

Yapının sürekli korunması için aktif olarak kullanılması önem taşıdığından, yeni işlev önerilmiş ve sunulmuştur. Venedik tüzüğünde (1964) bu konu “Anıtların korunmasındaki temel tutum korumanın kalıcı olması ve sürekliliğinin sağlanmasıdır” (Ahunbay, 1996) şeklinde ifade bulunmaktadır.

6.3. Restorasyon Yaklaşımı

Mehmet Duruk konutu, özgün plan ve cephe karakterini korumuş olan bir yapıdır. Bu nedenle yapının plan ve cephe düzenlerinde, ufak tamamlamalar hariç olmak kaydı ile herhangi bir müdahaleye gerek bulunmamaktadır. Buna karşılık mimari elemanların zaman içerisinde tahribata uğraması, yok olması, değiştirilmesi, malzemelerinin bozulması veya kaldırılması söz konusudur. Dolayısıyla Restorasyon projesi ile ilgili olan müdahaleler genel olarak mimari elemanlar ile sınırlı tutulmuştur.

Mimari mirasın tek yapı koruma çalışmalarından, kentsel ve kırsal tarihi doku ve çevrenin, kimlik ve bağlamını oluşturan bütün özellikleri ile, ekonomik, sosyal, yönetsel ve yasal yönleri de gözetilerek korunması anlayışına geçilmesi, 1975 yılının Avrupa Mimari Miras yılı ilan edilmesi ile başlayan süreç sonunda yayınlanan Amsterdam bildirgesi ile olmuştur. 'Bütünleşik koruma' adı verilen bu süreç, tarihi doku ve çevrenin bütün öge ve boyutları ile

korunmasını içerirken, sürdürülebilirliği sağlamak adına bölge halkının sosyal ve ekonomik yapılarını iyileştiren, istihdam ve katma değer yaratan stratejileri kapsayan yasal ve yönetsel önlemleri almayı da gerektirmektedir. Aynı durum, 1976 yılında yayınlanan Nairobi Kararları, “Her tarihi alan ve çevresi, özel karakteri ve dengesi, onu oluşturan parçaların birbiriyle kaynaşmasına bağlı olan yapılar, mekânsal organizasyon ve çevresi kadar insan faaliyetlerini de içeren bir bütün olarak görülmelidir. Bütün geçerli öğeleri, insan etkileri de dahil olmak üzere ne kadar yakın olursa olsunlar, bütüne oranla göz ardı edilemeyecek olan bir anlam taşırlar” (Ahunbay, 1996) şeklinde belirlenmiştir. Bütüncül koruma adı verilen bu süreç, tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de kabul görmüş ve uygulanmaktadır. Bu bağlamda restorasyon projesinde çevre-yapı ilişkisi birlikte ele alınmıştır. Konutun bahçesindeki kaldırılmış olan “iskenet” tamamlanarak kullanıma açılmış, herhangi bir eklenti kurgulanmamıştır.

Yapının kullanım kararları ile Restorasyon uygulamasındaki ana kararlar ise; Venedik Tüzüğüne göre (1964) uygulanmıştır. Tüzük bu bağlamda 6. maddede; “Geleneksel ortam olduğu gibi bırakılmalıdır. Kütle ve renk ilişkilerini değiştirecek hiçbir eklentiye, yok etmeye ya da değiştirmeye izin verilmemelidir” vurgusunu yapmaktadır. Ayrıca 5. maddede ; “Kültür varlığının korunması, her zaman onları herhangi bir yararlı toplumsal amaç için kullanmakla kolaylaştırılabilir. Bunun için bu tür bir kullanma arzu edilir, fakat bu nedenle yapının planı, ya da bezemeleri değiştirilmemelidir. Ancak bu sınırlar içinde yeni işlevin gerektirdiği değişiklikler tasarlanabilir ve buna izin verilebilir” tespitini yapmaktadır.

Bu bağlamda Restorasyon ana yaklaşım kararları aşağıdaki gibi şekillenmiştir.

Yapının içinde mekânsal bütünlük ve taşıyıcı sistem dengesini korumak amacıyla gerekli görülen yerlerde sağlamlaştırma önerilmiştir. Bununla birlikte yapının bozulmasına neden olan etmenlerin öncelikle giderilmesi önemsenmiştir. Bu bağlamda kiremitlerin onarımı, pencere 'kara kapak'larının onarımı veya restitüsyona uygun olarak eklenmesi sağlanmış, yapının atmosfer koşullarına daha fazla maruz kalmasının önüne geçilmiştir.

Yapının özgün elemanı olmayan, niteliksiz ek ve elemanlar kaldırılmış, zaman içerisindeki müdahaleler sonucunda eklenmiş olan zararlı uygulamalar temizlenmiştir.

Yapının özgün özelliklerini kaybetmesine neden olacak hiçbir tamamlama yapılmamıştır. Tamamlamalar gerekli olan en az düzeyde yapılmış ve kaynak olarak yapıdaki iz ve kalıntılar, sözlü kaynaklar, yapı içi ve yöredeki diğer kırsal mimari örnekler ile karşılaştırmalı çalışmalar için kullanılmıştır. Bu bağlamda yapılan tamamlamalarda Restitüsyon çalışmalarındaki kaynak güvenilirlik derecesi paftalarına göre;

- 1. Derecede güvenilirliği olan kısımlarda sağlamlaştırma,
- 2. Derece güvenilirliğe sahip kısımlarda özgün yerinde, biçiminde, boyutunda malzemesi ve detayı ile tamamlama,
- 3. Derece güvenilirliği olan kısımlarda ise özgün yerinde, özgün biçiminde, boyutu ve malzemesi ile ancak yeni detaylarla tamamlama yapılması uygun görülmüştür

Yapının günümüz konfor koşullarına kavuşması için yapılan müdahalelerde çağdaş malzemeler kullanılmış, özgün malzeme kullanılırken farklı bir işçilik tekniği uygulanarak onarım müdahalesinin ayırt edilmesi sağlanmıştır. Bu husus Venedik tüzüğünde 13. maddede de şu şekilde belirtilmektedir: " Eklemelere, ancak yapının ilgi çekici bölümlerine, geleneksel konumuna, kompozisyonuna, dengesine ve çevresiyle olan bağıntısına zarar gelmediği durumlarda izin verilebilir ".

6.4. Finansal Model

Finansal model; Avrupa Mimari Miras Kongresinde vurgulanan temel düşüncelerin h başlığına (1975) göre (Asatekin, 2004):“ Mimarlık veya tarih açısından önemli binaların ve yörelerin restorasyon, uygulama ve bakım giderlerinin karşılanmasına katkıda bulunmak için yerel yönetimlere parasal yardım sağlanmalı, aynı biçimde özel mülk sahiplerine de parasal destek ve devletten yardım sunulmalıdır.” şeklinde özetlenmektedir. Aynı şekilde Carta Del Restauro da; ‘Tarihi ve mimari özellik taşıyan sit ve yapıların: Restorasyon, düzenleme ve bakım masraflarının üstesinden gelebilmek üzere, tutarlı bir parasal yardım, yerel yönetimlerin ve mal sahiplerinin kullanımına sunulmalı, bundan başka mal sahipleri için (finansal kolaylıklar) vergi indirimleri öngörülmelidir’(Ahunbay, 1996).

Ayrıca aynı bildirgenin “Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı” başlıklı 12. Maddesinde (Asatekin, 2004); “Özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının korunması

gerekli kültür ve tabiat varlıklarının korunması, bakım ve onarımı için Kültür ve Turizm Bakanlığınca aynı, nakdi ve teknik yardım yapılır.” maddesi bulunmaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, valilik ve yerel yönetimlerin bütçelerinden kültürel varlıkların korunmasına ve işlevlendirilmesine yönelik ayıracakları ödenek ile evlerin Restorasyonunun yapılması, işlevlendirilerek halkın hizmetine sunulmasının sağlanması Amsterdam Tüzüğü ilkeleri ile paralellik sağlayacaktır.

2004 yılında, 5226 sayılı Kanun ile değişik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’ndaki çeşitli kanunlarda yapılan değişikliklerin 10. maddesinde bu husus "Büyükşehir belediyeleri, valilikler, Bakanlıkça izin verilen belediyeler bünyesinde kültür varlıkları ile ilgili işlemleri ve uygulamaları yürütmek üzere sanat tarihi, mimarlık, şehir planlama, mühendislik, arkeoloji gibi meslek alanlarından uzmanların görev alacağı koruma, uygulama ve denetim büroları kurulur. Ayrıca il özel idareleri bünyesinde, kültür varlıklarının korunmasına yönelik Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon projelerini hazırlayacak ve uygulayacak proje büroları ve sertifikalı yapı ustalarını yetiştirecek eğitim birimleri kurulur. Belediyeler, belediye sınırları ve mücavir alanları içerisinde, valilikler ise bu sınırlar dışında yetkilidir.” diye belirtilmektedir.

Bu sebeple, bütçenin temini için gerekli başvuruların Akseki Belediyesine yapılması ve finansman sağlanması önem taşımaktadır. Bu bağlamda 5225 sayılı "Kültür Varlıkları Teşvik ve Girişimleri Kanunu" önem arz etmektedir. Akademik yardım ve projelendirme desteği (AB, Tübitak vb) de bu bağlamda kullanılabilir niteliktedir.

6.5. Mehmet Duruk Konutu’nun Yeni İşlevi

Restorasyonda amaç, tarihi yapının özgün halde gelecek nesillere aktarılmasıdır. Mehmet Duruk Konutu’na verilecek yeni işlev, yapım tekniğine ve mimari karakteristiğine uygun olarak, Bucakalan köyü ve Akseki - İbradı havzası özgün yapım tekniğine sahip doku göz ardı edilmeden çevresel, sosyal ve kültürel verilerin kaynaştırılıp sağlıklı bir biçimde uzun süre Mehmet Duruk Konutuna hizmet edecek nitelikte olması benimsenmiştir.

Venedik Tüzüğü'ne (1964) göre;

“Anıtların korunması, her zaman onları herhangi bir toplumsal amaç için kullanmakla kolaylaştırılabilir. Bunun için bu tür bir kullanma arzu edilir, fakat bu nedenle yapının planı ya da bezemeleri değiştirilmemelidir. Ancak bu sınırlar içinde yeni işlevin gerektirdiği değişiklikler tasarlanabilir ve buna izin verilebilir. Verilecek yeni işlev yapının mimari ve tarihi kimliğine aykırı olmamalı, ek bir yük getirmemeli ve deformasyona sebep olmamalıdır. Yapının taşıyıcı sistemi de yeni işlevin gereklerini karşılayacak özellikte olmalıdır ” (Erder, 1975) şeklinde bu durumu belirtmektedir.

Bu bağlamda, çevresel veriler, yapının konumu ve karakteristiği değerlendirildiğinde, sürdürülebilir koruma sağlamak için özgün işlevi konut olan ve mevcut durumunda da bu şekilde kullanılan Mehmet Duruk Konutu'nun “pansiyon” olarak kullanılmasına karar verilmiştir (Çizelge 6.1.) (Bknz. Bölüm 5.3.1.).

Çizelge 6.1. Mekân işlev tablosu

KAT	MEKAN POZU	MEVCUT İŞLEV	ÖNERİ İŞLEV
ZEMİN KAT	Z01	EVÖĞÜN	GİRİŞ,YEMEK-YEME
	Z02	DEPO	YÖRESEL ÜRÜNLER SAT.
	Z03	DEPO	İDARE
	Z04	AĞIL	MUTFAK
	Z05	DEPO	KİLER
	Z06	PEYKE	MERDİVEN SAHANLIĞI
1. KAT	101	SOFA	SOFA
	102	ODA	OTURMA
	103	ODA	OTURMA
	104	ODA	YATMA
	105	ODA	YATMA
	106	KAFESÖNÜ	DİNLENME ALANI
	107	ARALIK	KORİDOR
	108	HELA	LAVABO
	109	AYAZLIK	BALKON

NOT: Mekan kodları yapı iç tanımsal tabloları ve Rölöve çizimleri üzerindeki numaralar referans olarak kullanılmıştır.

6.6. Mekân Kullanımı

MZ01 mekânı, özgün durumda evöğün'dür. Önerilen “pansiyon” işlevinde bu mekân; giriş holü, yapının karşılama alanı, Resepsiyon ve lobi kısımlarını barındıran mobilya ve tesisat elemanları yerleştirilmiştir.

MZ02 mekânı, mevcut durumda depo iken, yeni fonksiyonunda yöresel ürünlerin (salça, reçel, peynir vb.) satıldığı mekân olarak görevlendirilmiş, gerekli mobilya ve tesisat elemanları yerleştirilmiştir.

MZ03 mekânı, özgün durumda depo iken, yeni fonksiyonunda restoran ve pansiyonun yönetim bölümünün bulunduğu İdare olarak kullanılmış ve gerekli tesisat ve mobilya eklenmiştir.

MZ04 mekânı, özgün durumda ağıl olarak kullanılırken, yeni işlevinde restoranın ve kullanıcıların yemeklerinin hazırlandığı Mutfak olarak işlevlendirilmiş, çağdaş ek ve mobilya ile tefriş edilmiştir. Bu ekler evye, tezgah, ocak ve buzdolabı vb. tefrişlerdir.

MZ05 mekânı, özgün durumda depo olarak işlev görürken, yeni durumda mutfak malzemelerinin barındırıldığı kiler olarak kullanılmıştır. Mekânın duvarlarının sağır olması ve herhangi bir açıklık olmamasından dolayı oldukça serin olması, yiyeceklerin saklanmasına da uygun ortam sağlamıştır.

MZ06 Peyke mekânı, özgün durumunu korumuş ve zemin ile üst kat arasında ulaşımı sağlayan ahşap merdivenlere açılan merdiven sahanlığı olarak kalmıştır.

M101 Sofa, Özgününde sofa olarak kullanılan mekân, özgün fonksiyonuna benzer bir görevle dinlenme mekânı olarak kullanılmıştır. Odalara ulaşımı sağlayan birim olmuştur. Mekân içerisindeki sedir özgün olarak tamamlanmış ve kullanılmıştır. Mekânın gerekli tesisat elemanları ve mobilya yerleştirilmiştir.

M102 ve M105 Oda mekânı özgünlüğünü koruyup, gerekli mobilya ve tesisat elemanları yerleştirilmiş ve aynı fonksiyon ile devam etmiştir.

M103 ve M104 mekânları özgün durumlarında oda olarak kullanılırken, yeni fonksiyonu da aile yaşam odası görevini devam ettirmiştir. Ayrıca konuklar için özgün haline zarar vermeden, şeffaf cam kutu içerisinde duş alma fonksiyonu gerçekleştirilmiştir.

M106 Kafesönü mekânı özgün halini koruyup dinlenme fonksiyonu olarak kullanıcılarına hizmet etmiş olup, divan diye tabir edilen ot yastıkların kullanıldığı geleneksel oturma birimleri kullanılmıştır.

M107 Aralık mekânı özgün halini korumuş ve aynı fonksiyonla devam etmiştir.

M108 Hela mekânı özgün işlevini korumuştur. Aydınlatma, havalandırma gibi tesisat elemanlar ve mobilya malzemeleri ile donatılmıştır.

M109 Ayazlık mekânı, restitüsyon projesinde gösterilen haliyle balkon görevi üstlenmiştir.

6.7. Restorasyon Müdahaleleri

Restorasyon uygulamalarına geçmeden önce yapılan araştırmalar ve belgeleme çalışmaları (anıtın tarihi, estetik ve teknik yönden incelenmesi, rölövesinin hazırlanması ve bozulmalarının saptanması) binanın ayrıntılı olarak tanınmasını sağlar. Ön araştırmalar sonunda elde edilen bilgiler hasar nedenlerini ortadan kaldıracak veya azaltacak koruma tekniklerinin seçilerek uygulanmasına temel oluşturur (Ahunbay, 1996).

Mehmet Duruk Konutu'na yapılacak Restorasyon müdahalelerinin belirlenmesinde öncelikle restitüsyon aşamasında yapılan çalışmalardan faydalanılmasının yanında, restorasyon yaklaşımları ve yeni işlevin gerektirdiği düzenlemeler dikkate alınmıştır. Bu sayede yapıda tespit edilen değişen ve bozulan elemanlar için nasıl müdahale edileceğine karar verilmiştir.

Restorasyon müdahaleleri, genel müdahale kararları doğrultusunda, sağlamlaştırma, bütünleme, temizleme, yenileme ve çağdaş ek şeklindedir. Uygun görülen Fiziksel müdahaleler tablolar halinde gösterilmiştir (Çizelge 6.2-10.).

Çizelge 6.4. Fiziksel müdahale tablosu 3

MAHAL ADI	ÖZGÜN İŞLEVİ	YAPI ELEMANLARI	SORUN TÜRÜ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ	YENİ İŞLEV
101	SOFA	KAPI	Ahşap kapıda çatlak	YENİLEME	Ahşap kapı üzerindeki çatlak olan tabla,özgün ahşap malzeme ile değiştirilmiştir.	101 SOFA
		PENCERE	Ahşap malzemede boya lekesi	TEMİZLEME	Isı uygulanarak boya yumuşatılmış ve sonra kazıyarak,ardından zımpalanaarak boya sökülümüştür.	
		OCAK	İslenme,Yiğintı oluşumu,sıvada çatlak Ahşap malzemede kayıp	SAĞLAMLAŞTIRMA TEMİZLEME	Duvar yüzeyi raspa edilib,özgün sıva ile onarılmıştır,zemindeki yığıntılar kaldırılmıştır. İslenme,noniyonik malzeme ile temizlenmiştir. Ahşap parça,özgün malzemeye uygun değişmiştir.	
		DÖŞEME	Malzemede sehim ve kayıp var	YENİLEME	Ahşap çalışığı için sehim yapımıştır, müdahale edilmemiştir.Döşemede kopan ahşap parçalar, yenisiyle değiştirilmiştir.	
		DUVAR	Sıvada dökülme ,çatlak ve kabarma Niteliksiz ekler	SAĞLAMLAŞTIRMA TEMİZLEME	Duvar yüzeyi raspa edilmiş,özgün sıva ile onarılmıştır. Sonradan eklenen elektrik tesisatı parçaları kaldırılmıştır.	
		TESİSAT	İhtiyacı karşılamıyor	ÇAĞDAŞ EK	Yapi elemanlarına ve yapı karakterine zarar vermeden,gerekli malzeme ve çağdaş tesisat eklenmiştir.	
102	ODA	PENCERE	Kasa ve kanat mevcut değil	YENİLEME	Özgün ahşap kapakları olan pencere,karşılaştırmalı çalışma doğrultusunda yapılmıştır.	102 OTURMA
		OCAK	Ocağın mevcut olmaması	YENİLEME	Ocak, karşılaştırmalı çalışma doğrultusunda tamamlanmıştır.	
		DÖŞEME	Ahşap malzemede kayıp var	YENİLEME	Ahşap malzemede kayıp olan bölümler,özgün malzemeye uygun yenilenmiştir.	
		DUVAR	Sıvada dökülmesi ve çatlak	SAĞLAMLAŞTIRMA	Duvar yüzeyi raspa edilib,özgün sıva ile onarılmıştır.	
		TAVAN	Ahşap tavanda bozulma var Muhdes ek var	SAĞLAMLAŞTIRMA TEMİZLEME	Yağmur suyunun yapıdan uzaklaşmasını sağlayıp, tavanın nemlenmesi önlenmiştir.Tavandaki muhdes ek kaldırılmıştır.	
		TESİSAT	İhtiyacı karşılamıyor	ÇAĞDAŞ EK	Yapi elemanlarına ve yapı karakterine zarar vermeden,gerekli malzeme ve çağdaş tesisat eklenmiştir.	
NOT:MAHAL ,YAPI ELEMANLARI VE DİĞER MİMARİ ELEMANLARIN BİLGİLERİ YAPI İÇ TESPİT VE RÖLÖVE ÇİZİMLERİNDEN REFERANS ALINMIŞTIR.						

Çizelge 6.5. Fiziksel müdahale tablosu 4

MAHAL ADI	ÖZGÜN İŞLEVİ	YAPI ELEMANLARI	SORUN TÜRÜ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ	YENİ İŞLEV
103	ODA	PENCERE	Kasa ve kanat mevcut değil	YENİLEME	Yeri, izi bilinen ve karşılaştırmalı çalışma ile aşıp pencere konulmuştur.	103 OTURMA
		DUVAR	Strüktürel çatlak ,sıva dökülmesi	SAĞLAMLAŞTIRMA	Duvar yüzeyleri raspa ediliş, strüktürel çatlaklar dikiş yöntemi ile onarılmış,sıva dökülmesi ise raspa yapıldıktan sonra özgün sıva ile onarılmıştır.	
		DÖŞEME	Malzemede sehim ve kayıp var Aşıp ve küçük taş parçalar	YENİLEME	Aşıp çalıştığı için sehim yapmıştır, müdahale edilmemiştir.Döşemede kopan aşıp parçalar, özgün aynı boyut,malzeme ile yenilenmiştir. Zeminde bulunan taş ve aşıp parçalar kaldırılmıştır.	
		TAVAN	Aşıp tavanda bozulma var	SAĞLAMLAŞTIRMA TEMİZLEME	Yağmur suyunun yapıdan uzaklaşmasını sağlayıp, tavanın nemlenmesi önlenmiştir.Tavandaki muhdes ek kaldırılmıştır.	
		TESİSAT	İhtiyacı karşılamıyor	ÇAĞDAŞ EK	Yapı elemanlarına ve yapı karakterine zarar vermeden,gerekli malzeme ve çağdaş tesisat eklenmiştir.	
104	ODA	PENCERE	Aşıp malzemede boya lekeli	TEMİZLEME	Isı uygulanarak boya yumuşatılmış ve sonra kazıyarak,ardından zımpalanaarak boya sökülüştür.	104 YATMA
		OCAK	İşlenme,Yiğinti oluşumu Aşıp malzemede kayıp	SAĞLAMLAŞTIRMA YENİLEME-TEMİZLEME	İşlenme, noniyonik malzeme ile temizlenmiştir. Ocağın zeminindeki yığıntı uzaklaştırılmıştır. Karşılaştırmalı çalışma doğrultusunda,aşıp malzeme tamamlanmıştır.	
		DÖŞEME	Malzemede sehim ve kayıp var parçalanmış sıva yığıntısı	YENİLEME-TEMİZLEME	Aşıp çalıştığı için sehim yapmıştır, müdahale edilmemiştir.Döşemede kopan aşıp parçalar, yenisiyle değiştirilmiştir.Yerdeki sıva yığıntılarını temizlenmiştir.	
		DUVAR	Sıvada dökülmesi ve çatlak	SAĞLAMLAŞTIRMA	Duvar yüzeyi raspa ediliş,özgün sıva ile onarılmıştır.	
		TAVAN	Aşıp tavanda bozulma var Muhdes ek var	SAĞLAMLAŞTIRMA TEMİZLEME	Yağmur suyunun yapıdan uzaklaşmasını sağlayıp, tavanın nemlenmesi önlenmiştir.Tavandaki muhdes ek kaldırılmıştır.	
		MUSANDIRA	Musandıra mevcut değil	YENİLEME	Musandıra, özgün boyut ve malzemesi ile karşılaştırmalı çalışma doğrultusunda yapılmıştır.	
		TESİSAT	İhtiyacı karşılamıyor	ÇAĞDAŞ EK	Yapı elemanlarına ve yapı karakterine zarar vermeden,gerekli malzeme ve çağdaş tesisat eklenmiştir.	
		NOT:MAHAL ,YAPI ELEMANLARI VE DİĞER MİMARİ ELEMANLARIN BİLGİLERİ YAPI İÇ TESPİT VE RÖLÖVE ÇİZİMLERİNDEN REFERANS ALINMIŞTIR.				

Çizelge.6.8. Fiziksel müdahale tablosu 7

[illegible]

Çizelge 6.9. Fiziksel müdahale tablosu 8

CEPHE ADI	KAT	YAPI ELEMANLARI	SORUN TÜRÜ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ	YENİ İŞLEV
GÜNEYBATI	ZEMİN KAT	DUVAR YÜZEYİ	sıva dökülmesi,çatlak ve niteliksiz ek	SAĞLAMLAŞTIRMA TEMİZLEME	Duvar yüzeyi raspa edilip,öзгün sıva ile onarılmıştır. Duvar yüzeyindeki niteliksiz ekler kaldırılmıştır.	
		PENCERE	Pencere kasası ve kanatı yok	YENİLEME	Yeri,izi,boyutu bilinen pencere,karşılaştırmalı çalışma doğrultusunda tamamlanmıştır.	
	1. KAT	DUVAR YÜZEYİ	Ahşap malzemede kopma,Çıkmanın pencerelerinin kepenkelinde bozulma,üst örtüde bozulma	YENİLEME	Ahşap malzeme ve pencere kepenkleri karşılaştırmalı çalışma doğrultusunda yenilenmiştir. Çıkmanın üst örtü malzemesi yenilenmiştir.	
		PENCERE	Pencere kasası ve kanatı yok	YENİLEME	Yeri,izi,boyutu bilinen pencere karşılaştırmalı çalışma doğrultusunda yenilenmiştir.	
		AYAZLIK	Ahşap malzemede kayıp ve bozulma	YENİLEME	Hasar gören ahşap parçalar,öзгүнlüğünü bozmadan yenisiyle değiştirilmiştir.	
	ÇATI	ÇATI KAPLAMASI	Alaturka kiremitlerde kırılma ve deformasyon var	YENİLEME	Öзгün yeni alaturka kiremit ile değiştirilmiştir.	
		ALIN TAHTASI	Ahşap malzemede renk değişimi	TEMİZLEME	Güneşin UV ışınlarının etkisiyle ortaya çıkan tuzların renk değişimini engellemek için,emprenye işlemi yapılmıştır.	
		BACA	Kirlenme var	TEMİZLEME	Noniyonik malzeme ile müdahale edilmiştir.	
KUZEYDOĞU	ZEMİN KAT	DUVAR YÜZEYİ	taşa renk değişimi ve niteliksiz malzeme	TEMİZLEME	Kar yağışından kaynaklanan taş taki renk değişimi için müdahale edilmemiştir.Duvar yüzeyi raspa edilip,niteliksiz malzeme arındırılmıştır.	
	1. KAT	DUVAR YÜZEYİ	öзгün olmayan malzeme ve islenme	TEMİZLEME	Duvar yüzeyi raspa edilip,niteliksiz malzeme uzaklaştırılmış,Noniyonik malzeme ile temizlenmiştir.	
		PENCERE	malzeme kaybı	YENİLEME	Öзгün ahşap malzeme ile yenilenmiştir.	
		AYAZLIK	Ahşap malzemede kayıp ve bozulma	YENİLEME	Hasar gören ahşap parçalar,öзгүнlüğünü bozmadan yenisiyle değiştirilmiştir.	
	ÇATI	ÇATI KAPLAMASI	Alaturka kiremitlerde kırılma ve deformasyon var	YENİLEME	Öзгün yeni alaturka kiremit ile değiştirilmiştir.	
		ALIN TAHTASI	Ahşap malzemede renk değişimi	TEMİZLEME	Güneşin UV ışınlarının etkisiyle ortaya çıkan tuzların renk değişimini engellemek için,emprenye işlemi yapılmıştır.	
		BACA	Kirlenme var	TEMİZLEME	Noniyonik malzeme ile müdahale edilmiştir.	

NOT:MAHAL, YAPI ELEMANLARI VE DİĞER MİMARİ ELEMANLARIN BİLGİLERİ YAPI İÇ TESPİT VE RÖLÖVE ÇİZİMLERİNDEN REFERANS ALINMIŞTIR.

6.7.1. Sağlamaştırma

Sağlamaştırma çalışmaları, malzeme ve taşıyıcı sistemin sağlamaştırılması olarak ele alınmıştır.

Malzemenin sağlamaştırılması

Ahşap öğelerin sağlamaştırılması: Ahşap nem etkisiyle zamanla çürümekte, kurt yenikleri ile dayanımı azalmaktadır. Ahşap öğelerdeki böceklerin öldürülmesi ve dokularının sağlamaştırılması için kimyasal maddelerle işlem görmesi söz konusudur. Ahşap malzemelerin böcek ve mantarlara karşı korunabilmesi için yapıdaki mevcut eski ahşap elemanlara ve kullanılacak yeni ahşap malzemelere ön koruma yapılması gerekmektedir. Yapıdaki mevcut eski ahşap elemanlara ahşap yüzeye sızdırma (akıtarak emprenye etme) yöntemiyle, yeni ahşap malzemeye ise daldırma yöntemiyle (küvet şeklinde bölümlere belirlenen sürede daldırıp çıkartılarak) ön koruma uygulanması yapılmalıdır.

Eskimiş olan ahşap öğeler yenilenerek, onarımında emprenye edilmiş ahşap kullanılarak, yeni öğelerin yaşamlarının daha uzun süreli olması güvence altına alınmaktadır. Emprenye işlemi yapıldıktan sonra güneşin zararlı etkilerine karşı önlem alınmalıdır. Ahşap içinde yer alan kimyasal tuzlar güneş ışınlarının UV etkisiyle ortaya çıkarak, kimyasal reaksiyona sebep olmaktadır. Bunun sonucunda, ahşap yüzeylerde renk değişimi ve kararma görülür. Ahşap malzemeyi güneşin bu zararlı etkisinden korumak amacıyla koruyucu bir tabaka oluşturularak ahşap içindeki su dengesini bozmayan ve ahşabın reçine kusmasını engelleyen boyalar kullanılmalıdır (Ahunbay, 1996).

Taş öğelerin sağlamaştırılması: Taşta bozulma sürecini geriye döndürmek olası değildir ancak rölyef, yazıtlar, figürlü plastik gibi çok önemli özel ayrıntıların dayanımlarını arttırmak, özgün ayrıntıları daha uzun süre yaşatabilmek için sağlamaştırma uygulamalarına gidilmektedir. Taş püskürtülerek, fırça ile sürülerek veya vakumla uygulanan taş sağlamaştırıcıların koruma kimyası ile uğraşan uzmanlar tarafından seçilmesi ve onların önerileri doğrultusunda, denetim altında uygulanması gerekir. Sağlamaştırma yöntemi taşın türüne ve bozulma durumuna göre belirlenir (Ahunbay, 1996).

Taşıyıcı sistemin sağlamlaştırılması

Depremler, zemin hareketleri, anıtların taşıyıcı sistemlerinde hasara neden olmaktadır. Anıtların duvar ve örtülerinde oluşan düşeyden ayrılma, çatlama gibi hasarları payandalarla desteklemiş, gergiler yerleştirilmiş, ya da aksak olan bölümleri yıkıp yeniden yaparak binanın ayakta durmasını, işlevini sürdürmesi sağlanmıştır. Günümüzde bu tekniklere, çağdaş teknolojinin sağladığı enjeksiyon, öngörme, ankraj, temel genişletme ve sağlam zemine inen kazıklı temellerle destekleme gibi teknikler eklenmiştir. Sıva dökülmeleri ve çatlaklar onarılarak yapıdaki taşıyıcı sistemin daha fazla zarar görmesi engellenmesi hedeflenmiştir. Sıva ve boyalarda laboratuvar bulgularına göre elde edilecek özgün malzeme kullanılacaktır. Özgün olmayan sıva ve boyalara temizleme işlemi uygulanmalıdır. Suyun tutulması için zemin ile temasta bulunan duvarlara yalıtım yapılması gereklidir. Yapı çevresinde bir drenaj sistemi oluşturulmalı ve yapıya gelen suların bu sistem yoluyla uzaklaştırılması sağlanmalıdır (Ahunbay, 1996).

Bu bağlamda, Mehmet Duruk Konutunun özgün duvarlarında görülen strüktürel çatlaklar için dikiş uygulaması önerilmiştir. Strüktürel çatlağın bulunduğu kısım belli oranda yakın çevresiyle birlikte çürütülerek çıkartılır. Geriye kalan sağlam duvar kısmı temizlenerek suyla nemlendirilir. Özgün malzemesiyle uyumlu boşluk yeniden örülür (Eyüpgiller ve Zakar, 2015). Bu doğrultuda derin strüktürel çatlaklar onarımı ve sağlamlaştırması yapılmıştır. Özgün ahşap hatıllı duvardaki küçük çatlaklar ise enjeksiyon yöntemi ile onarılmıştır. Mehmet Duruk Konutu duvarlarında görülen sıva çatlaklarında ve dökülmelerinde, hasar gören sıva raspa edilmiş ve laboratuvar ortamında incelendikten sonra özgün sıva ile onarılmıştır.

Mehmet Duruk Konutunda bulunan ve restitüsyon çalışmasında eklenmiş olan ahşap elemanların, güneşin bu zararlı etkisinden korumak amacıyla koruyucu bir tabaka oluşturularak ahşap içindeki su dengesini bozmayan ve ahşabın reçine kusmasını engelleyen boyalar kullanılmıştır. Sehim görülen ahşap elemanlar, yerlerinden çıkarılmış, düzeltilmiş ve tekrar özgün yerine konulmuştur. Başmakta görülen ahşap elemanlardaki ayrılma için yerinden sökülüp, eskisine uygun yapıp zımparalanmış olarak yerine takılmıştır.

Çatıdaki yağmur suyunun yapının içine akması sonucu zarar gören M102 ve M104 oda mekânları tavanları zarar görmüştür. Yağmur suyunun drenaj sistemiyle uzaklaştırarak özgün ahşap tavanların su ile teması engellenmiş ve gerekli yalıtım yapılmıştır. Su ile temas yüzünden fiziksel ve kimyasal hasar gören kiremit altı tahtalar, uygun müdahale ile onarılmıştır. Ayazlık mekânını taşıyan ahşap dikmelerin, zemin suyu ve kar ile direkt temasının engellenmesi için, ahşap malzemeye yalıtım yapıp korunmuştur.

6.7.2. Bütünleme

Bir bölümü hasar görmüş ya da yok olmuş yapı ve öğeleri ilk tasarımlarındaki bütünlüğe kavuşturacak biçimde geleneksel ya da çağdaş malzeme kullanarak tamamlama işlemine bütünleme (reintegrasyon) verilmektedir. Bütünlemeyi yönlendiren etmenler, estetik, işlevsel ya da strüktürel denge kaygıları olabilir. Yıkık durumda göze hoş gelmeyen bir yapı bütünlenerek, hem estetik bütünlüğüne kavuşur, kullanılabilir durumuna getirilir, hem de tümüyle yok olmaktan kurtarılabilir. İlk yapılışında işlevini yitirmiş, tekrar kullanılamayacak olan arkeolojik yapıların bütünlenmesi söz konusu değildir.

Bütünleme ancak gerçek yapısal verilere ya da belgelere dayandırıldığında kabul edilebilen bir uygulamadır (Ahunbay, 1996).

Yapıda izi olmayan, yeri, malzemesi, boyutu ve formu sözlü kaynaklardan elde edilen, karşılaştırmalı çalışmalar ve diğer örnekler sonucu tahmin edilen, mimari gereklilik ve varsayımlar sonucu bilinen elemanlar yapı karakterine uygun özgün malzeme ile en sade şekilde ve yeni detaylarla tamamlanacaktır (Gül, 2013).

Bu bağlamda, Evöğün mekânı ile Peyke mekânı arasında geçişi sağlayan 2 adet taş basamakta görülen sorun, özgün aynı malzeme ile tamamlanarak çözülmüştür.

Duvar yüzeyinden kopan taşlar ise özgün malzemeye uygun aynı boyutta tamamlanmıştır.

6.7.3. Temizleme

Anıtların ve kentsel sitlerin genel etkisini bozan, tarihi ve estetik değer taşımayan eklerden arındırılması işlemidir (Karasoy, 2014).

Temizleme işleminde genel anlamda basit yöntemler seçilmeli, karmaşık işlemler ve kimyasal maddelerin kullanılmasından mümkün olduğunca kaçınılmalıdır. Temizleme aşaması, fiziksel ve kimyasal temizleme olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Fiziksel temizleme

Yapıda özgün olmayan ve ihtiyaçlar doğrultusunda sonradan eklenildiği düşünülen niteliksiz eklerin kaldırılması işlemidir. Bu bağlamda Mehmet Duruk Konutunda şu işlemler yapılmıştır:

Zemin katta çıkmayı taşıyan ahşap dikmelerin yanında taşıyıcılık rolü üstlenen metal dikme sonradan eklenmiş olup, yapının özgün haline uygun değildir ve kaldırılmıştır.

MZ01 Evöğün ve MZ02 Depo mekânında üst kat ahşap döşemelerinin taşınmasında destek olarak düşünülüp yapılan ahşap dikmeler kaldırılmıştır.

MZ02 ve MZ03 Depo mekânlarında bulunan ve ahşap ile kapatılan pencere boşluklarındaki ahşaplar kaldırılmış, restitüsyon çalışma ve karşılaştırmalı çalışmalardan elde edilen bilgiler doğrultusunda tamamlanmıştır.

M101 sofa mekânında yer alan elektrik ihtiyacından kaynaklanan ve sonradan yapıldığı düşünülen kablolar ve tesisat elemanları kaldırılmıştır. M102 ve M104 odalarının tavanında yer alan aydınlatma elemanları ve tesisatları kaldırılmıştır.

M106 Kafesönu mekânın çatısının taşınması için sonradan eklenen metal dikme de kaldırılmıştır.

Güneydoğu cephesi peyke mekânın dış yüzeyinde kullanılan niteliksiz sac levha malzeme yüzeyden arındırılmıştır.

Mekânlarının zemininde bulunan ahşap parçalar, taş birimler, sıva döküntüleri ile ocakta bulunan kül yığıntıları temizlenmiştir.

Kimyasal temizleme

Mehmet Duruk Konutu özgün yapı malzemelerinde çeşitli derecelerde kirlenme oluşmuş, bunda rüzgâr, kar, yağmur, nem ve ısı değişimleri gibi dış etkenler yanında, bakımsızlık ve onarım hataları da önemli rol oynamıştır. Bu bağlamda:

Dış cephe duvar yüzeylerinde görülen çimento esaslı derz dolguları yüzey raspa edilmiş ve laboratuvar ortamında incelenmiş ve özgün taş duvar yüzeyine dönüştürülmüştür.

Yapıdaki ahşap yapı elemanlarının (Döşeme ve tavan kaplama kirişleri, pencereler, kapılar, merdivenler, ahşap bölücü duvarlar, yüklükler, gusülhaneler, dolap ve nişler, özgün ahşap tavanlar) malzemesi genel olarak iyi durumdadır. Ahşap malzemede görülen boya lekelerinde ise, ısı uygulanarak boya yumuşatılmış ve sonra kazınmış ardından zımparalanma yöntemiyle boya sökülümüştür.

Zemin katta bulunan özgün moloz taş duvarlarda görülen kirlenmeler, raspa edildikten sonra yoğun kirlenme varsa noniyonik müdahaleyle, yüzeysel kirler ise yumuşak kıl fırçalar yardımıyla temizlenmiştir.

Özgün duvarlarda görülen kararma, islenme, kirlenme gibi problemler noniyonik uygulama ile temizlenmiştir. Yapının bütün mekânlarına, örümcek ağlarına karşı insektisid uygulaması yapılmıştır.

6.7.4. Yenileme

Yenileme başlığı altındaki müdahale kararları, onarılması mümkün olmayan yapı elemanları ile yapıya malzeme ve biçim yönünden uyumsuz olmaları sebebiyle kaldırılıp özgün malzeme ile yenilenmesi gereken elemanları içerir. Aşırı derecede yıpranıp, çürüyerek fiziksel dayanımını yitirmiş durumda olan ahşap elemanlar (örneğin bazı bodrum kat doğramaları), özgün biçim ve niteliğe uygun olarak aynı malzeme ile yenilenmelidir (Aytekin, 2013).

Bu bağlamda, yapının çatı örtüsünü oluşturan kiremitlerden kırılanlar yenisiyle değiştirilmiştir. MZ02 ve MZ03 mekânlarında bulunan pencere boşlukları yapıdaki iz ve karşılaştırmalı çalışma ve restitüsyon projesi doğrultusunda yenilenmiştir.

M107 Aralık mekânından M108 Hela mekânlarına açılan kapı boşlukları karşılaştırmalı çalışma sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda yenilenmiştir. M109 Ayazlık mekânında bulunan kapı boşluğu ise aynı mekânın zemininde bulunan özgün ahşap kapı ile yenilenmiştir. M102 ve M103 Oda mekânlarında yeri, izi, boyutu bilinen pencere boşlukları, karşılaştırmalı çalışma doğrultusunda restitüsyon çalışmasında olduğu gibi özgün malzeme ve detayda yenilenmiştir.

Üst kat mekânındaki döşeme malzemesi olan ahşap parçalardan geometrik formunu ve taşıyıcılığı kaybedenler, özgün malzemeye uygun yenisiyle değiştirilmiştir. MZ05 Depo mekânına açılan kapıda yer alan çatlak, özgün malzeme ile uyumlu yenisiyle değiştirilmiştir.

M102 Oda mekânında bulunan yeri, boyutu bilinen ocak, güvenilirlik derecesi en yüksek olan, evdeki diğer örnek ile karşılaştırılıp tamamlanmıştır. M101 Sofa mekânından M102 odasına açılan kapıdaki bezeme üstü kırık, özgün bezeme ile uyumlu değiştirilmiştir. M104 Oda mekânındaki musandıra, özgün boyut ve malzemesi ile karşılaştırmalı çalışma ile tamamlanmıştır.

6.7.5. Çağdaş ek

Venedik Tüzüğü'nün 13. Maddesinde belirtildiği gibi “Eklemelere ancak yapının ilgi çekici bölümlerine, geleneksel konumuna, kompozisyonun dengesine ve çevresiyle olan bağlantısına zarar gelmediği durumlarda izin verilebilir.” Maddesi ile tarihi yapıya çağdaş ek yaparken yapıya ve çevresine saygılı eklemeler yapılması gerektiğini belirtmiştir. Bu bağlamda yapının fonksiyon ihtiyacından kaynaklanan evye, duşakabin, wc vb. çağdaş eklerin mümkün olduğu kadar saydam malzemeye, mekanlar içerisinde yalıtılarak, yapıdan ayrı olarak gerektiğinde sökülebilir şekilde tercih edilmiştir.

Çağdaş ek uygulamasında ana amaç; yapılacak tüm müdahalelerin yapıya zarar vermeyecek şekilde ve özgünlüğünün korunmasına engel olmayacak şekilde, kabul edilen

restorasyon kriterleri doğrultusunda çağdaş malzeme kullanılarak yapılmasıdır. Günümüz konfor koşullarına uyum sağlamak için eklenen bütün elemanlar veya sağlıklaştırma amacı ile yapılacak tüm müdahaleler, geleneksel yapım sistemi ve elemanlarından ayırt edilebilecek bir yapım tekniğiyle ve mevcut sistemi bozmayacak şekilde uygulanmalıdır (Yılmaz, 2007).

Bucakalan köyü alternatif turizm bölgesi içerisinde olduğundan öncelikle yöresel özellikleri görebilmeyi ve kırsal doku ile birlikte yaşamı deneyimlenmesine uygun tefriş elemanları tercih edilmiştir. Yalın, sade ifade ile konutun kendisi ön plana çıkarılmak istenmiştir. Üst katta yer alan ve suit oda olarak tercih edilen odalarda; Sunset motorlu ve kumandalı çift cam arası jaluzi sistemi ile şeffaf kutu içinde tuvalet ve banyo işlevi çözülmüştür. Duş için cam masajlı dikey duş sistemi tercih edilmiştir. Mehmet Duruk Konutu'nda konfor şartlarının sağlanabilmesi için yangın, ısıtma, sıhhi ve elektrik tesisatı projelerinin hazırlanıp, Restorasyon aşamasında uygun çağdaş ekler ile uygulamaya geçmiştir.

Yangın tesisatı

Yapıda büyük oranda ahşap malzeme kullanılması sebebiyle yangına açık bir durumdadır. Bu nedenle yapıda yangın uyarı ve söndürme sistemleri projelendirilip uygulanmıştır. Ahşap elemanlara, saydam ve mat olacak şekilde yanmayı geciktirici kimyasal uygulanması yapılmıştır.

Isıtma tesisatı

Yapının ısıtma sistemi için klima düşünülmektedir. Tüm odalara Airfel Ap09-3102/R2 marka portatif (mobil) klima yerleştirilmiş ve ısınma sorunu bu şekilde çözülmüştür.

Elektrik tesisatı

Yapının mevcut durumundaki elektrik tesisatının sökülerek, yeni yapılan tesisatın yalıtımı yapıp, yapıya zarar vermeden geçirilmesi sağlanmıştır. Gerekli olan mekânlara tv, telefon gibi zayıf akım tesisatı çekilmiş ve bunların kısa devre yapmalarını engel olabilmek için PVC antikrom kablolar tercih edilmiştir.

Aydınlatma

Yapının mevcut halindeki aydınlatması, tavanlardan sarkan elektrik ampulleri ile sağlanmaktadır. Ancak bunlar yapıya daha sonradan eklenmiştir. Bu nedenle doğal aydınlatmanın yanı sıra yapıda her mekânın özelliğine uygun olarak aydınlatma tasarımı yapılmış, doğru yerlere yerleştirilen 3 ayaklı lambader beyaz şapka ile yardımcı aydınlatma sağlanmıştır.

Sıhhi tesisatı

Islak hacimler için yapıya zarar vermeden sıhhi tesisat planlaması yapılmıştır. Yapıdaki ıslak hacimlerin zemini suya karşı dayanıklı seramik ile kaplanmıştır

6.8. Restorasyon Projesi Uygulama Aşamaları

Mehmet Duruk Konutu'nun Restorasyonu sırasında uygulama aşamaları;

1. Aşama: Öncelikle, fiziksel temizlemede belirtilen yapıya sonradan eklenmiş olan nitelsiz ekler kaldırılmıştır. Yapının dış cephesinde ve iç mekânlarında yer alan tüm elemanlara uygun temizleme çalışmaları titizlikle yapılmıştır.

2. Aşama: Yapının güneybatı cephesindeki giriş kapısının üstünde bulunan çıkmada görülen deformasyonların onarılması için, bu cepheye iskele kurulup, çıkma duvarları askıya alınmış, deforme olan ahşap kirişlerin onarımı, kötü durumda olanların değiştirme işlemleri yapıp strüktürel iyileştirme yapılmıştır.

3.Aşama: Yapı çevre drenajının yapılarak zemin sularının toplanması ve yapıdan uzaklaştırılması sağlanmıştır. Çatıdan kaynaklı ve yağmur suyu nedeni ile meydana gelen bozulmaların önüne geçebilmek için de kırılan ve deformasyona uğrayan kiremitlerin onarılması, çatı strüktürünün sağlamlaştırılması, yağmur oluk ve iniş borularının eklenmesi tamamlanmıştır.

4. Aşama: Yapı malzemesi ve yapının elemanlarında meydana gelen değişme ve bozulmalar giderilerek uygun yerlerde tamamlama ve yenileme yapılmıştır.

5. *Aşama:* Yapı strüktürel sistem, sıhhi tesisat ve elektrik tesisatı için teknik hizmetler açısından konunun uzmanları tarafından incelenmiş ve problemler giderilmiştir.

6.*Aşama:* Yapının etrafını çevreleyen bahçenin düzenlemesi yapılmıştır.

7. *Aşama:* Restorasyon projesinde belirtilen uygun tefriş elemanlarının yerleştirilmesi ve dekorasyon çalışmasının yapılmasıdır.

7. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Akseki, coğrafi yapısı, yerleşim özellikleri ve mimari dokusu ile Antalya'nın diğer ilçelerinden ayrılan bir yerleşim birimidir. Bilhassa bölgedeki konut dokusu kendine has yapım tekniği ile eşine az rastlanan bir özellik göstermektedir. Akseki ve İbradı ilçelerinde pek çok kentsel ve kırsal alan, bu özelliği gösterdikleri için Antalya KVKBK tarafından tescil edilmiş ve koruma altına alınmıştır. Harç kullanılmadan, kuru duvar tekniğinde örülen duvarlar ve duvarlardan dışarıya doğru uzanan ahşap elemanlar (düğme) Akseki'ye özgü yapım tekniğinin ayırt edici bir özelliği olarak kendini göstermektedir.

Bucakalan köyünün de içinde olduğu Akseki İbradı havzası, T.C. Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından hazırlanan Türkiye Turizm Stratejisi 2023'te biyolojik çeşitlilik ve ekoturizm potansiyeli açısından Türkiye Turizm Stratejisinde öncelikle ekoturizmin geliştirileceği bölgeler olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda mağaracılık turizmi, yayla turizmi, doğa yürüyüşü turizmi, av turizmi, botanik turizmi, kültür turizmi, kırsal turizm, bisiklet turizmi ile yaban hayatı ve kuş gözlemciliği turizmi, alt başlıkları altında, ekoturizme yönelik ulusal ve uluslararası kurumların işbirliği kapsamında Sanayi ve Ticaret Odası, Rehberler Odası, çeşitli dernek ve vakıflar, üniversiteler, belediye ve kaymakamlıkların da katıldığı projeler yapılmakta; sonuç ürünler, projelendirme, uygulama, tanıtım, eleman yetiştirme, halk eğitimi gibi konularda ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, bölgenin ekoturizm potansiyeline yönelik bir gelişim sağlanacağı düşünülerek Mehmet Duruk konutuna pansiyon işlevi uygun görülmüştür.

Projedeki asıl hedef, kültürel bir değer taşıyan Mehmet Duruk Konutu'nun özgün niteliklerinin korunması ve yok olma tehlikesine karşı bir belge olarak gelecek dönemlere aktarılmasıdır. Bu amacı gerçekleştirmenin en uygun yolu ise konutun kullanılarak korunmasıdır. Bu kapsamda yapının günümüzdeki durumunu gösteren rölöve çalışmaları, sözlü bilgiler, karşılaştırılmalı çalışma ve yapının kendinden gelen örnekleri ile restitüsyon ve pansiyon işlevine uygun olarak restorasyon ve yeniden işlevlendirme projeleri hazırlanmış ve yüksek lisans tezi kapsamında sunulmuştur.

Unutulmamalıdır ki, Unutulmamalıdır ki, kırsal mimari miras yapısal ve doku özellikleri ile; kırsal yaşamı, alışkanlıklar, ihtiyaçlar, gelenek ve görenekler bazında günümüze taşıyan tarihi belgelerdir. Değerlidir ve korunması gereklidir.

KAYNAKLAR

- Ahunbay, Z. (1996). *Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon*, Yem Yayınları, İstanbul, 85-101,152-158.
- Ahunbay, Z. (1931). *Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon*, İstanbul, 2007, Carta Del Restauo .
- Akkaya, N. (2005). *Akseki İlvat Köyleri ve Çevresindeki Geleneksel Türk Evlerinin Mimari ve Süslemesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Alioğlu, E.F., Erkan, Y., Alper, M., Alper, B. (2011, 19-25 September). *Mediterranean Area: Common Identity New Perspective*. Kadir Has University, Turkey.
- Altınoluk, Ü. (1998). *Binaların Yeniden Kullanımı*, Yem Yayınları, İstanbul, 20-22.
- Anonim. (1967). *Antalya İl Yıllığı*. Ajans – Türk Matbaacılık Sanayi, 55.
- Antalya Valiliği. (2010). *Dünden Bugüne Antalya*. Antalya: Antalya Valiliği İl Kültür Turizm Müdürlüğü, 247.
- Asatekin, N. G. (2004). *Kültür ve Doğa Varlıklarımız, Neyi Niçin Nasıl Korumalıyız?*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Ankara, 69-81
- Aytekin, O. (2013). *Eskişehir İli Sivrihisar İlçesi Kapaklıkaya Evi Restorasyon Önerisi*, , Gazi Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi Ankara.
- Başarır, B. (2001). *Akseki, Hacıgüzeller Evi*, Yüksek Lisans Tezi, İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 47-62.
- Bayrak, M. O. (1982). *Türkiye Tarihi Yerler Kılavuzu*, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1-41.
- Bilim, C. (2004). *Arşiv Belgelerinde ve Salmelerinde Alanya. Alanya Tarih ve Kültür Seminerleri*, 8, 198.
- Çelebi, T.(2012). *Akseki Cemerler Köyü Ahmet Yılmaz Evi Restorasyon Projesi*, (Yüksek Lisans Tezi),İstanbul Teknik Üniversitesi.,Fen Bilimler Enstitüsü,İstanbul.
- Demir, M. (2004). *Selçuklu Tarih Kayıtlarında Alanya 'nın Fethi*. Alanya Tarih ve Kültür Seminerleri, 10, 541.
- Enhoş, M. (1974). *Akseki ve Aksekililer*, Hüsnütabiat Matbaası, İstanbul, 14-280.
- Esengil, R., Kaya, M., Güvenç Duran, Ş. (2001). *Akseki Evlerinde Ahşap ve Özgün Detaylar*, Mimarlar Odası Antalya Şubesi, Antalya (CDROM).
- Erder, C.(1975). *Tarihi Çevre Bilinci*, O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Yayınları, Ankara, 289-293.

- Gül, P. (2013) *Bartın İli Taşhan Restorasyonu ve Yeniden İşlevlendirme Önerisi*, (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi., Fen Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Günay, R. (2008). *Elmalı ve Yöresel Mimarlığı*, Ege Yayınları, İstanbul, 107-225.
- Hadimli, H. (2008). *Akseki İlçesi'nin Coğrafyası*, (Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, 2-480.
- Karasoy, Z. (2014). *Mardin İli Özdener Ailesi Evi'nin Restorasyon Önerisi*, (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi., Fen Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Karayazı, S.S. (2015). *Akseki İlçesi, Belenalan Köyü Kırsal Mimari Doku özelliklerinin Değerlendirilmesi*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Fen bilimleri enstitüsü, Ankara.
- Kavas, K. R. (2011). Patterns Of Environmental Coherence in The Rural Architectural Tradition of Ürünlü (Akseki-İbradı Basin), M.E.T.U. *Journal of the Faculty of Architecture*, 28(1),23-40.
- Kaya, M., Güvenç, D. Ş. (2001). *Geleneksel Akseki Evinde Ahşap ve Özgün Detaylar: Düğmeli Ev*, Mimarlık Dergisi, Mimarlar Odası, 298,59-60.
- Kunduracı, O. (1995). *Batı Toroslarda Bulunan Geleneksel Konutlar*, (Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 8-98.
- Küçük, E. (2008). *Ordu İli, Aziziye Mahallesi Harun Furtun Evi Restorasyon Önerisi*, (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi., Fen Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özkaynak, K. (1954). *Akseki Kazası, Tarih – Coğrafya – Turizm – Biyoğrafya*. Ankara: Akgün Matbaası, 26.
- Özkan S.H. (2011). XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Alâiye Sancağının İdarî Yapısı ve Nüfus Durumu ; Tübar-XXIX-/Bahar, 275-291.
- Sağiroğlu, Ö. (2016). *Characteristics And Construction Techniques Of Akseki Bucakalan Village Rural Dwellings*, Journal of architectural heritage.
- Sağiroğlu, Ö. (2004). *Yersel Fotogrametrik Rölöve Ölçüm Tekniğinin Ömer Duruk Evi Örneği Üzerinde Uygulanması Ve Değerlendirilmesi*, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Saraçoğlu, H. (1989). *Akdeniz Bölgesi*, Öğretmen Kitapları Dizisi, M.E.B. Yayınları, İstanbul, 303-318.
- Sümbül, A. (1989). *Akseki Kazası ve Köyleri*, Yaylacık Matbaası, İstanbul, 186-192.
- Tayla, H. (2007). *Geleneksel Türk Mimarisinde Yapı Sistem ve Elemanları*. İstanbul:Taç Vakfı Yayınları, 207.

T.C. Antalya Valiliği, (2005). *Kültür Envanteri (Akseki-İbradı-Gündoğmuş-Gazipaşa)*, Antalya, 18-74.

Venedik Tüzüğü, (1964).

Yeşildal, N. (2008). *Antalya, Ürnlü Köyü Sivil Mimari Örneği Yapıların Yapım Sistemlerinin İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Y.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 24-96.

Yıldız, H. (1999). *Akseki Kent Merkezi*, Sanatsal Mozaik Dergisi, Çekül Yayını, 35, 56-60.

Yılmaz, D. (2007). *Adana-Kozan Kozan Arastası Restorasyon Önerisi*, (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi., Fen Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Zakar, K.L. ve Eyüpgiller, K.L. (2015). *Mimari Restorasyon Koruma Teknik Ve Yöntemleri*. Ankara: Akgün Matbaası, 26.

Konyalı, İ.H.; Yıldız, A. (2009). *Manavgat tarihi*, Medya Işıl, Antalya.

T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, *166 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937/1530)*, (1995). No: 27; Ankara.

T.C. Resmi Gazete, (2004). *5226 Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun*, Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü, Ankara, 1-3.

T.C. Resmi Gazete, (2005). *Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik*, Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü, Ankara, 1-10.

İnternet: Akseki Kaymakamlığı, Mahalli İdareler,

URL:http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.akseki.gov.tr%2Fdefault_b0.aspx%3Fcontent%3D201+%&date=2015-05-24 Son Erişim Tarihi: 24.05.2015

İnternet: Türkiye İstatistik Kurumu Nüfus Sayımı Arşivleri,

URL:<http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Ftuikapp.tuik.gov.tr%2Fadnksdagitapp%2Fadnks.zul&date=2015-05-24> Son Erişim Tarihi: 24.05.2015

Kurtel, H. (2014,20 Ağustos). *Hüseyin Kurtel ile “Mehmet Duruk Evi” üzerine söyleyişi*. Hüseyin Kurtel’in Evi, Antalya.

EKLER

EK-1. Yerel sözlük

Aralık: Merdiven, sofa, ayazlık ve hela bağlantısını kurgulayan, ön hol.

Ayazlık: yörede balkon olarak kullanılan, genellikle sofa veya varsa Aralık'tan giriş alan, bazı örneklerde içinde sabit sedir veya aşlık bölümü bulunan, ahşap dikmelerle taşıtılan, üstü açık mekân.

Köşk: Ayazlığın içinde yükseltilerek, oturma/seyir için ayrıca oluşturulmuş mekân.

Bahna: Yörede, zemin katta ağıl, ahır veya evöğün'de bulunan yemliğe, yalağa verilen isim.

Basak: Yörede merdiven basamaklarına verilen isim.

Başmak: Yörede ocağın üstünde yer alan ahşap davlumbaza verilen isim.

Borta: Yörede, çift kanatlı ahşap kapılara verilen isim. (Genellikle konutun zemin kat girişindeki kapıya borta ismi verildiği görülmekle birlikte, kimi köylerde avlu/bahçe girişine de borta adı verildiği görülmektedir)

Destur: Yörede duvarlar, harçsız kuru duvar tekniğinde örülür. Bu duvarlar 50-60 cm'de bir ahşap hatıl ve bunlara 90 derece ile geçirilen ahşap piştuvan (düğme) yardımı ile bağlanır. Hatılların arasındaki 50-60 cm lik mesafe, yapı ustasının parmak ve dirseği arasındaki mesafe olup, yörede destur adını almaktadır.

Düğme (Peştivan/piştuvan): Yörede yapıların duvarları harçsız kuru duvar tekniğinde örülmektedir. Bu duvarın açılması, sehim yapması veya burulmasının önlenmesi ise 50-60 cm de bir konulan hatıllar ve bu hatıllara kertilme sureti ile 90 derece açı ile duvarın içine ve dışına taşan ahşapların oturtulması yardımı ile yapılmaktadır. Hatıllara kertilerek oturtulan ve dışarı doğru taşırılan bu ahşapların her birine düğme adı verilmektedir.

Evöğün (Ahıraltı): Yöre konutlarında haneye giriş yapılan, üstteki sofanın izdüşümünde konumlanmış olan mekân.

Gusülhane: yöre konutlarında, yüklük dolabının giriş kapısına en uzak parçasını oluşturan, tek kapaklı yıkanma bölümü.

EK-1. (devam) Yerel sözlük

Hatıl: Duvarın stabilitesi için duvar içerisine 50-60 cmde bir (bknz:destur) yerleştirilen ahşap eleman.

Helik: yöredeki duvarlarda kullanılan, yakın çevreden elde edilen, keskin kenarlı, moloz taşlara verilen isim.

İskenet: Yörede asma çardaklarına verilen isim.

Kafesönü: Yörede sofanın bir bölümünü oluşturan, aynı zamanda sekiyi barındıran ahşap çıkma bölümü. Etrafı ahşap lokmalı şebekeli pencerelerle çepeçevre kapatıldığı için bu ismi almıştır.

Kapıarası: Sofa ile ayazlık arasında, sofanın kapısı ve duvarları arasında oluşan, yaklaşık 1m2lik alan kaplayan eşik - sekialtı bölümü.

Katran: Yörede sedir ağaçlarına verilen isim.

Kuşkonmaz (Semerkandi): Yörede bahçe duvarlarına verilen isim. (Duvarın alt kısmı hatıllı düğmeli kuru duvar tekniğinde yapılıp, üst kısmı, aralıksız ve açılı yerleştirilen ahşap kaplama tahtaları ile oluşturulur.)

Küllük: Yörede ocak önünde bulunan küllerin sönmesi için bırakıldığı yaklaşık 1-1,5 m2 lik alan. Genellikle odadan 10-15 cm yüksekliğinde ahşap veya taş elemanlar ile ayrılır.

Lambalık: Yörede Şamdan, gaz lambası, mum veya ela tında olması gereken küçük süs veya eşyaları koymak için kullanılan, duvarda tek başına, dolap içinde veya yüklüğün bir kısmı olarak tasarlanmış, önünde oymalı bir yaşmak tahtası bulunan ahşap niş.

Musandıra: Yörede yüklüğün üzerinde tasarlanmış, önünde ahşap ızgara olan veya olmayan, eşya depolamak veya meyve kurutmak amacı ile tasarlanmış, kapaksız yüklük bölümü.

Peyke (Minderlik/güğümlük): Yörede merdivenlerin kafa kurtaracak mesafesinin gerisinde kalan kısmında, merdiven sahanlığında veya aralık mekânının bir bölümünde bulunan; güğüm, bidon, terlik, minder vs elemanların konulduğu ahşap bölüm.

Sakar sıva: Binaların dış sıvası amacıyla kullanılan bir tür beyaz toprak.

Sarnıç: Su deposu.

EK-1. (devam) Yerel sözlük

Seki: Sofada bulunan ve zeminden 15 cm -20 cm arası yükseklikte olan üzerinde oturulan ahşap eleman.

Terek: Yöredeki konutlarda odalarda bulunan, tüm odayı çepeçevre dolaşan raf.

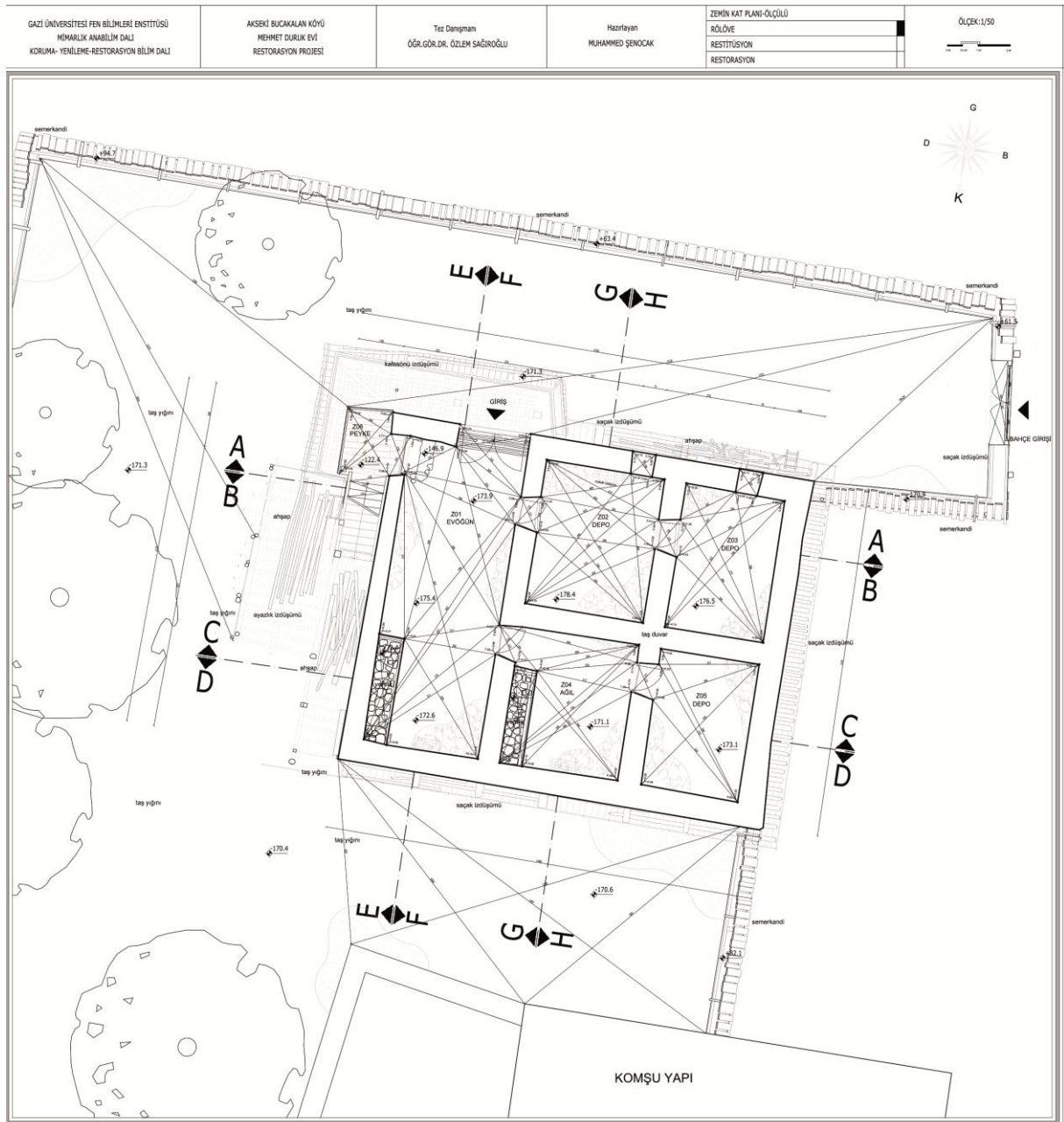
Traka (Tıfraz): Yörede kapı ve pencere kasalarındaki kapak ve kanatları kilitlemek veya açmak için tasarlanmış, ahşap mekânizmalı kilit sistemi.

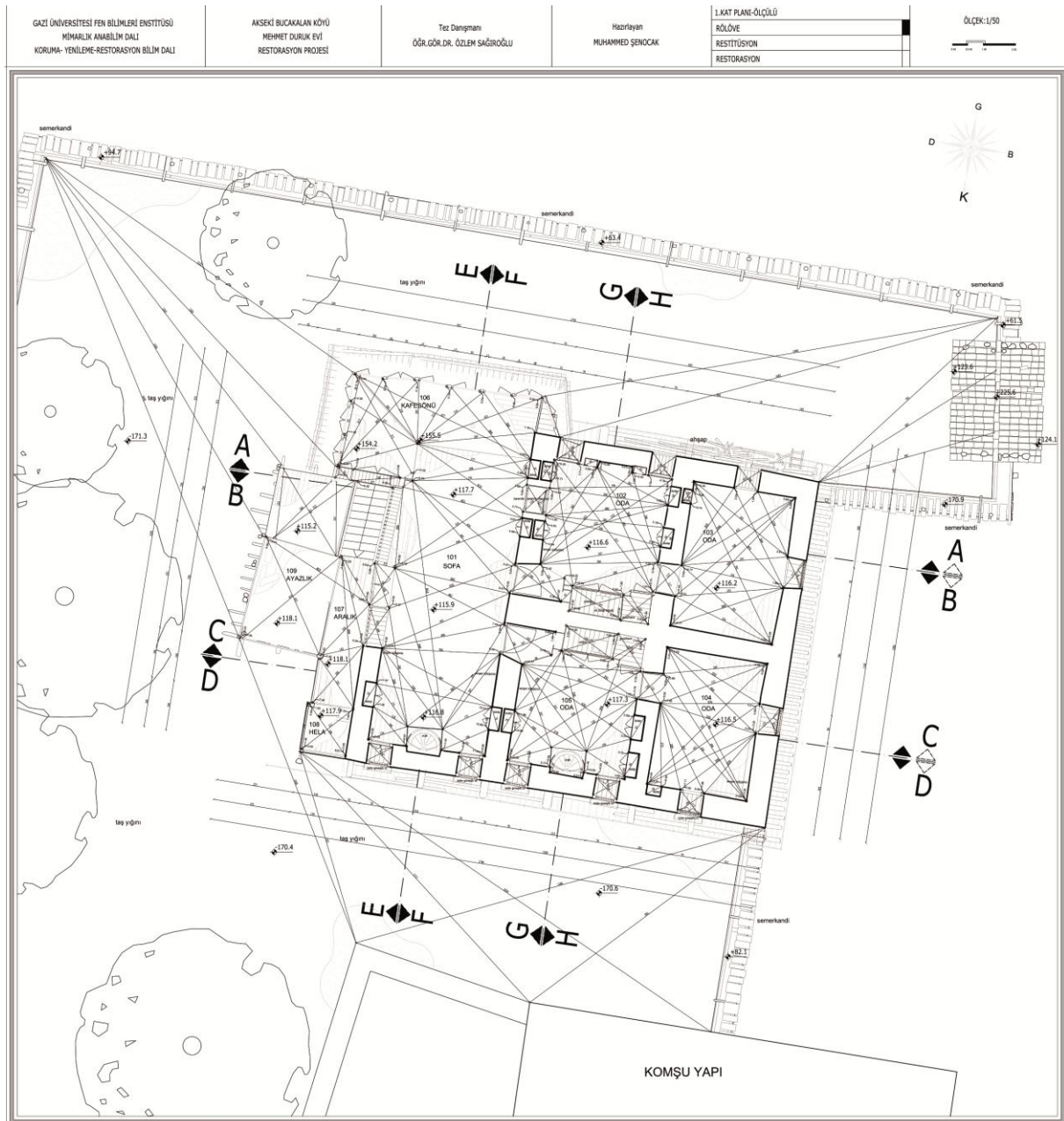
Yüklük/Yüklük dolabı: İçerisinde yatak, yorgan vs. muhafaza edilen bölme.

EK-2. Rölöve çizimleri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA- YENİLEME-RESTORASYON BİLİM DALI

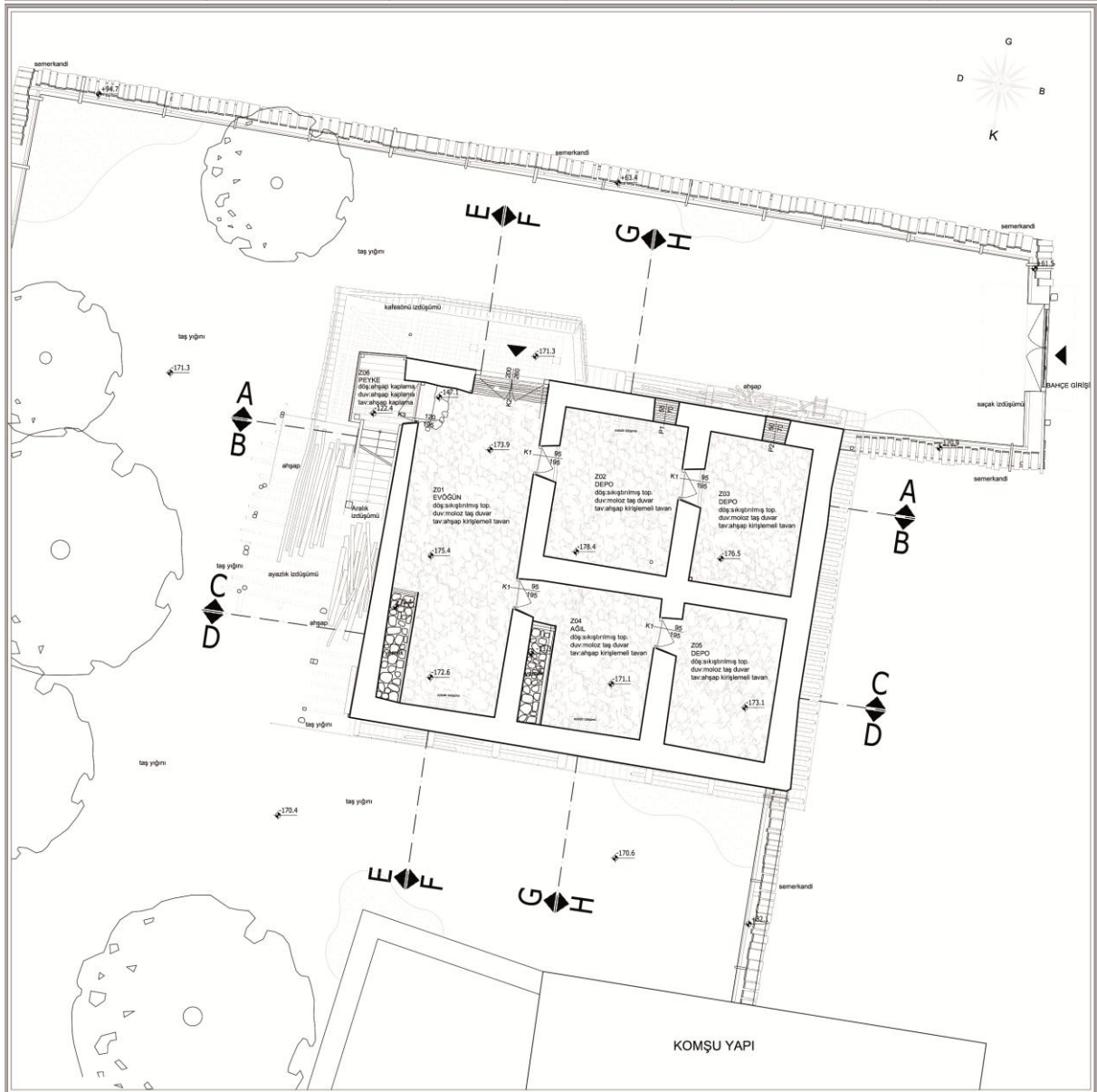
AKSEKİ BUCAKALAN KÖYÜ
MEHMET DURUK EVİ
RESTORASYON PROJESİ

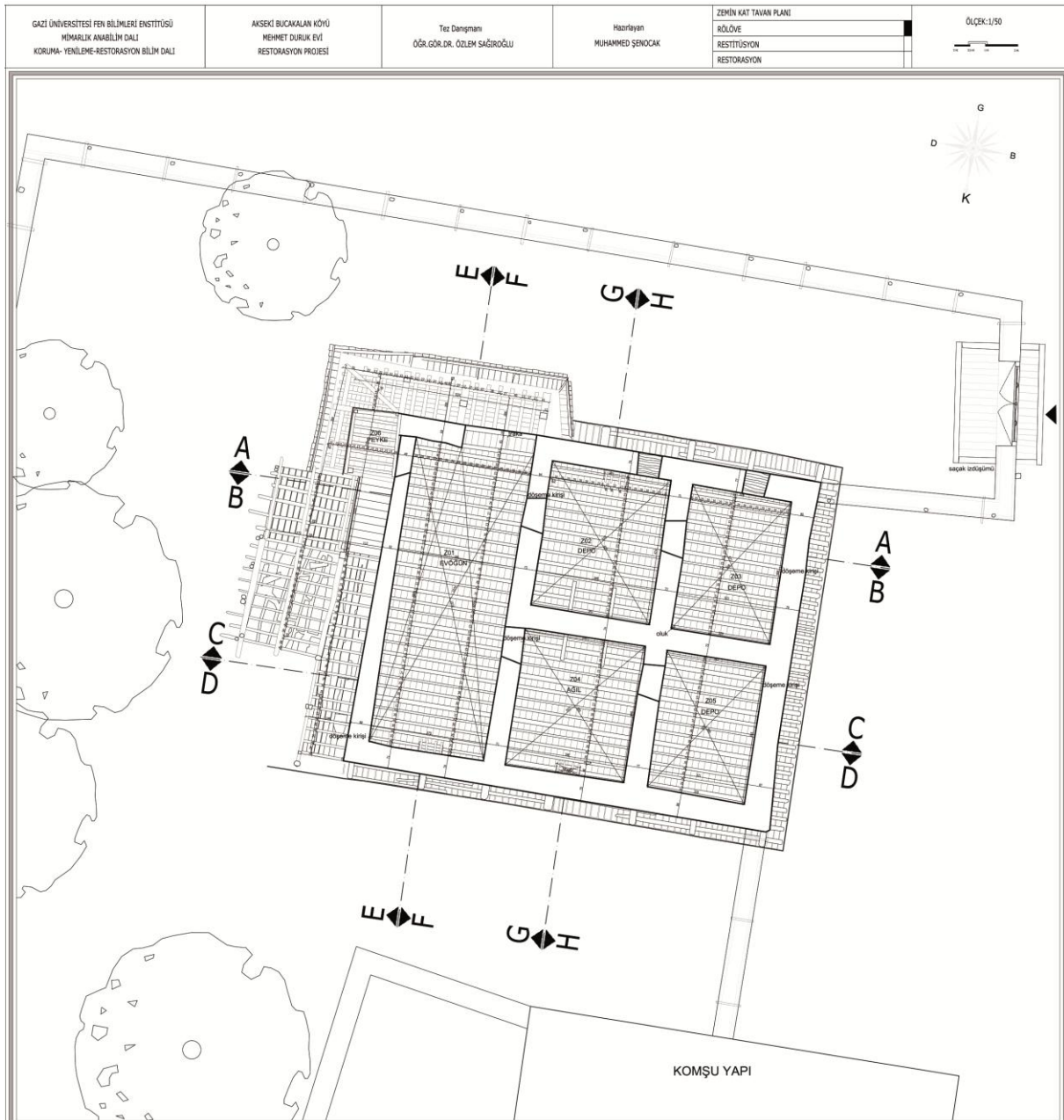
Tez Danışmanı
ÖĞR. GÖR. DR. ÖZLEM SAĞIROĞLU

Hazırlayan
MUHAMMED ŞENÖÇAK

ZEMİN KAT PLANI
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

ÖLÇEK: 1/50

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA- YENİLEME-RESTORASYON BİLİM DALI

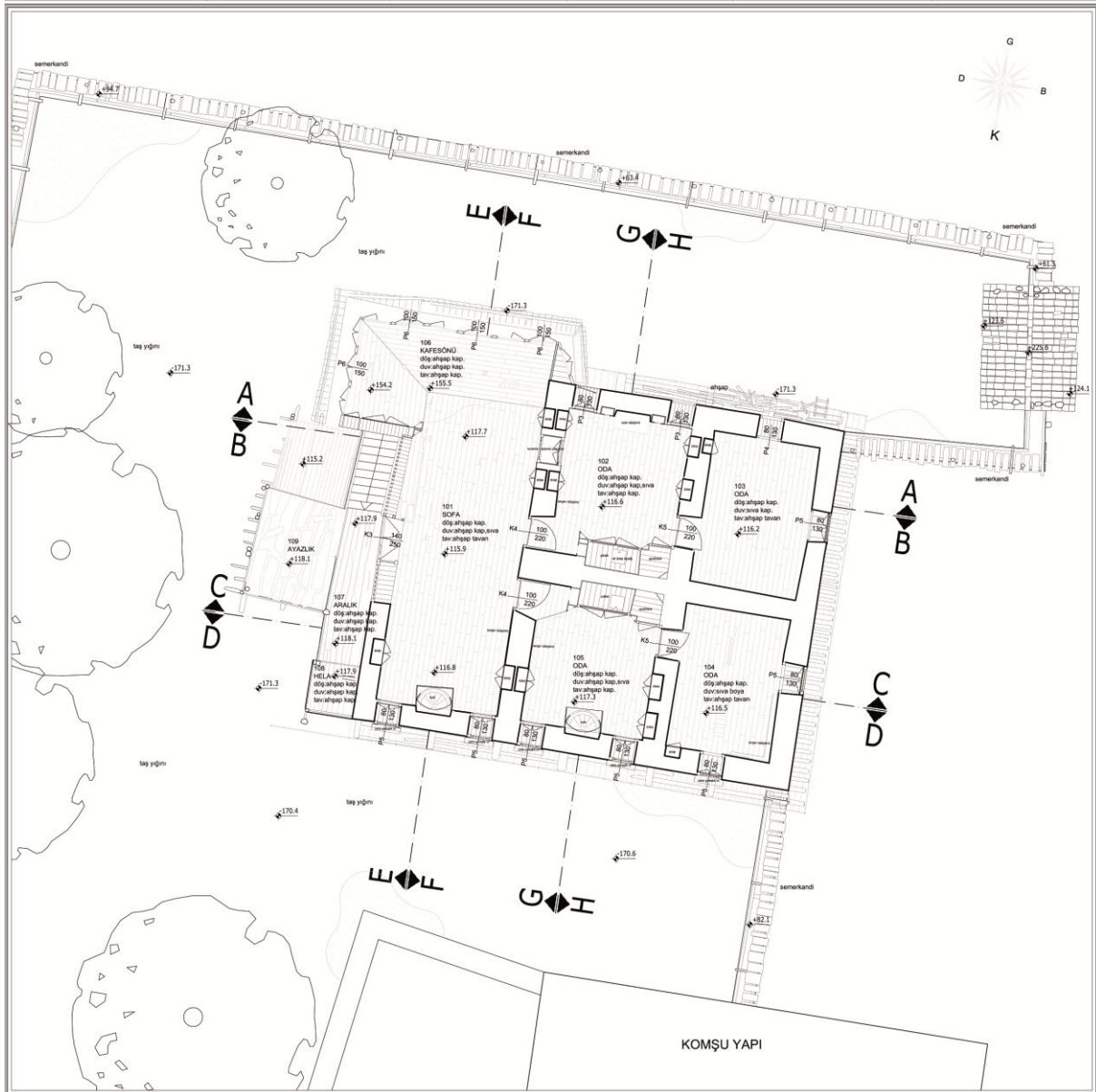
AKSEKİ BUCAKALAN KÖYÜ
MEHMET DURUK EVİ
RESTORASYON PROJESİ

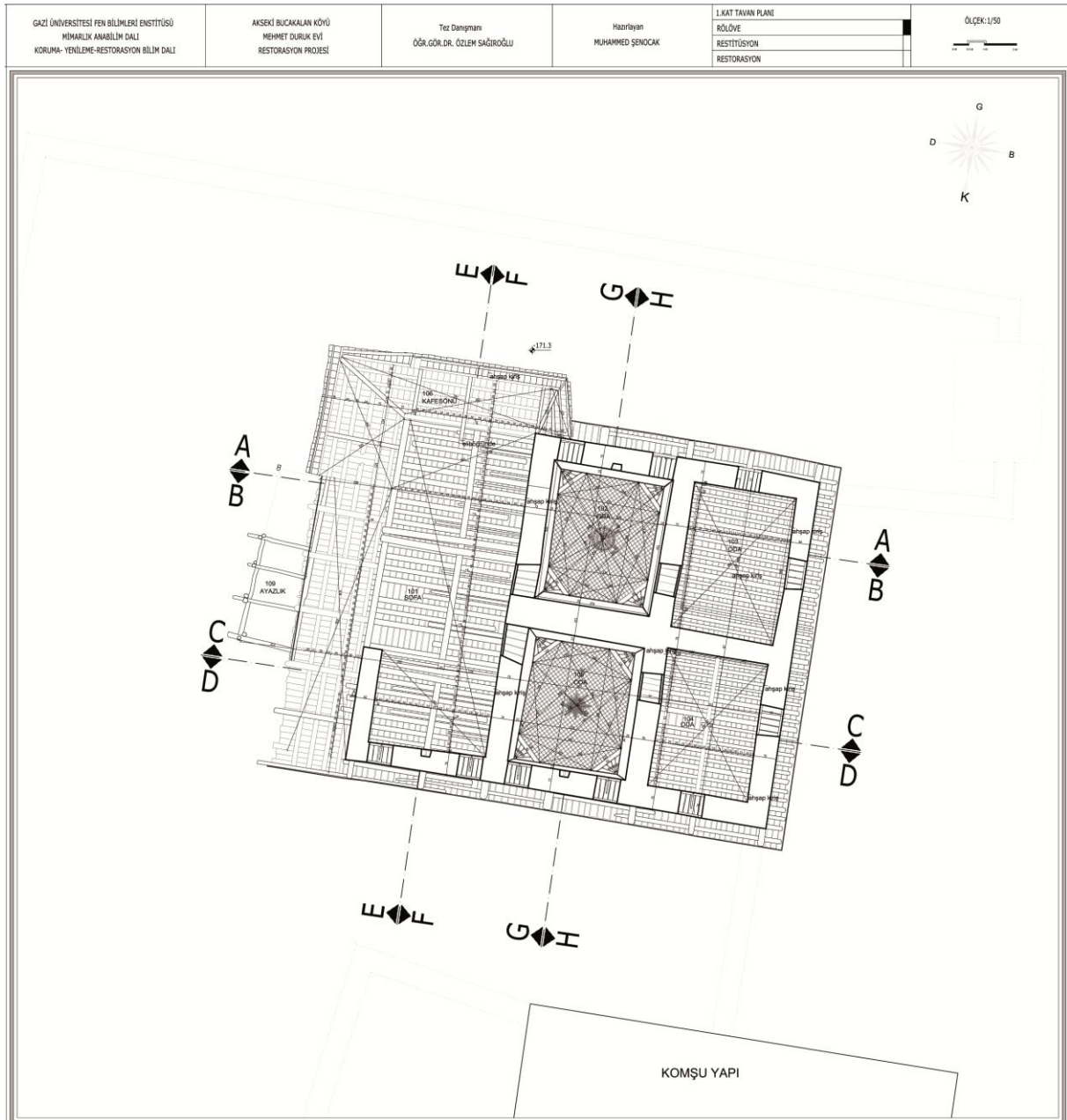
Tez Danışman
ÖĞR.GÖR.DR. ÖZLEM SAĞIROĞLU

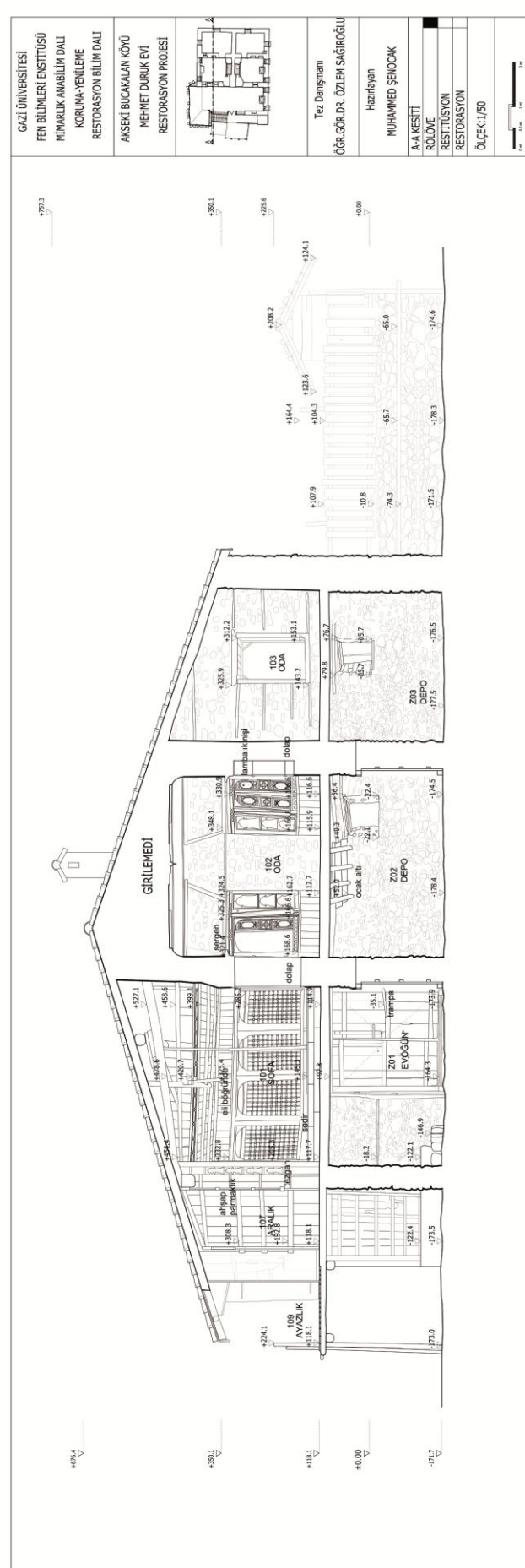
Hazırlayan
MUHAMMED GENOÇAK

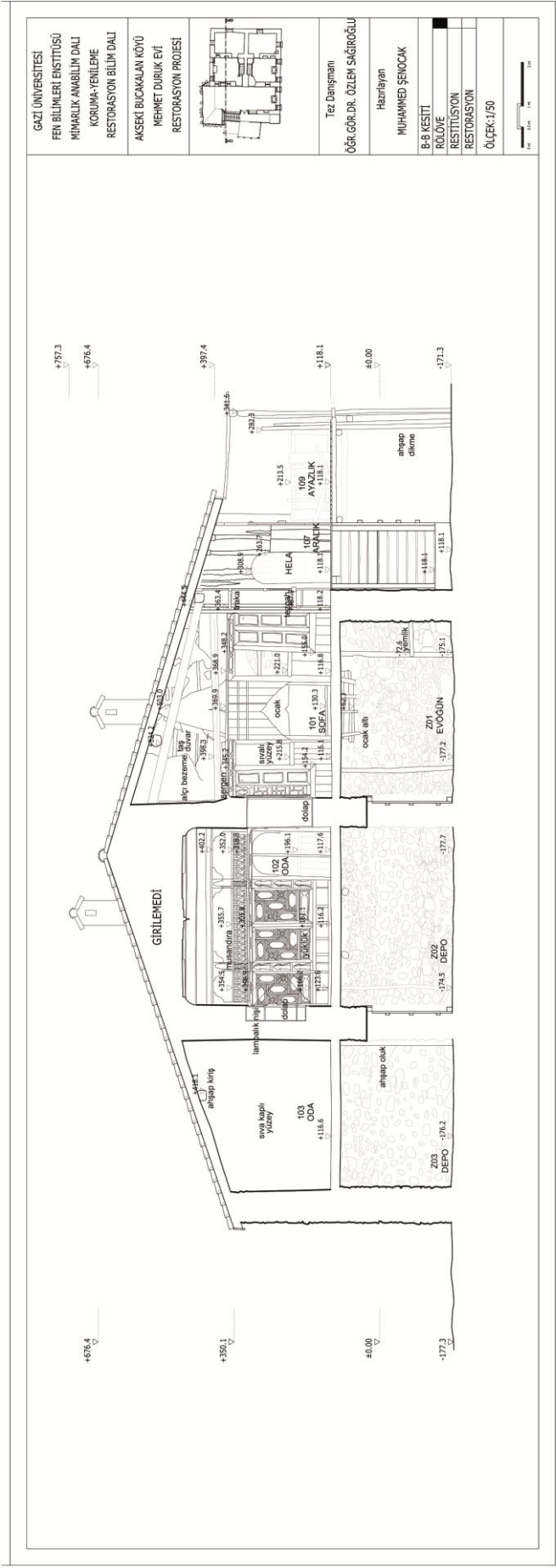
1.KAT PLANI
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

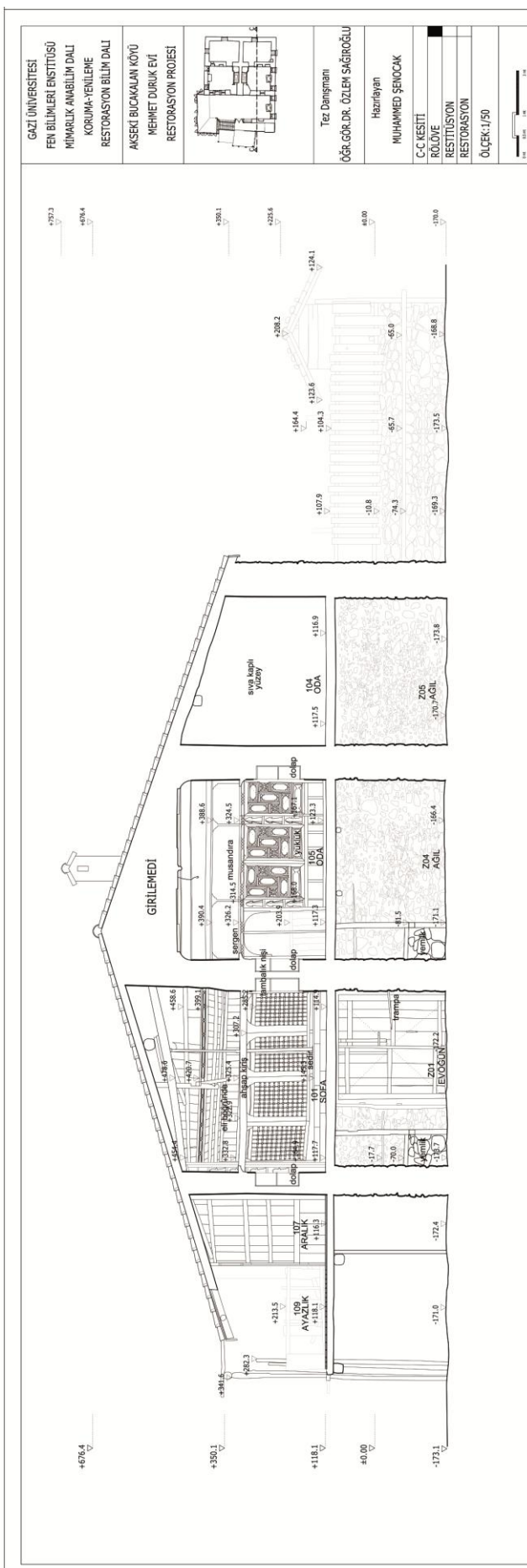
ÖLÇEK:1/50
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

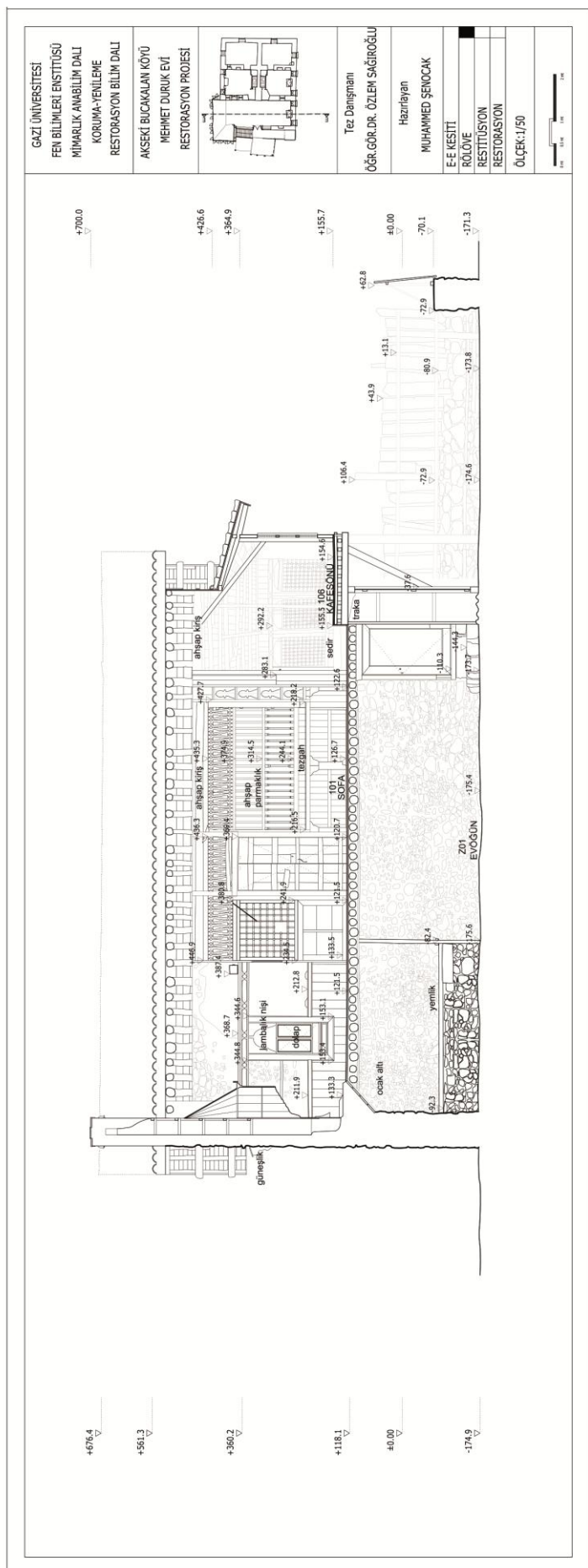

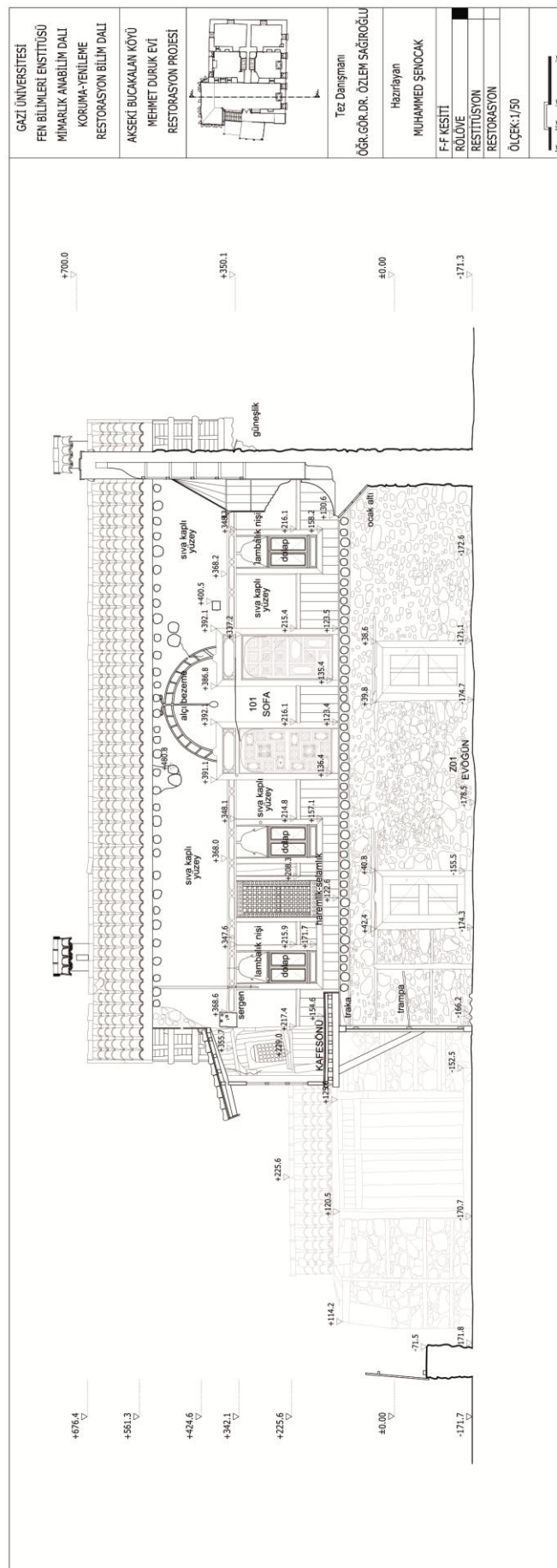

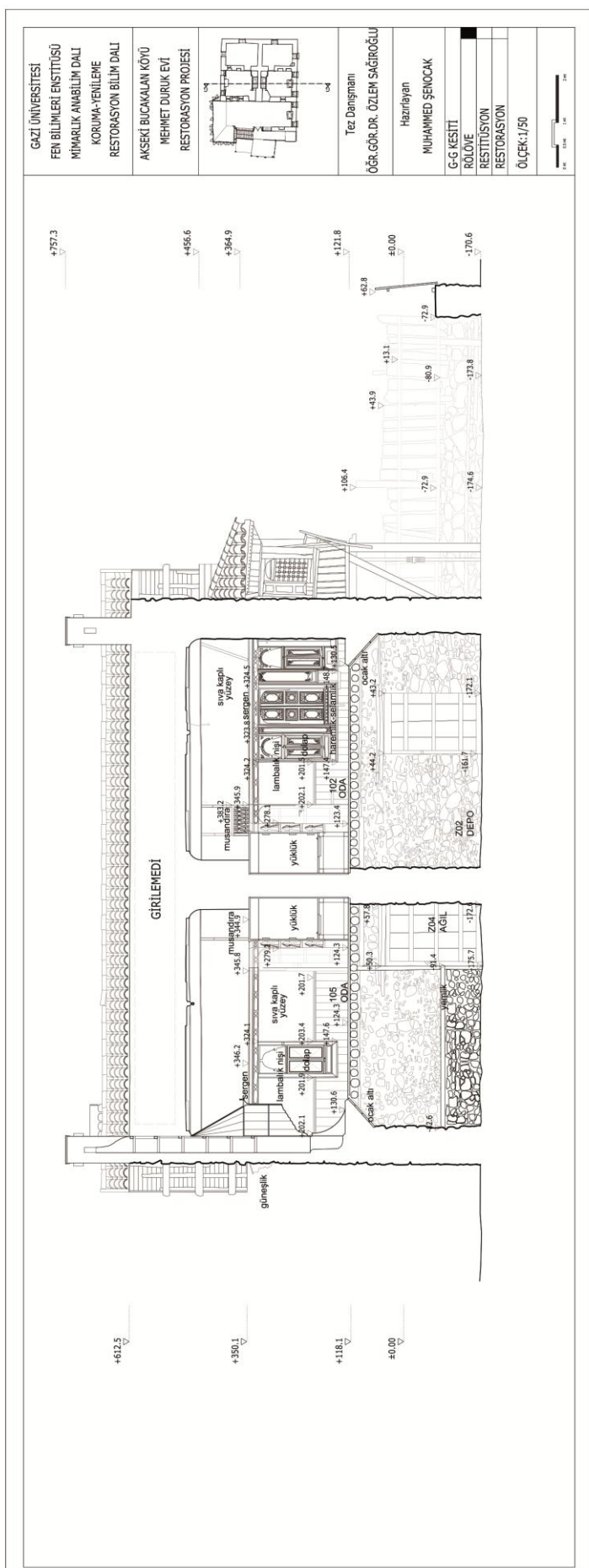

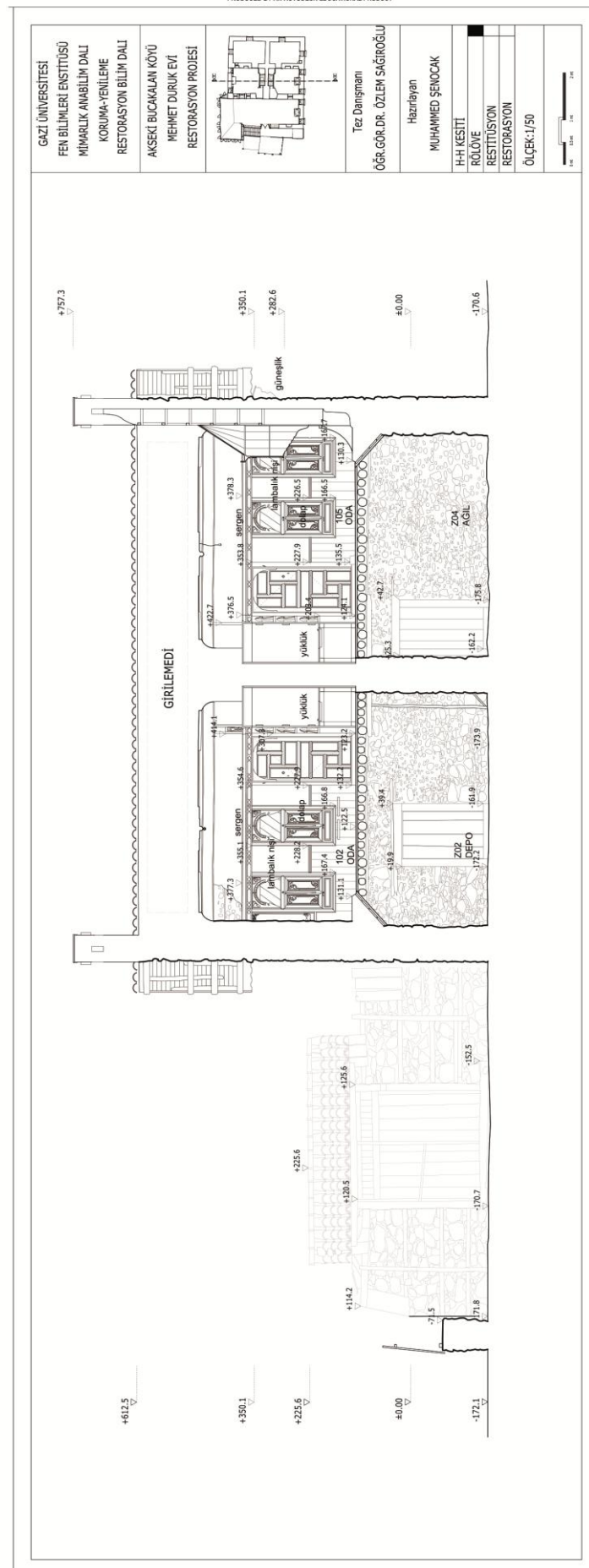

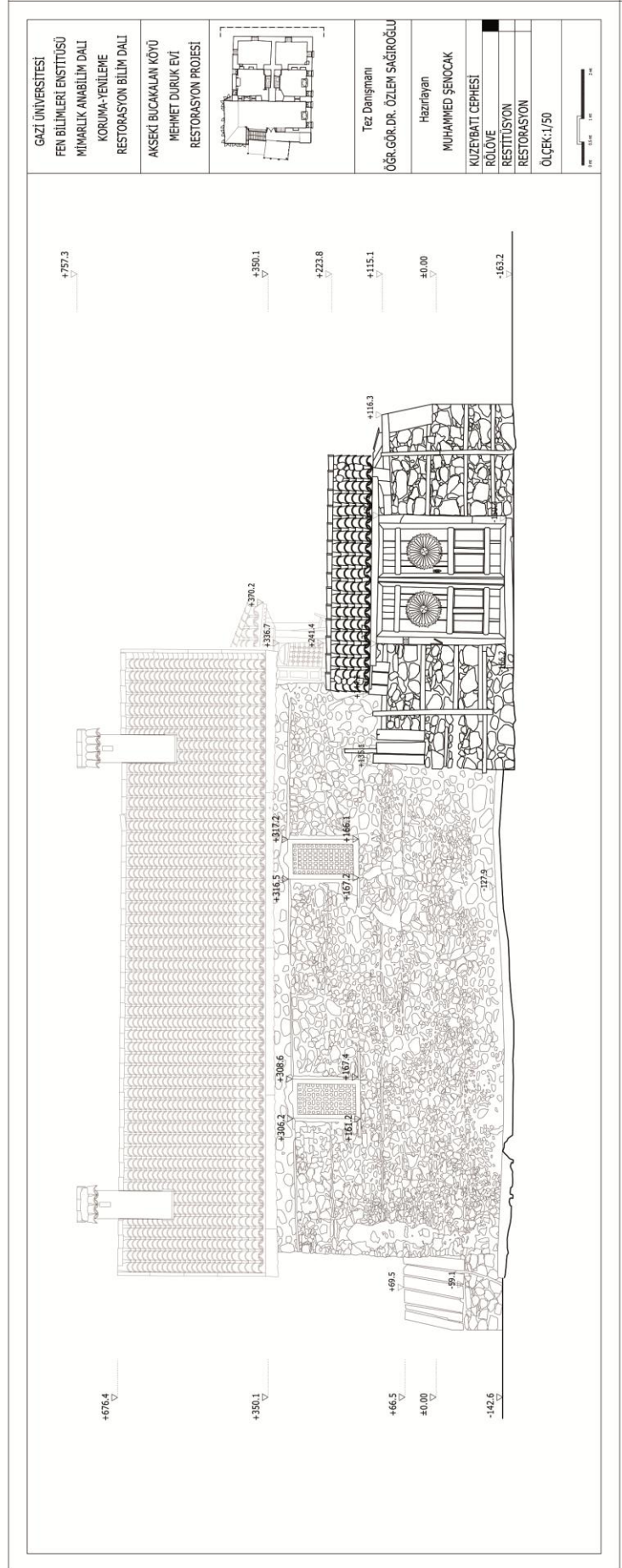

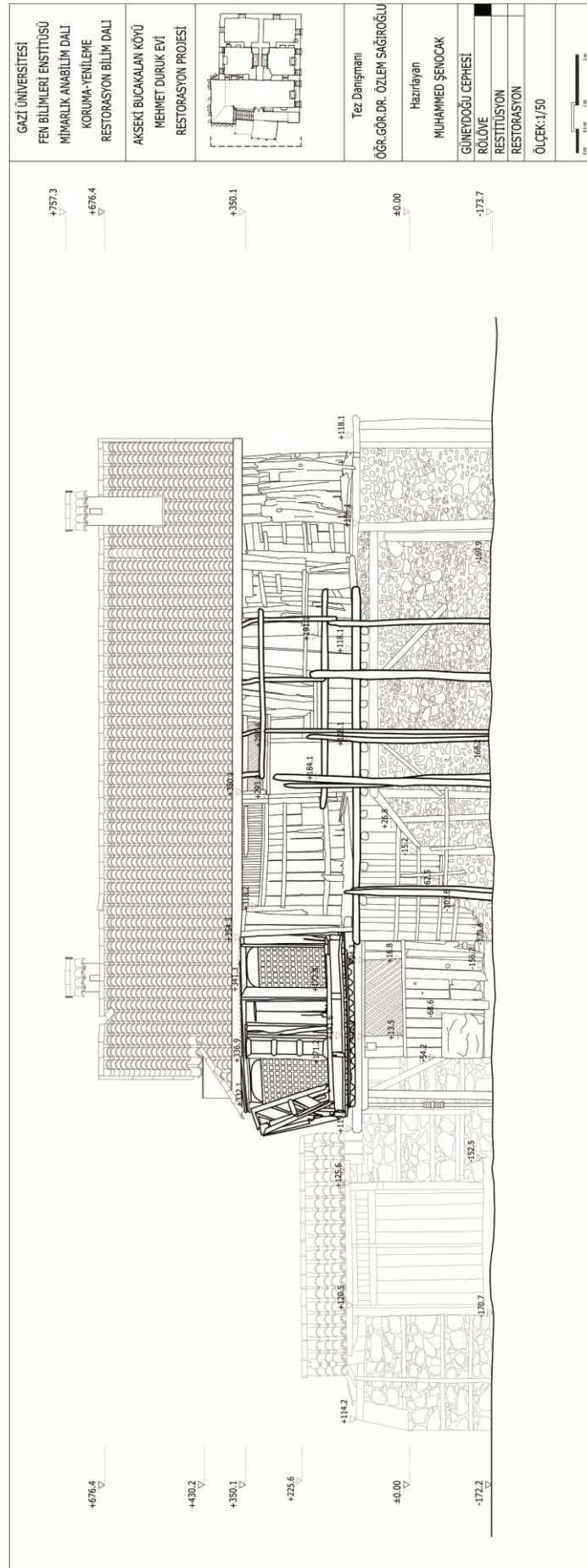

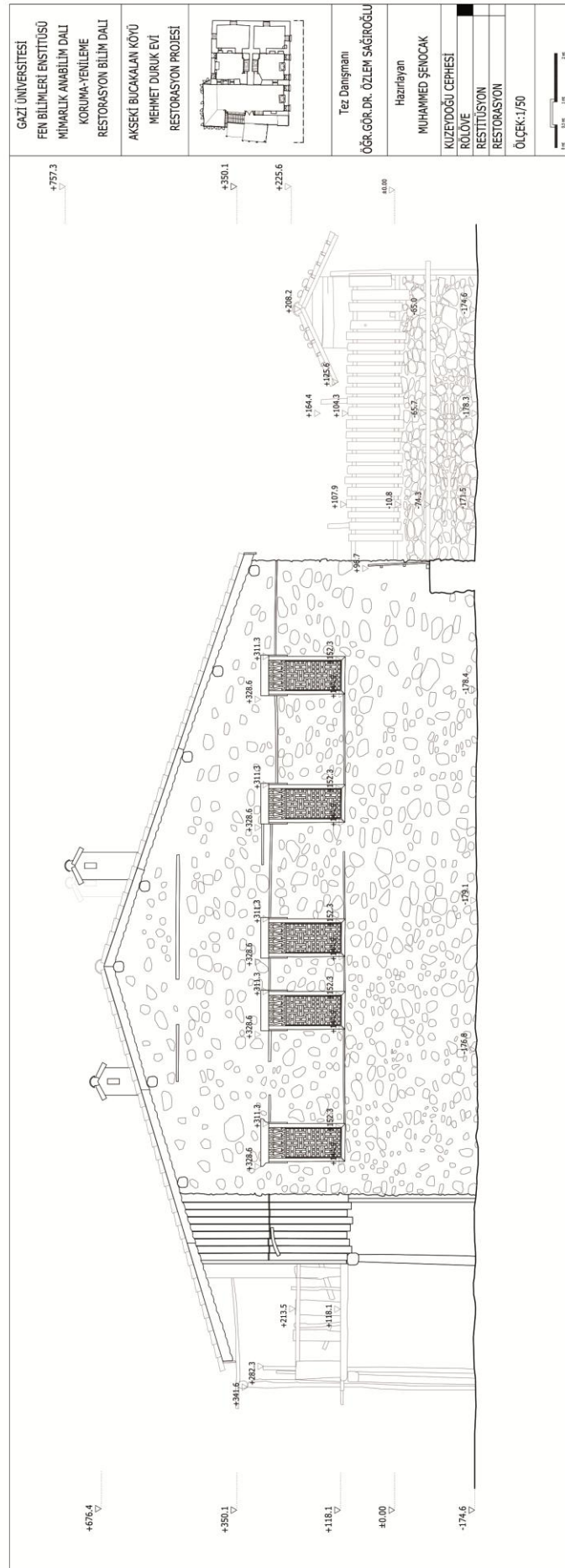

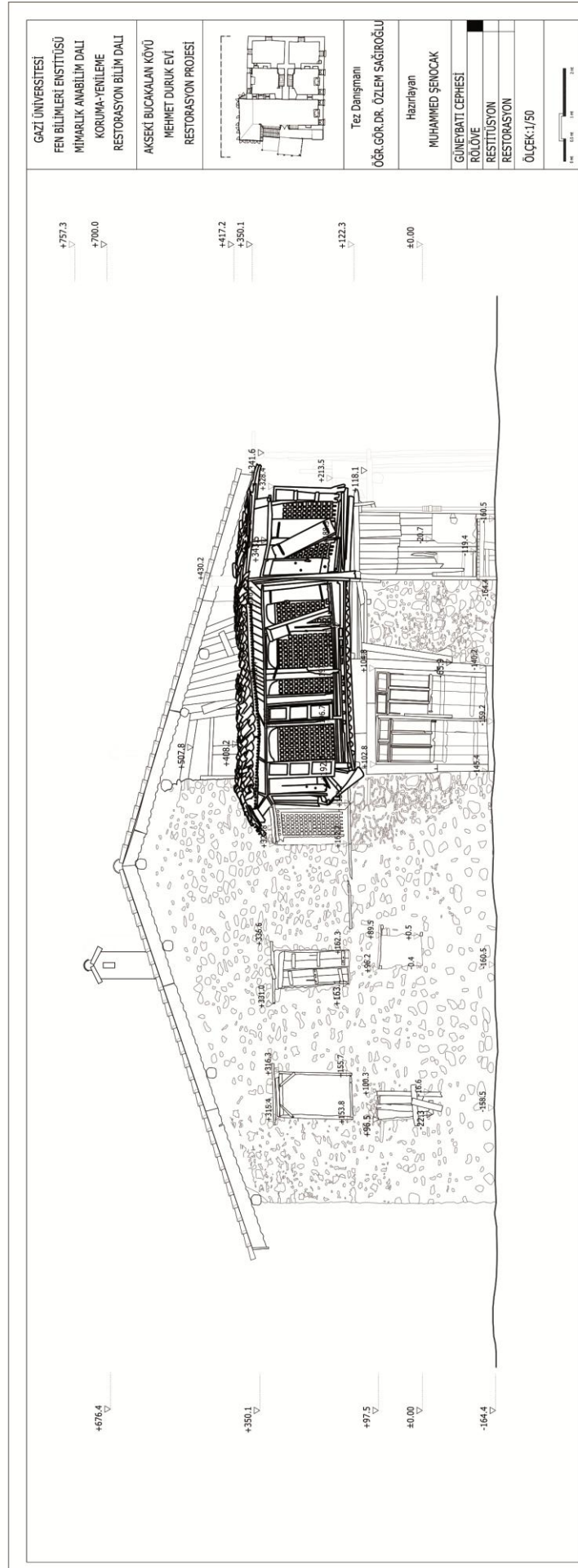

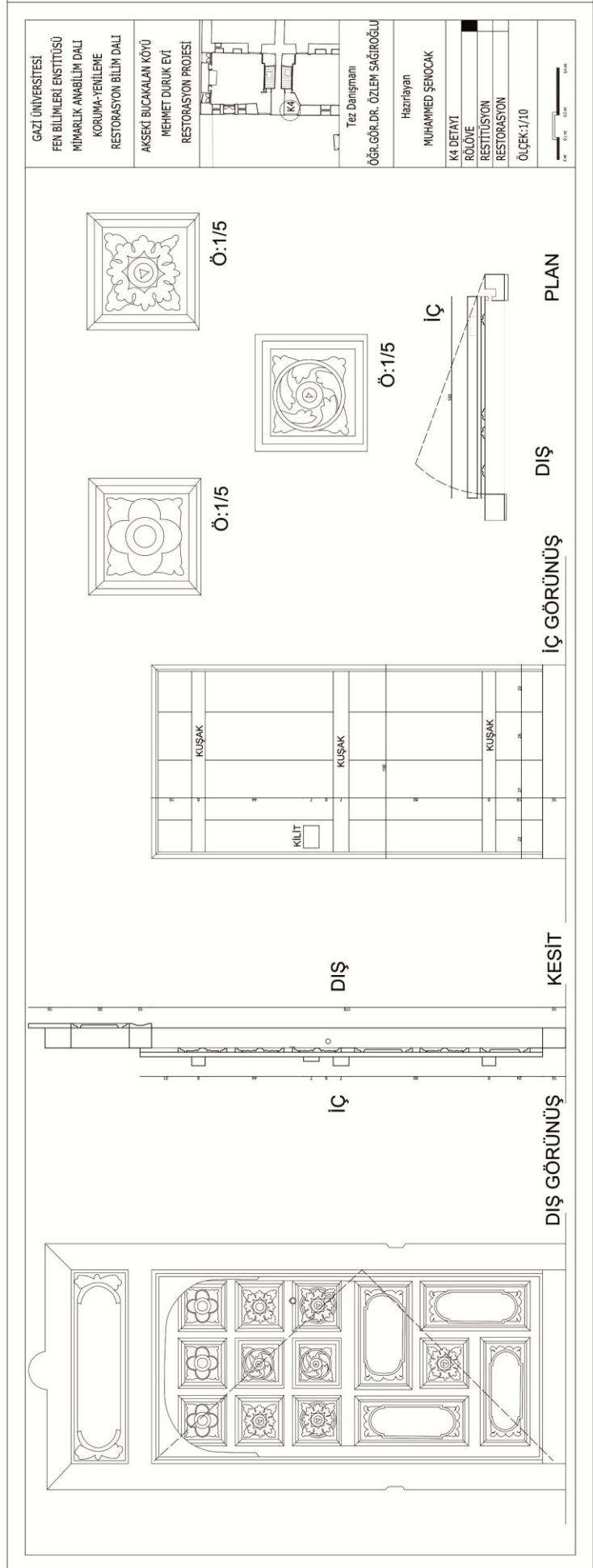

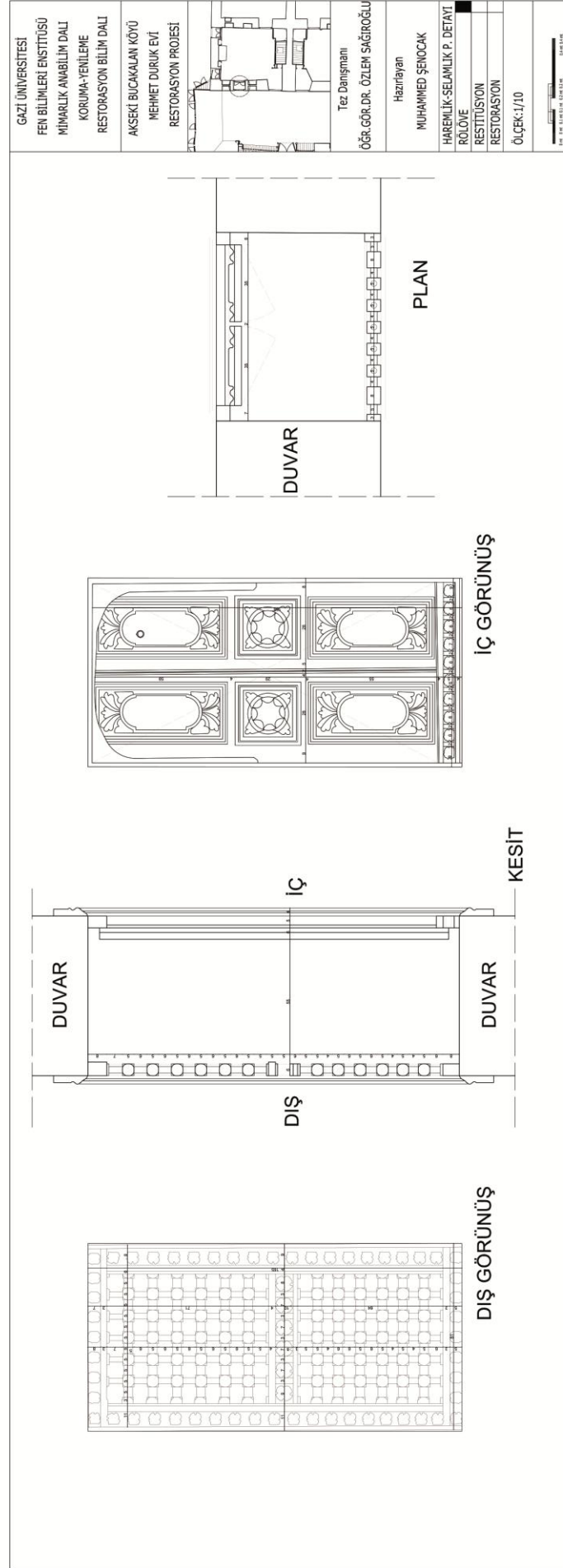

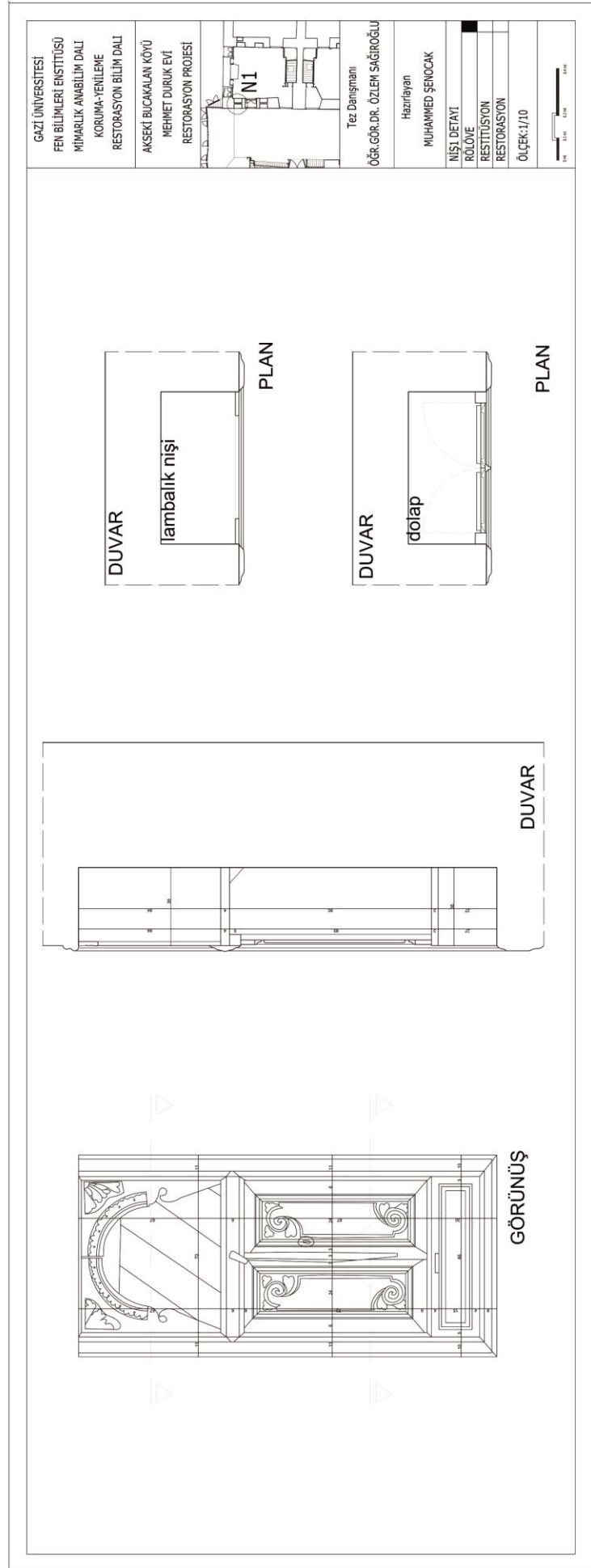

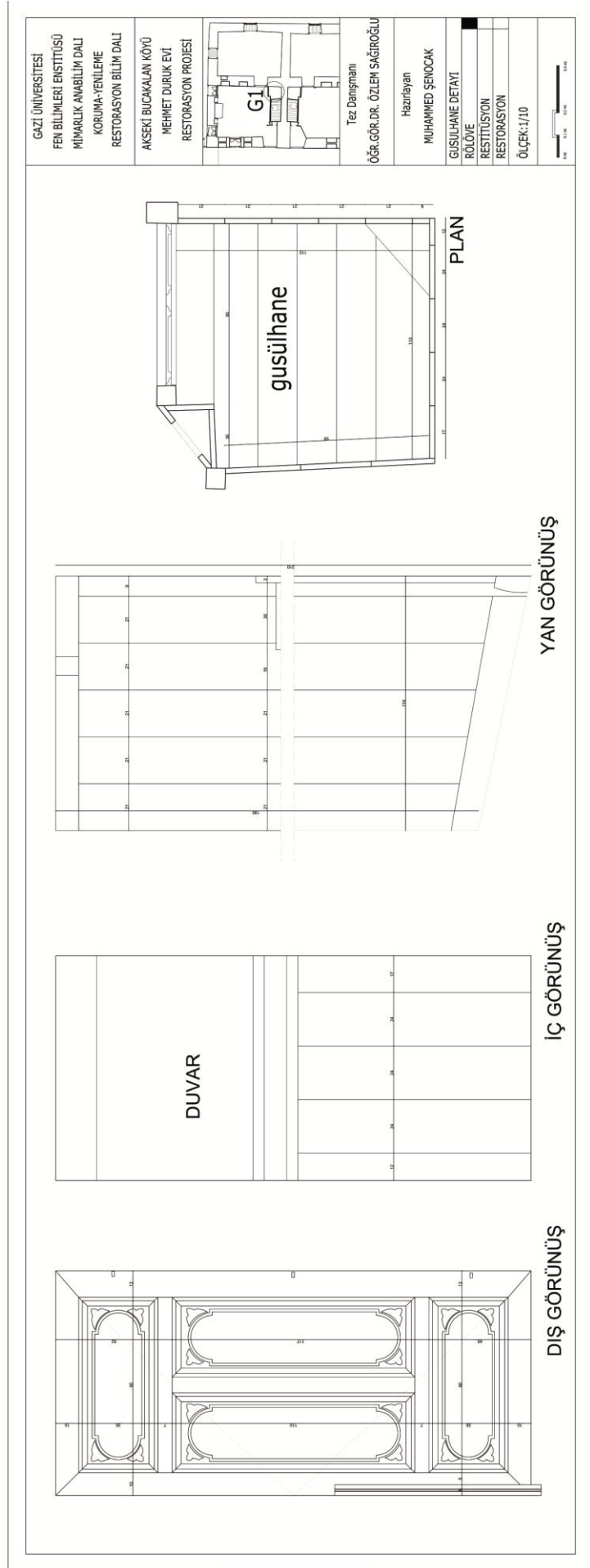

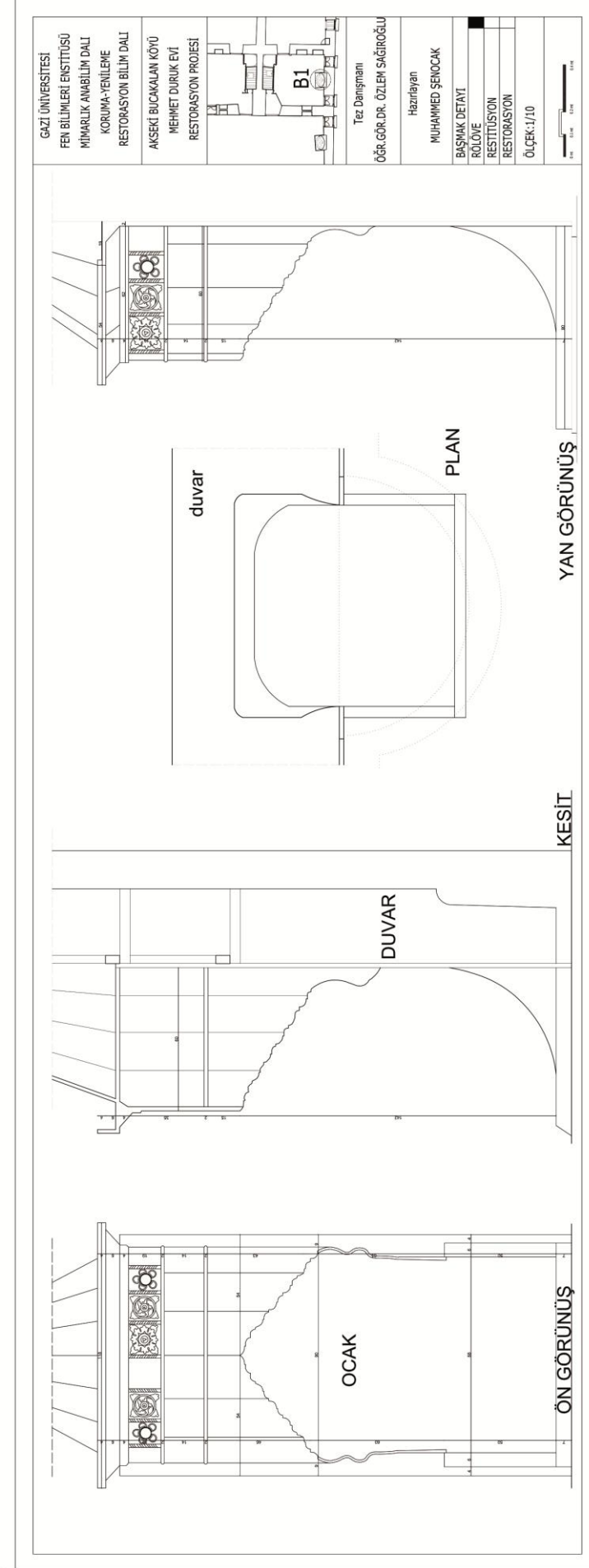

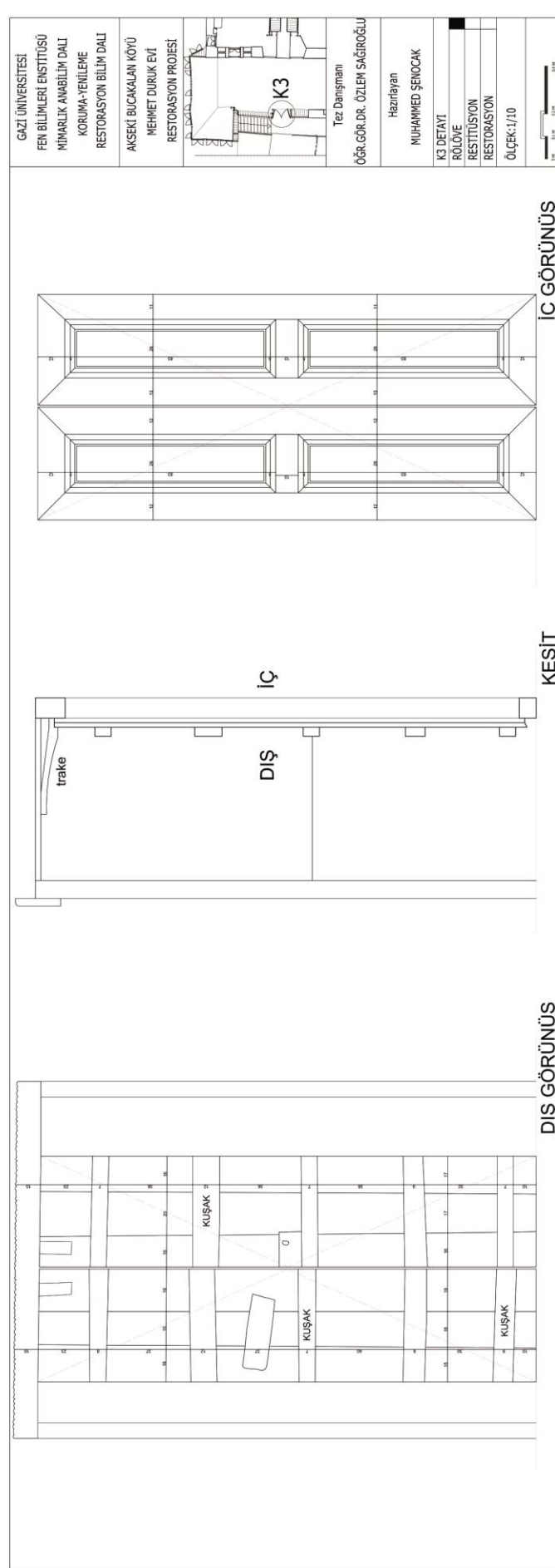

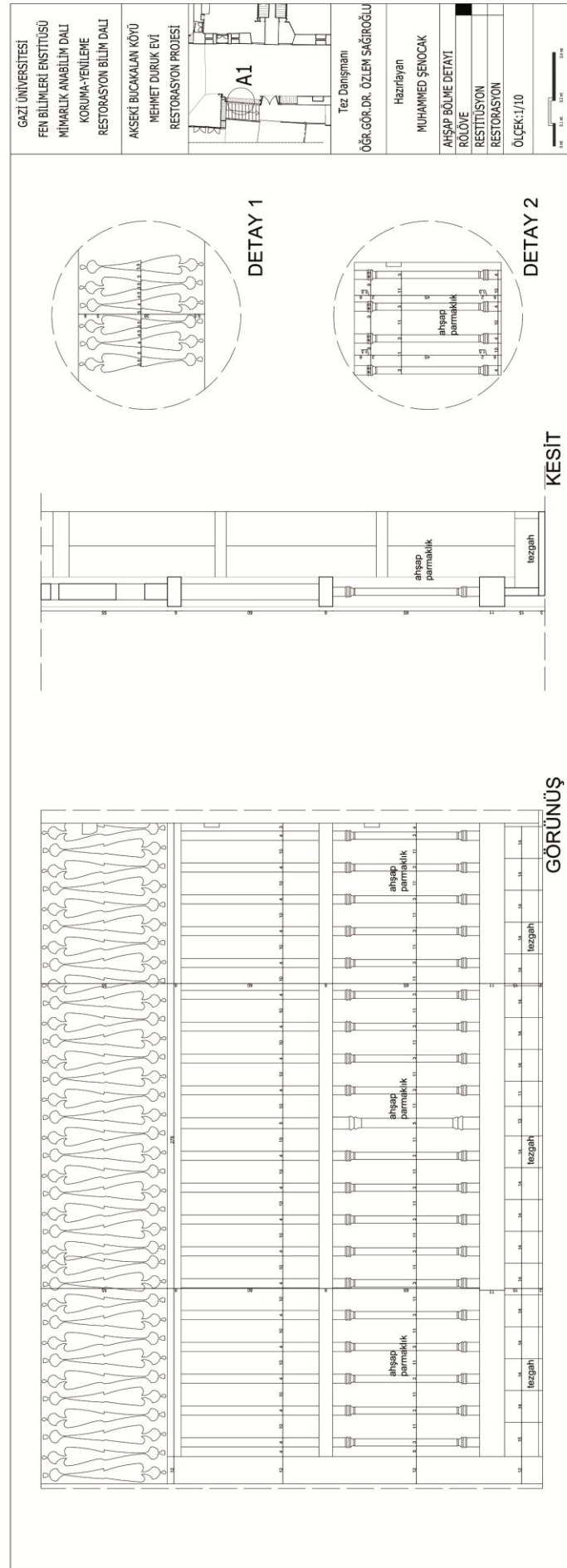

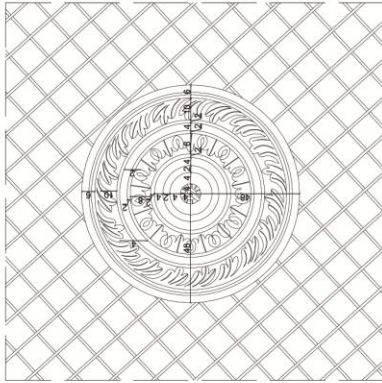

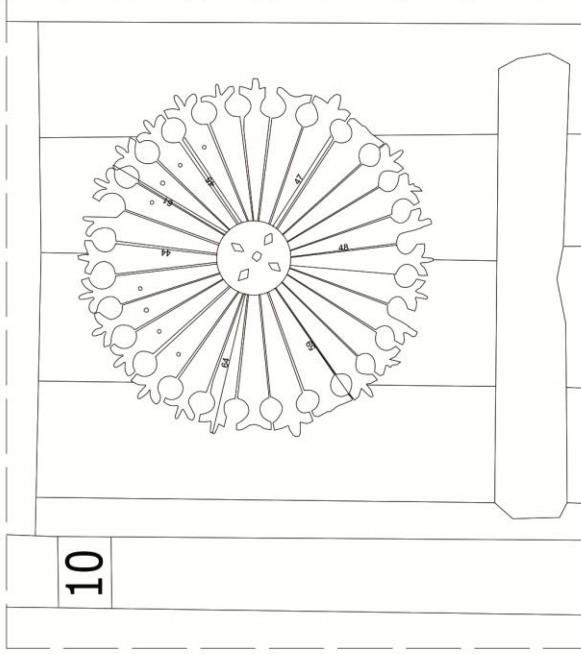

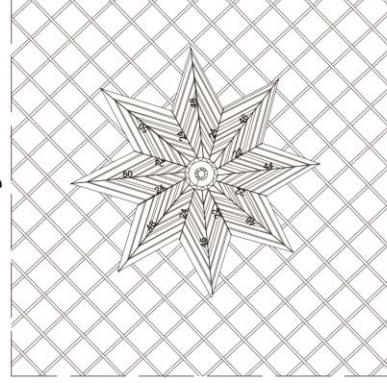

TAVAN DETAYI Ö:1/5

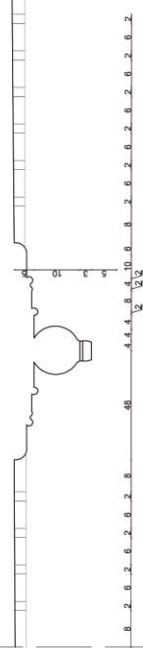

DIŞ KAPI DETAYI Ö:1/10

YILDIZ GÖBEK Ö:1/5

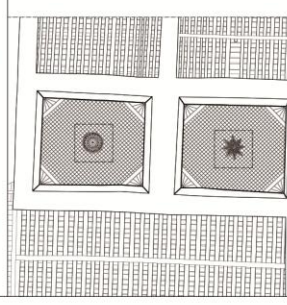
GİRİLEMEDİ

TAVAN KESİTİ Ö:1/5

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME
RESTORASYON BİLİM DALI

AKSEKİ BUCAKALAN KÖYÜ
MEHMET DURUK EVİ
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı

ÖĞR.GÖR.DR. ÖZLEM SAĞIROĞLU

Hazırlayan

MUHAMMED ŞENOCAK

DETAYLAR

RÖLÖVE

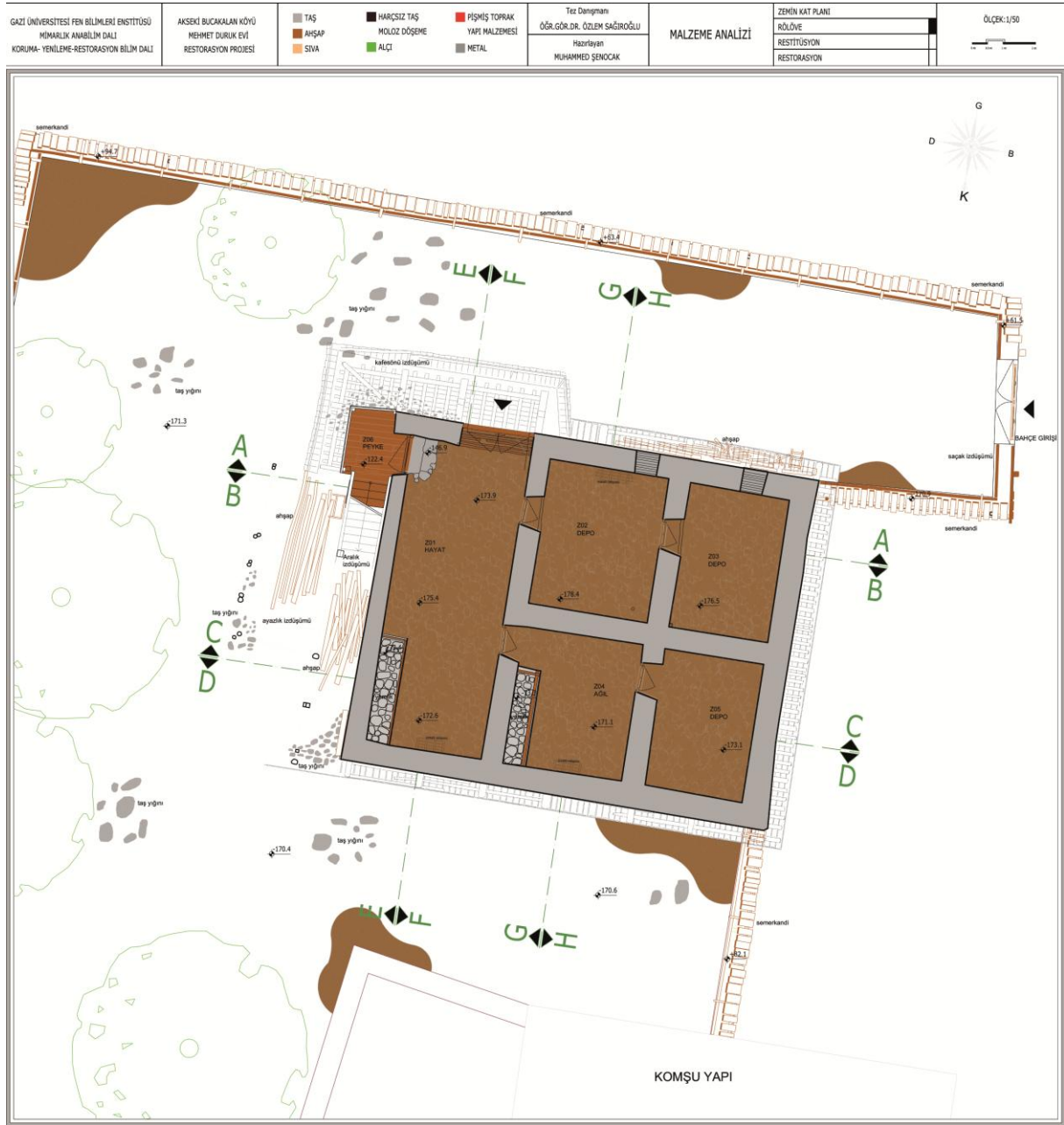
RESTİTÜSYON

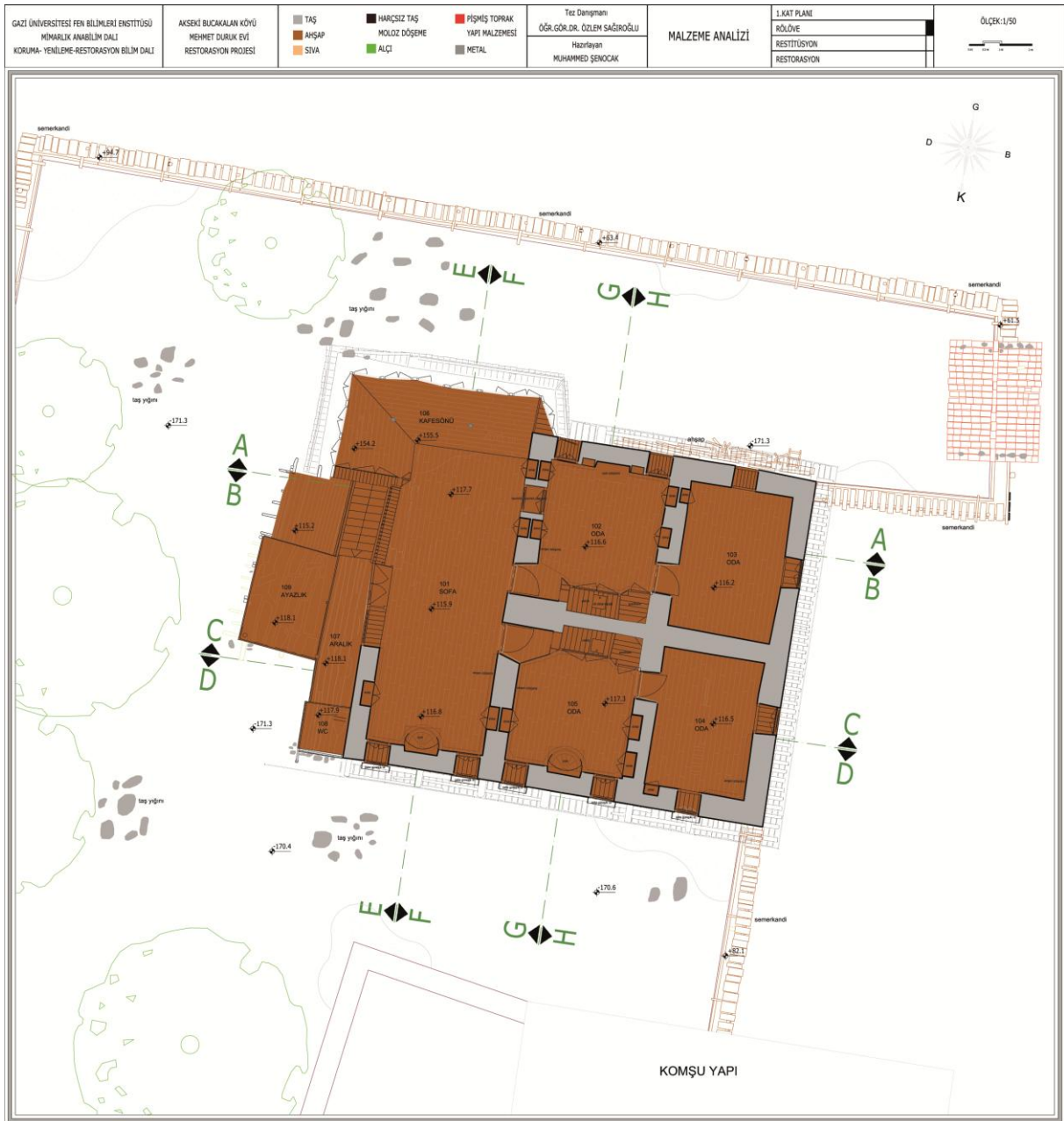
RESTORASYON

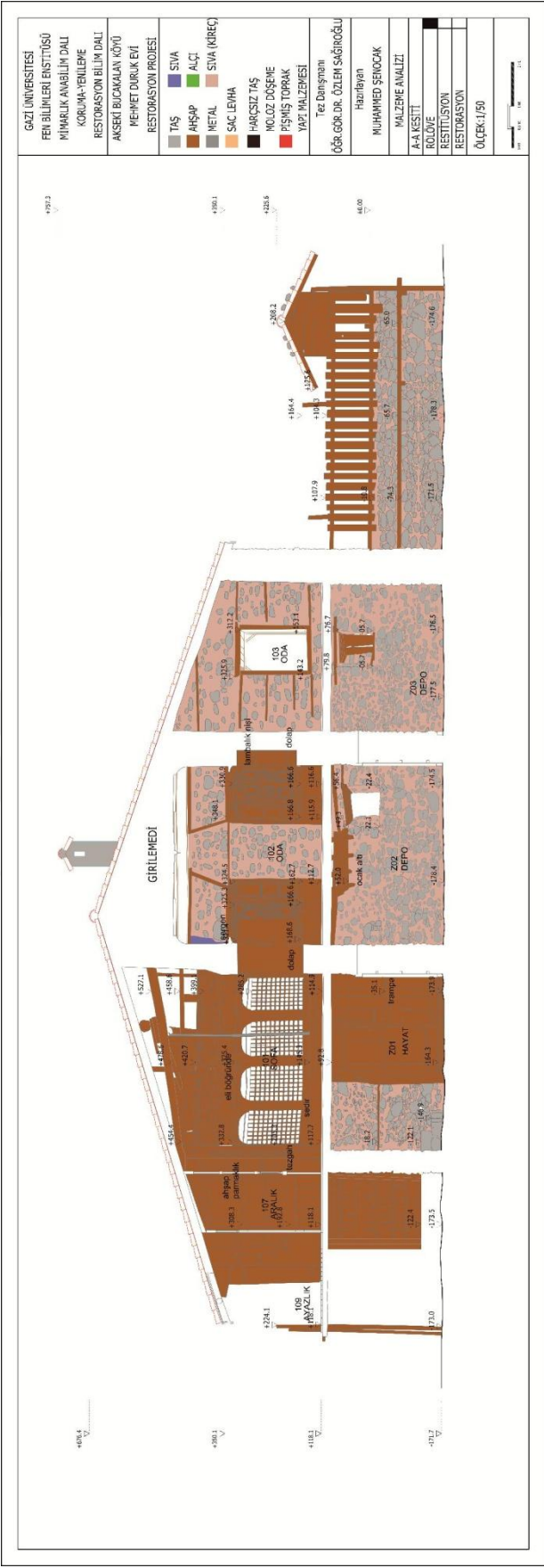
ÖLÇEK:1/10

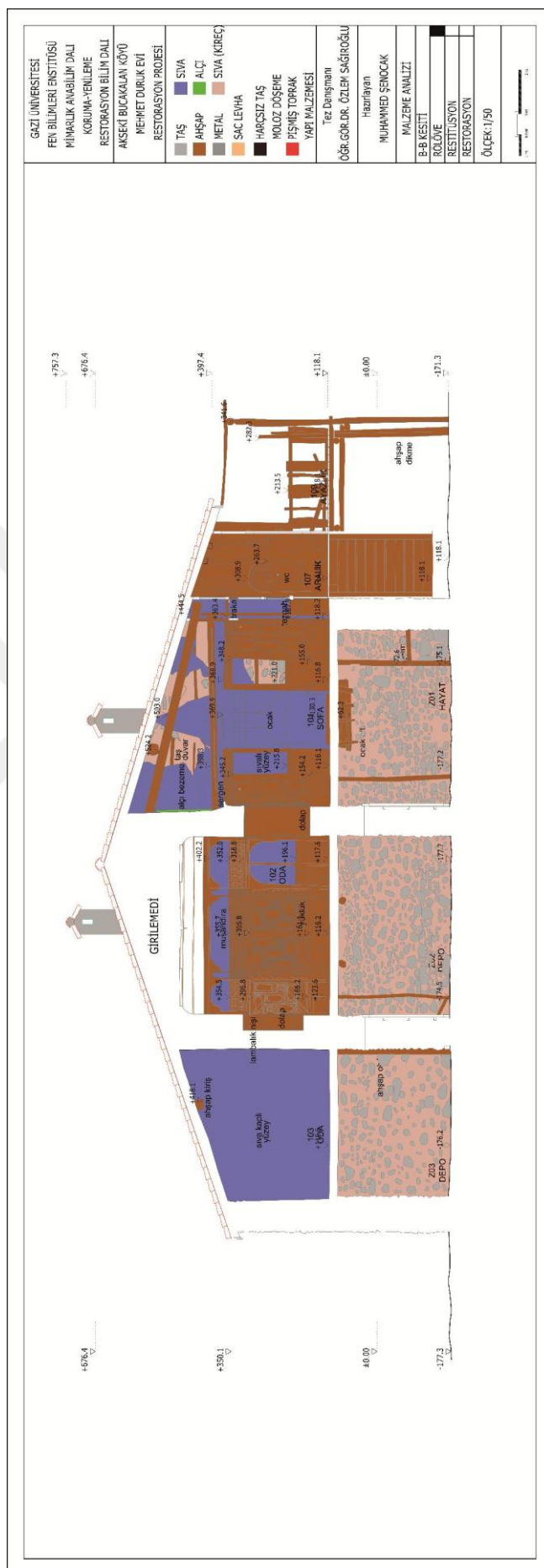

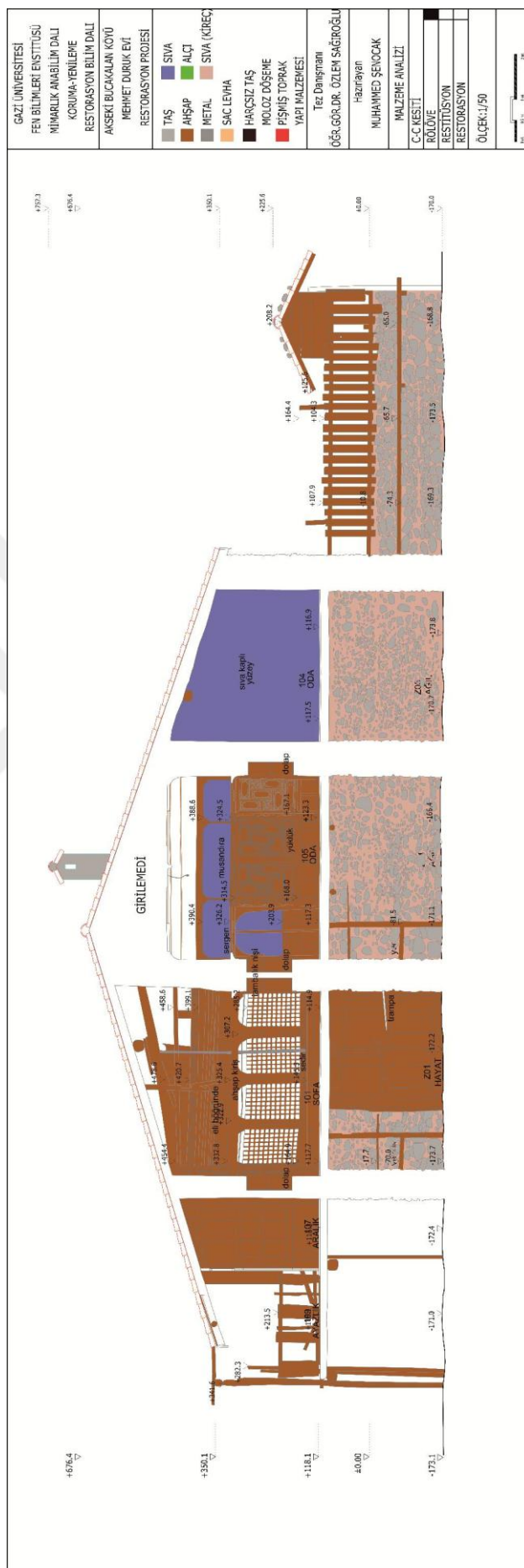
EK-2. Malzeme Analizleri

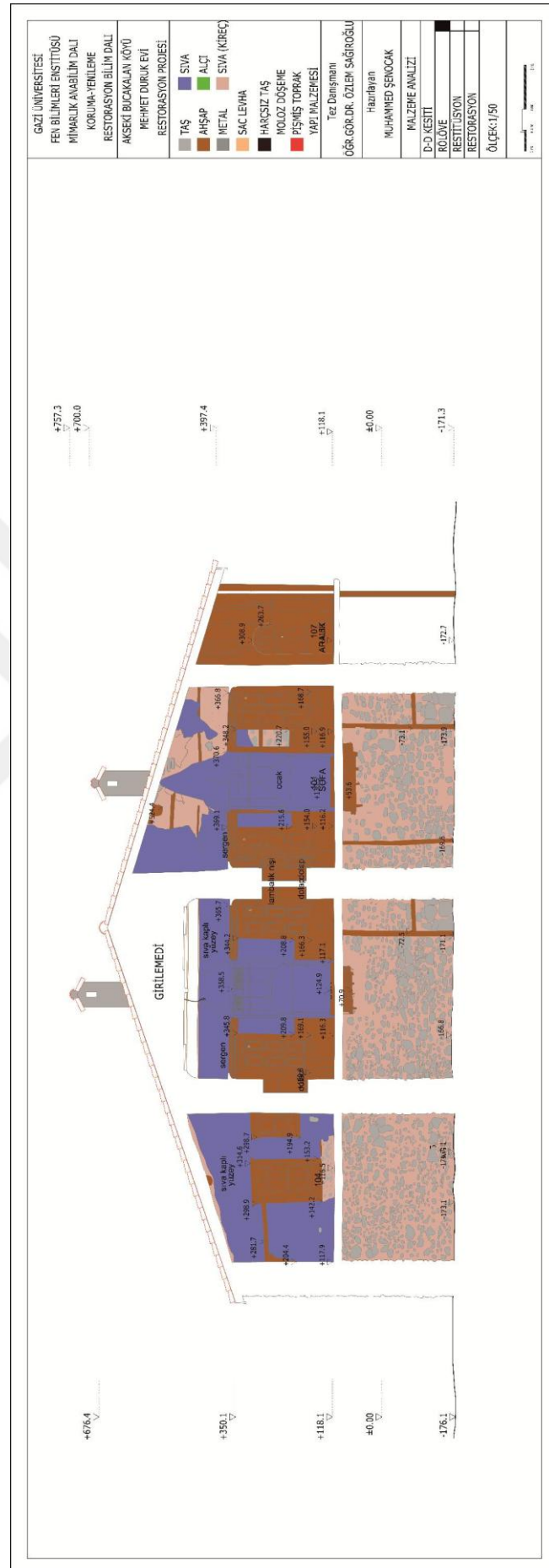

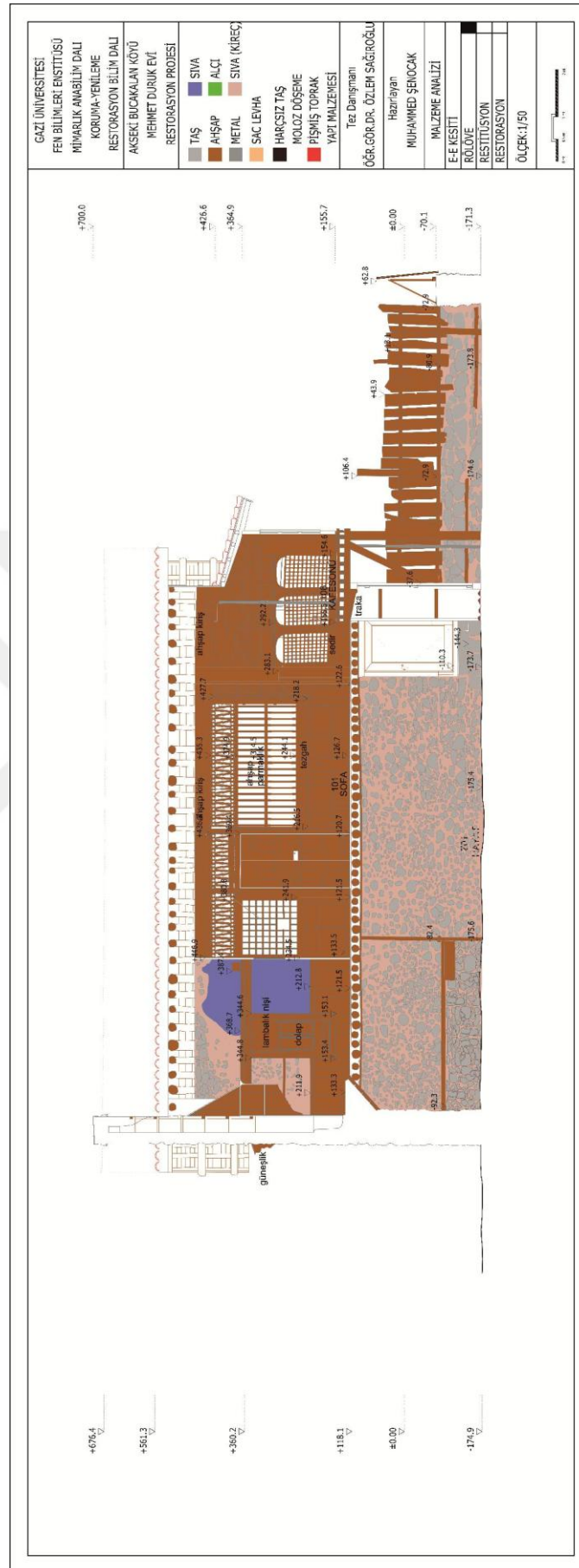

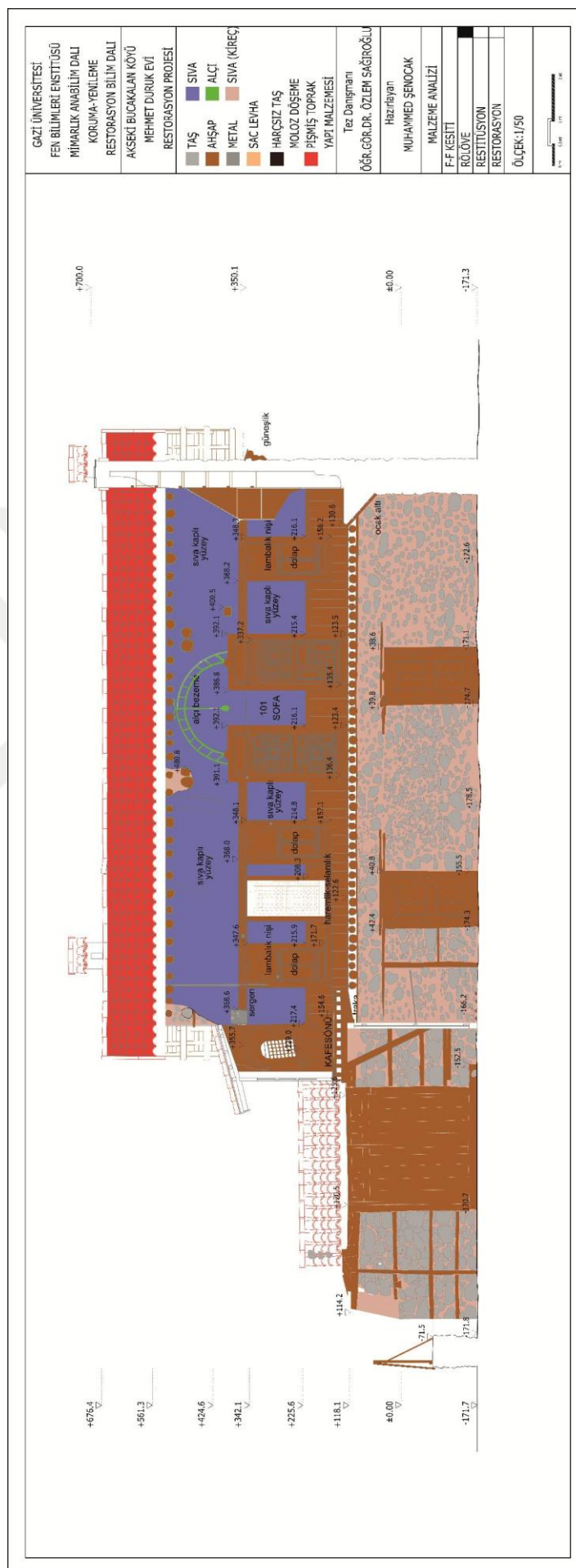

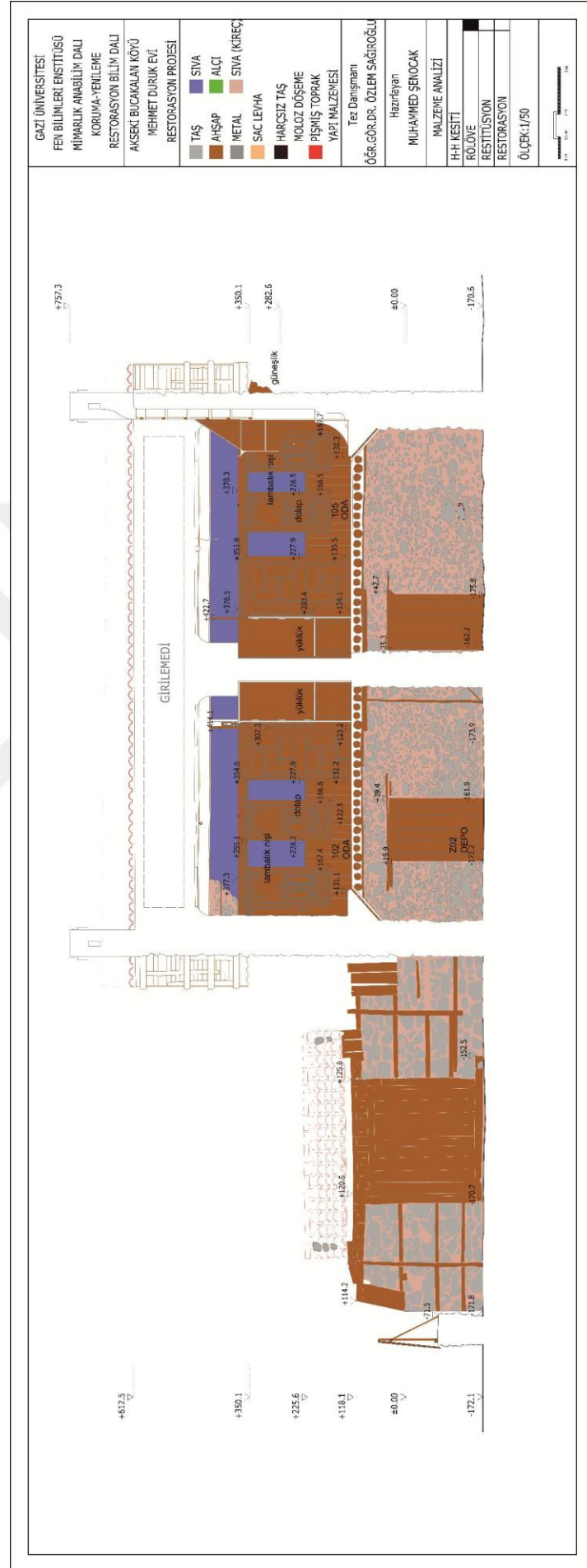

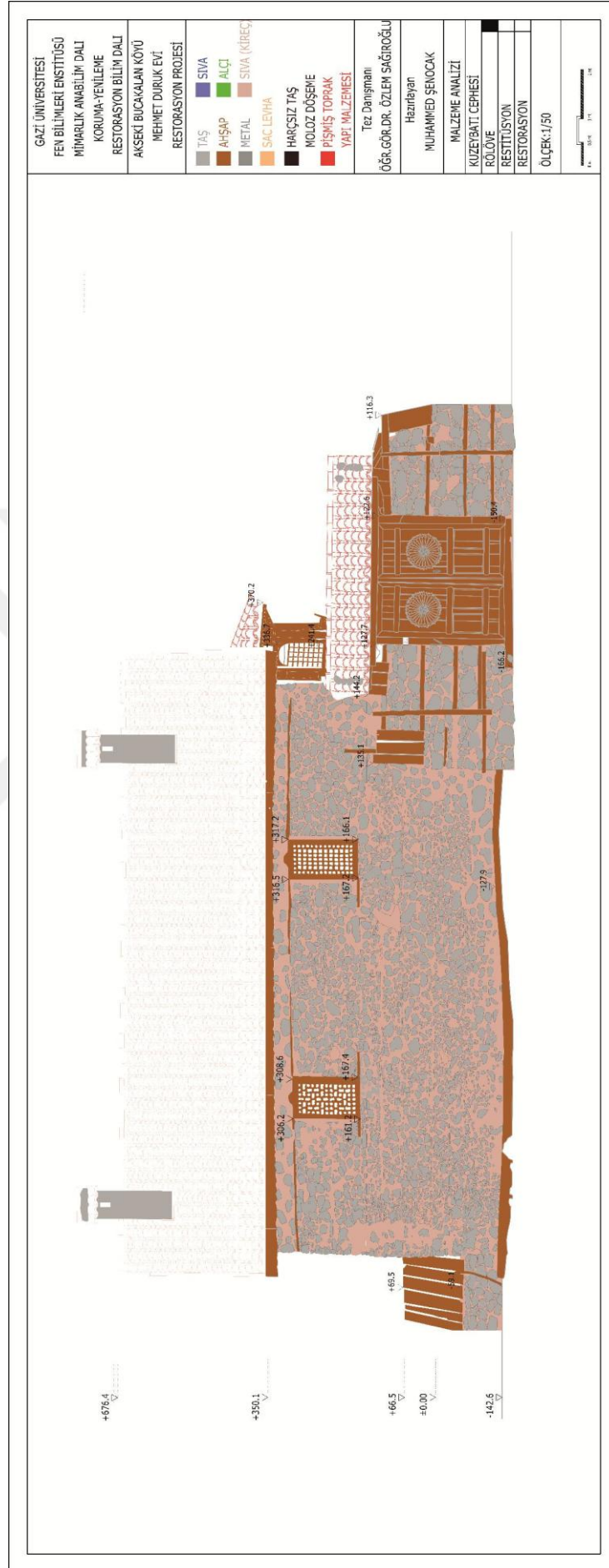

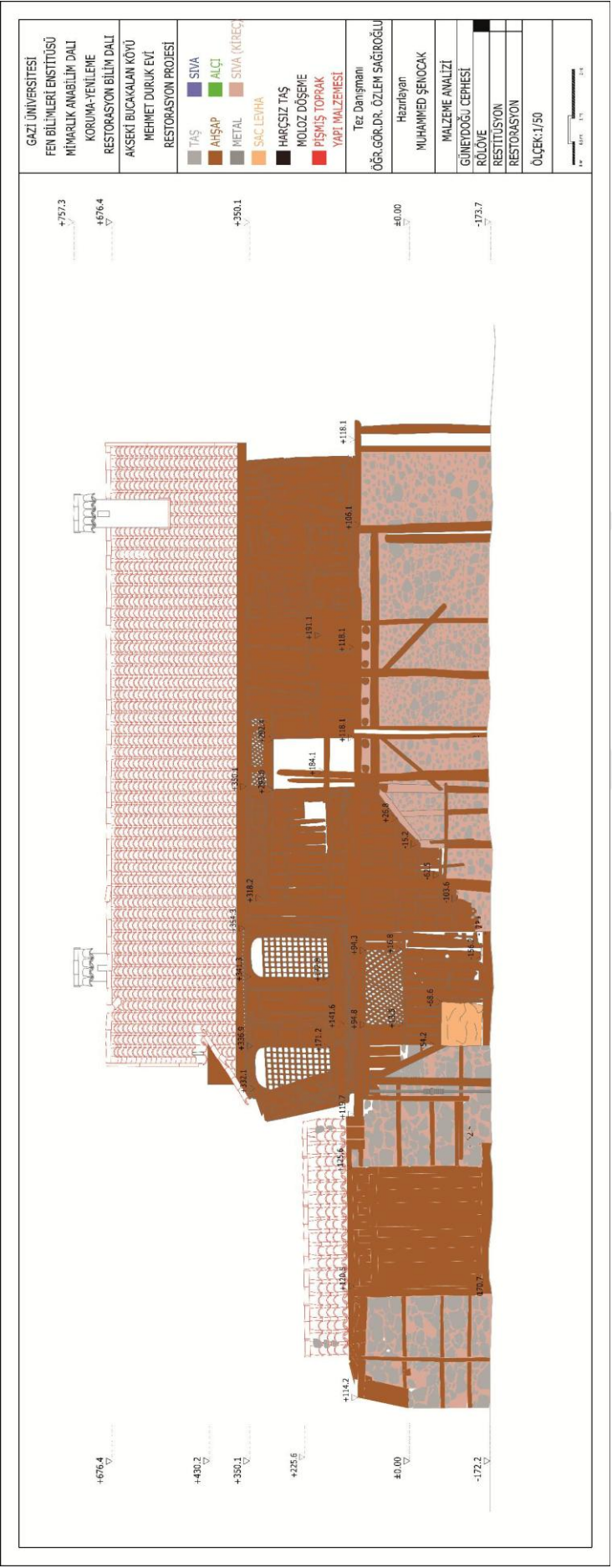

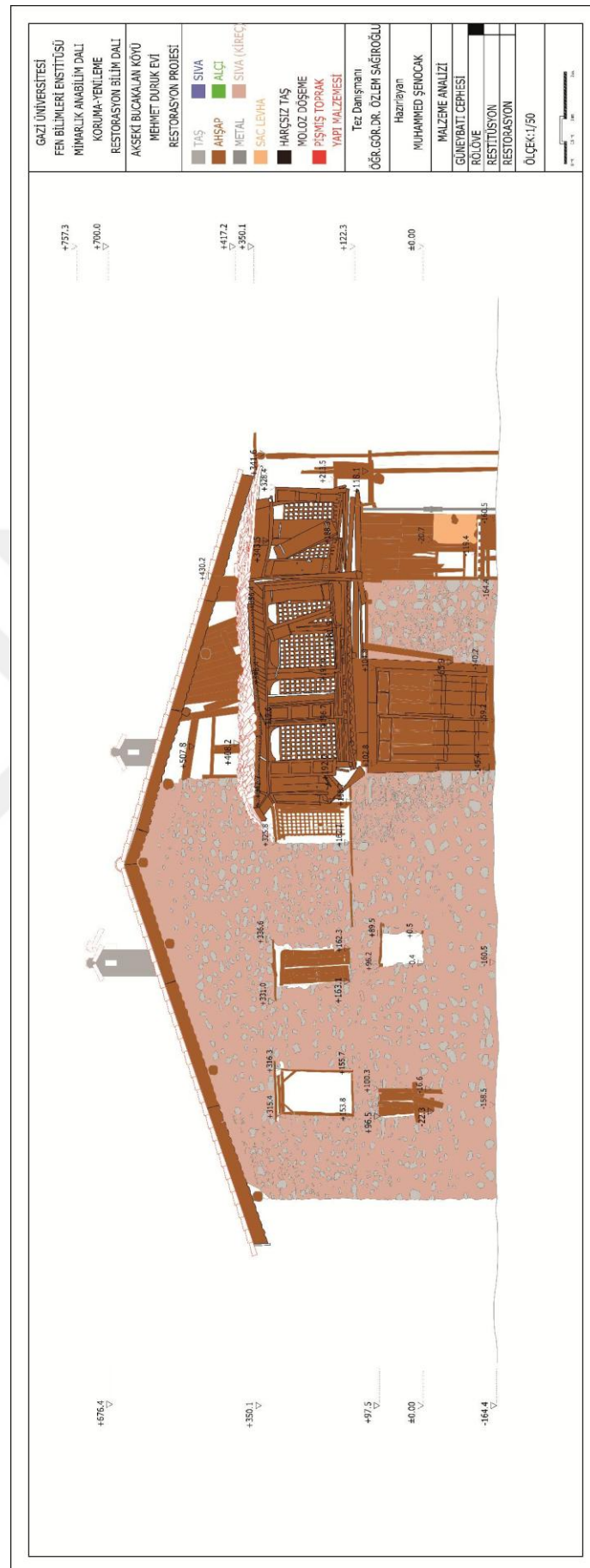

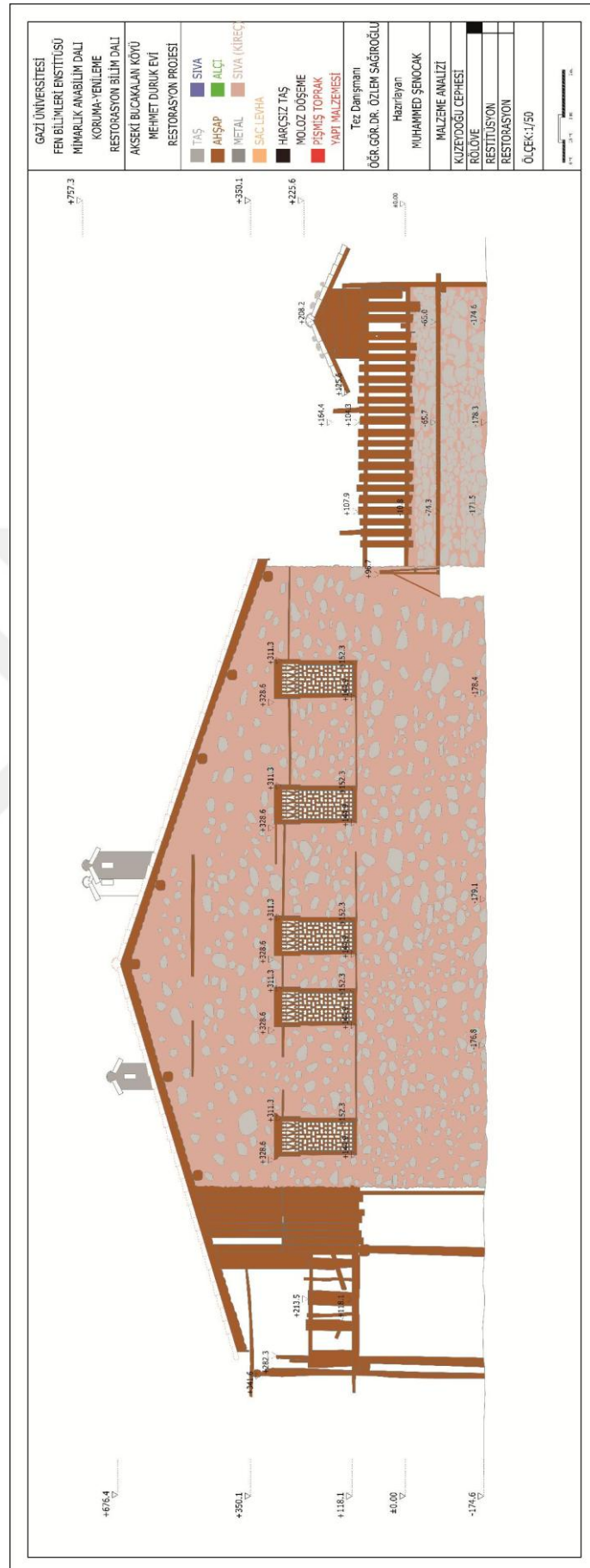

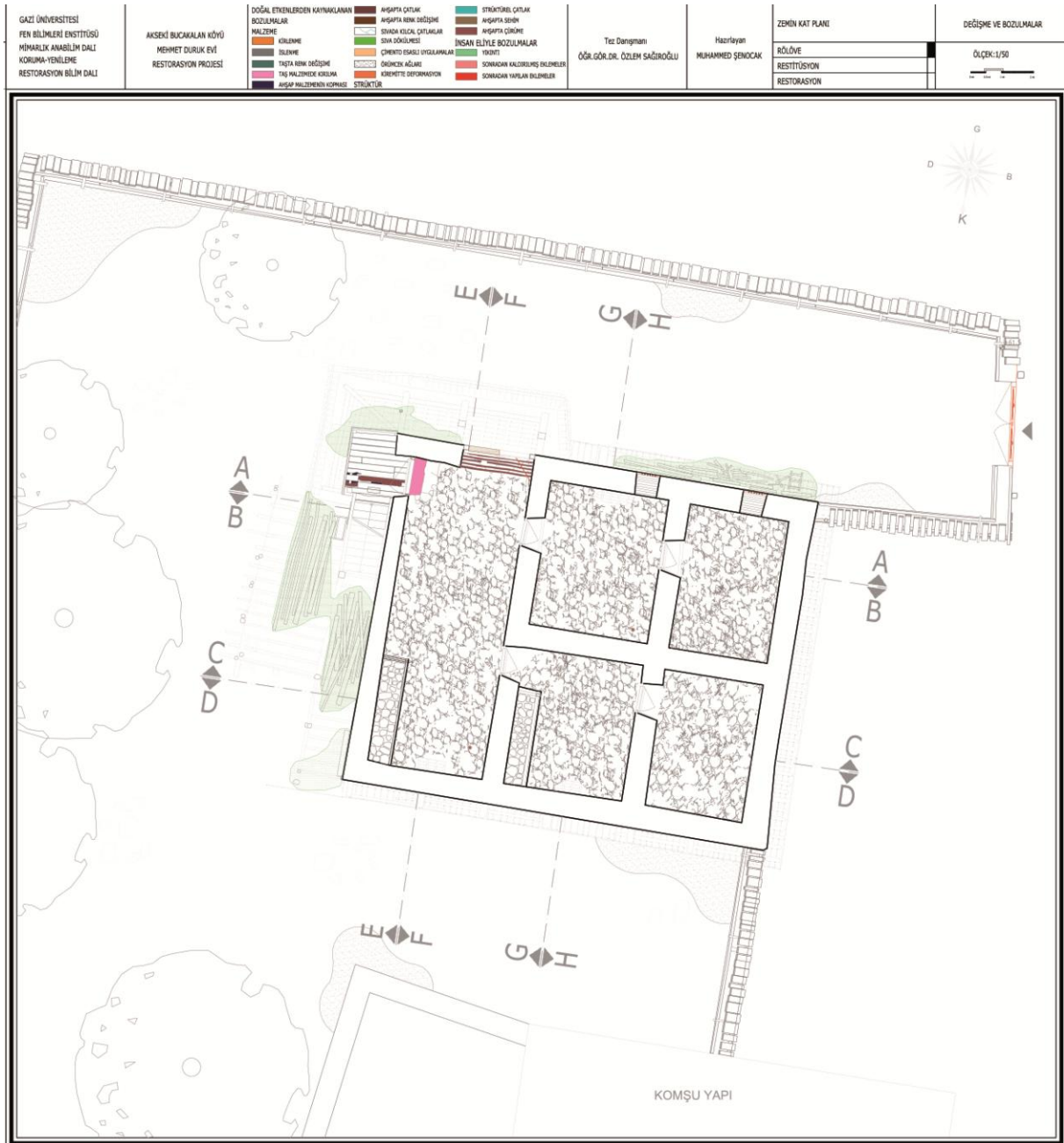

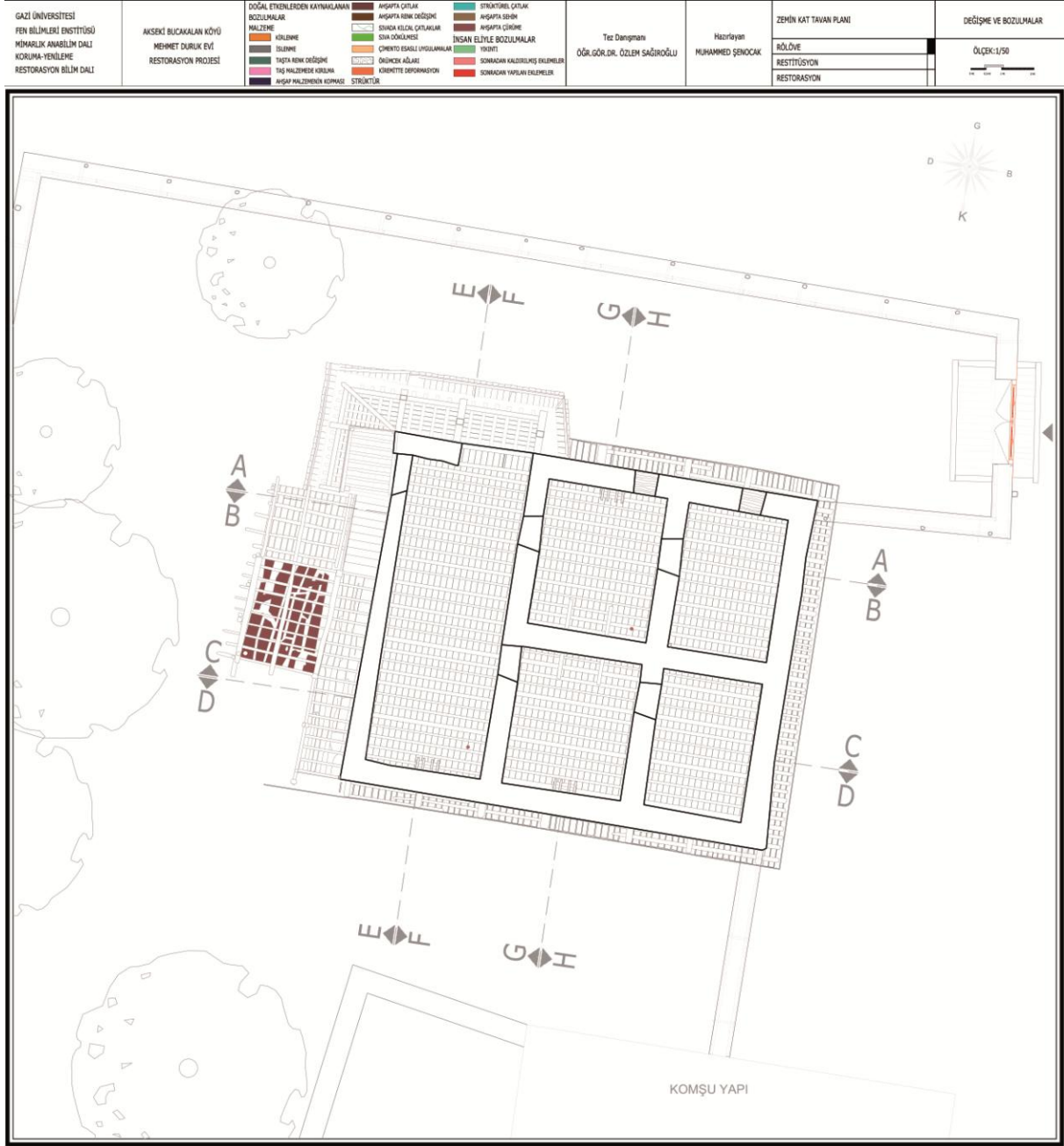

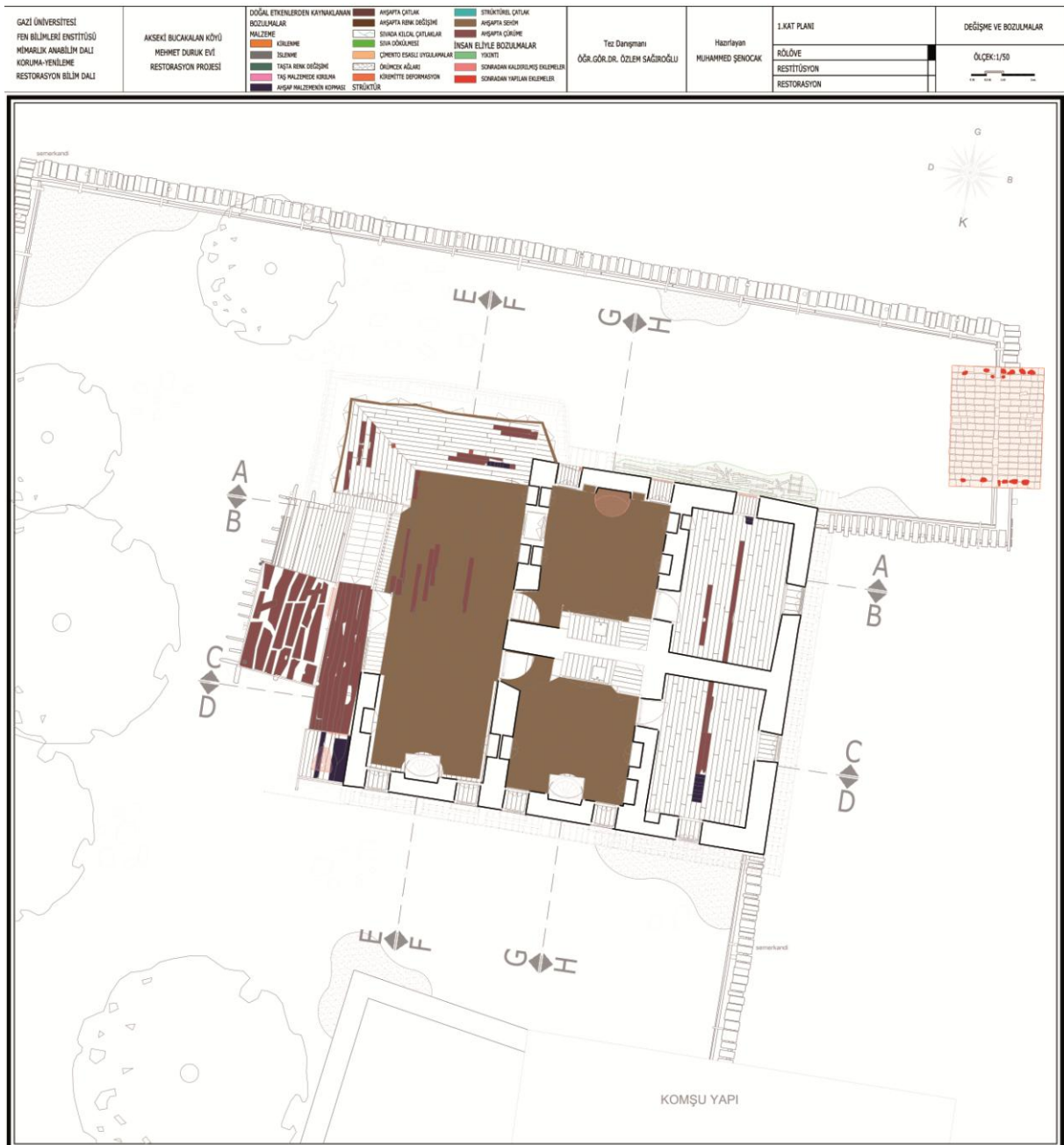

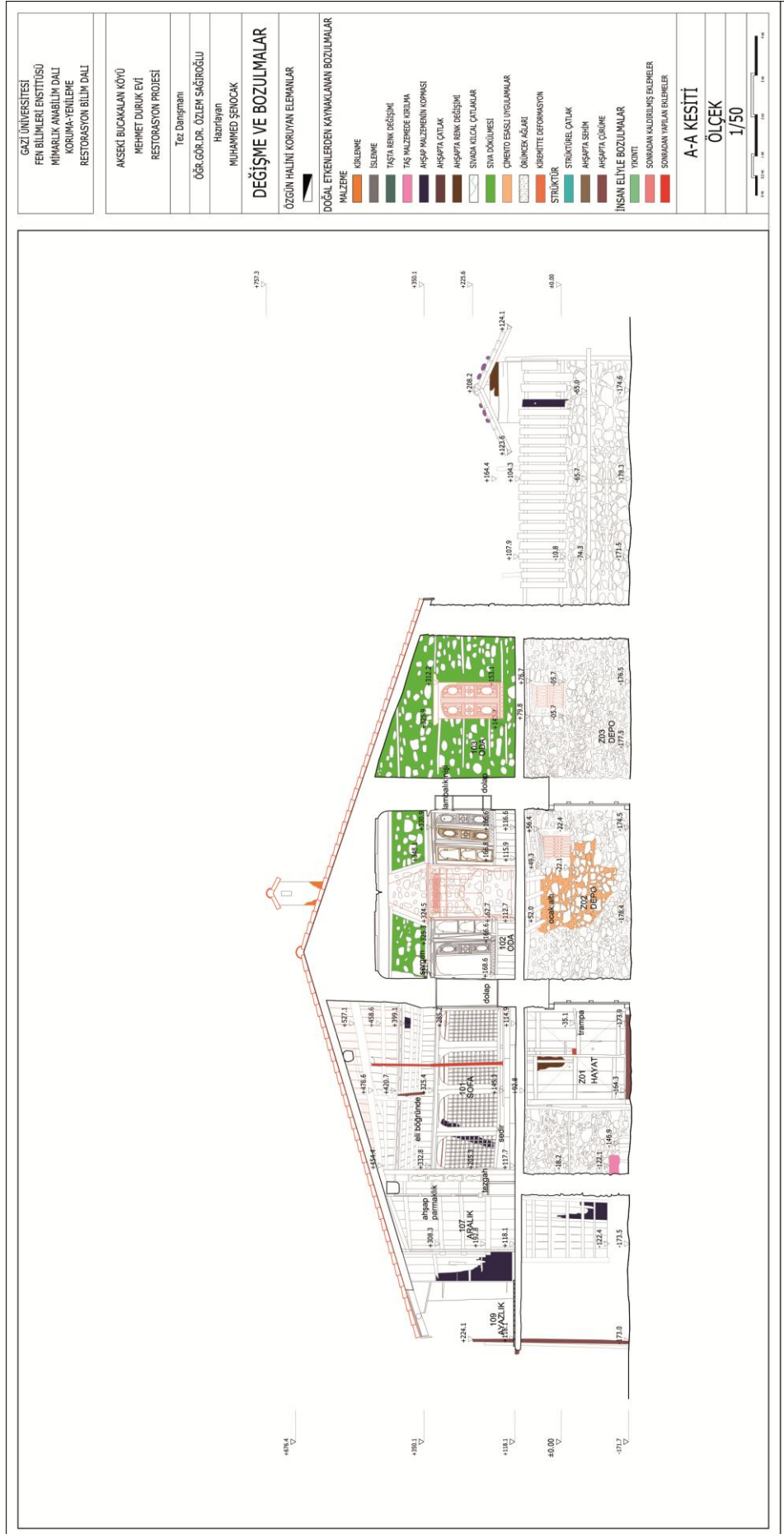

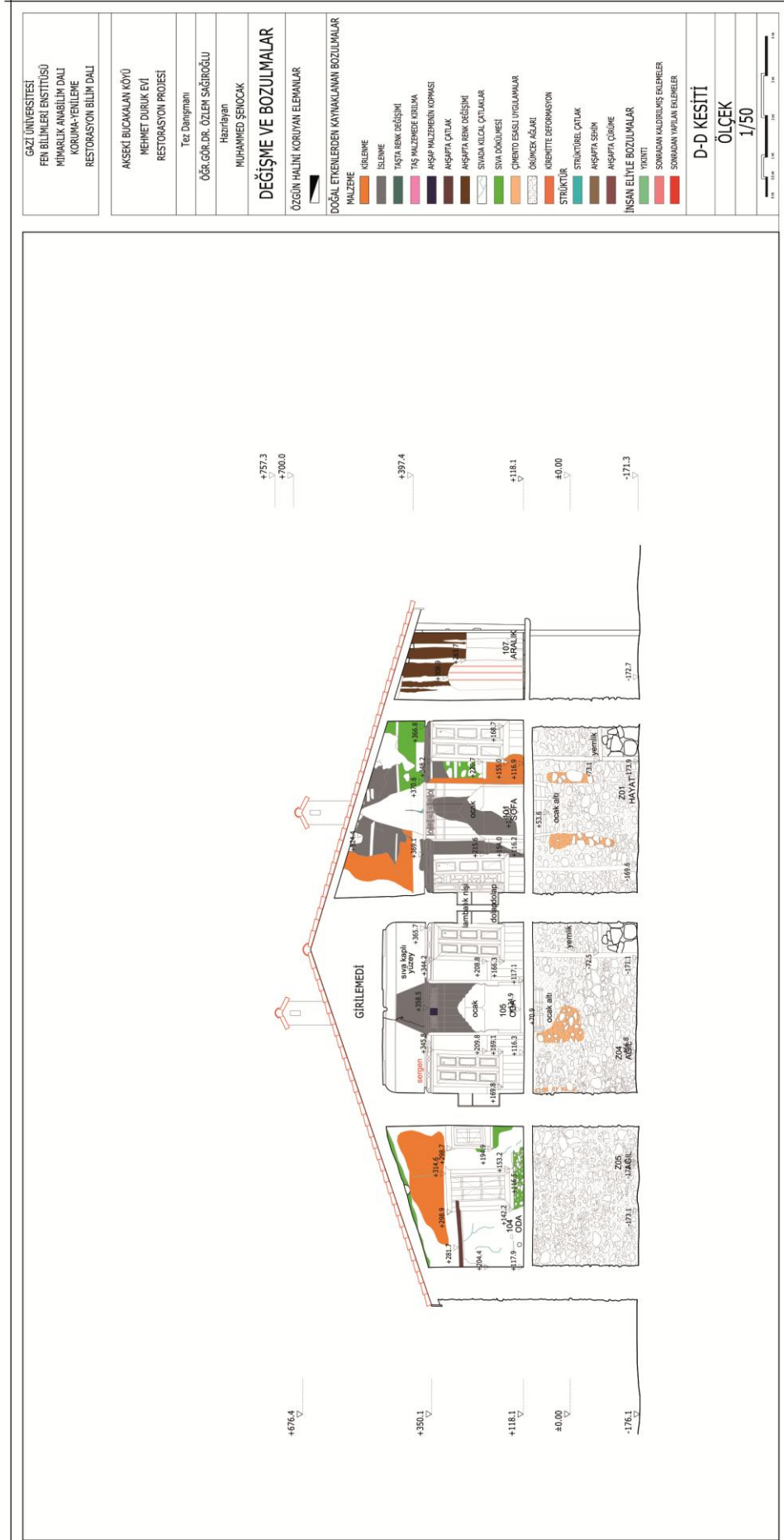

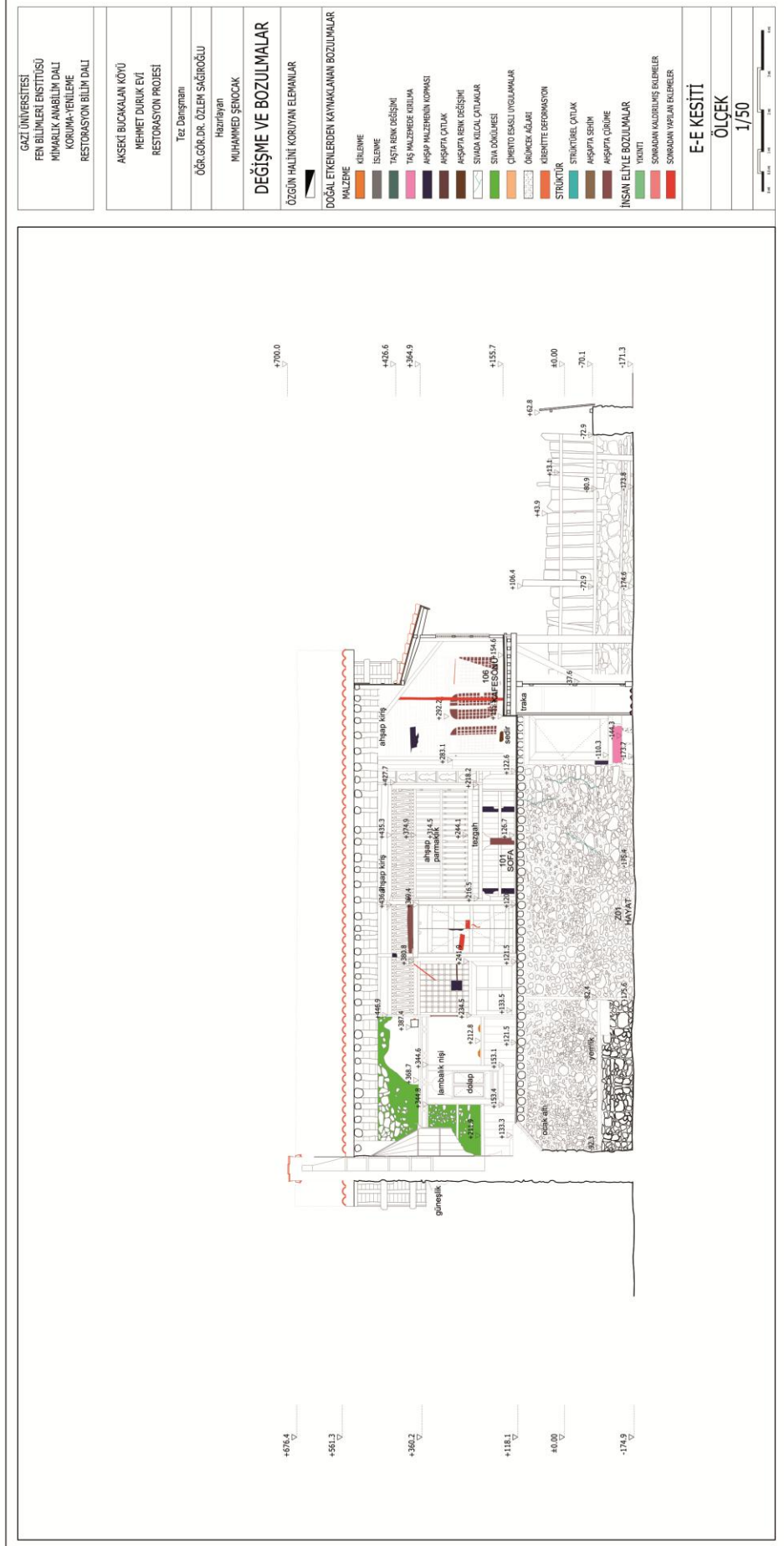

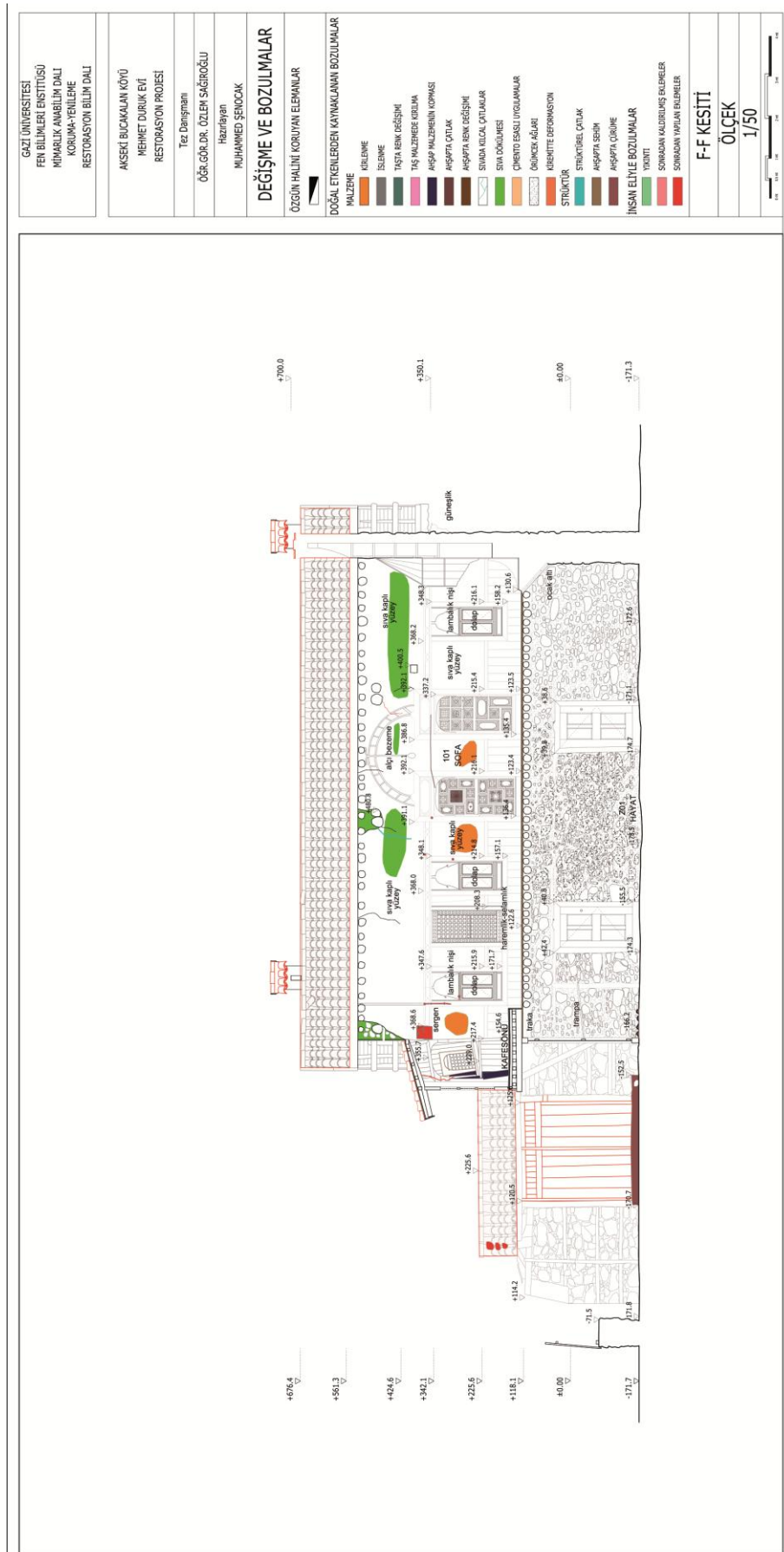

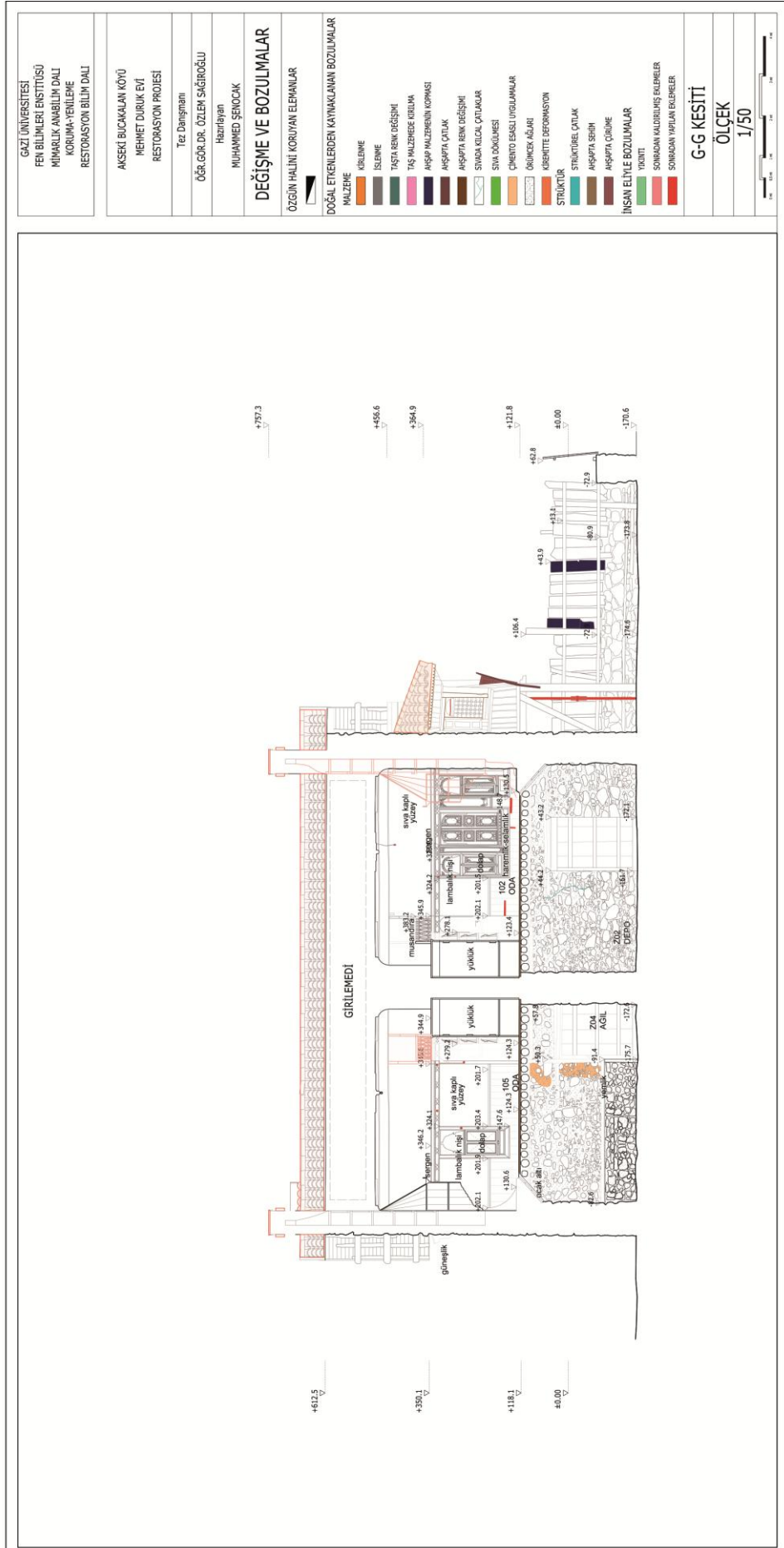

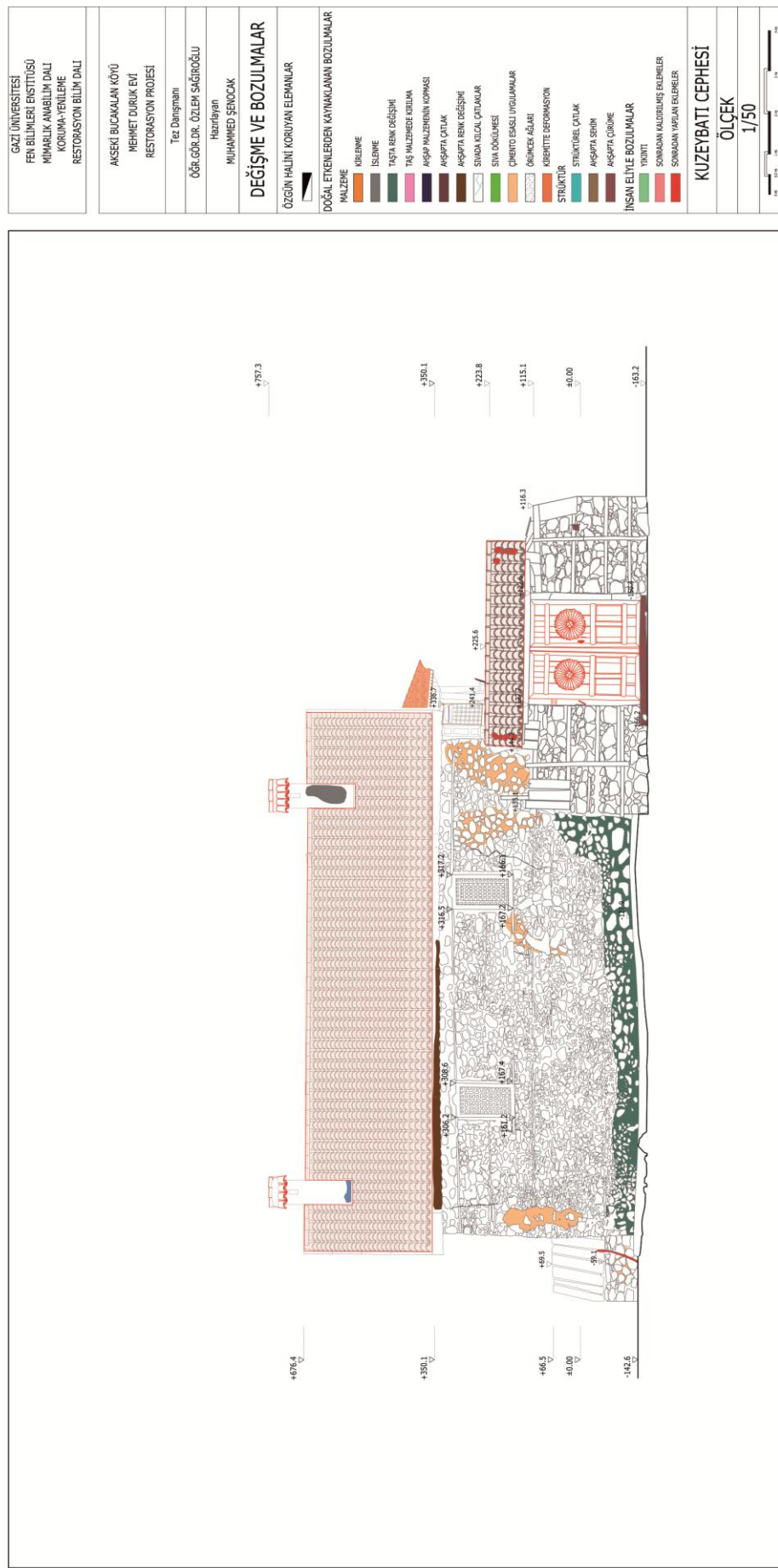

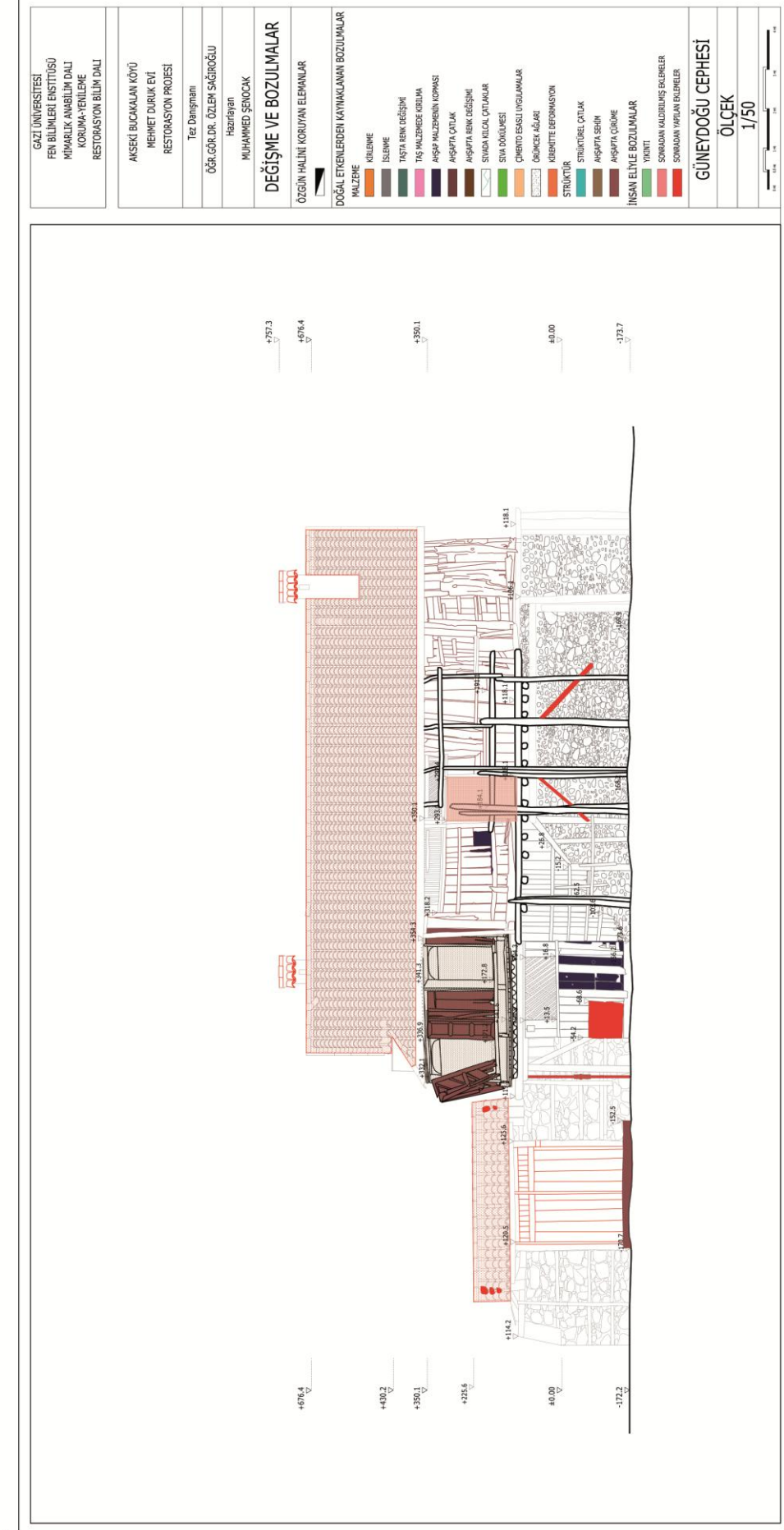

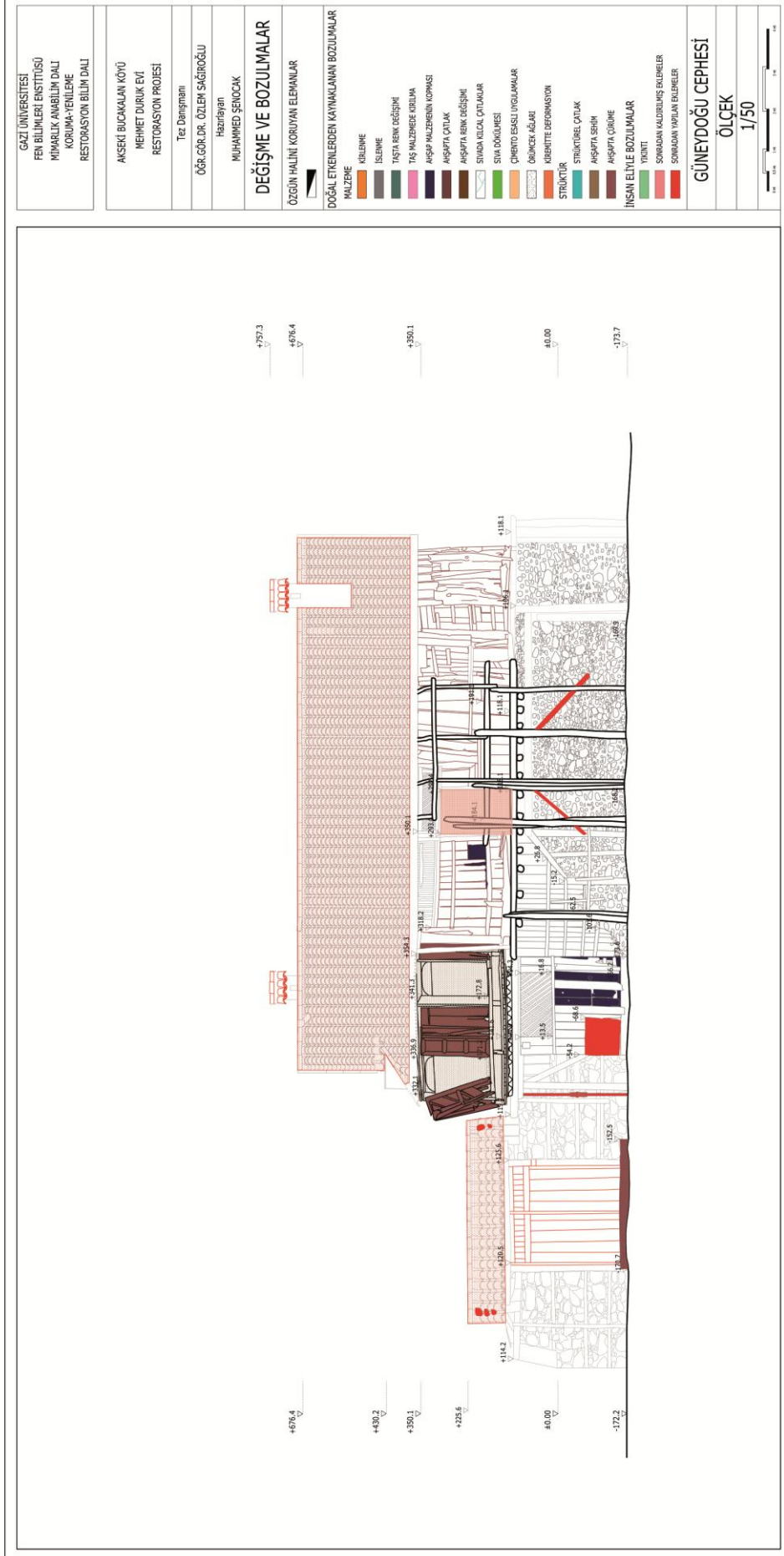

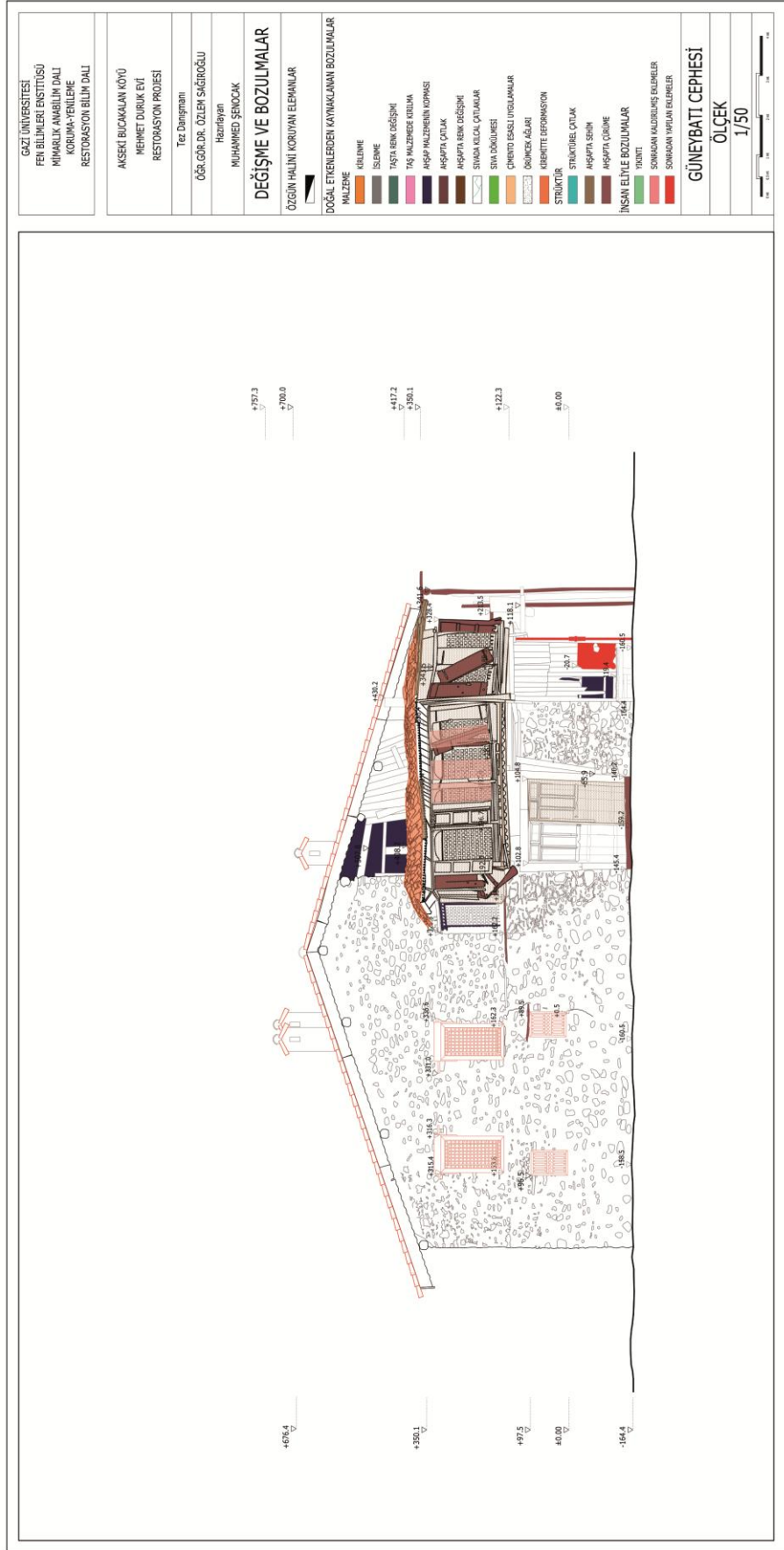

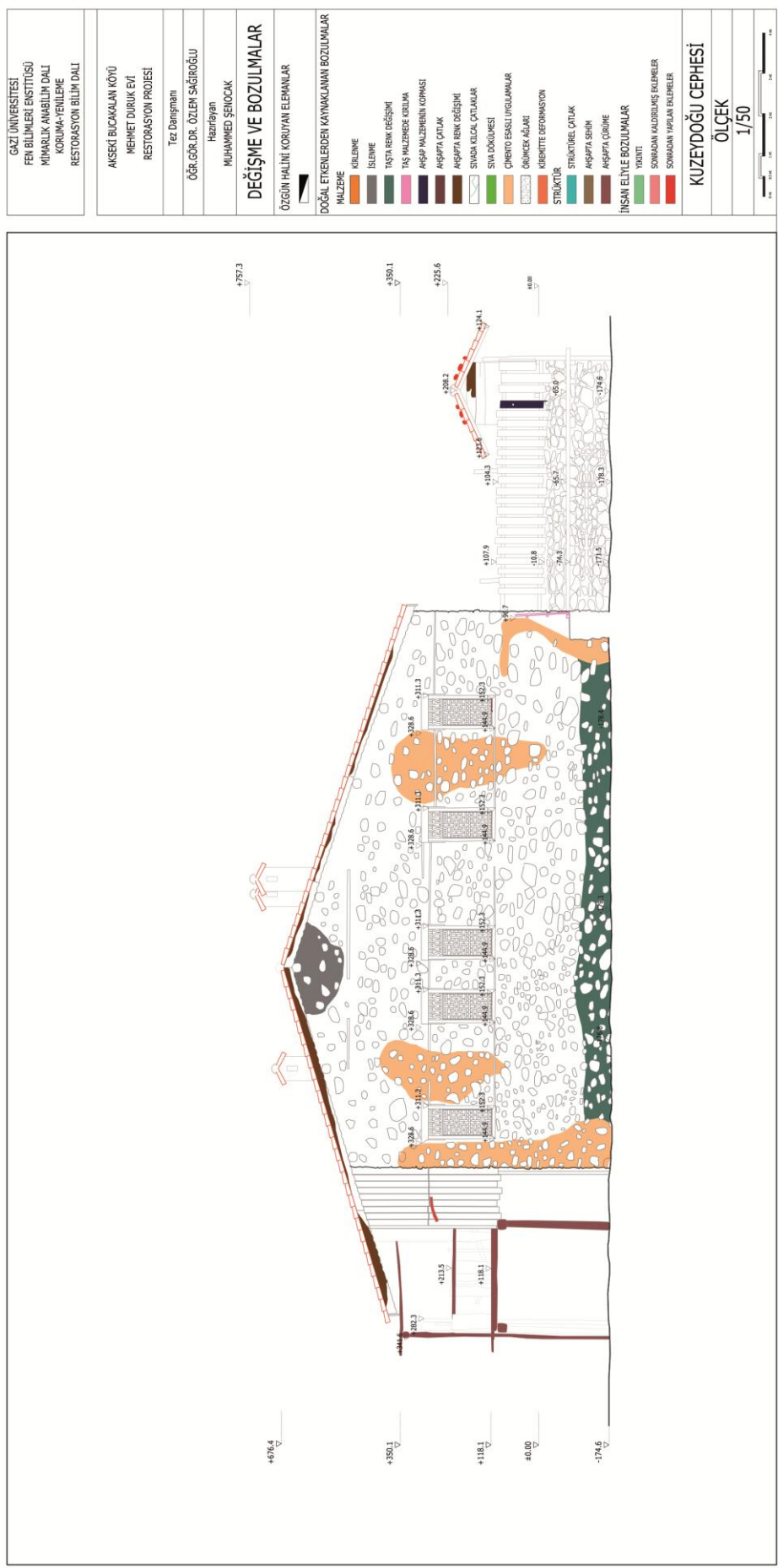

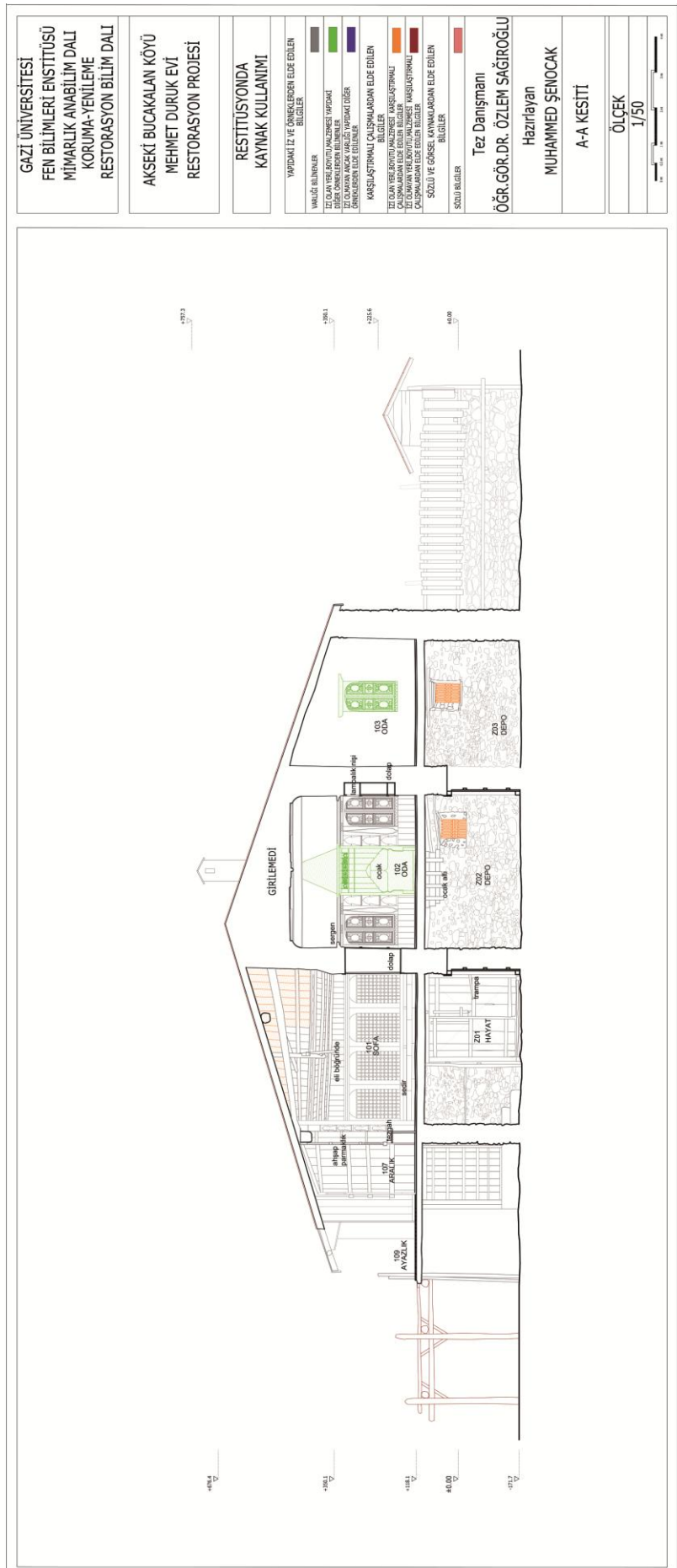

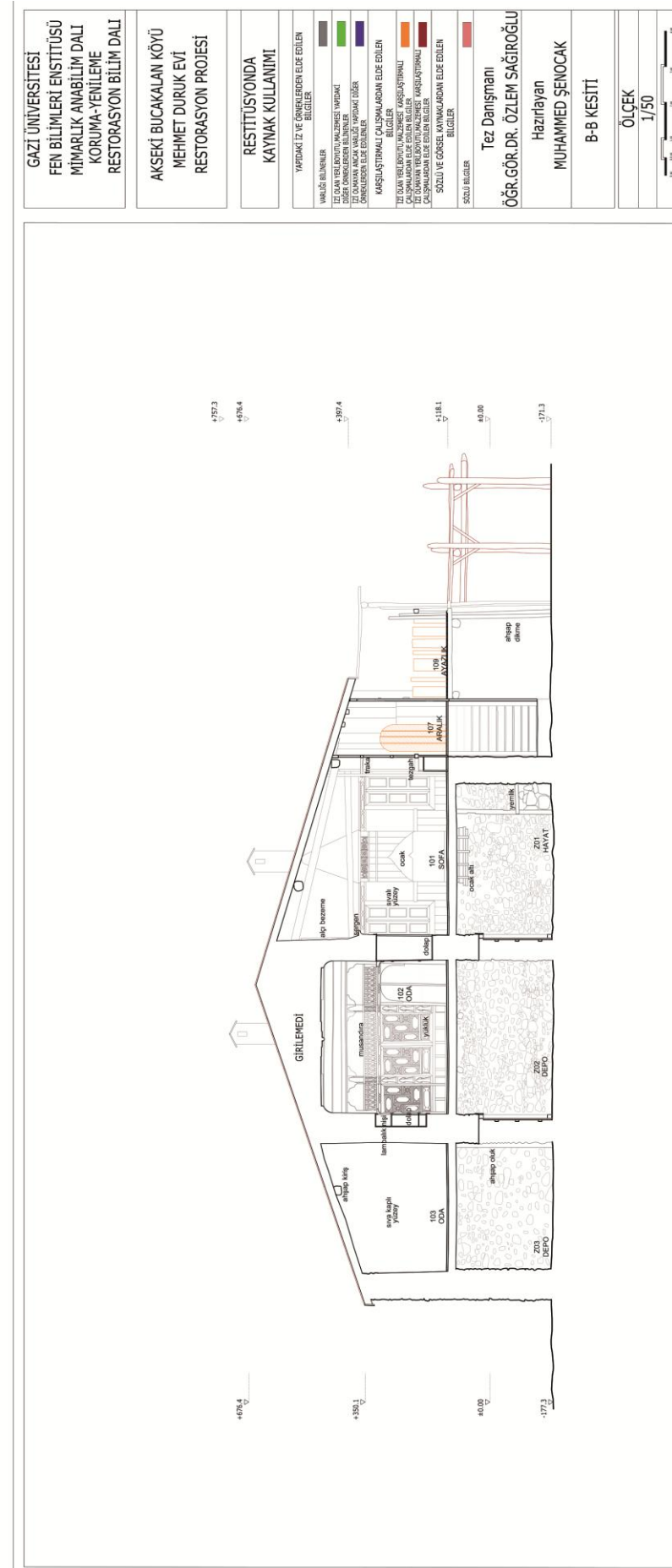

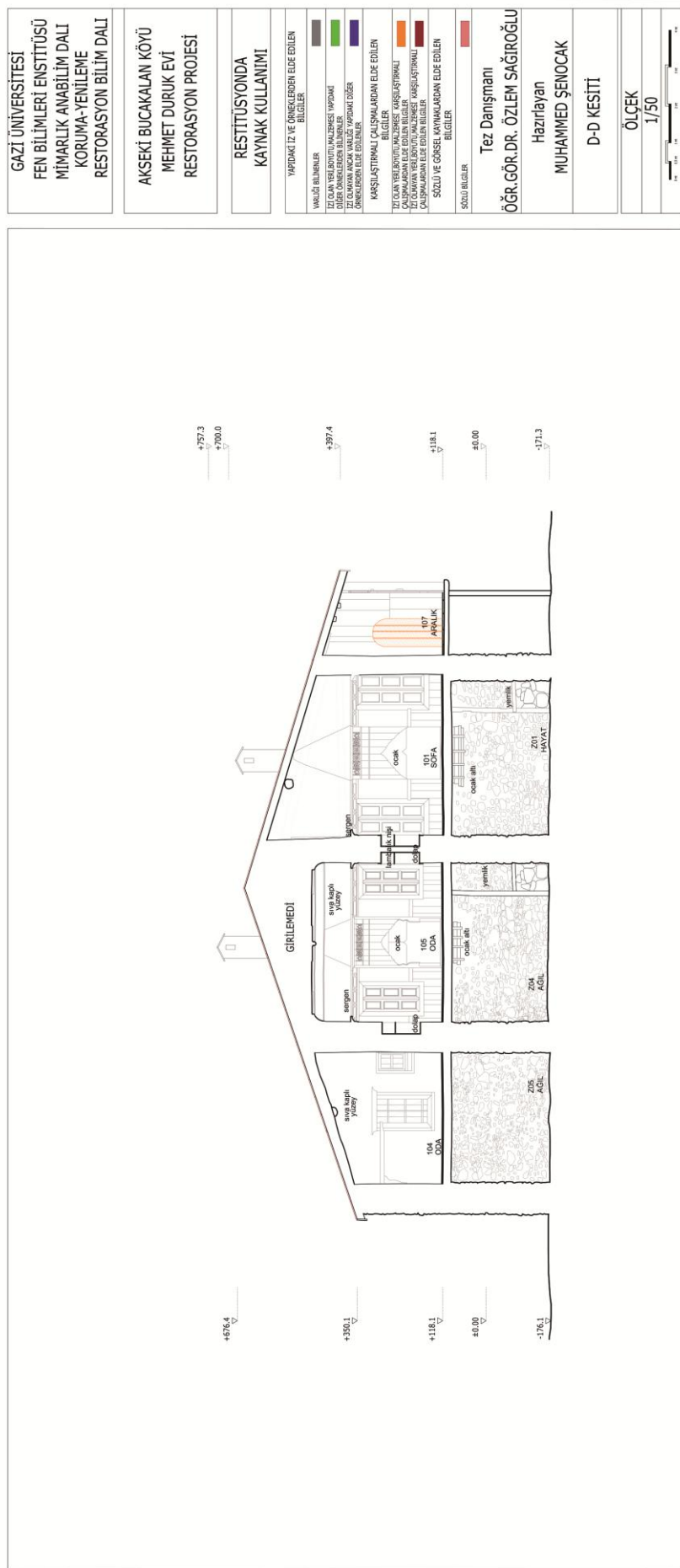

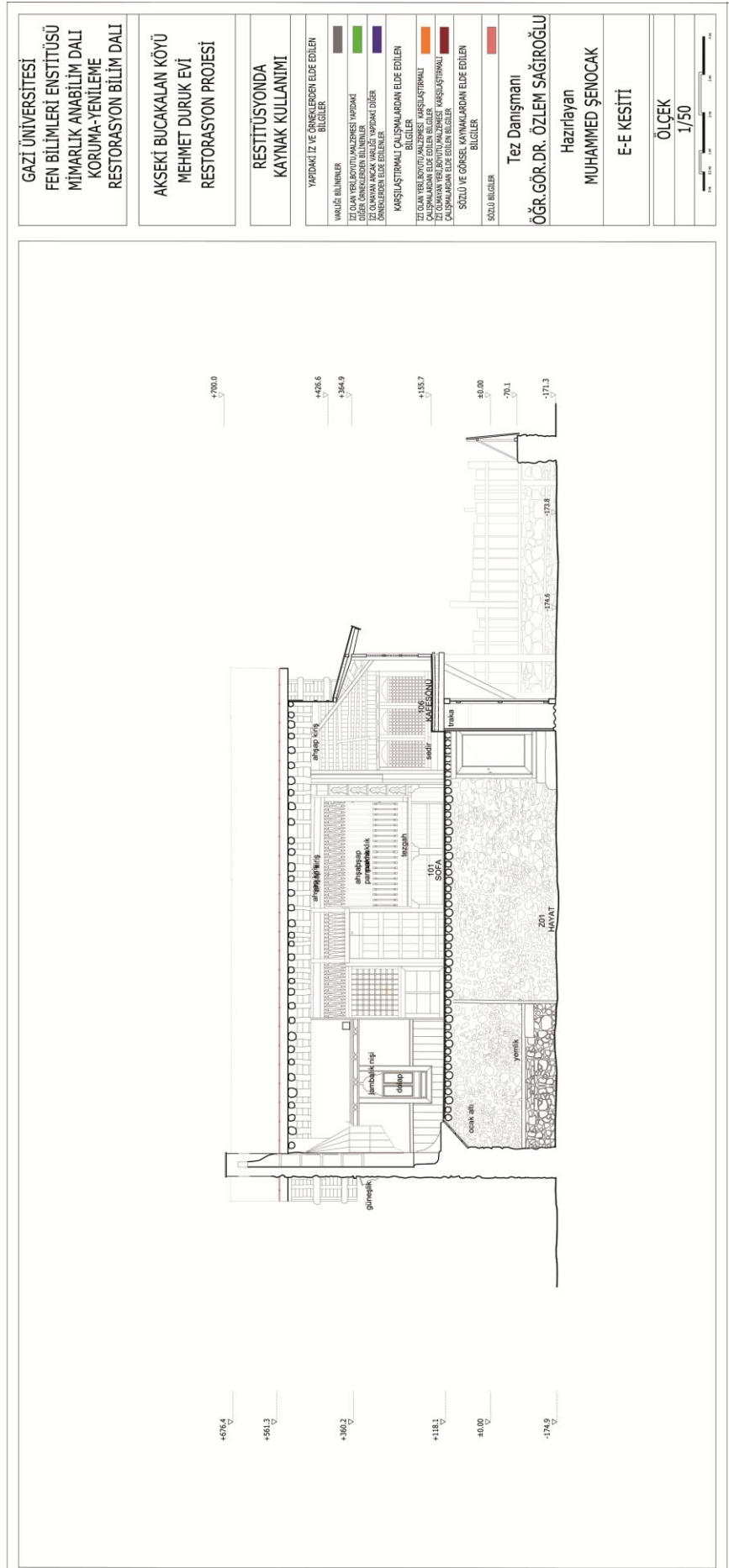

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME
RESTORASYON BİLİM DALI

AKSEKİ BUCAKALAN KÖYÜ
MEHMET DURUK EVİ
RESTORASYON PROJESİ

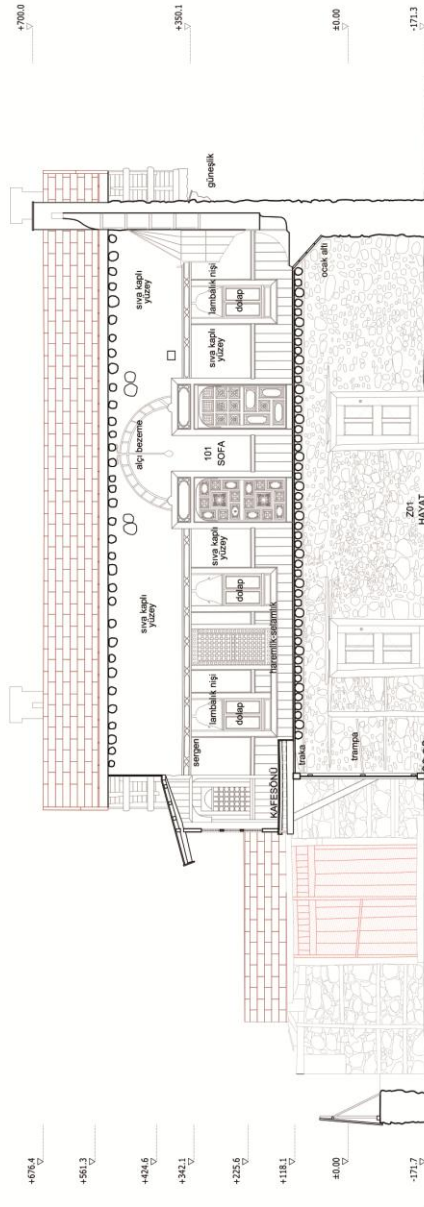
RESTİTÜSYONDA
KAYNAK KULLANIMI

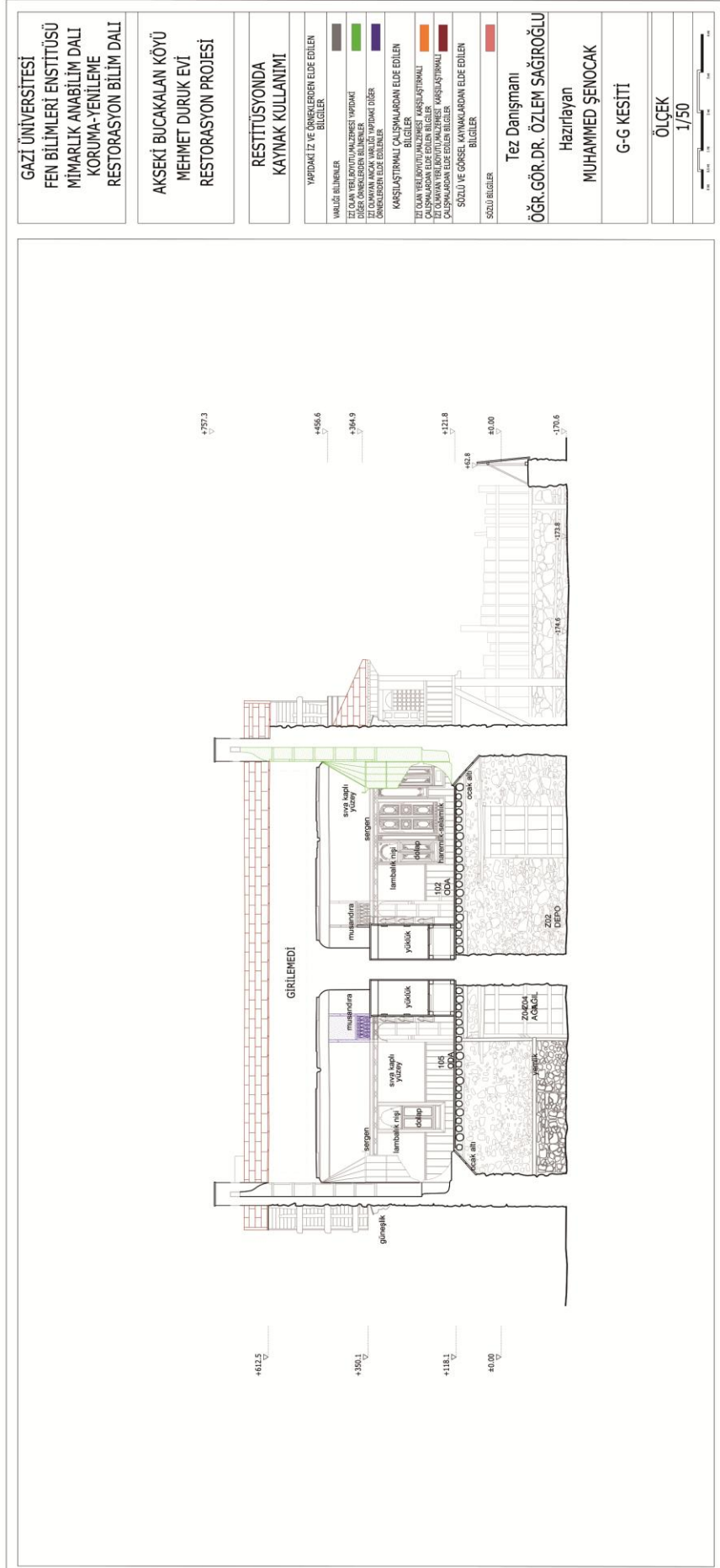
YAPIDAKİ İZ VE ÖZELLİKLERDEN ELDE EDİLEN BİLGİLER
VARLILIĞI BİLİNENLER
İZİ OLUP YERİ BİTİRİLMİŞ HALZİHAĞI YAPIDAKİ DİĞER ÖZELLİKLERDEN BİLİNENLER
İZİ OLUP YERİ ANCAK VARLIĞI YAPIDAKİ DİĞER ÖZELLİKLERDEN ELDE EDİLENLER
KARŞILAŞTIRILMIŞ ÇALIŞMALARDA ELDE EDİLEN BİLGİLER
İZİ OLUP YERİ BİTİRİLMİŞ HALZİHAĞI KARŞILAŞTIRILMIŞ ÇALIŞMALARDA ELDE EDİLEN BİLGİLER
İZİ OLUP YERİ BİTİRİLMİŞ HALZİHAĞI KARŞILAŞTIRILMIŞ ÇALIŞMALARDA ELDE EDİLEN BİLGİLER
SÖZLÜ VE GÖRSEL KAYNAKLARDA ELDE EDİLEN BİLGİLER
SÖZLÜ BİLGİLER

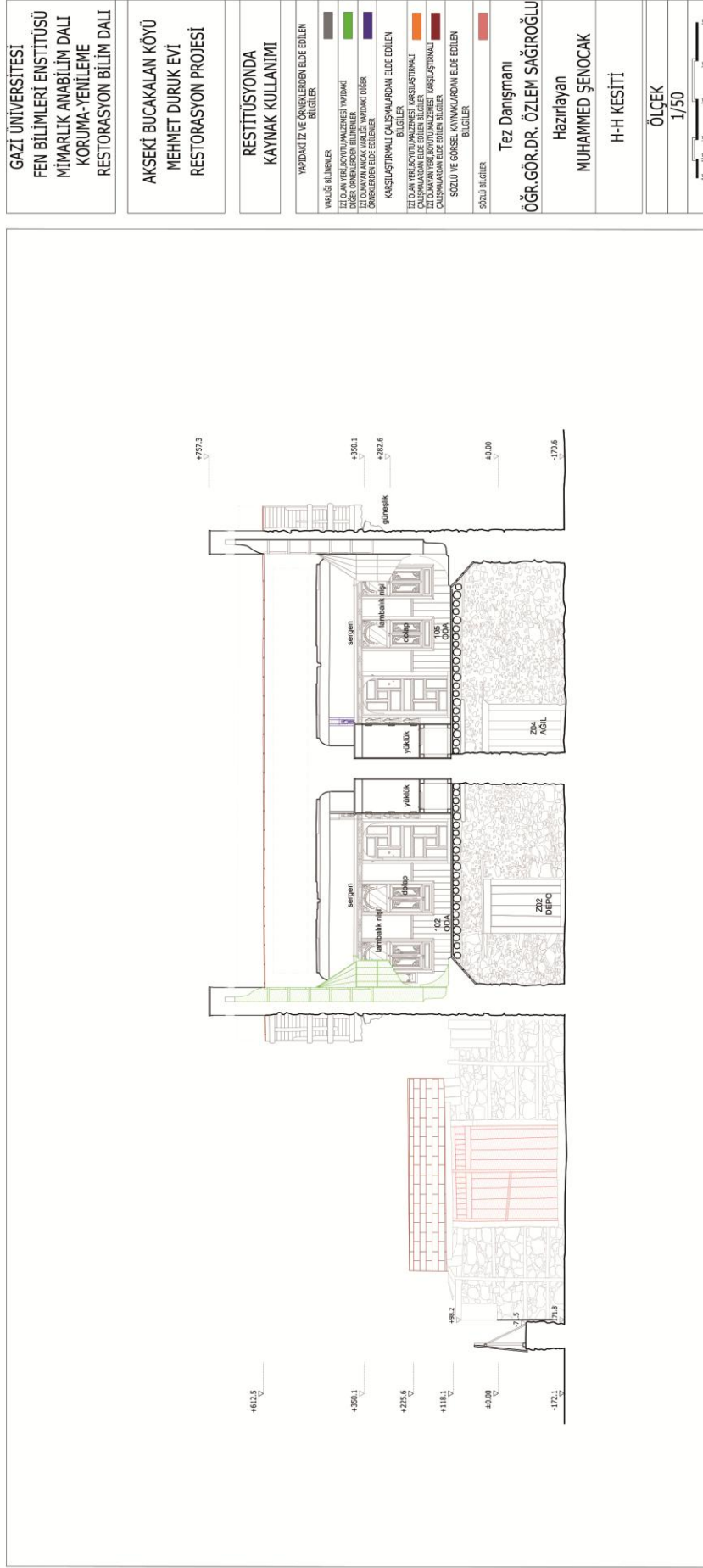
Tez Danışmanı
ÖĞR. GÖR. DR. ÖZLEM SAĞIROĞLU

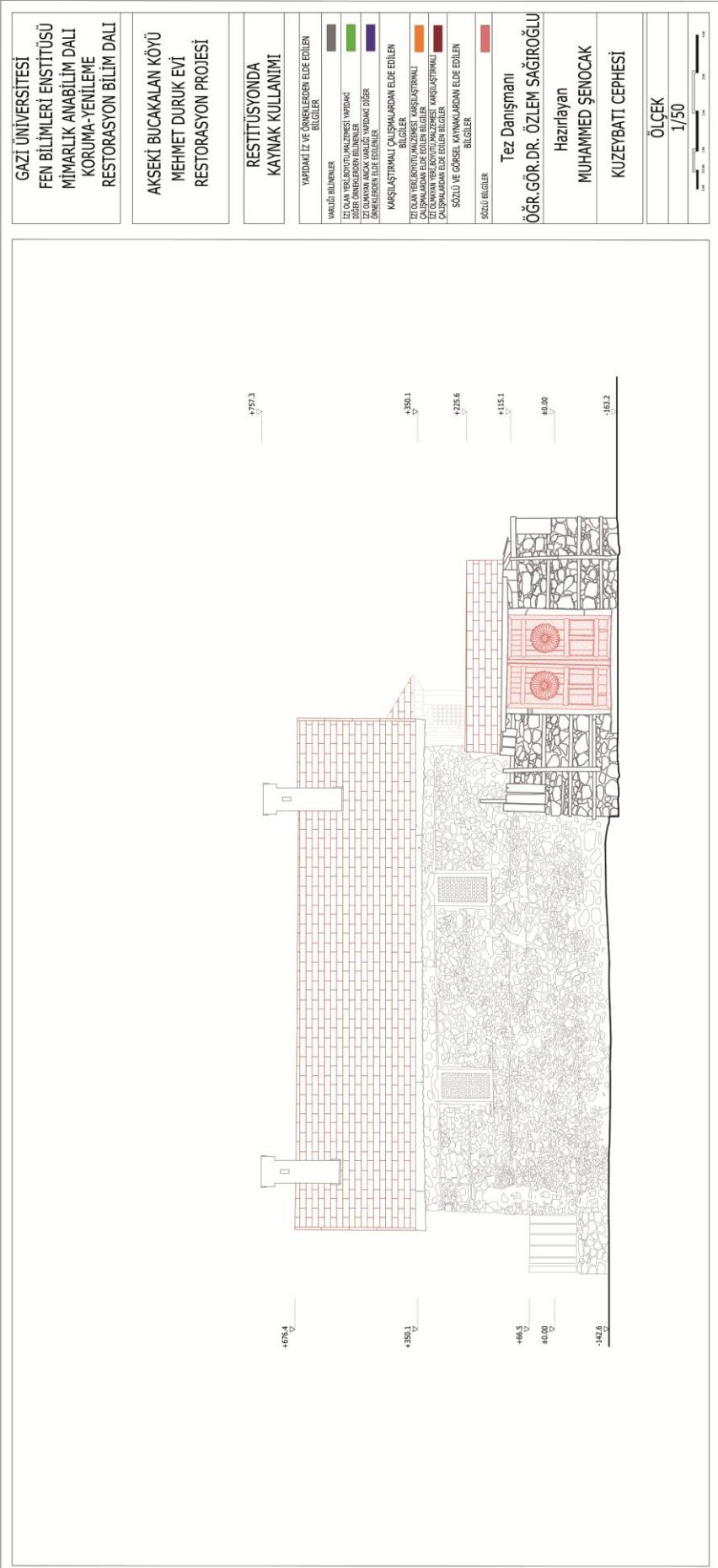
Hazırlayan
MUHAMMED ŞENOCAK
F-F KESİTİ

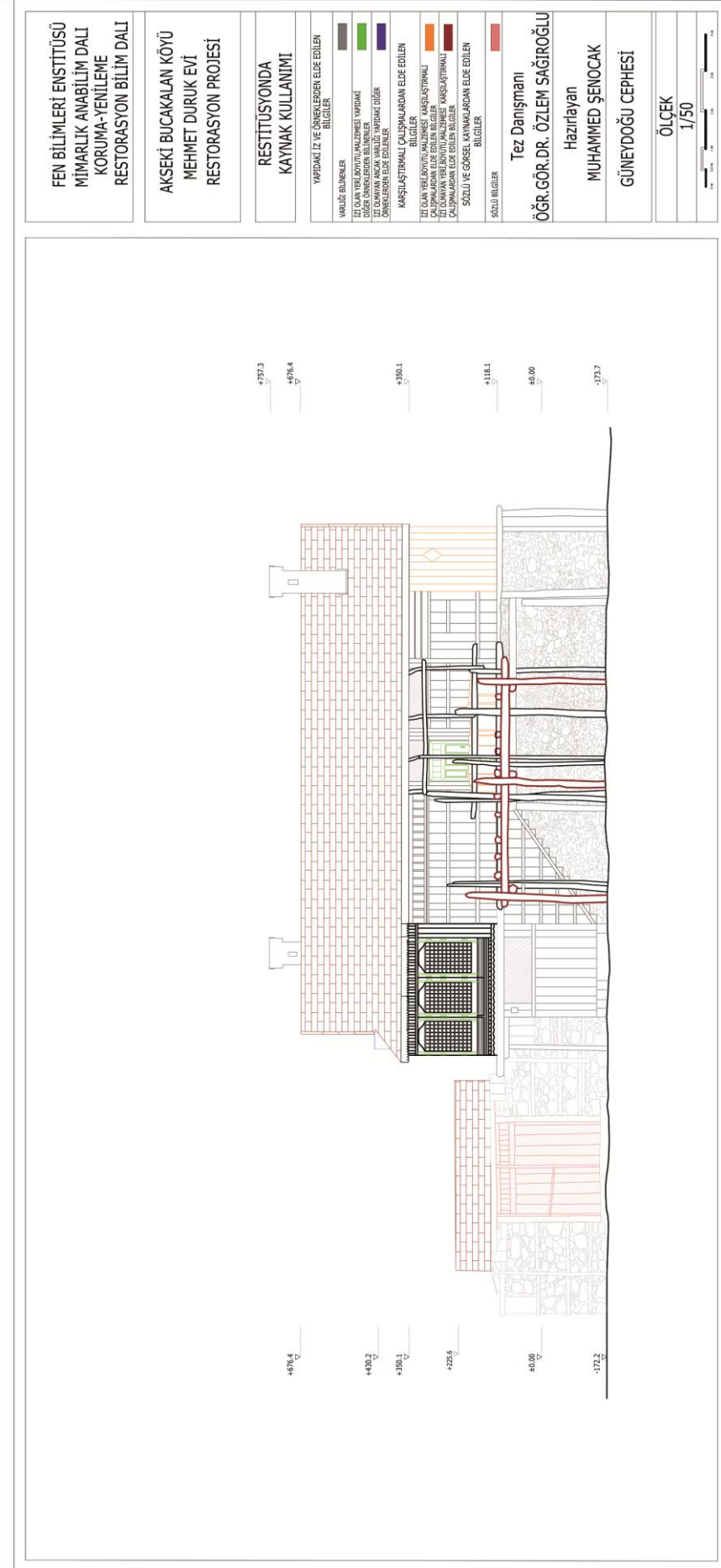
ÖLÇEK
1/50

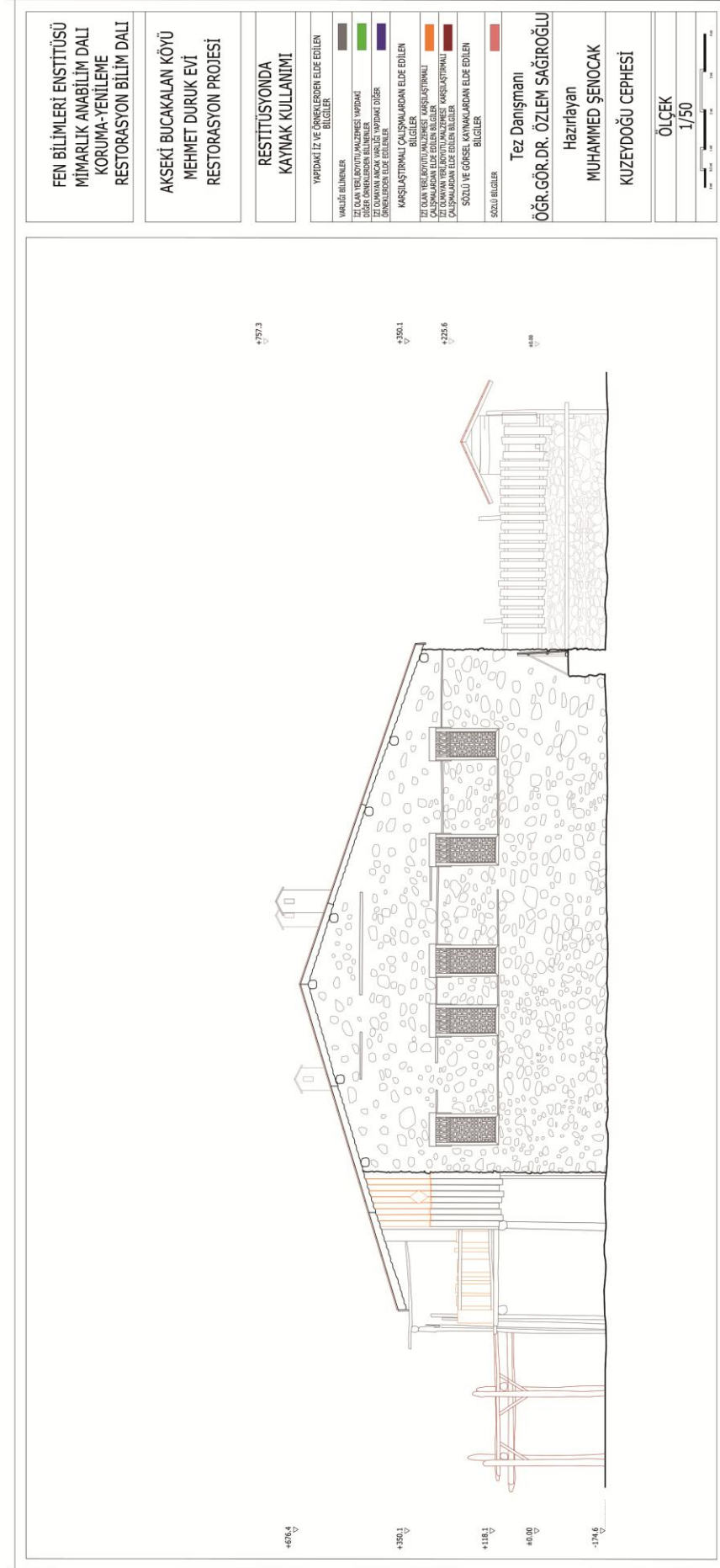

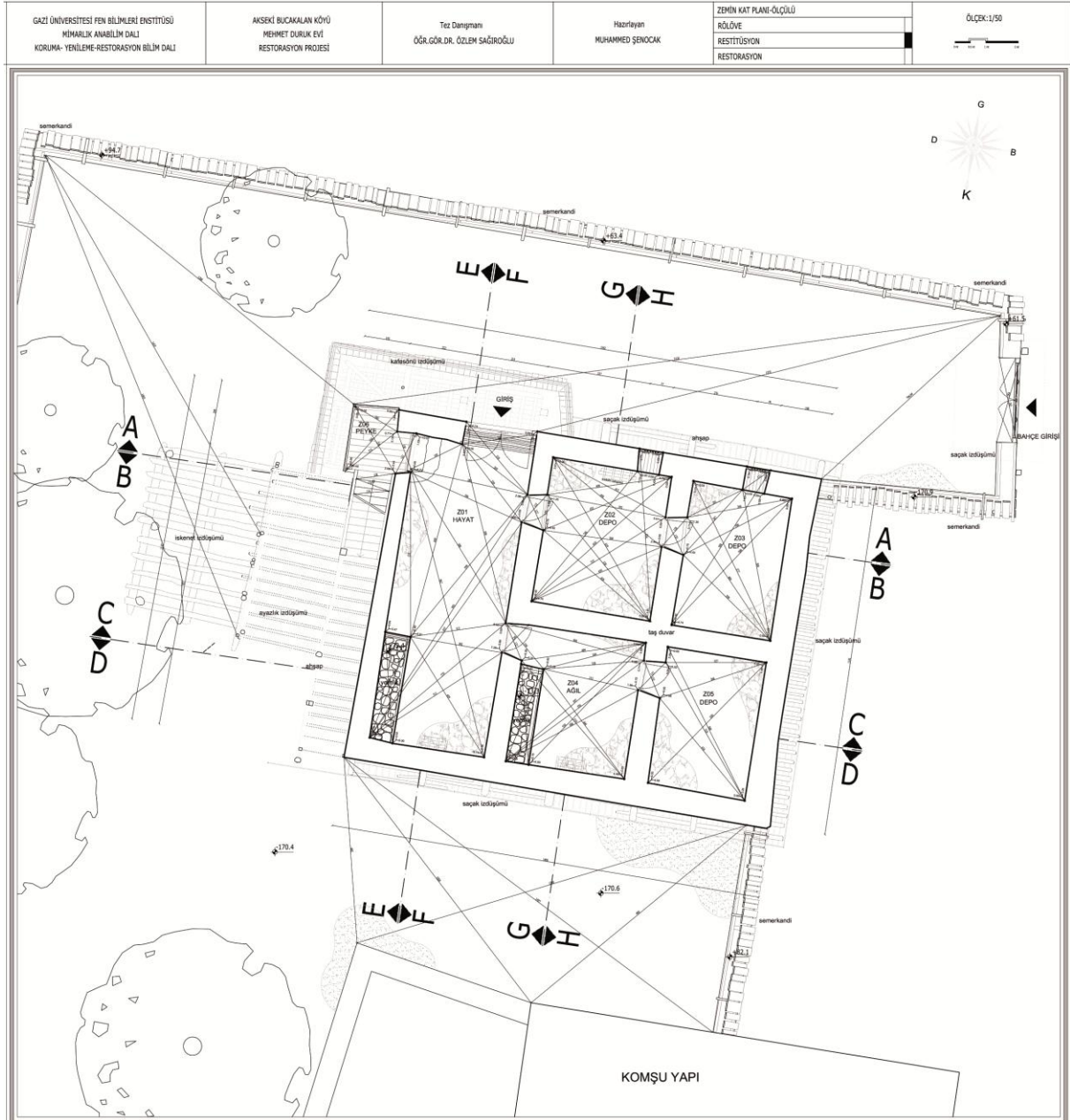

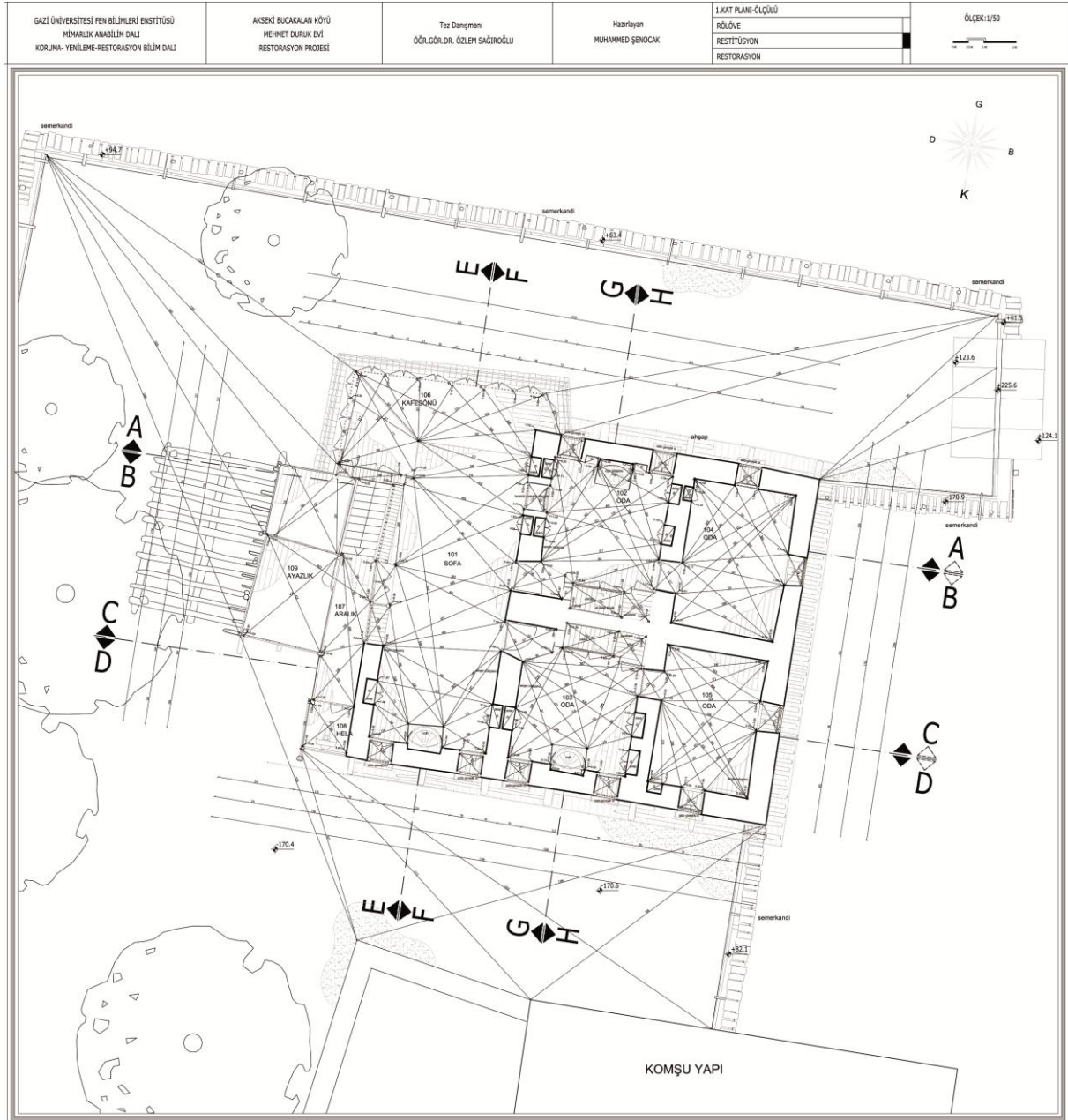

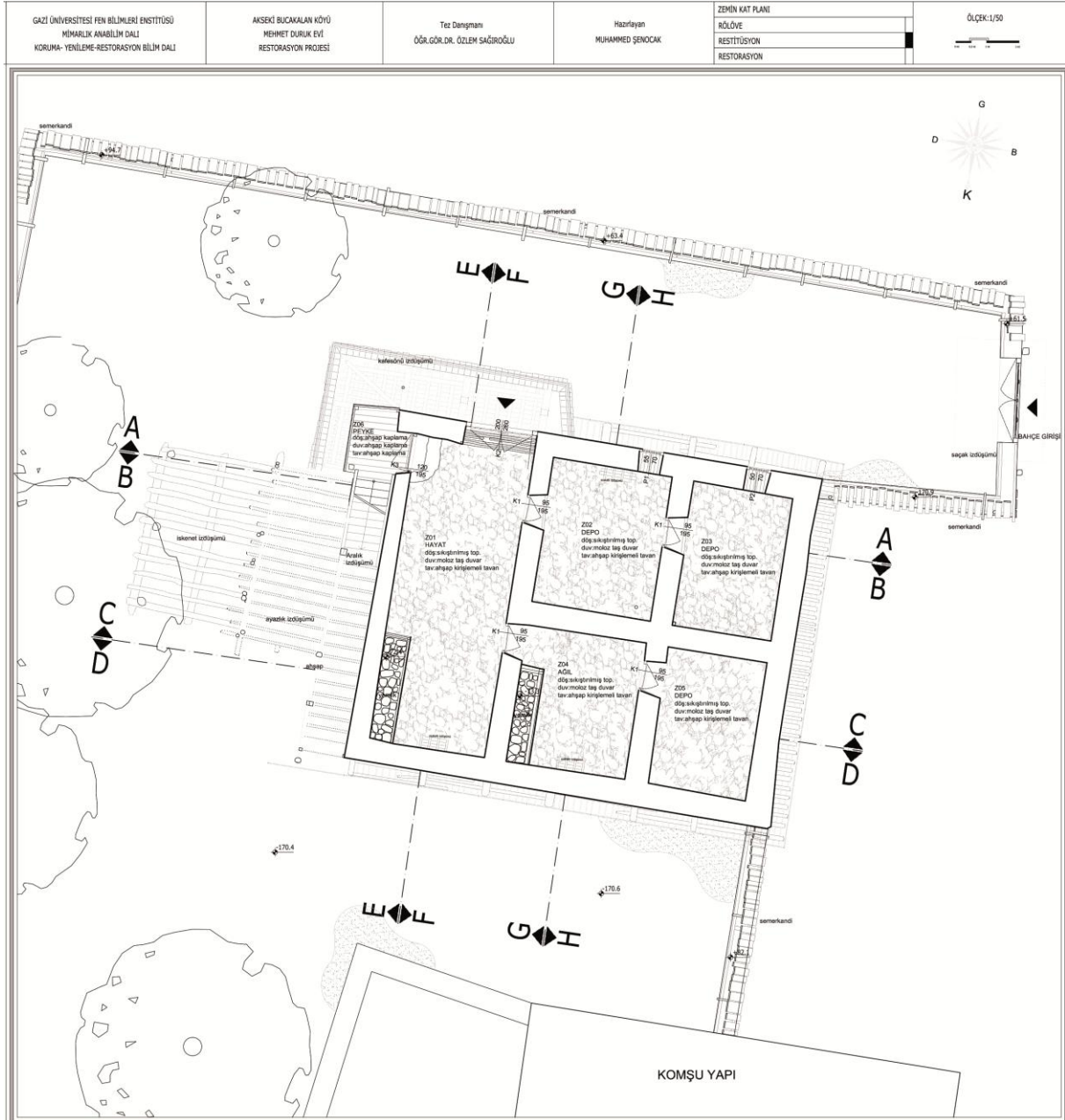

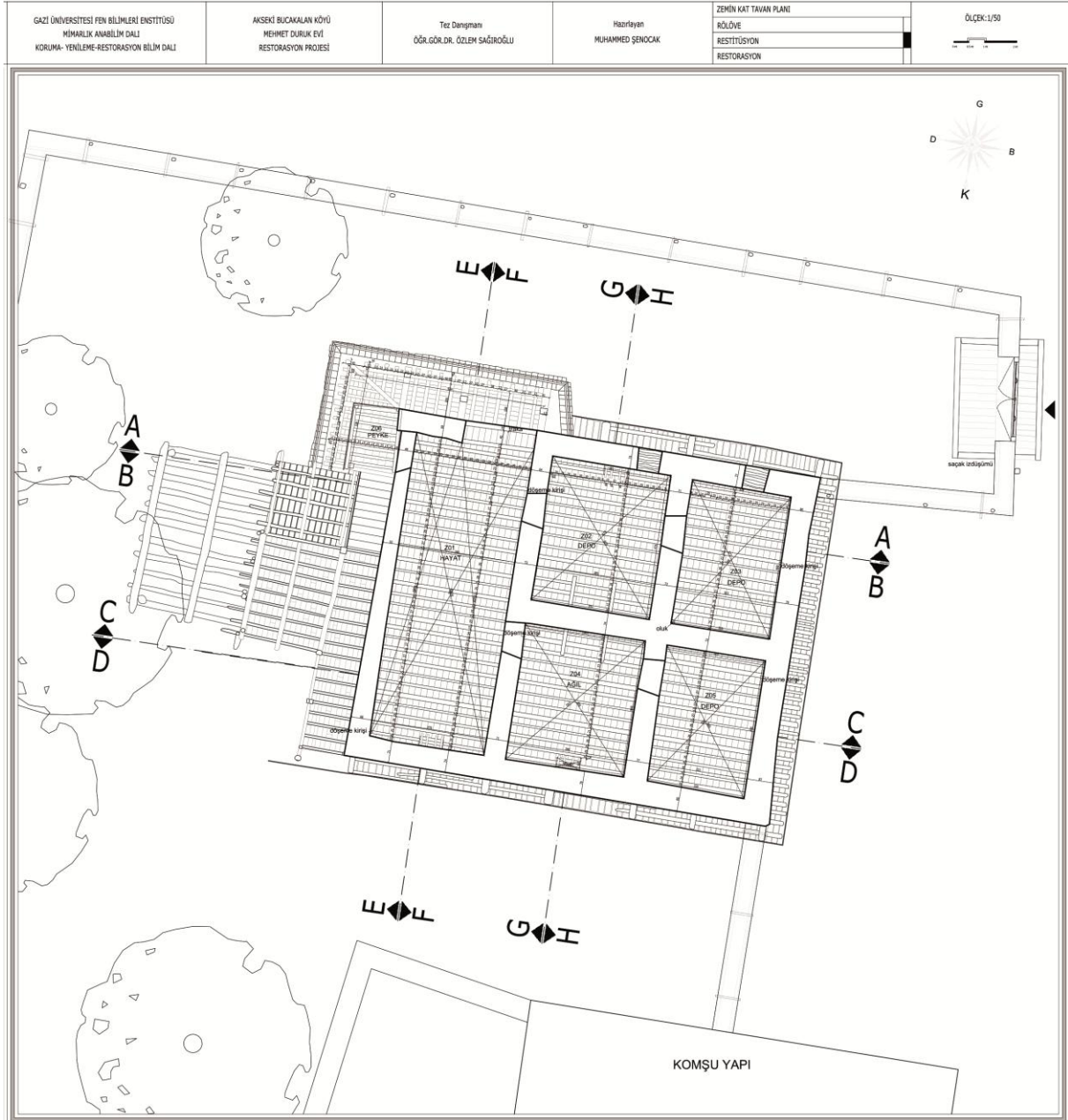
EK-2. Restitüsyon

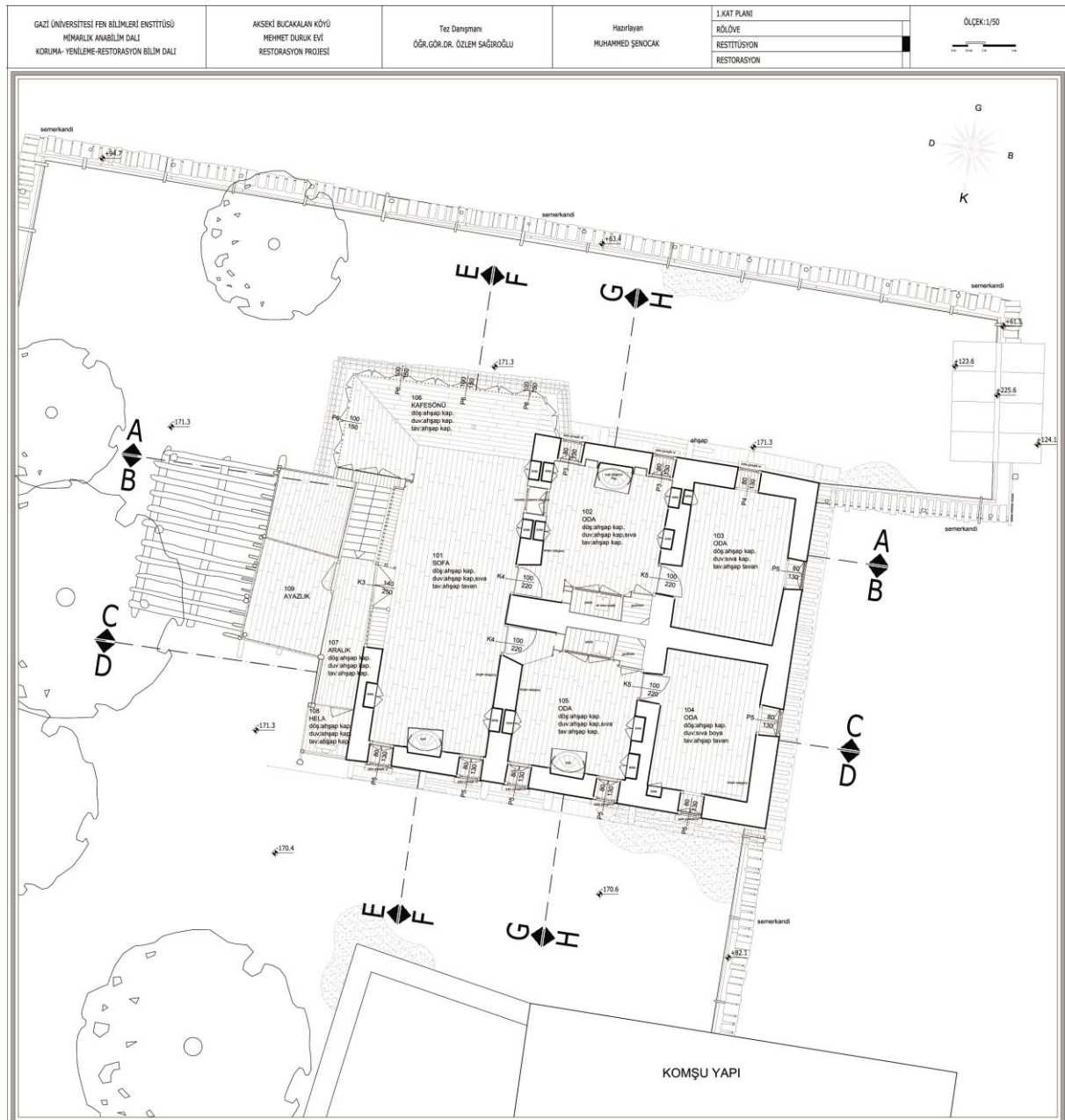

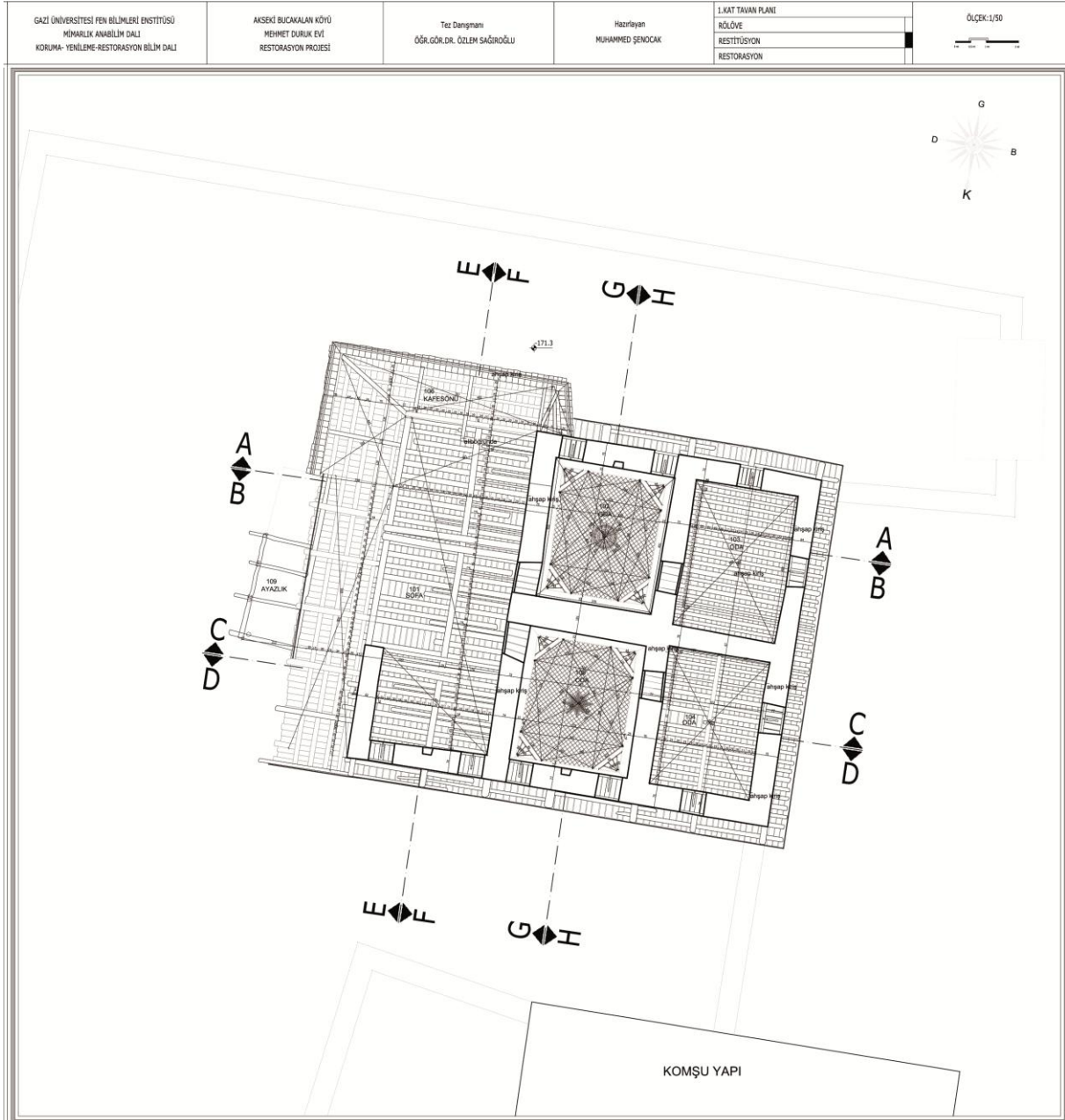

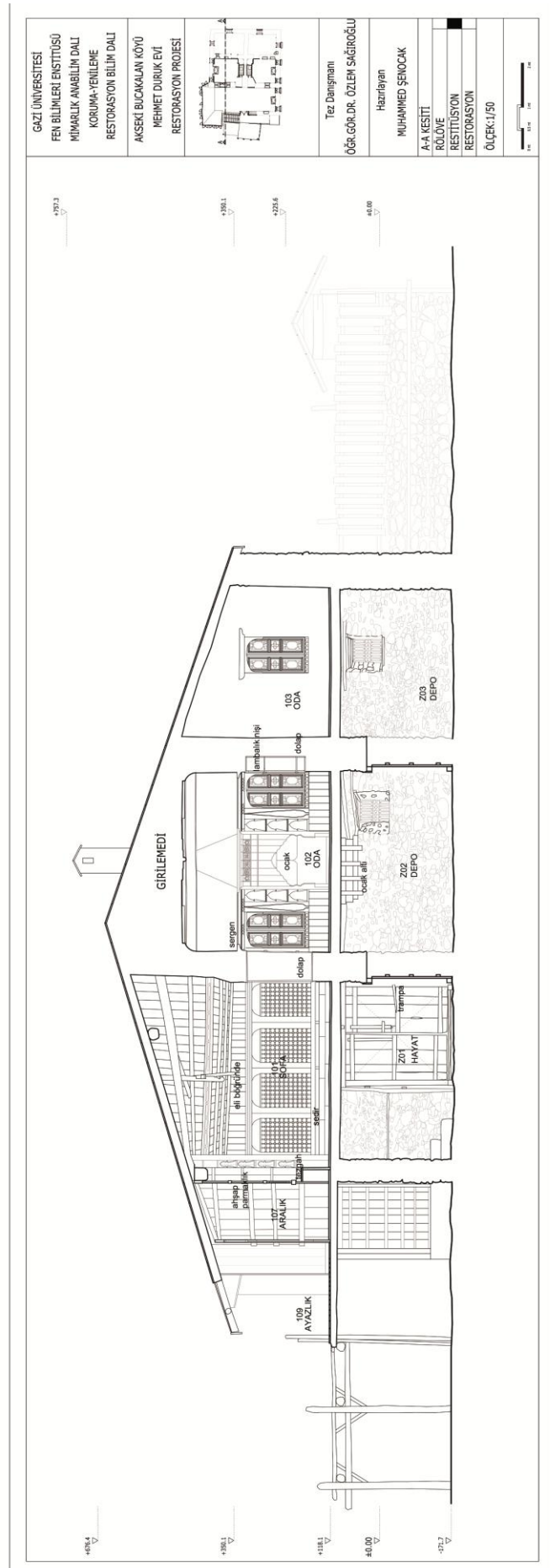

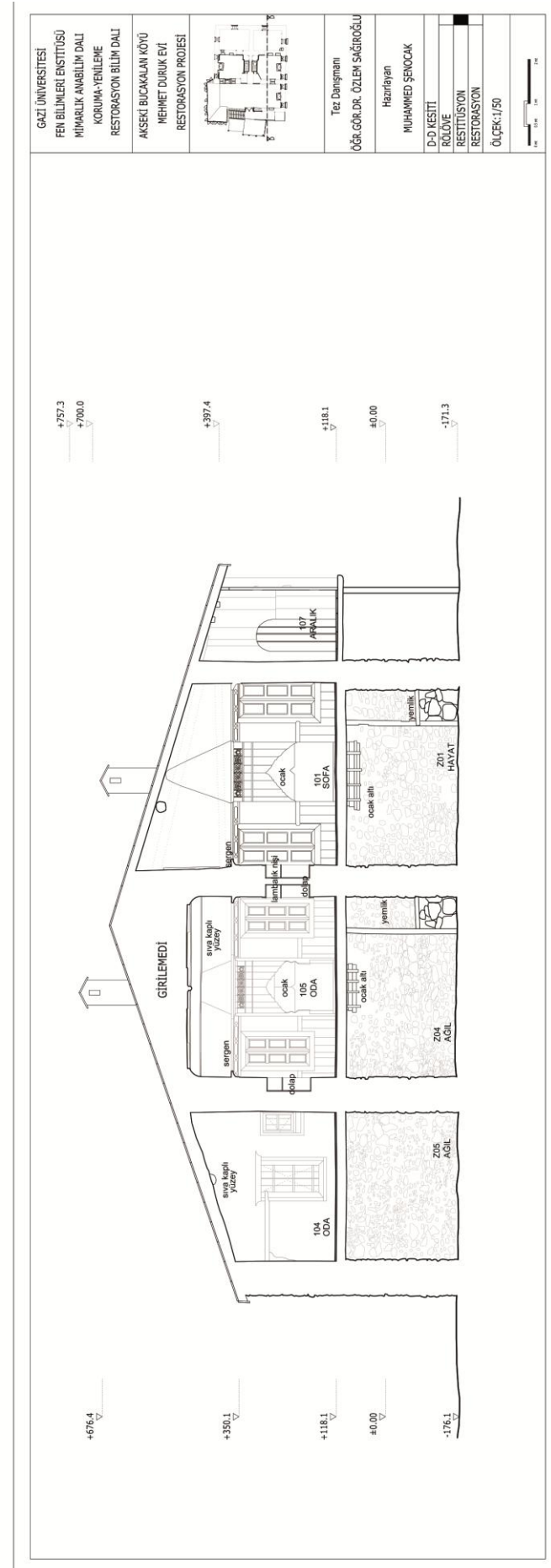

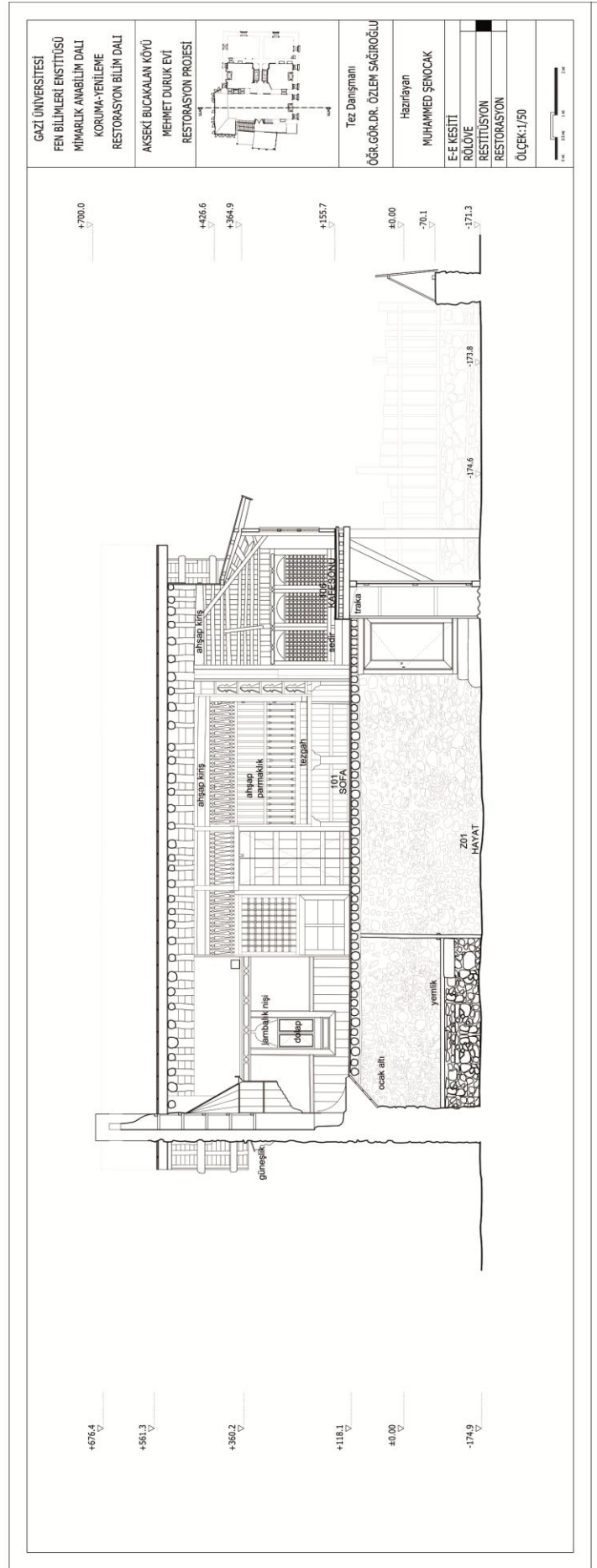

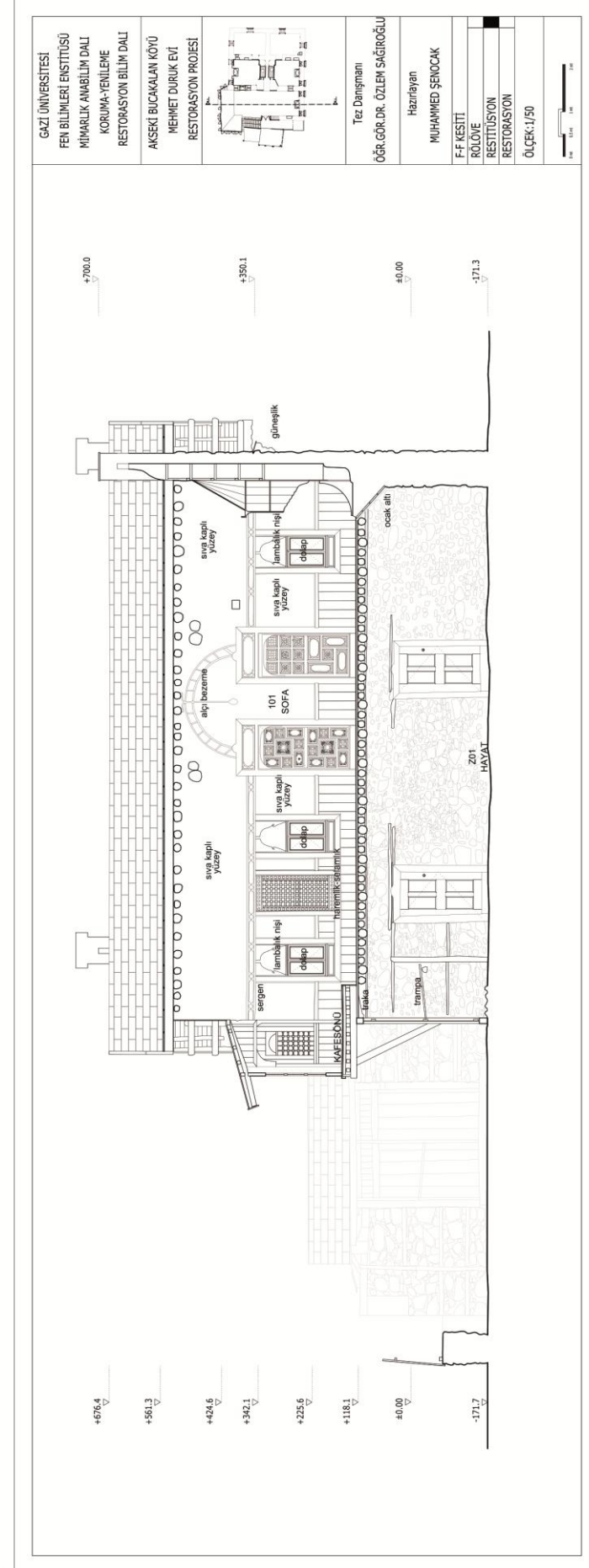

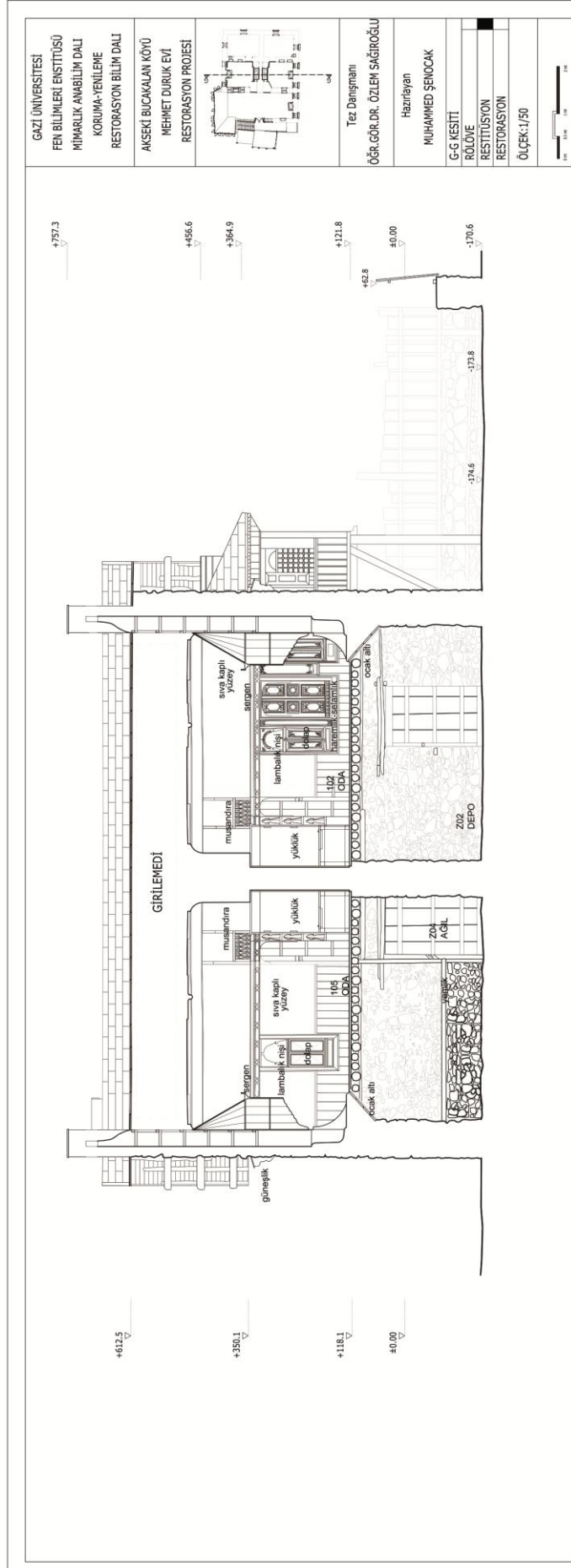

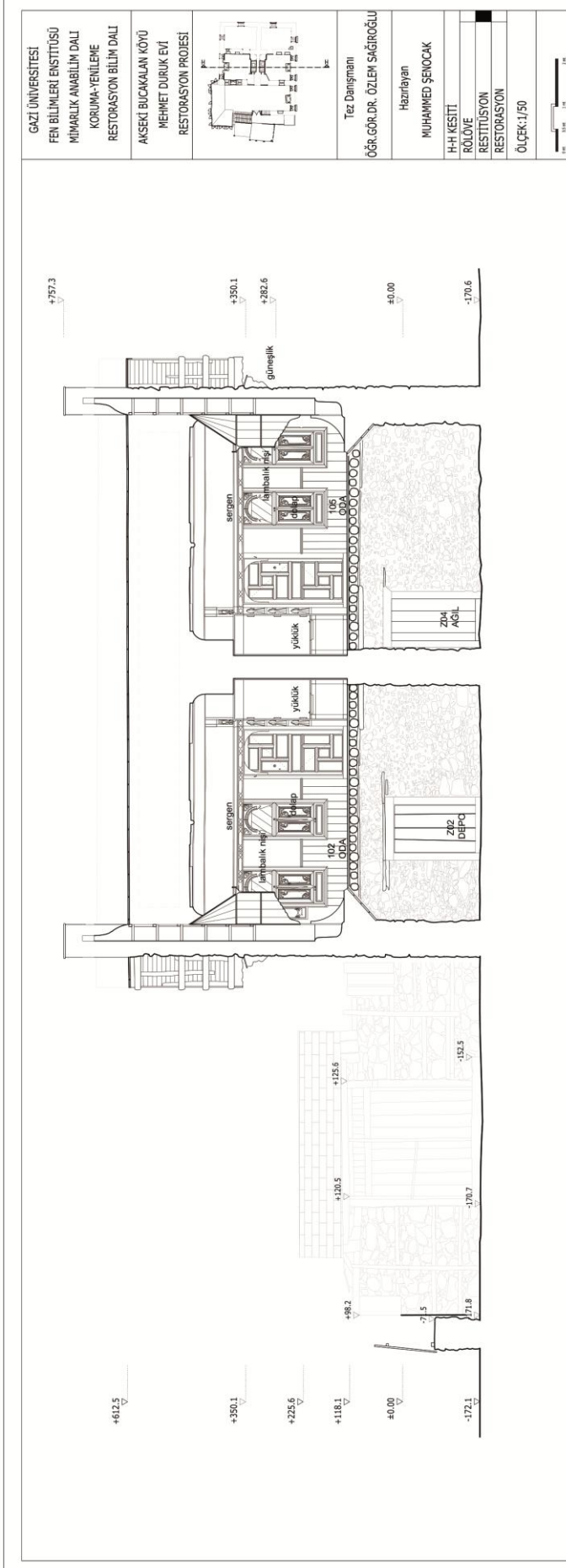

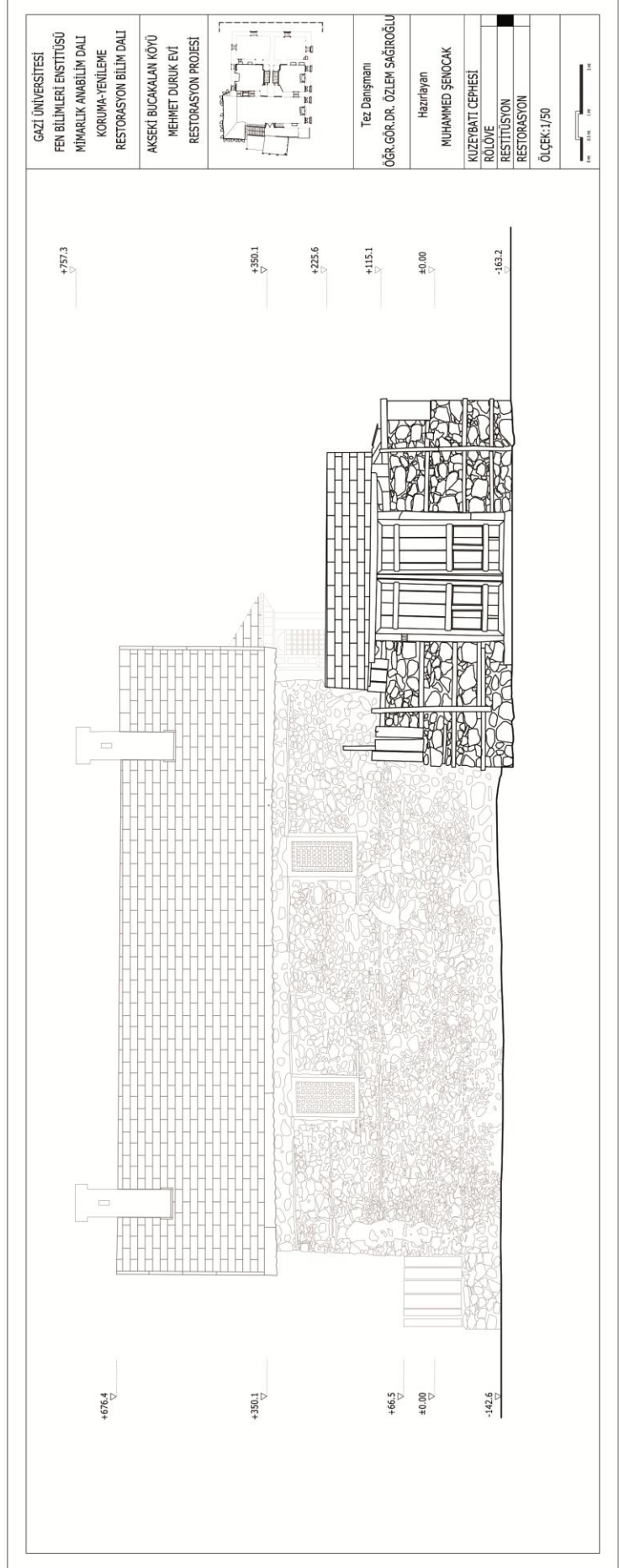

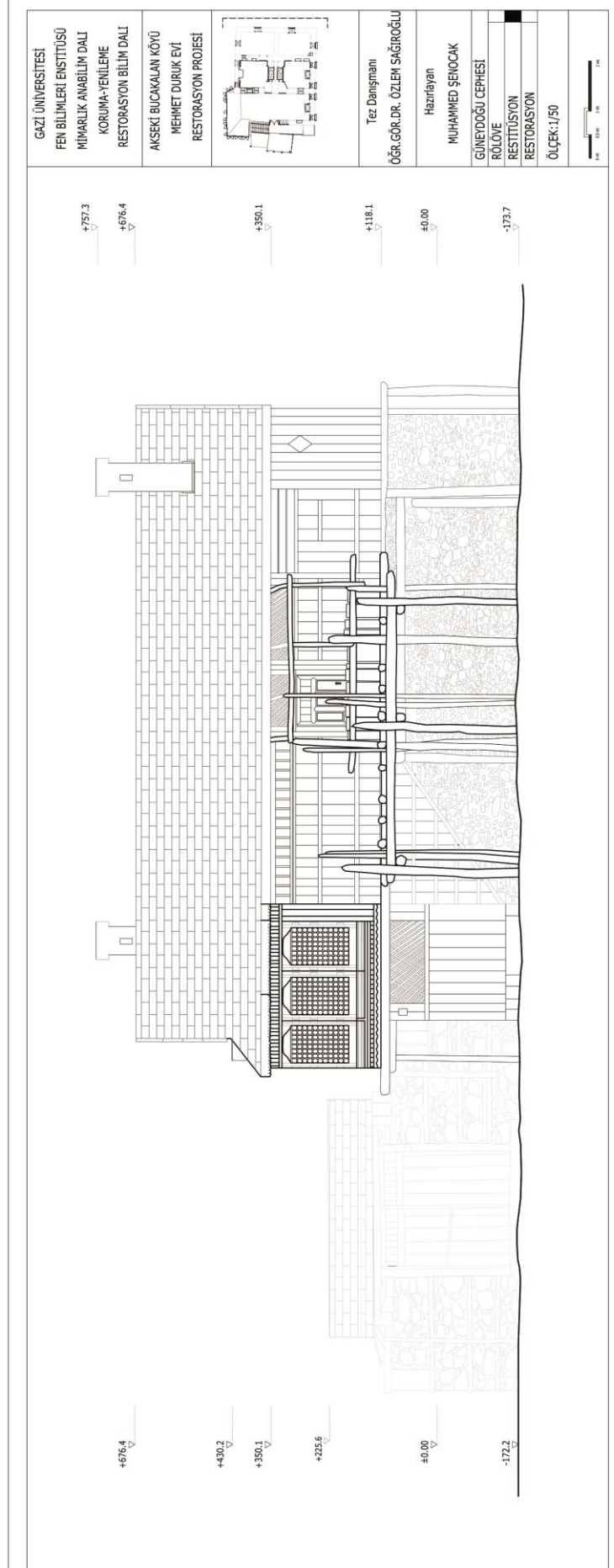

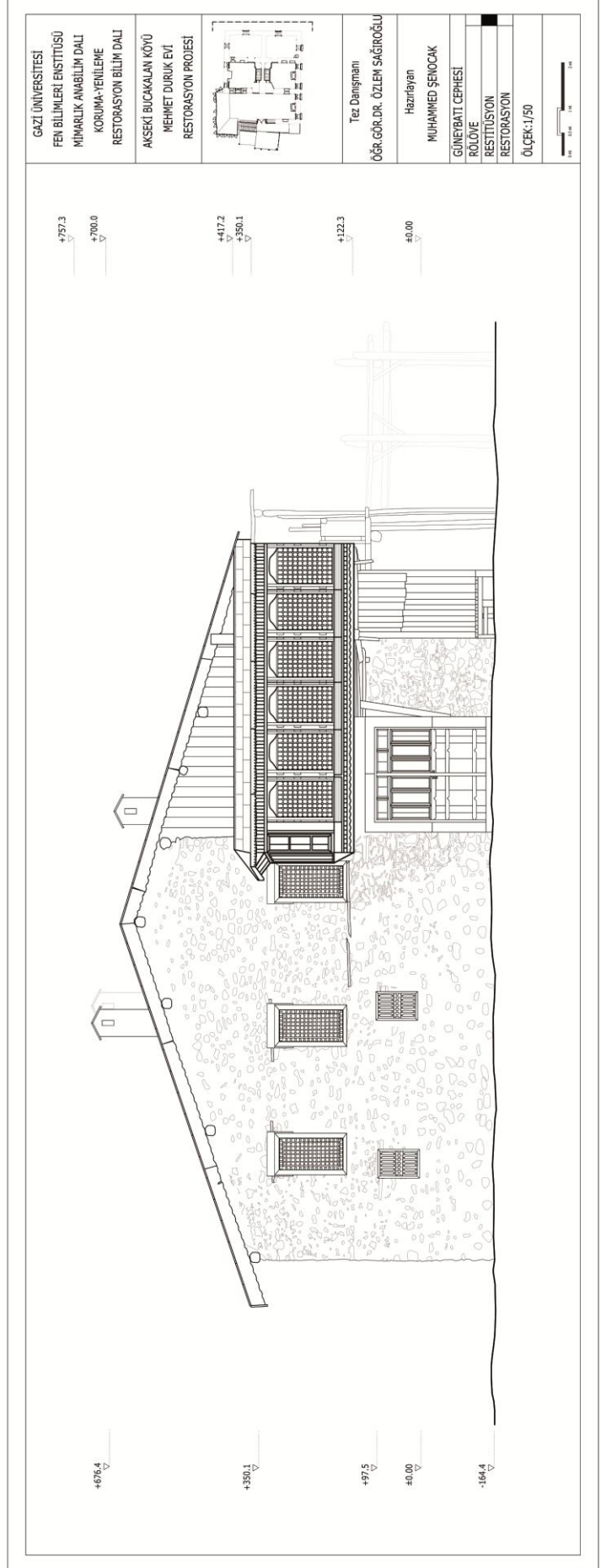

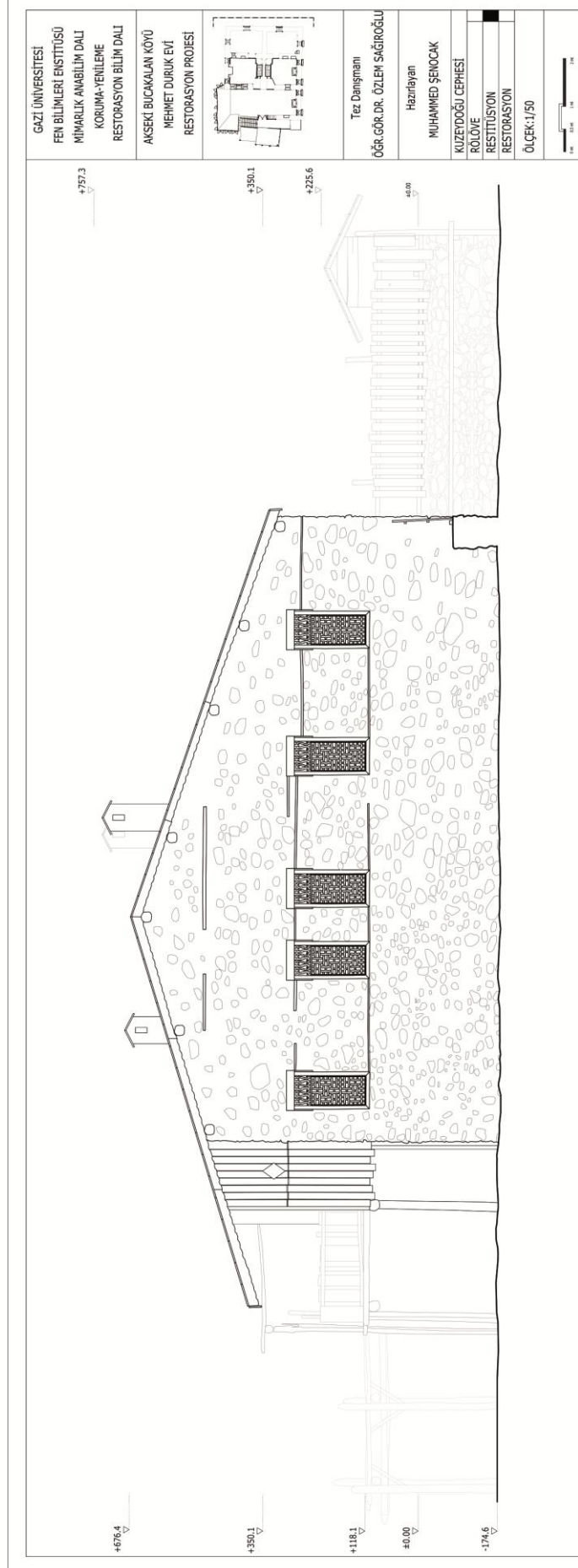

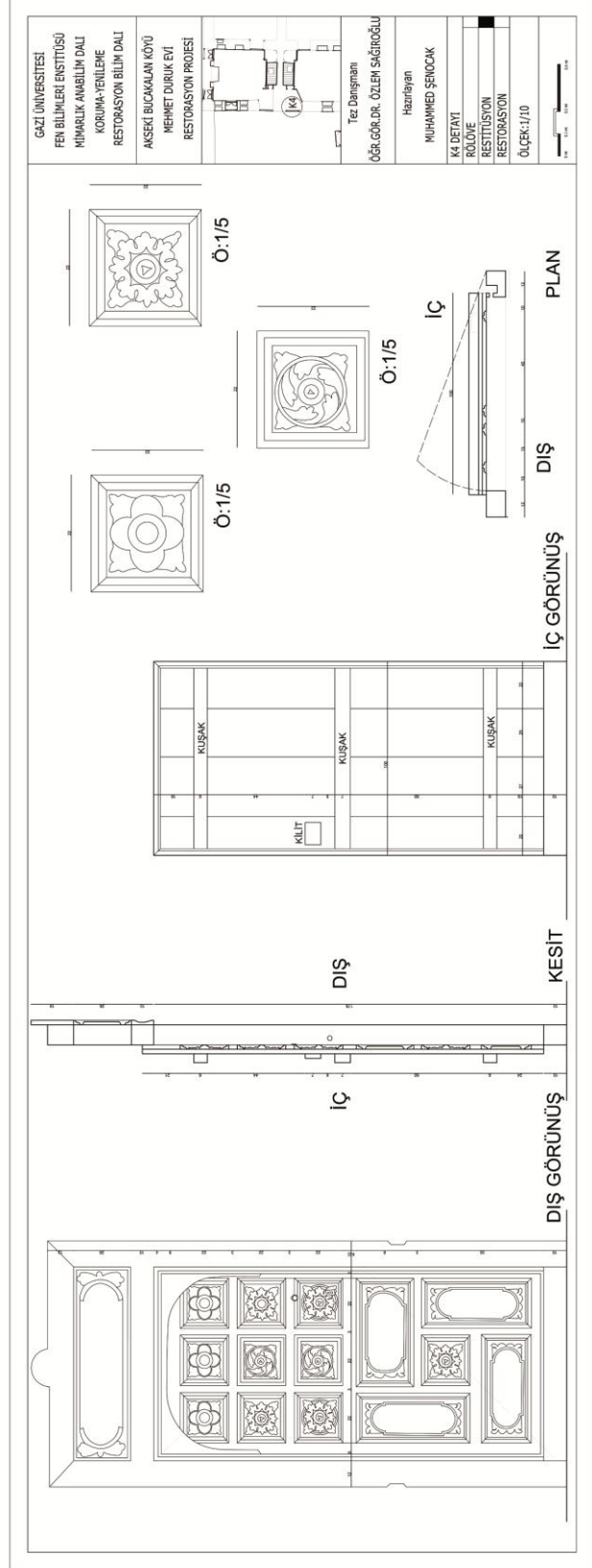

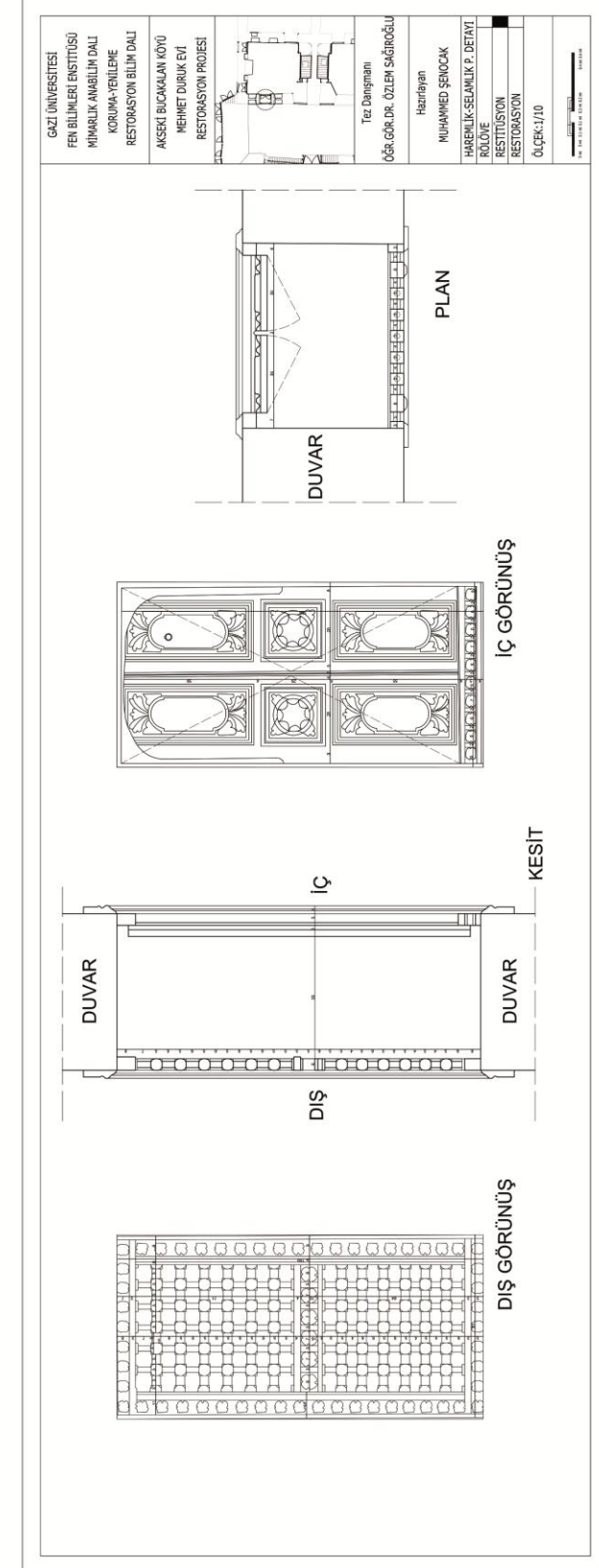

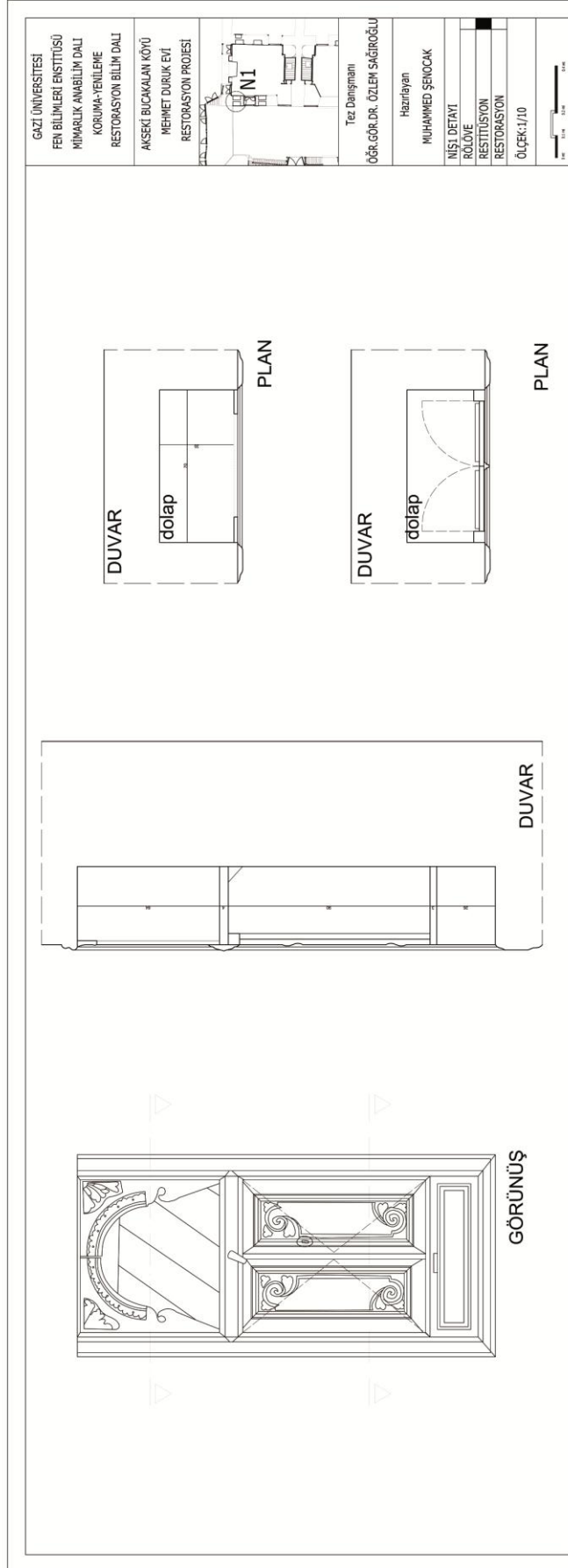

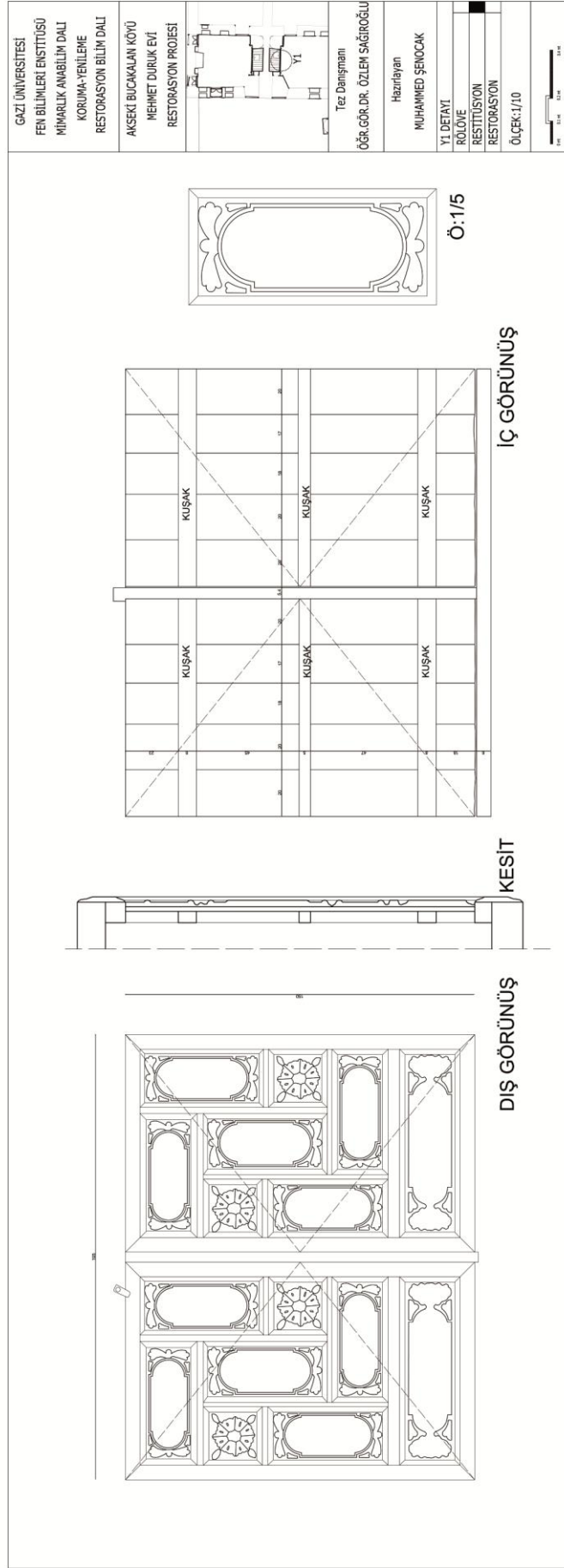

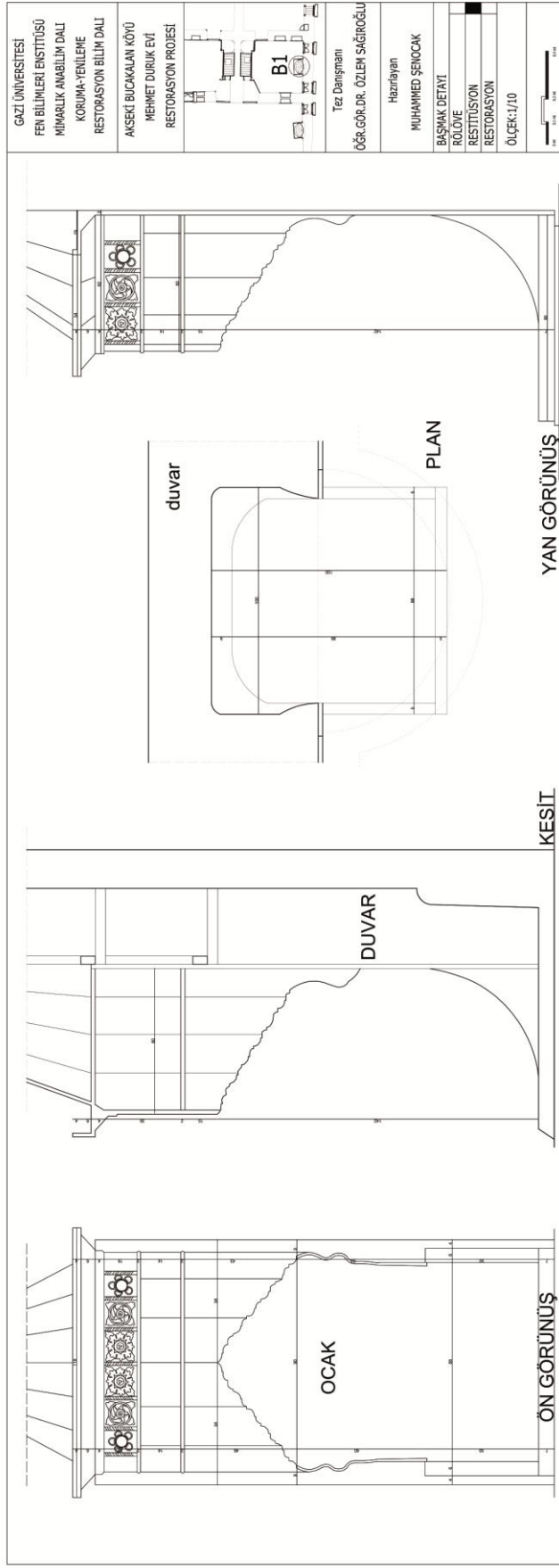

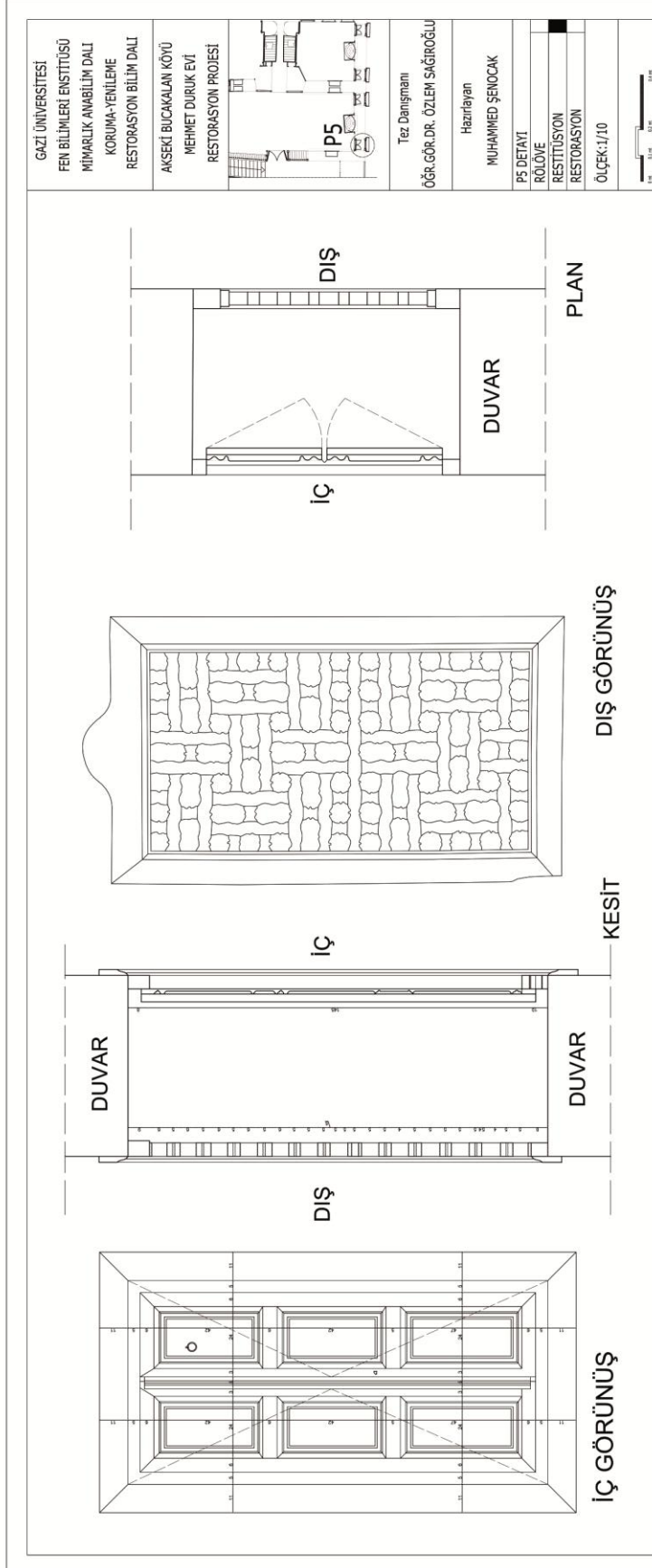

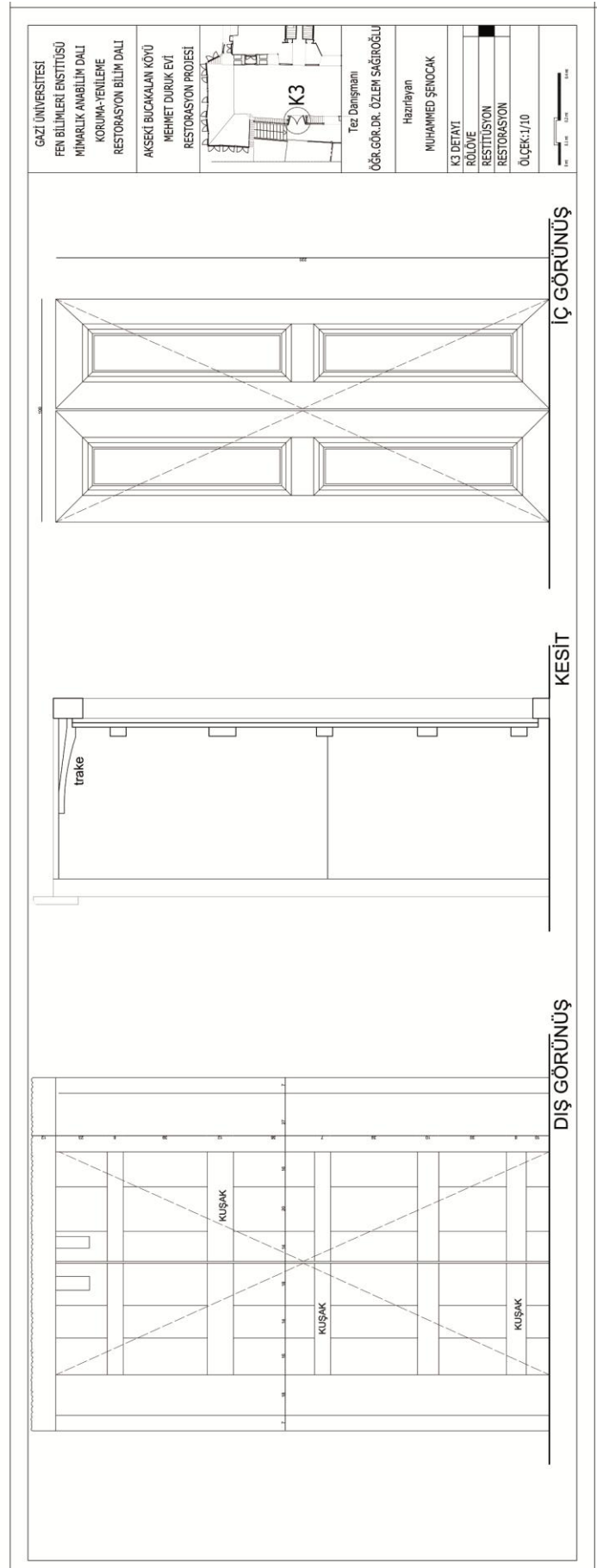

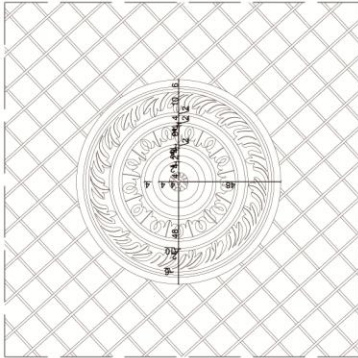

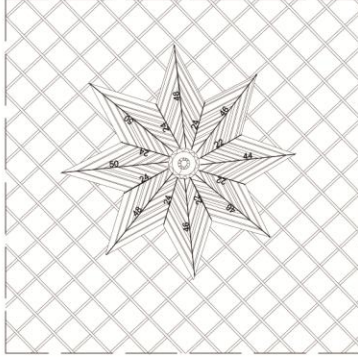

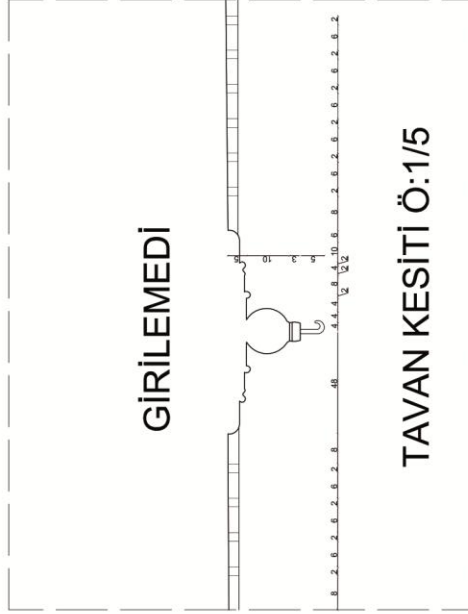

TAVAN DETAYI Ö:1/5

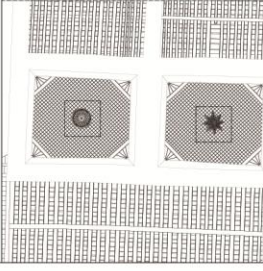

YILDIZ GÖBEK Ö:1/5

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME
RESTORASYON BİLİM DALI

AKSEKİ BUCAKALAN KÖYÜ
MEHMET DURUK EVİ
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı

ÖĞR. GÖR. DR. ÖZLEM SAĞIROĞLU

Hazırlayan

MUHAMMED ŞENOCAK

DETAYLAR

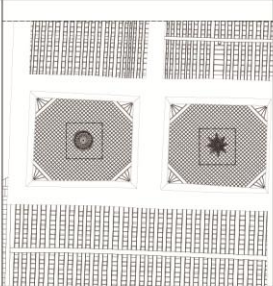
RÖLÖVE

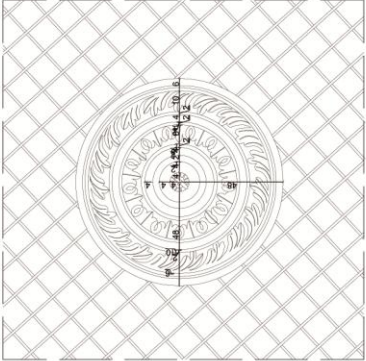
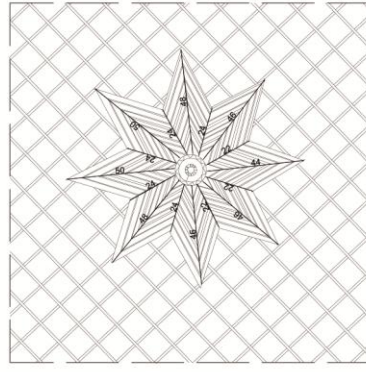
RESTİTÜSYON

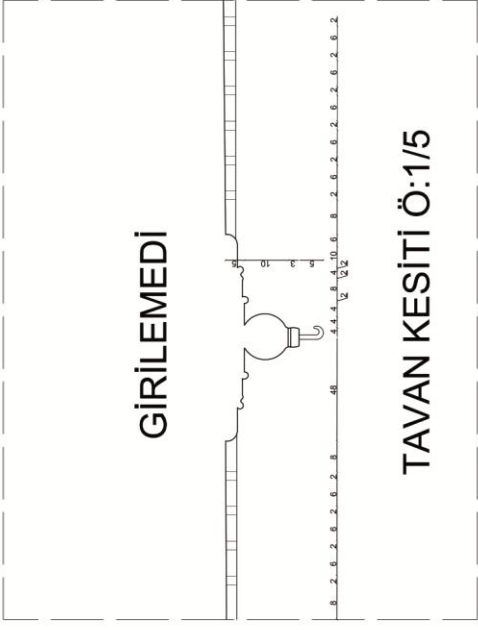
RESTORASYON

ÖLÇEK: 1/10

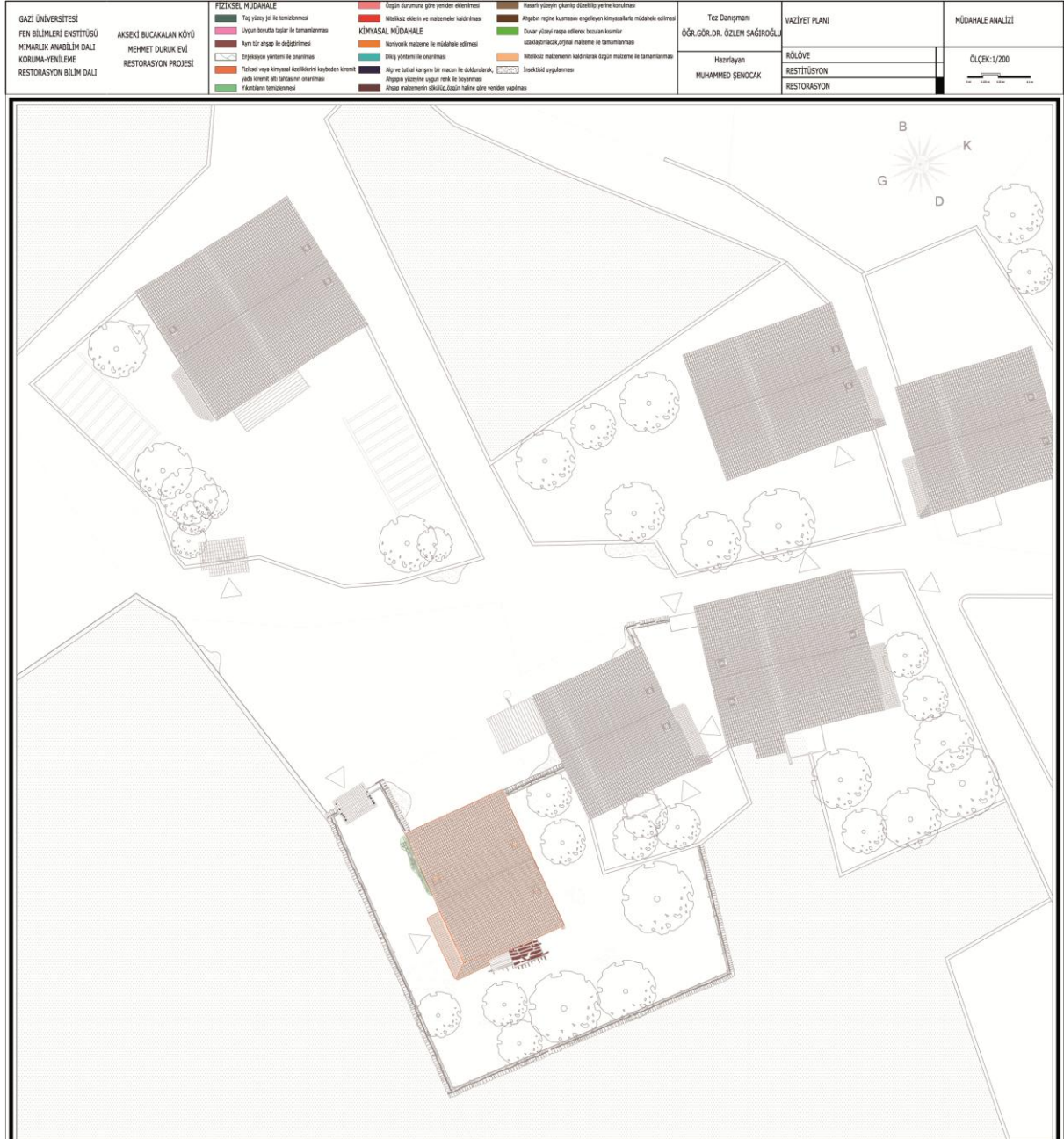

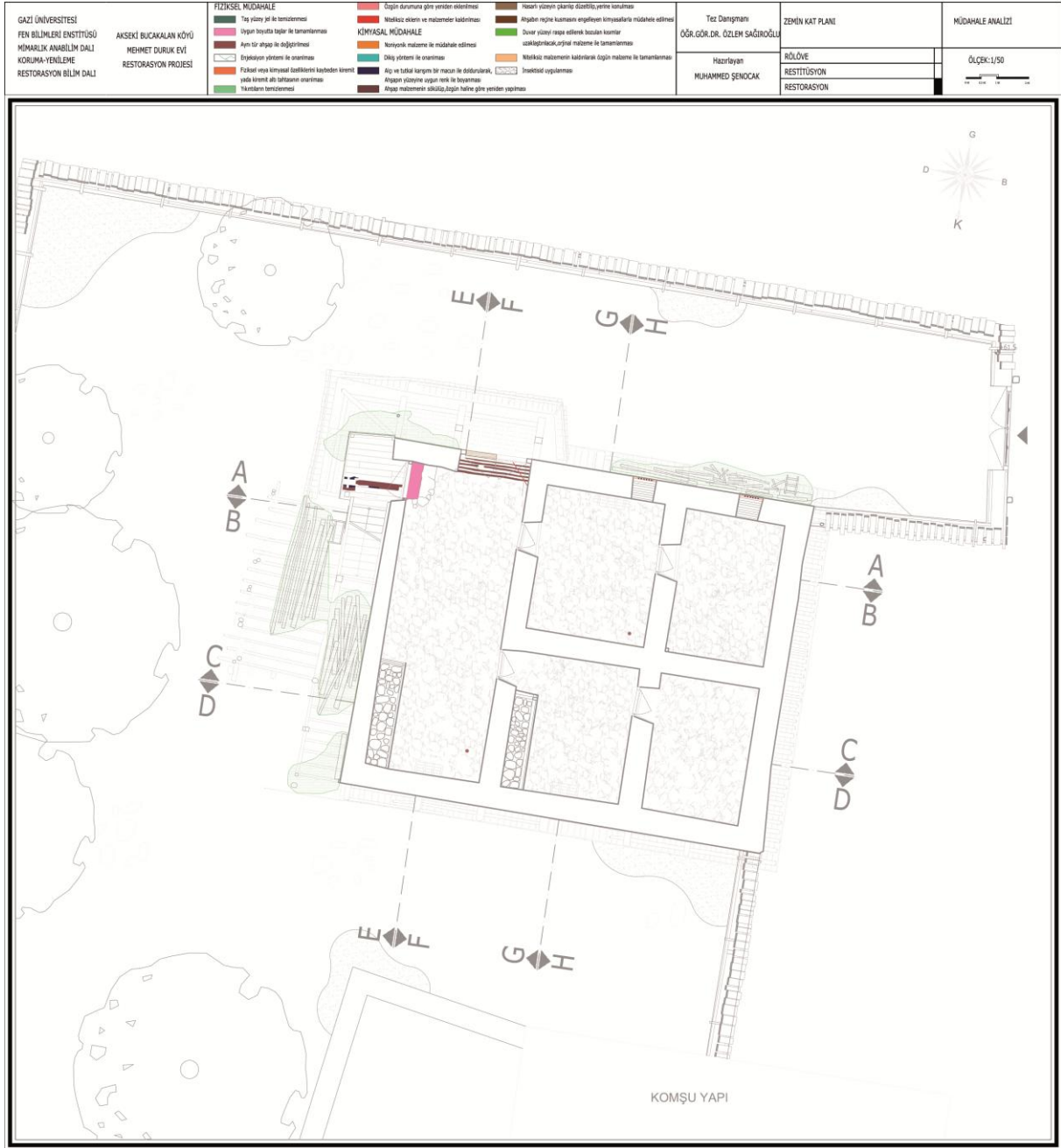
GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI KORUMA-YENİLEME RESTORASYON BİLİM DALI	AKSEKİ BUCAKALANI KÖYÜ MEHMET DURUK EVİ RESTORASYON PROJESİ		Tez Danışmanı ÖĞR. GÖR. DR. ÖZLEM SAĞIROĞLU	Hazırlayan MUHAMMED ŞENOCAK	DETAYLAR	RÖLÖVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON	ÖLÇEK: 1/10	
--	--	---	--	--	-----------------	---------------	--------------------	--------------------	--------------------	---

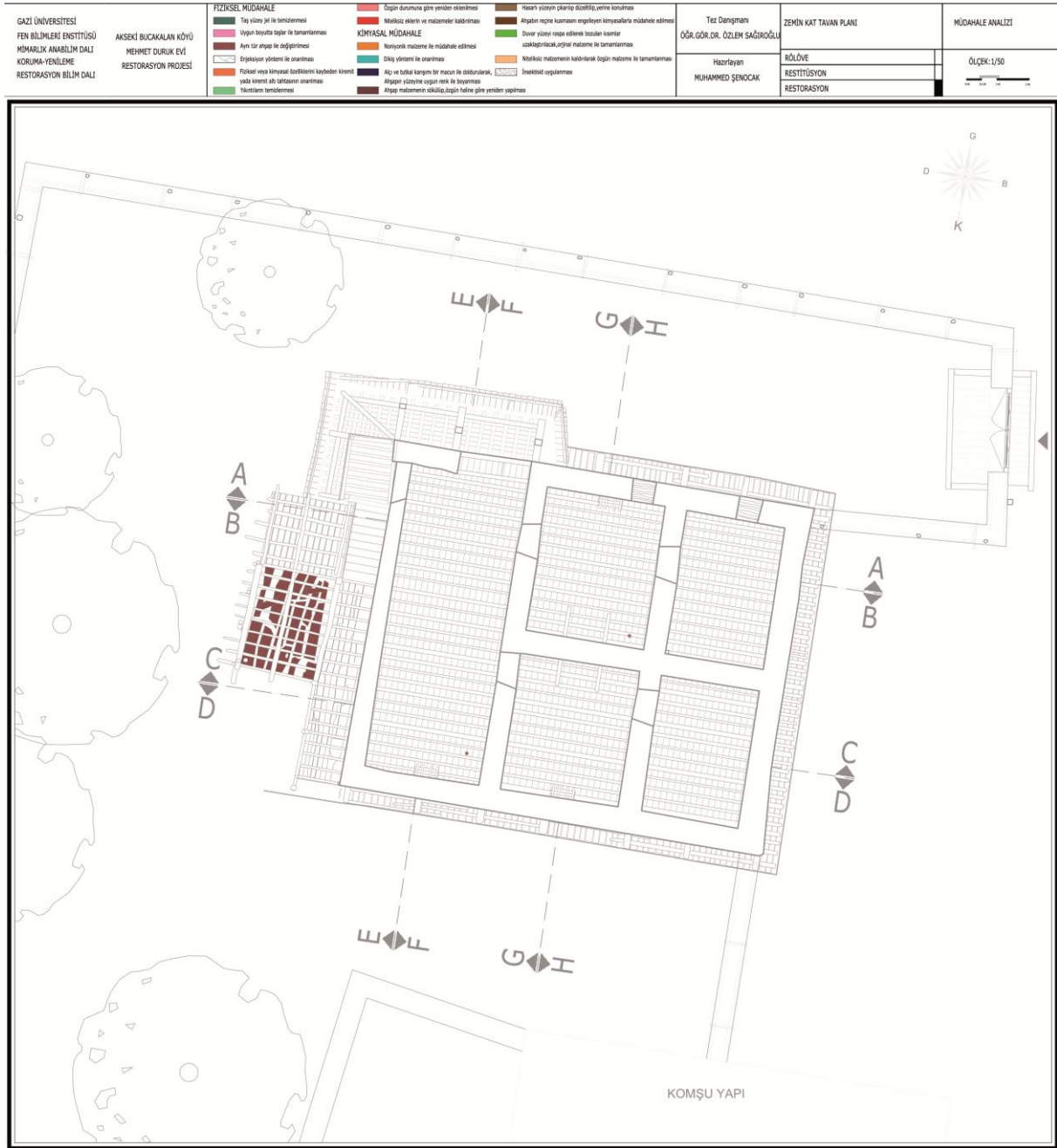
	TAVAN DETAYI Ö: 1/5		YILDIZ GÖBEK Ö: 1/5
---	----------------------------	--	----------------------------

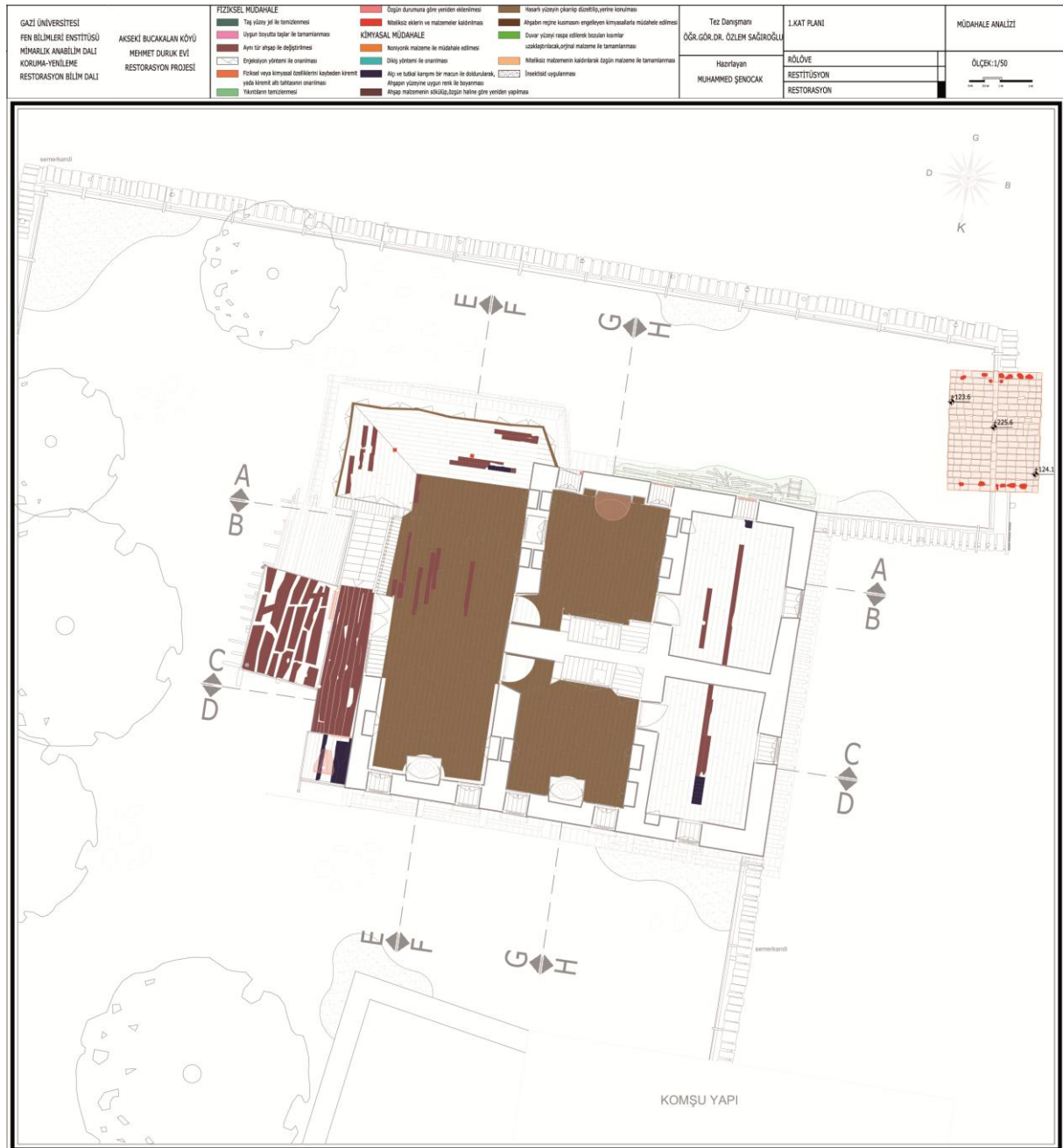
GİRİLEMEDİ TAVAN KESİTİ Ö: 1/5

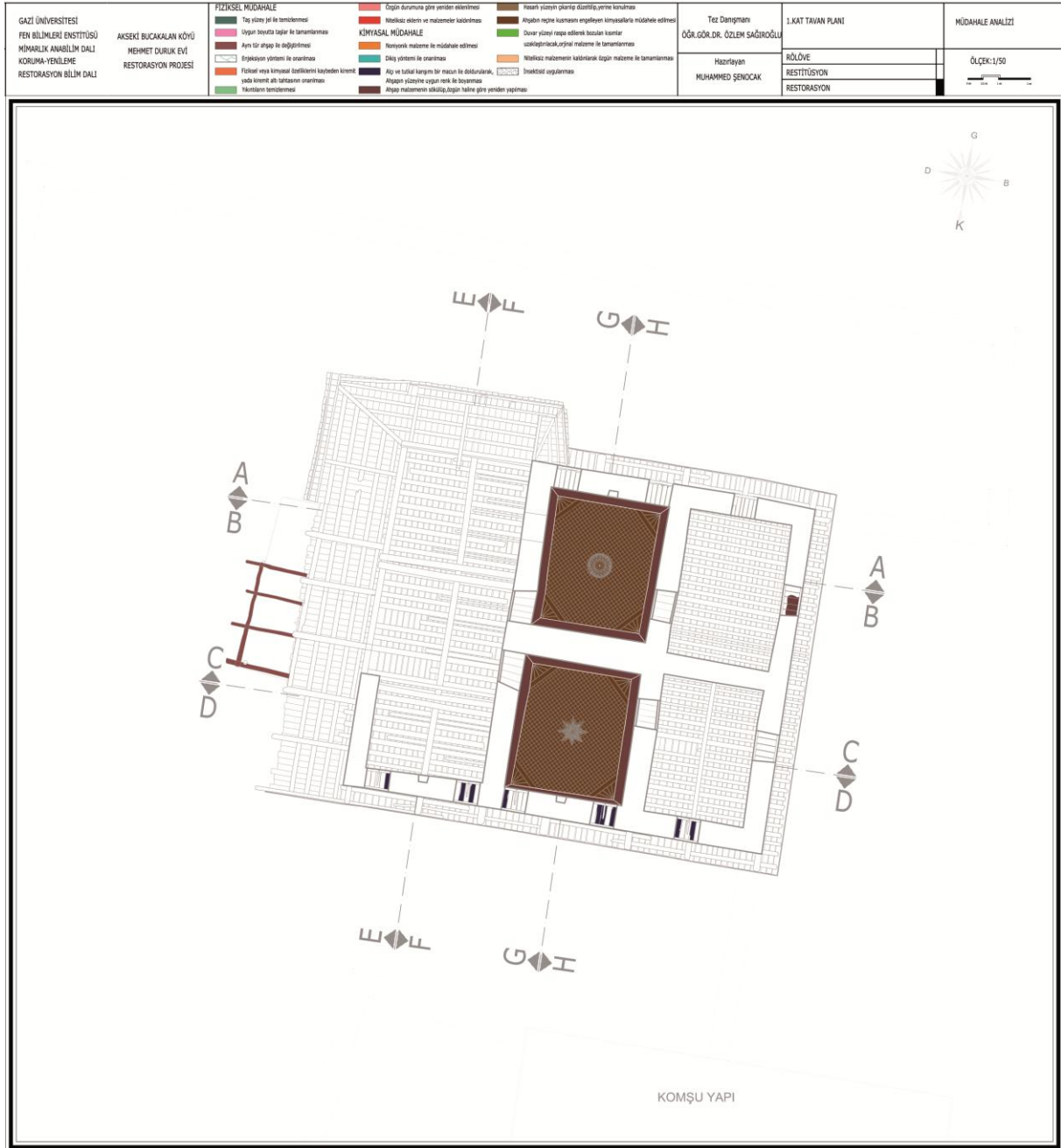
EK-2. Müdahale Analizleri

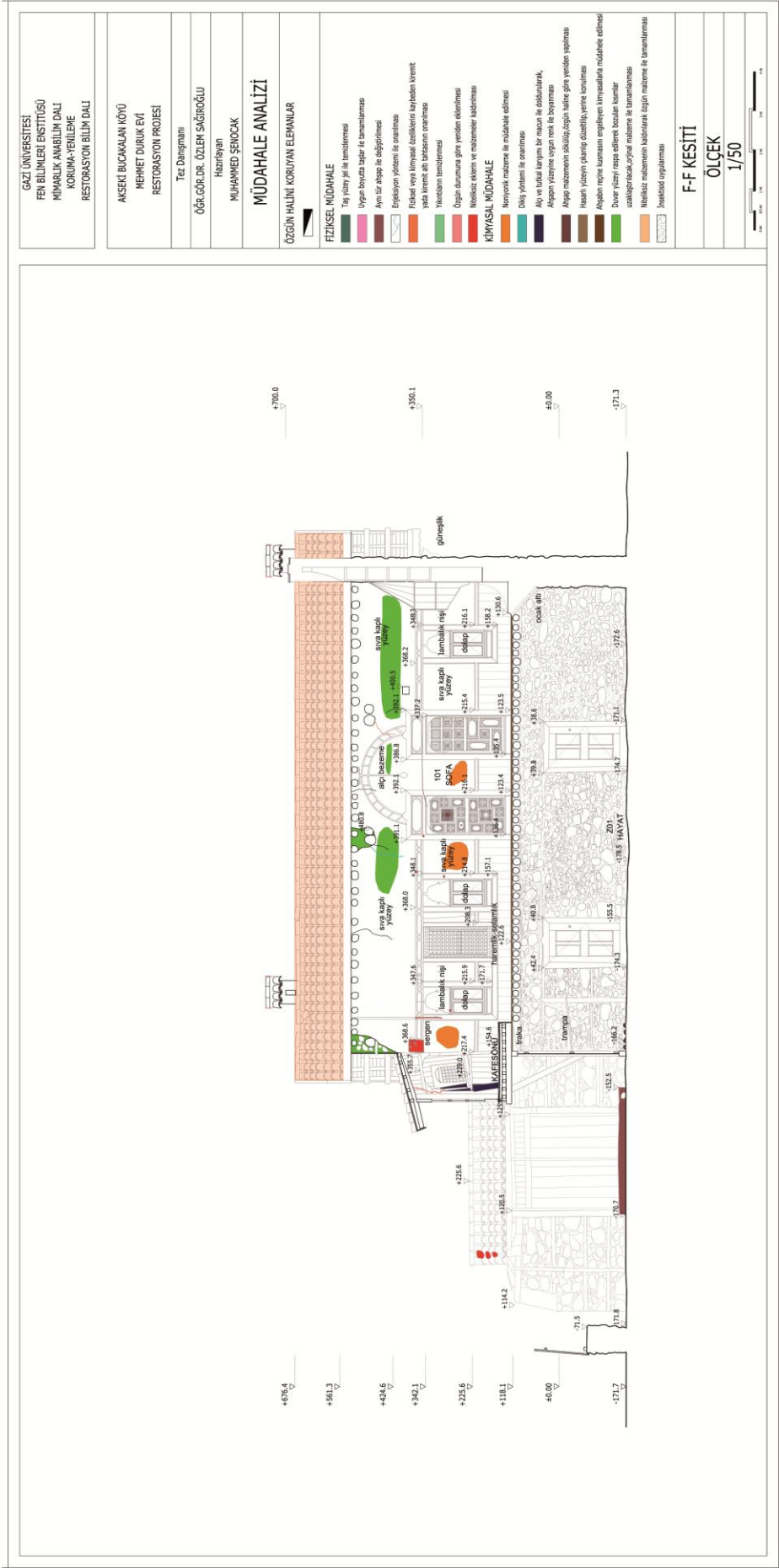

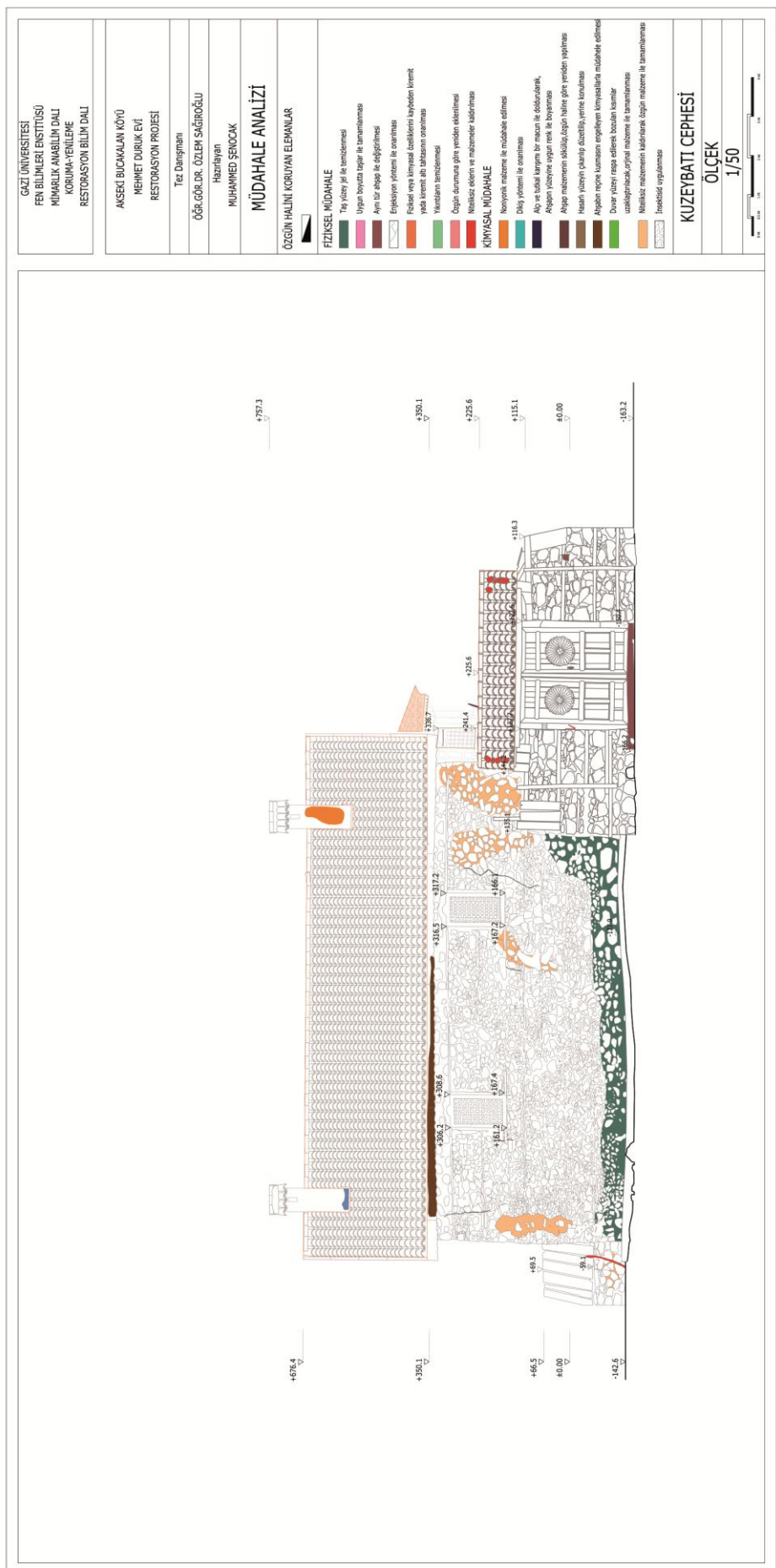

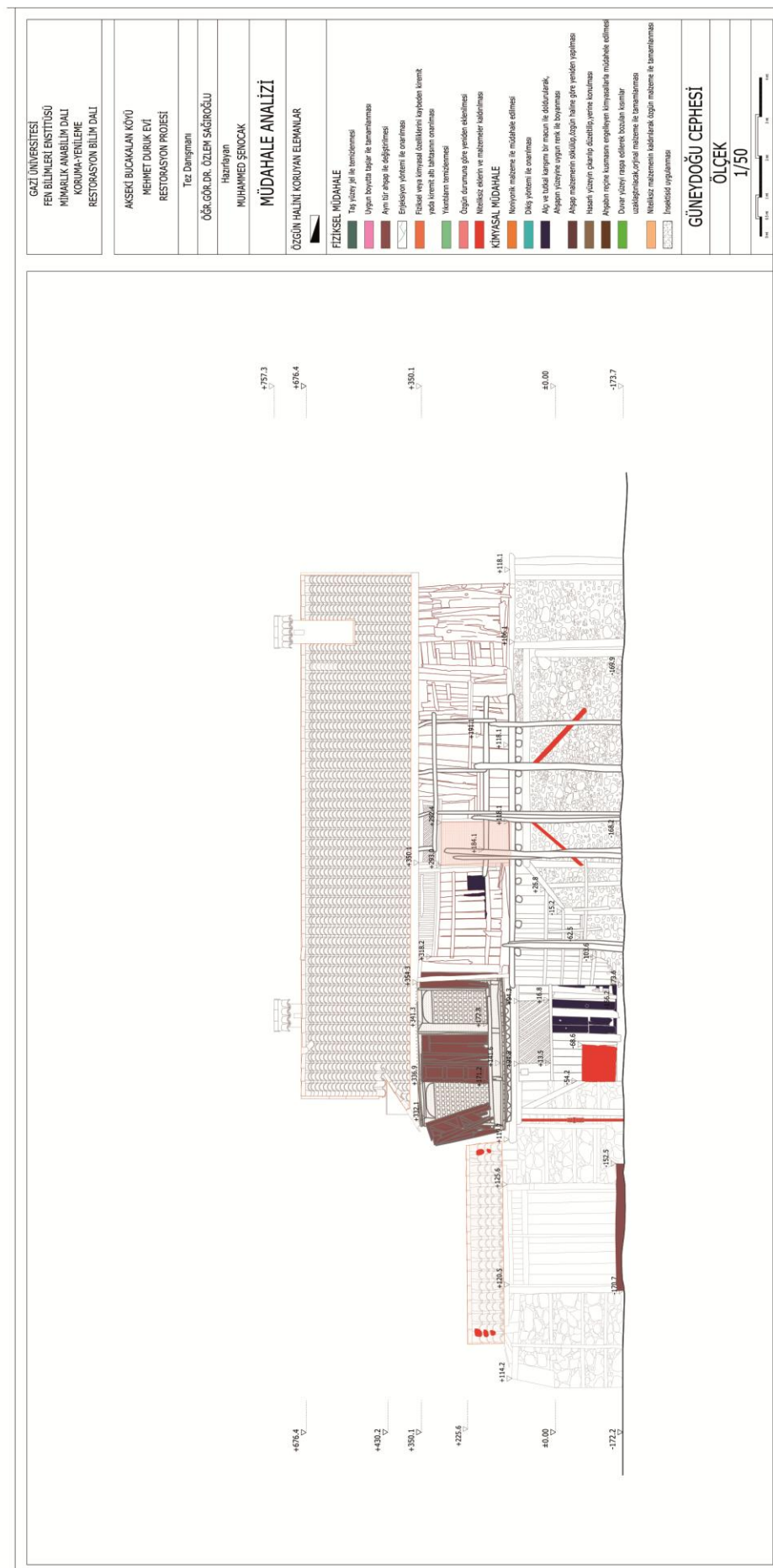

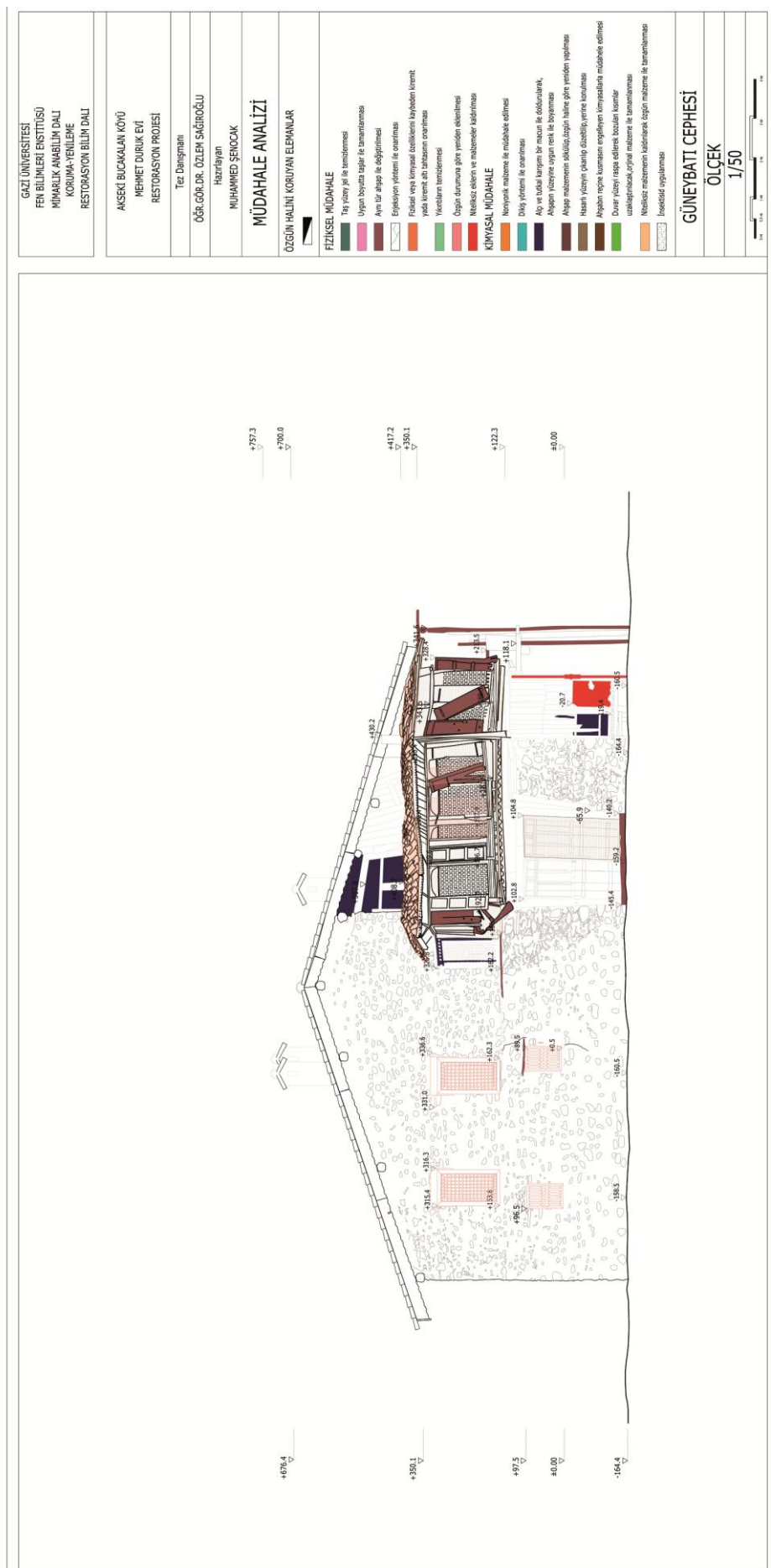

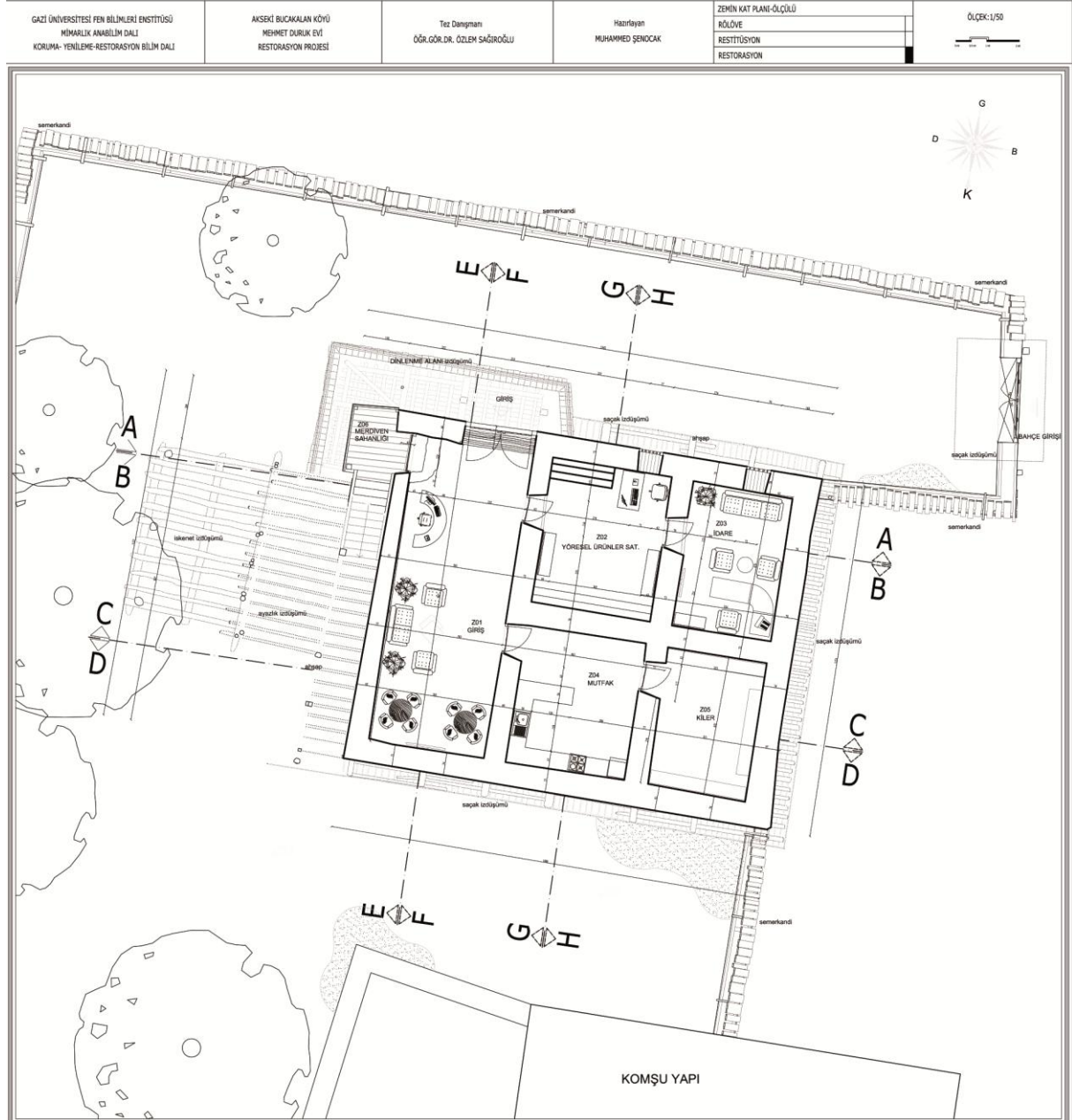

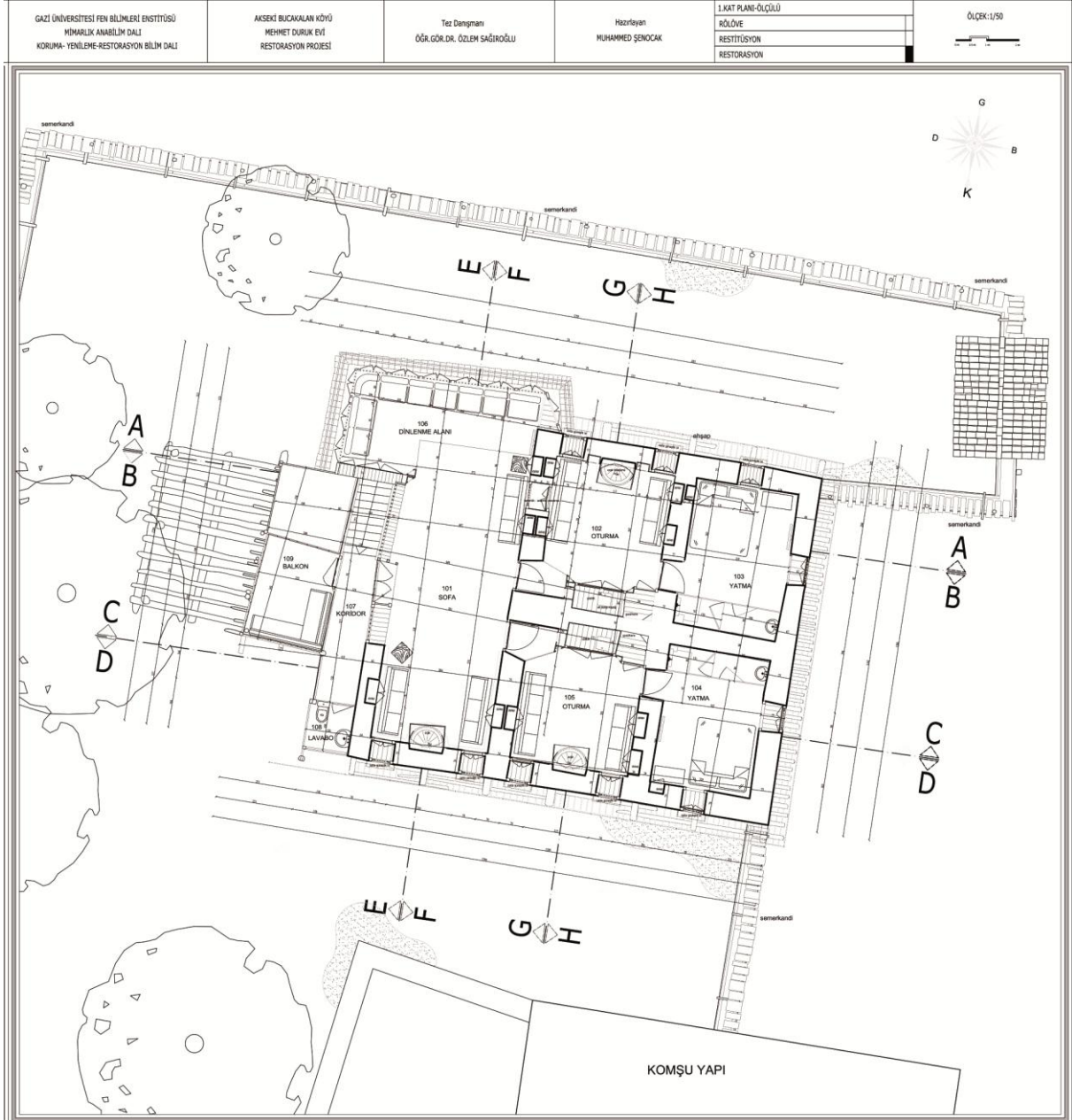

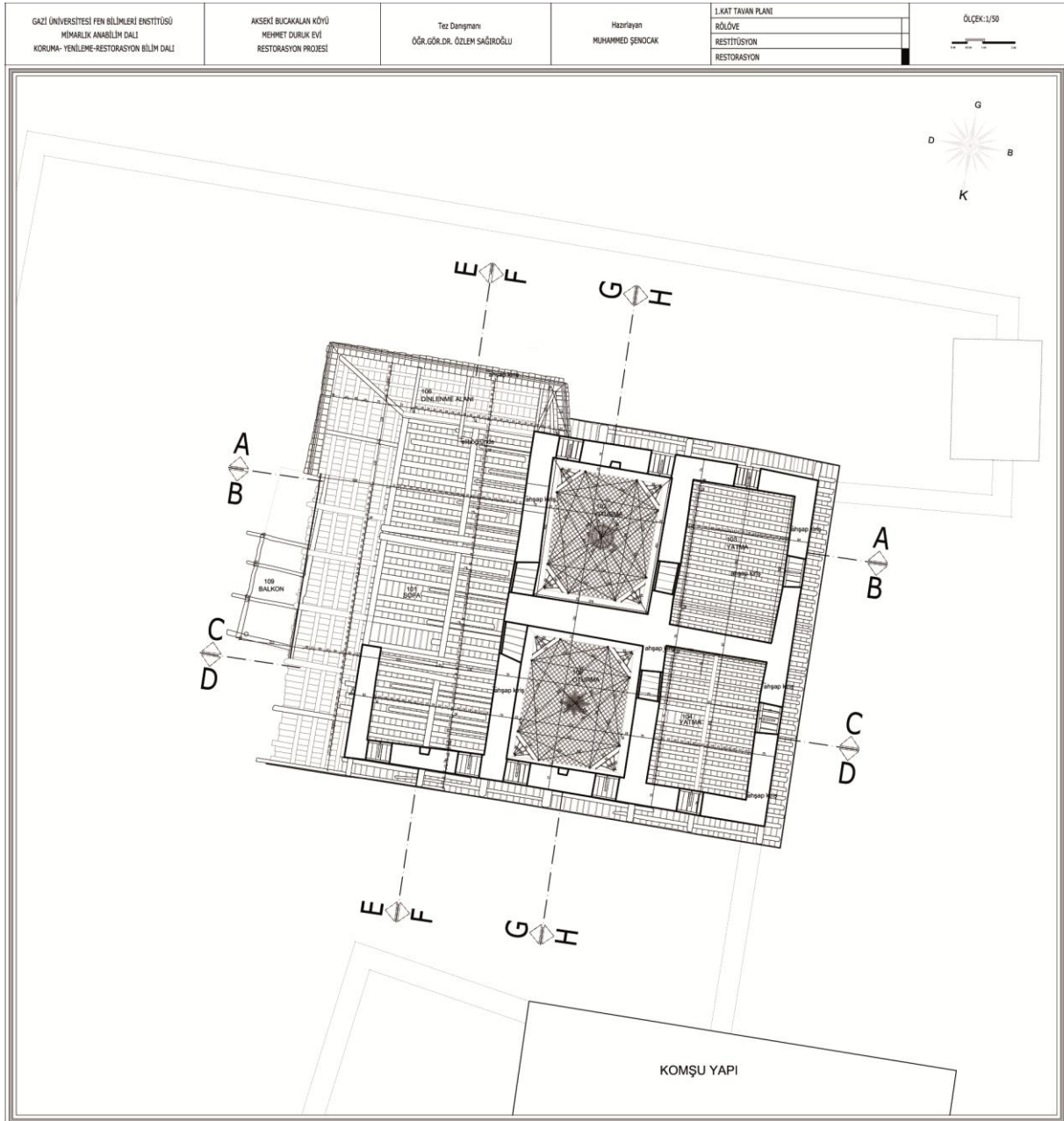

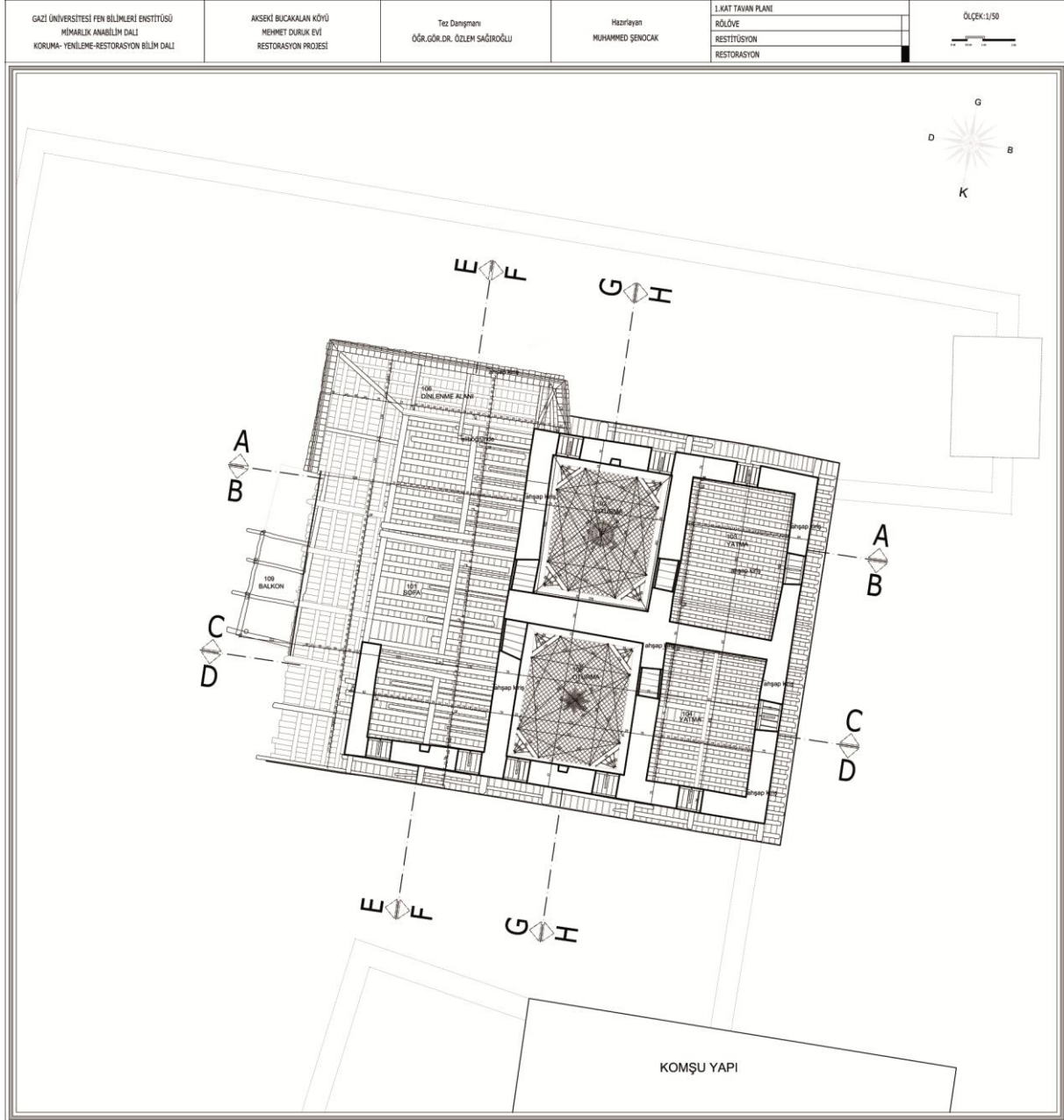
EK-2. Restorasyon çizimleri

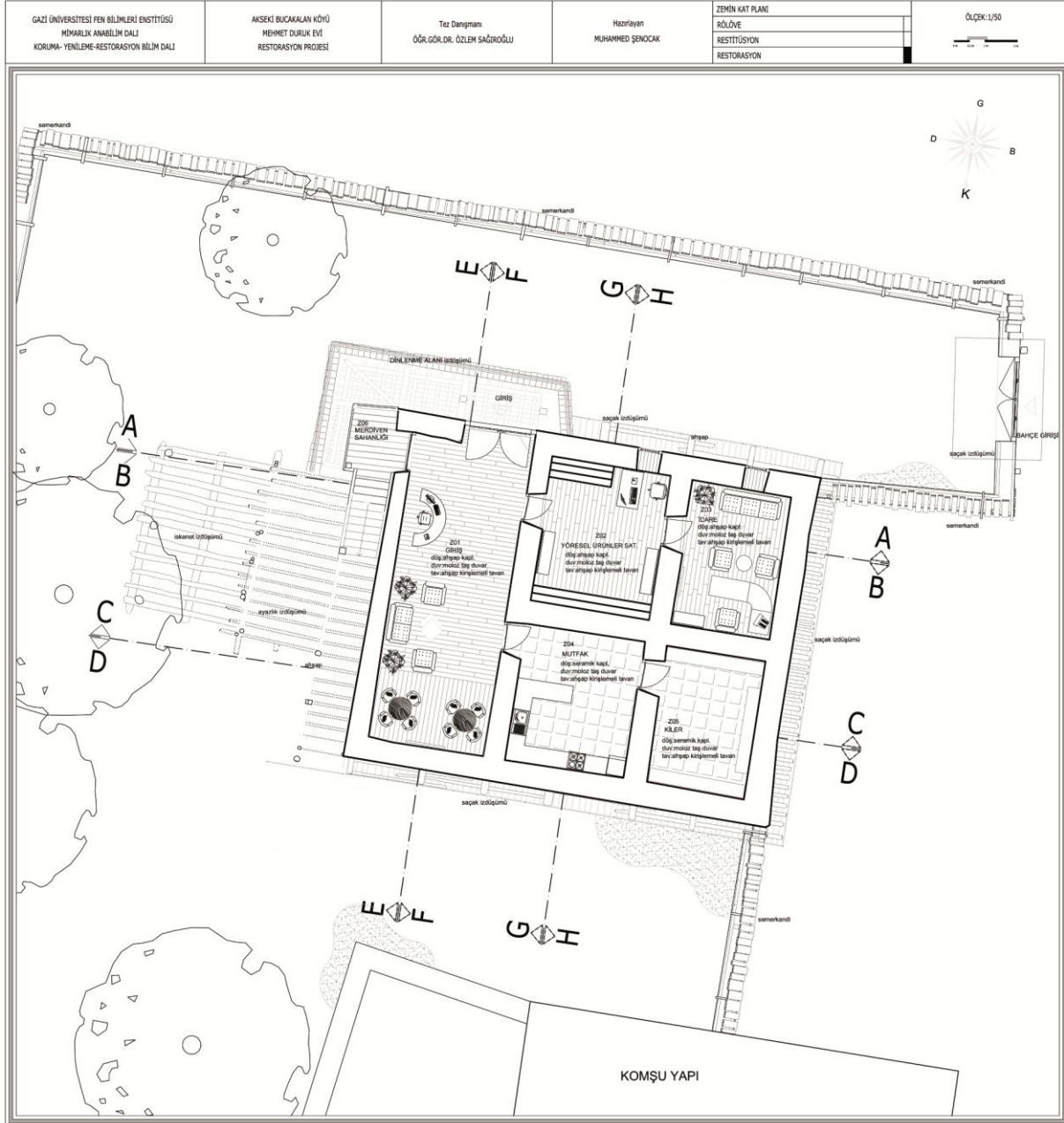

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA- YENİLEME-RESTORASYON BİLİM DALI

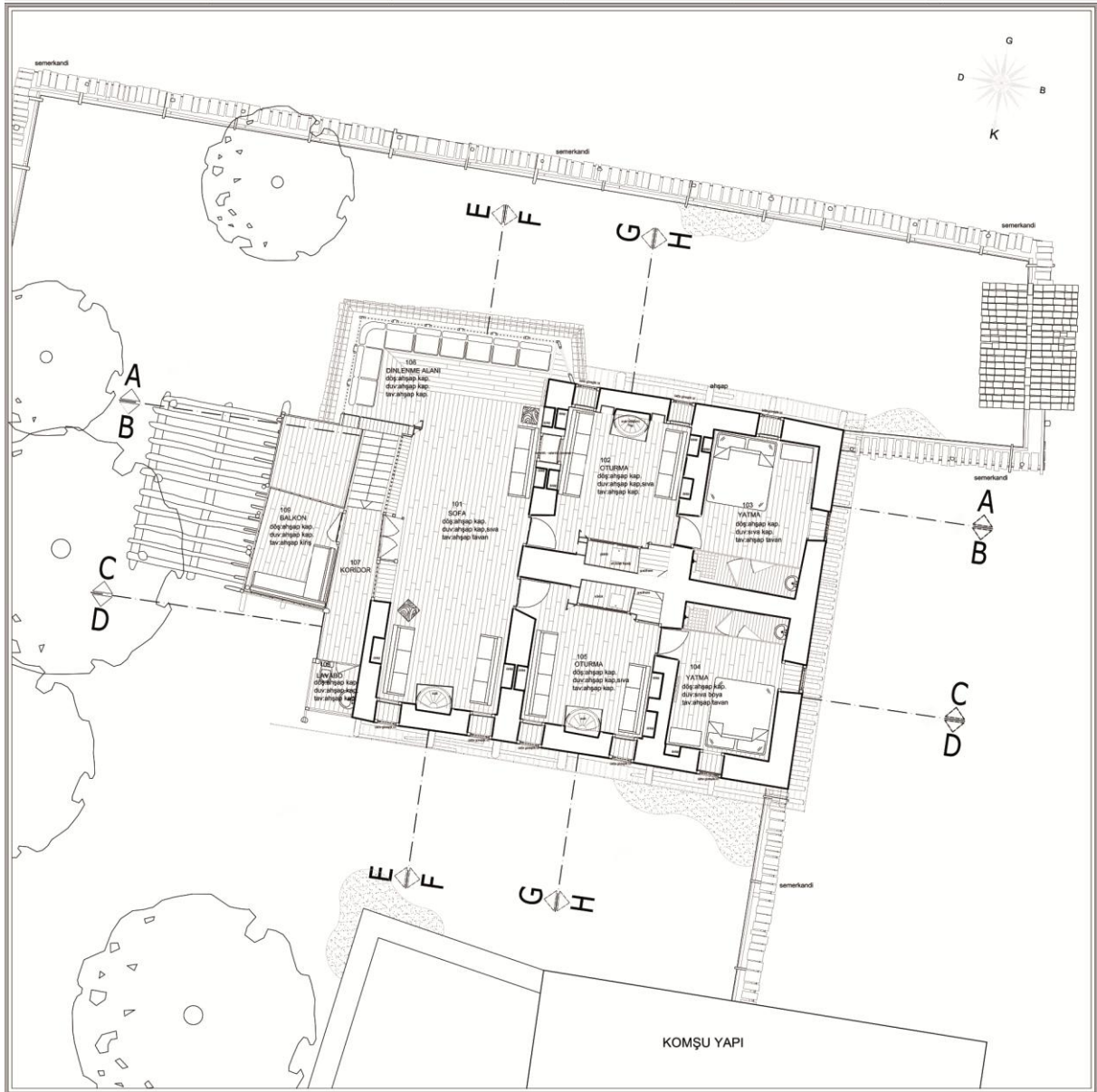
AKSEKİ BUCAKALAN KÖYÜ
MEHMET DURUK EVİ
RESTORASYON PROJESİ

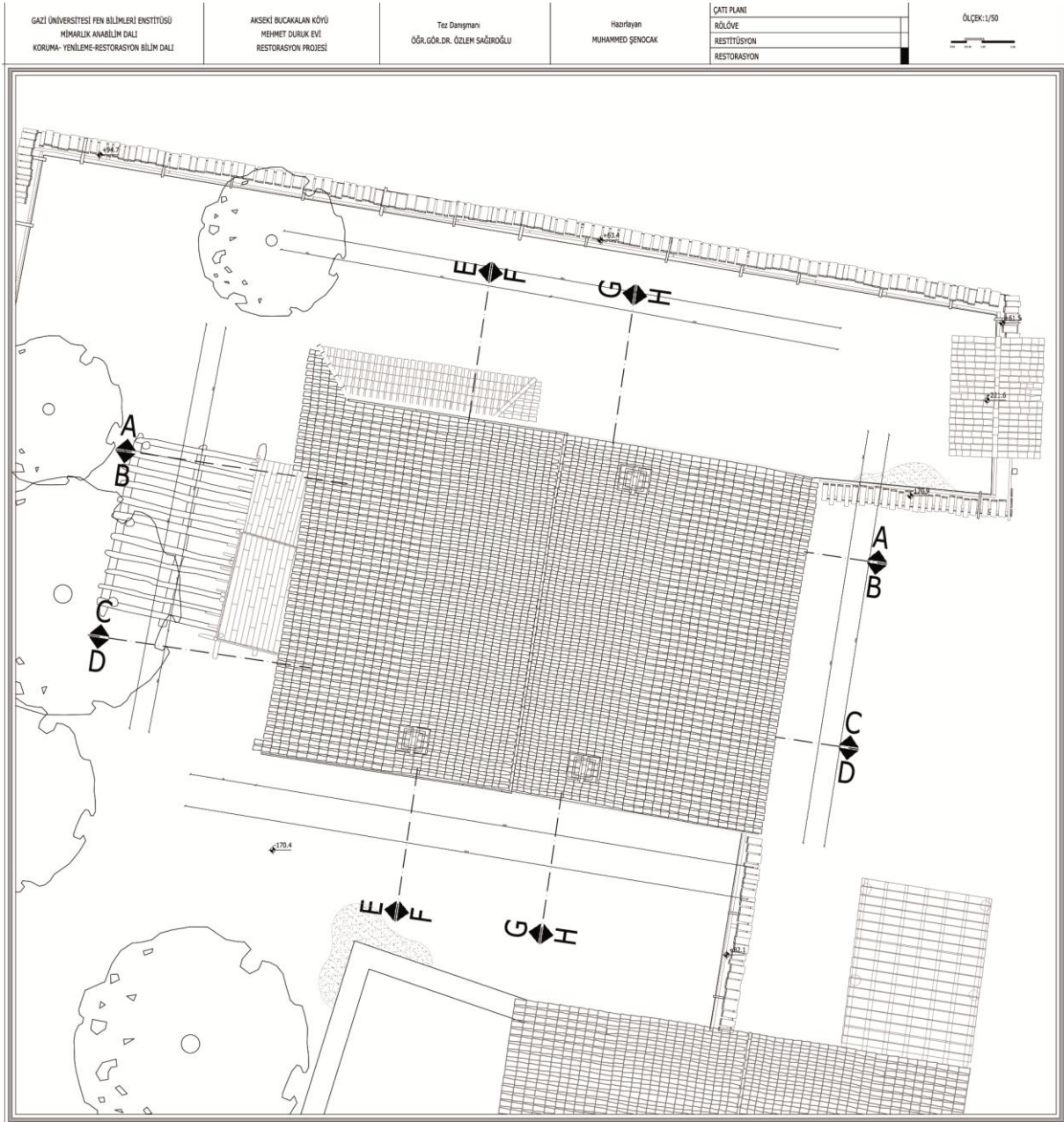
Tez Danışmanı
ÖĞR. GÖR. DR. ÖZLEM SAĞIROĞLU

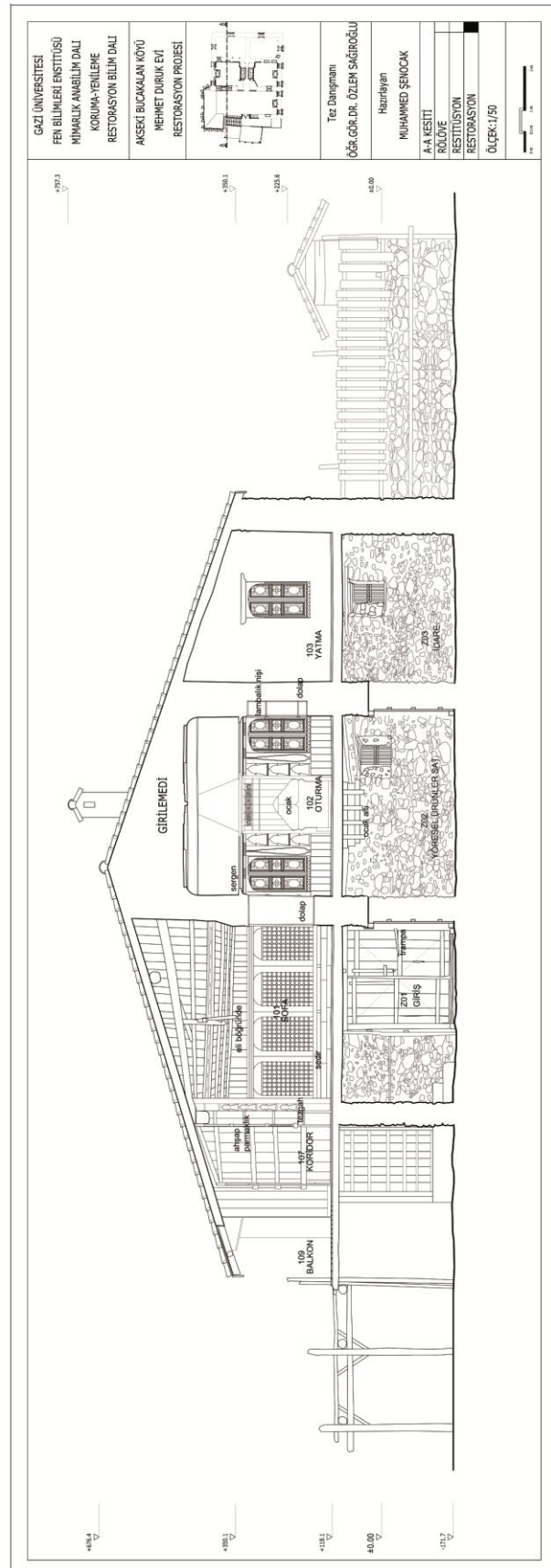
Hazırlayan
MUHAMMED ŞENÖÇAK

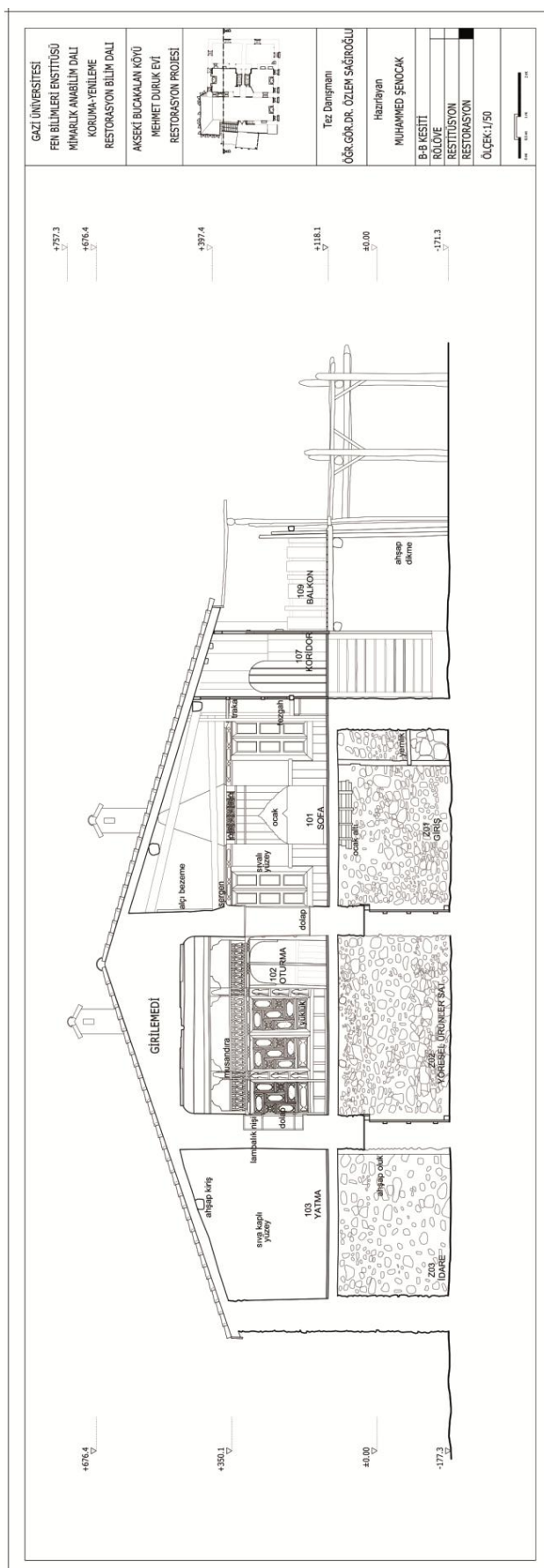
1.KAT PLANI
RÖLÖVE
RESTİTÜSYON
RESTORASYON

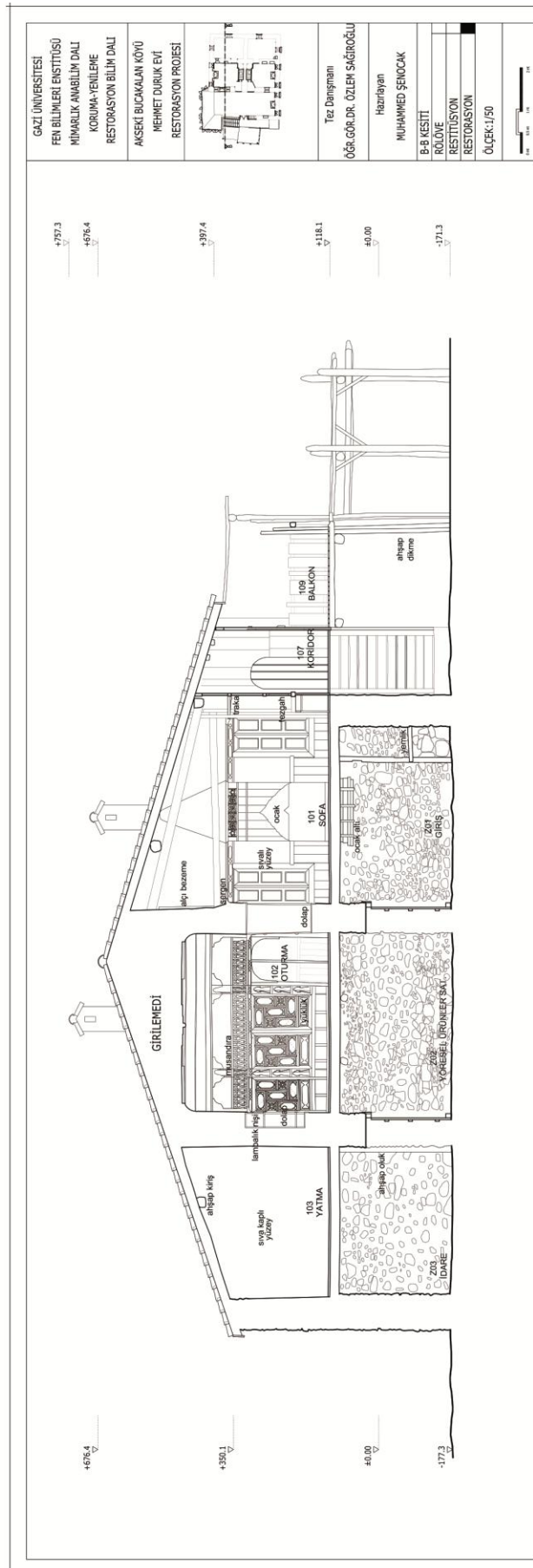
ÖLÇEK:1/50

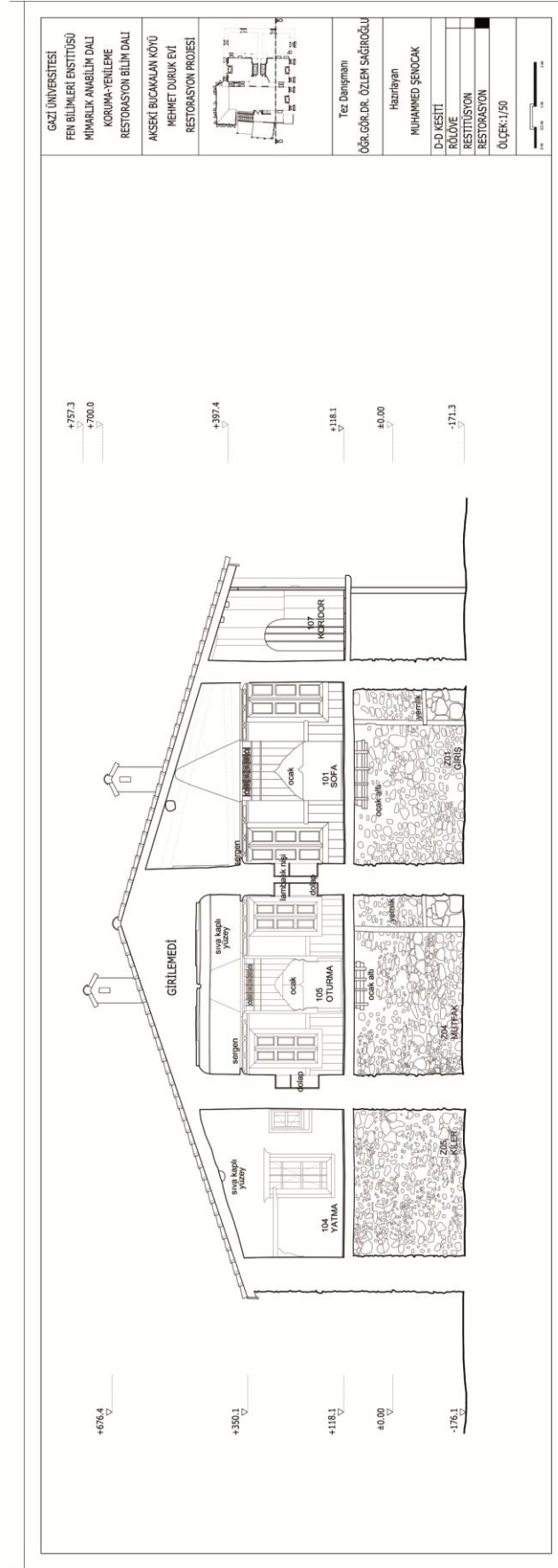

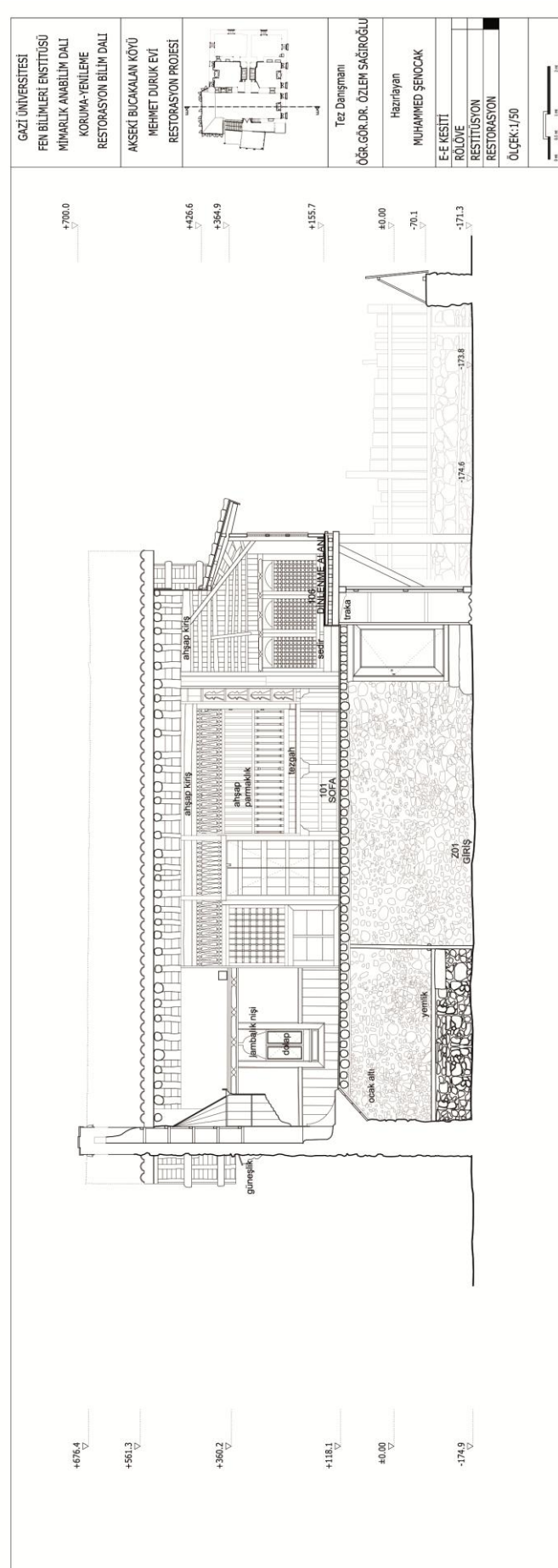

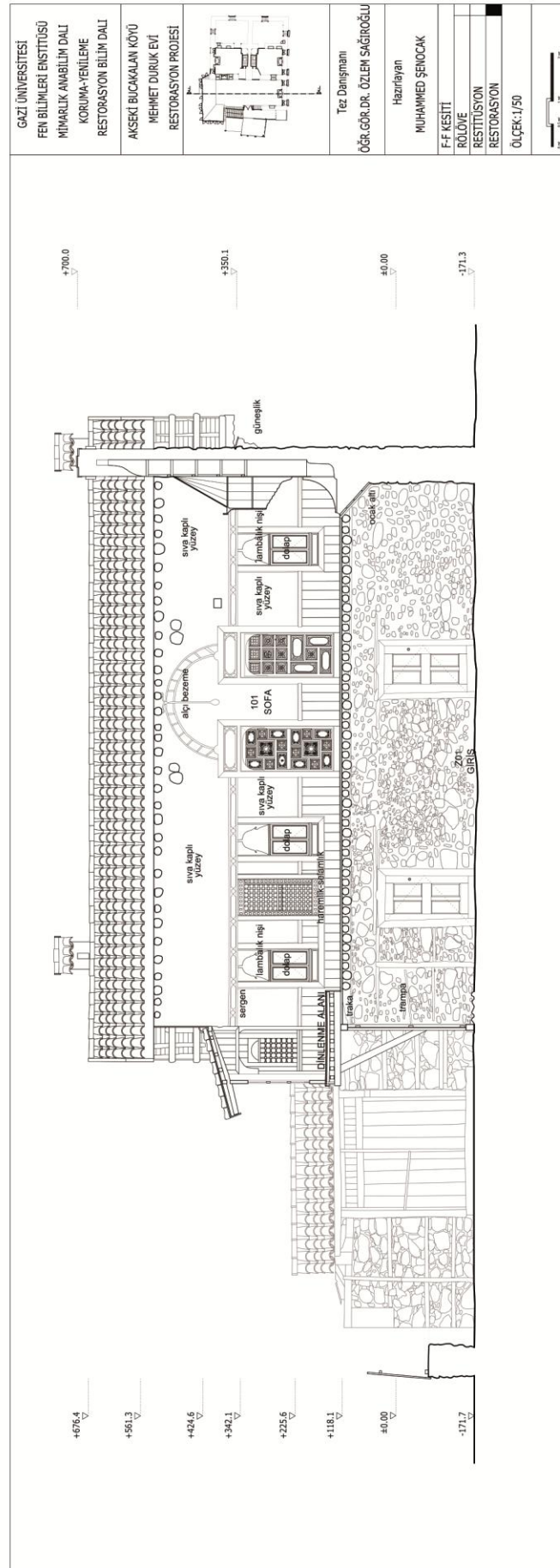

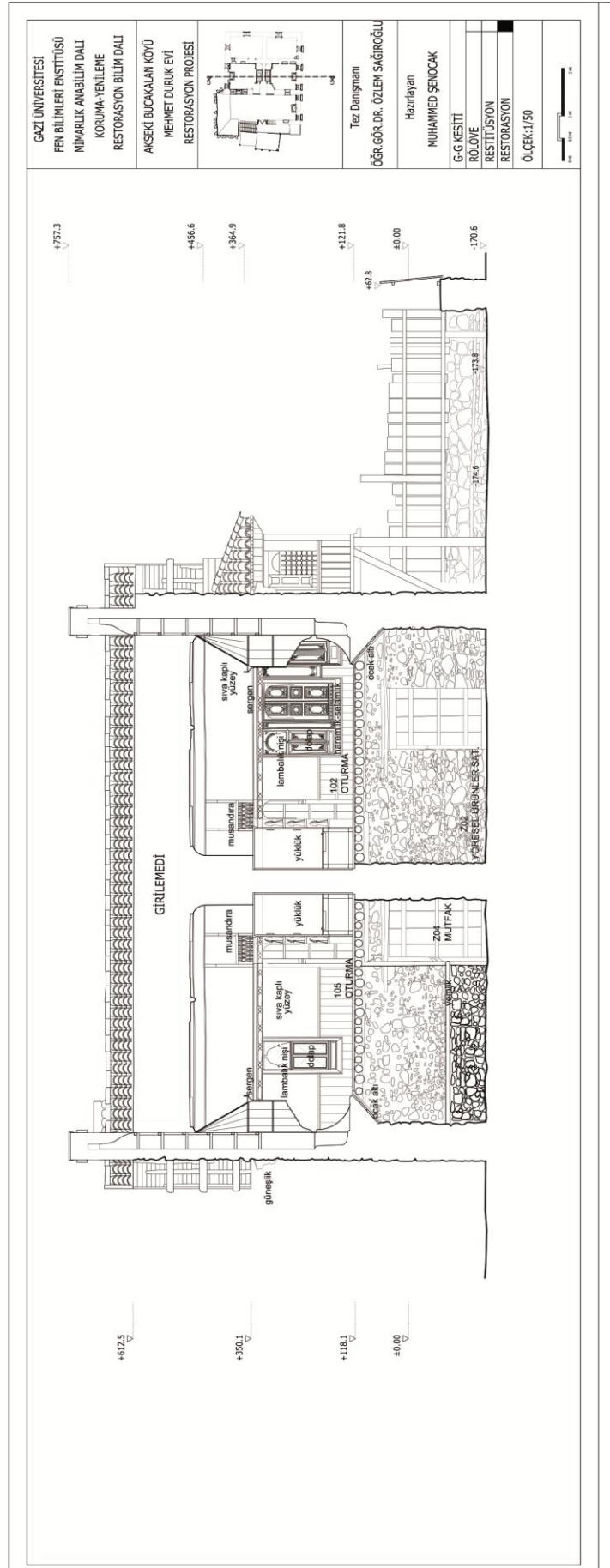

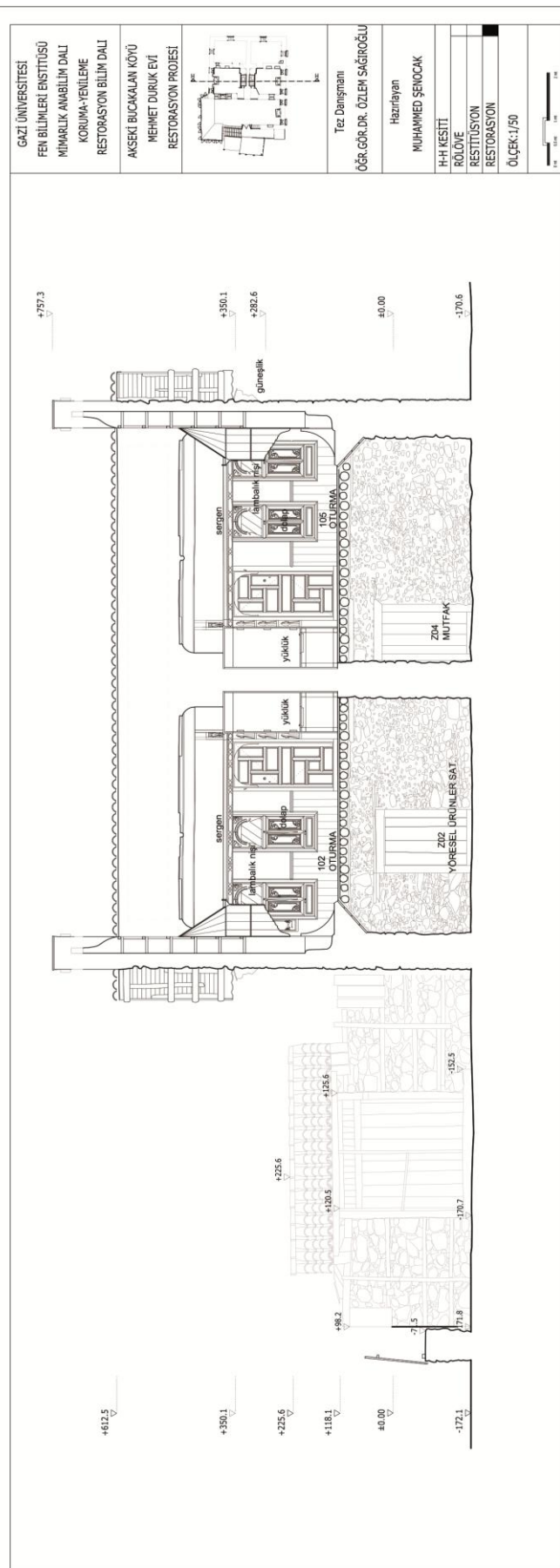

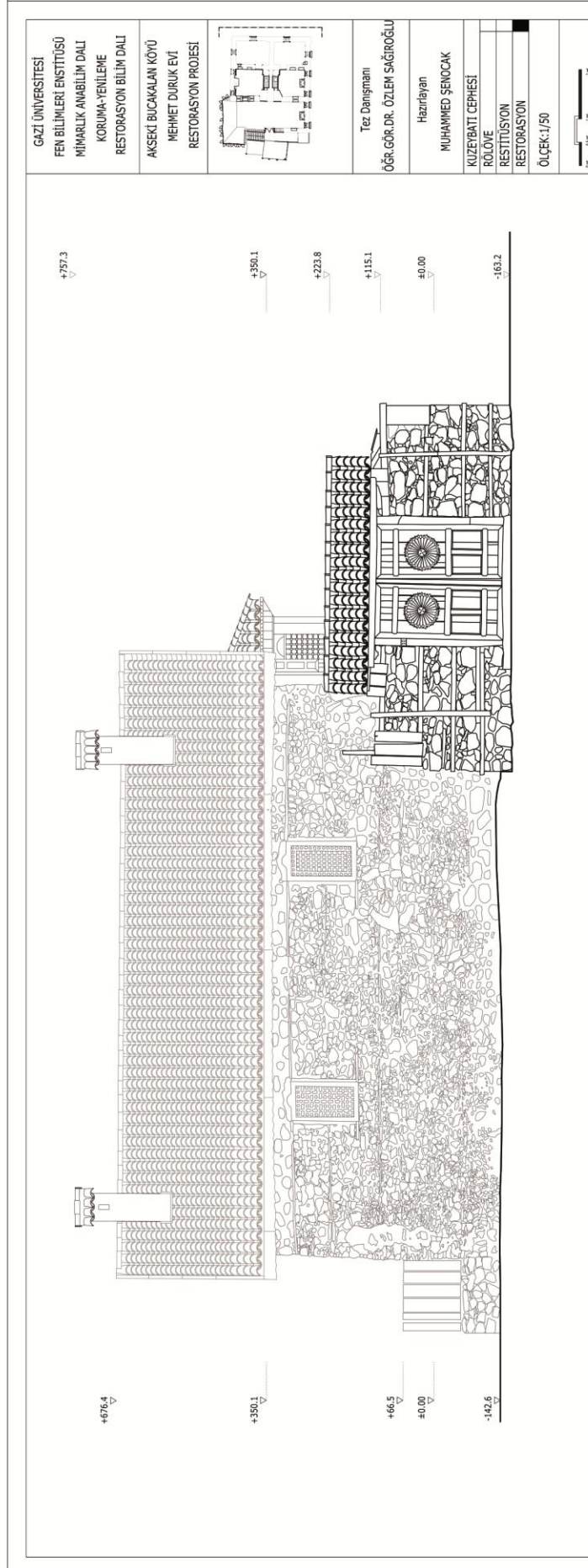

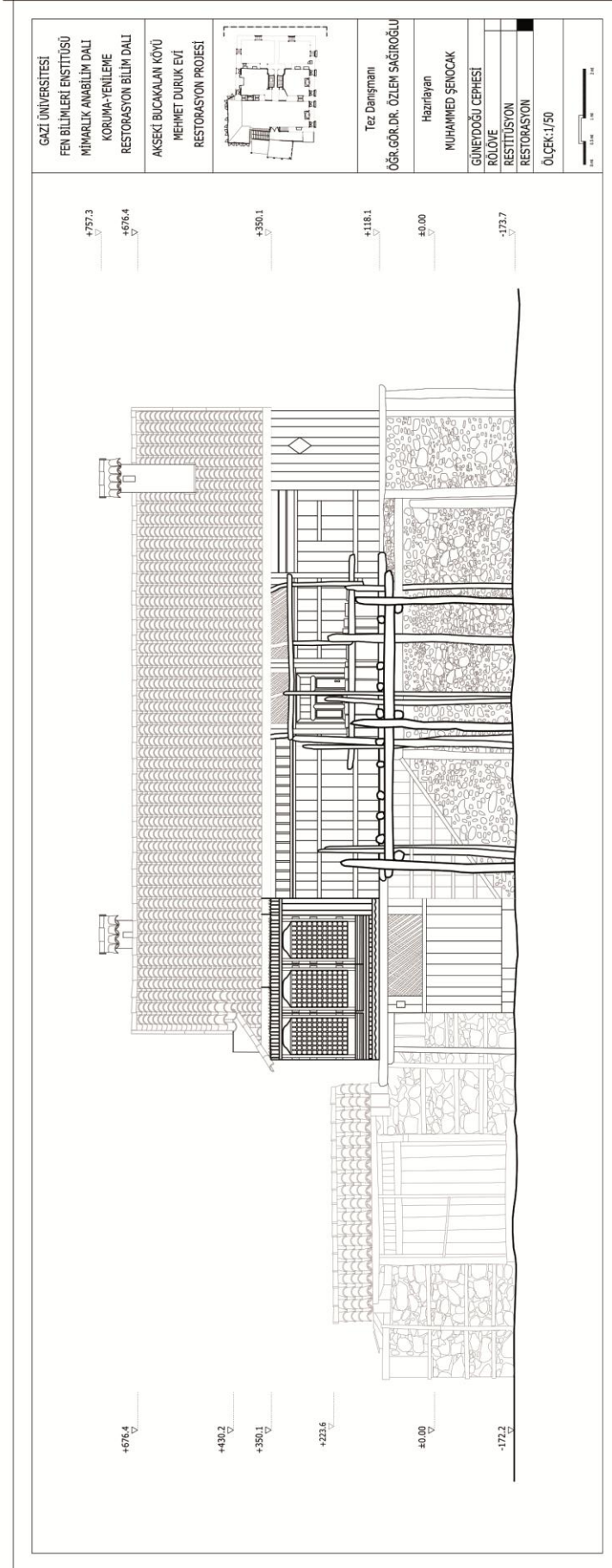

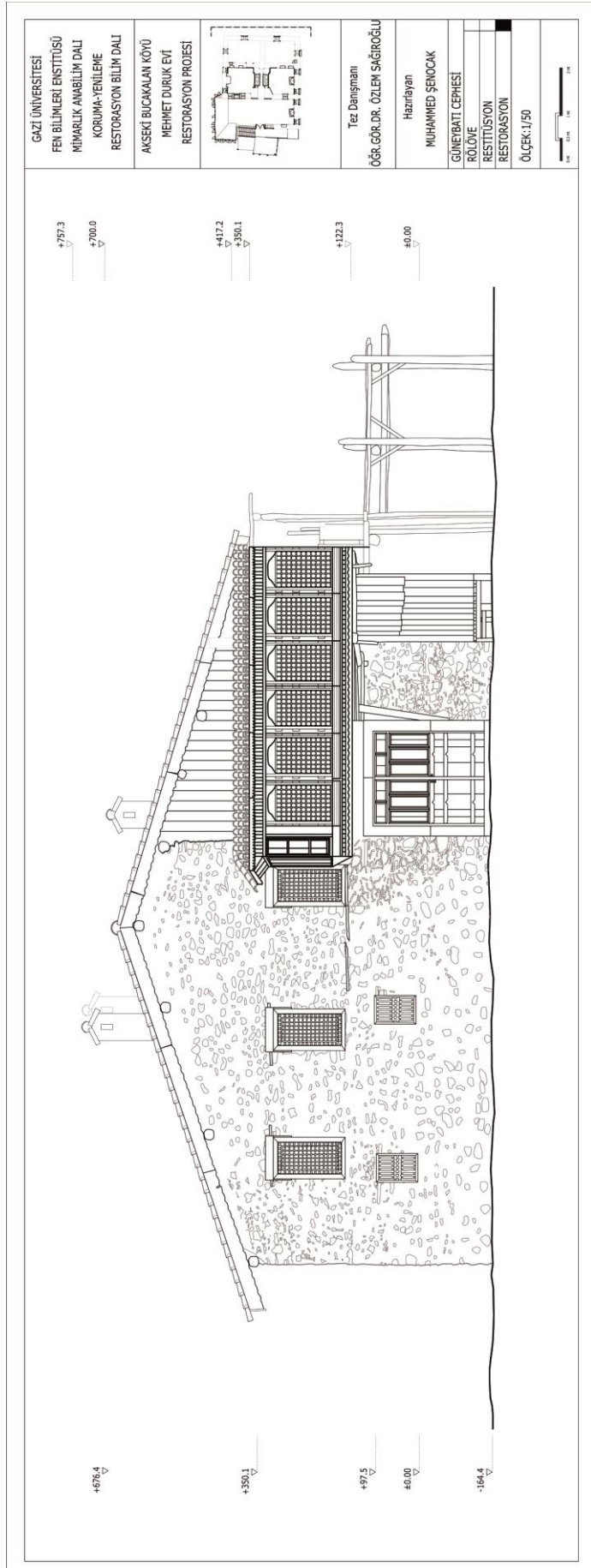

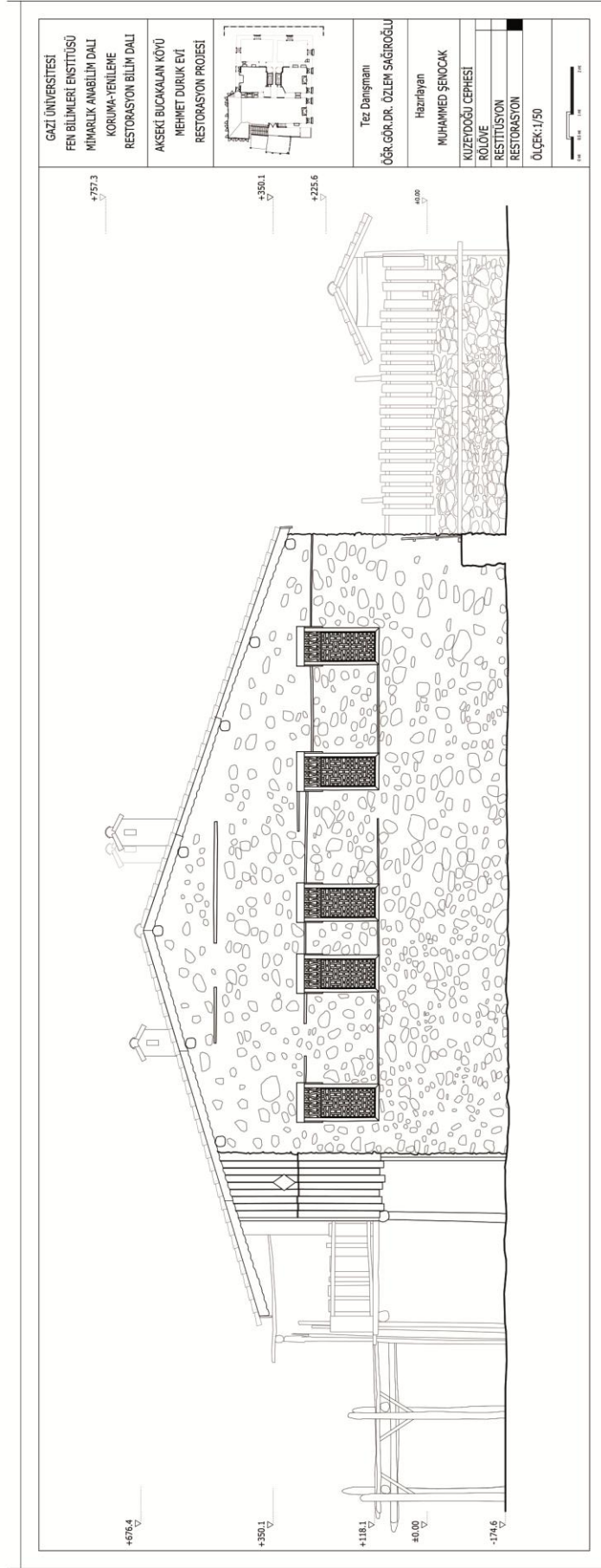

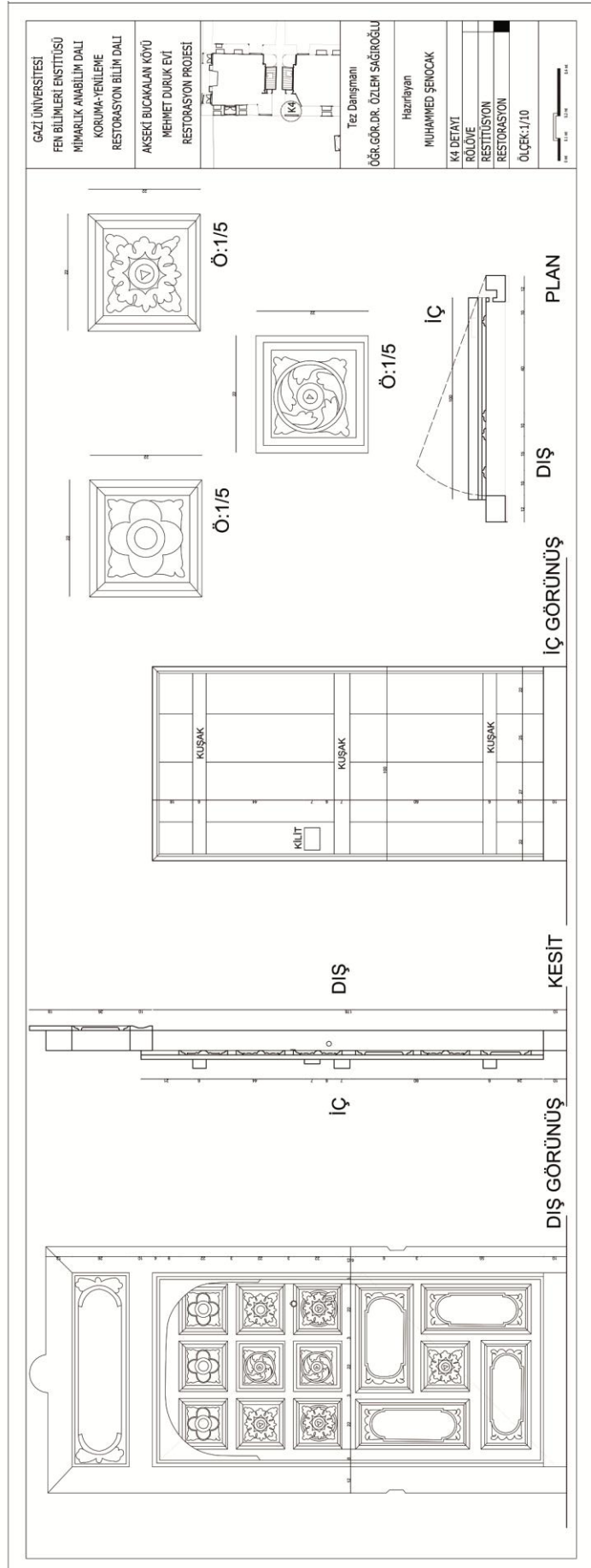

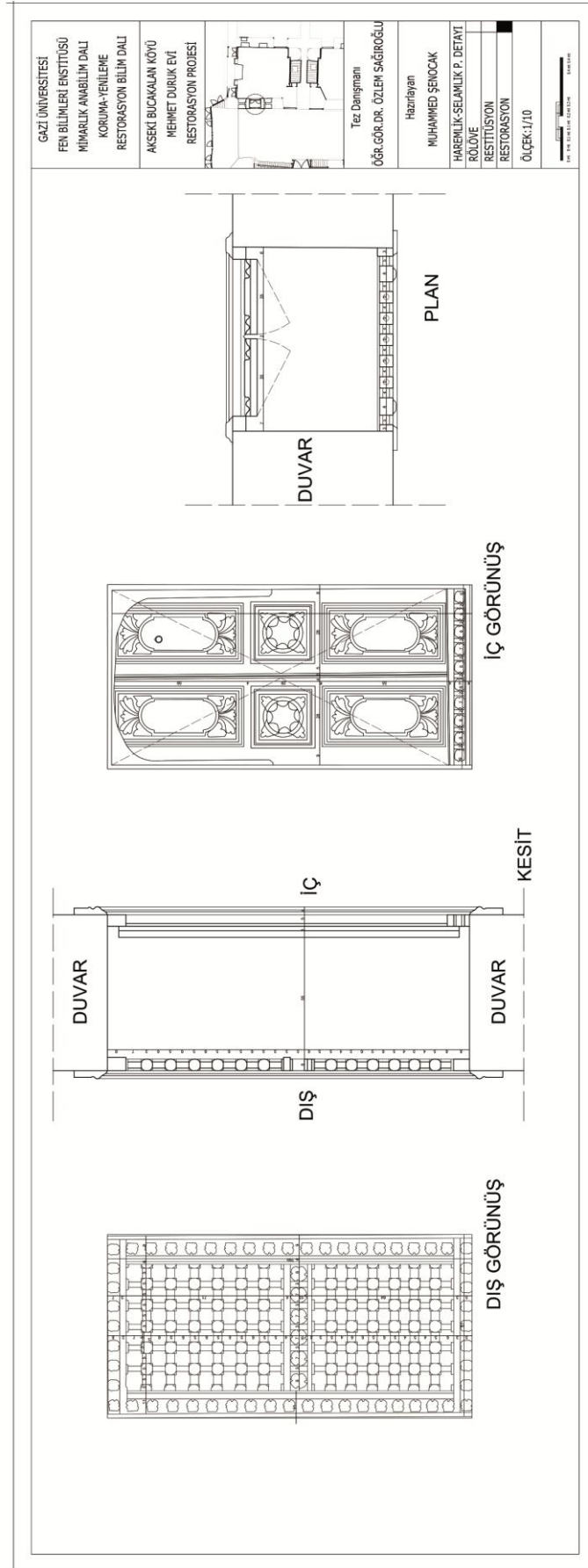

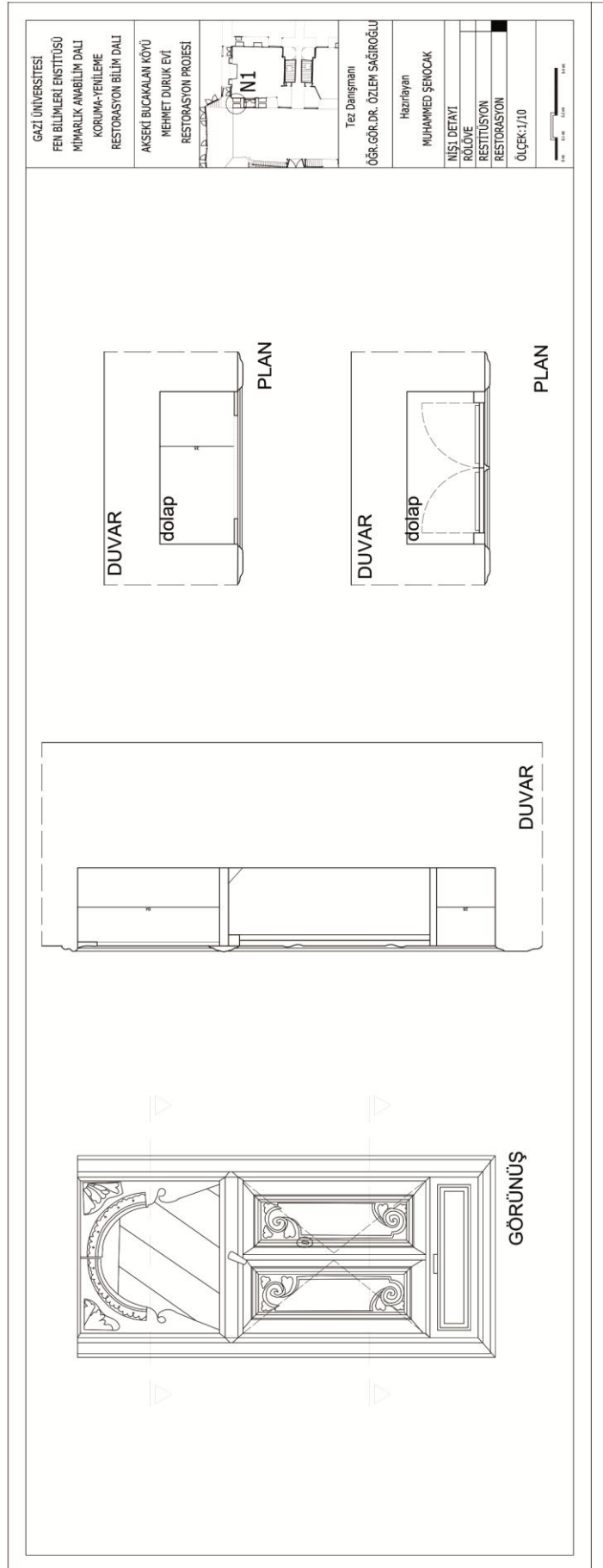

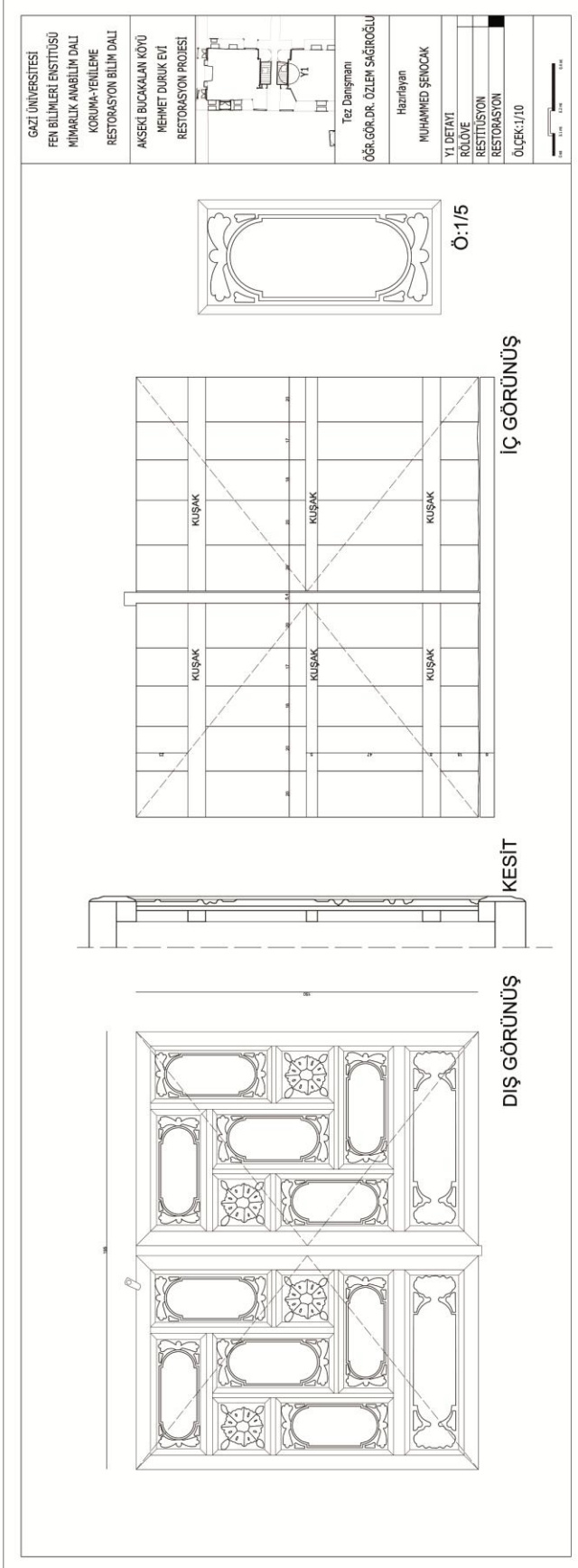

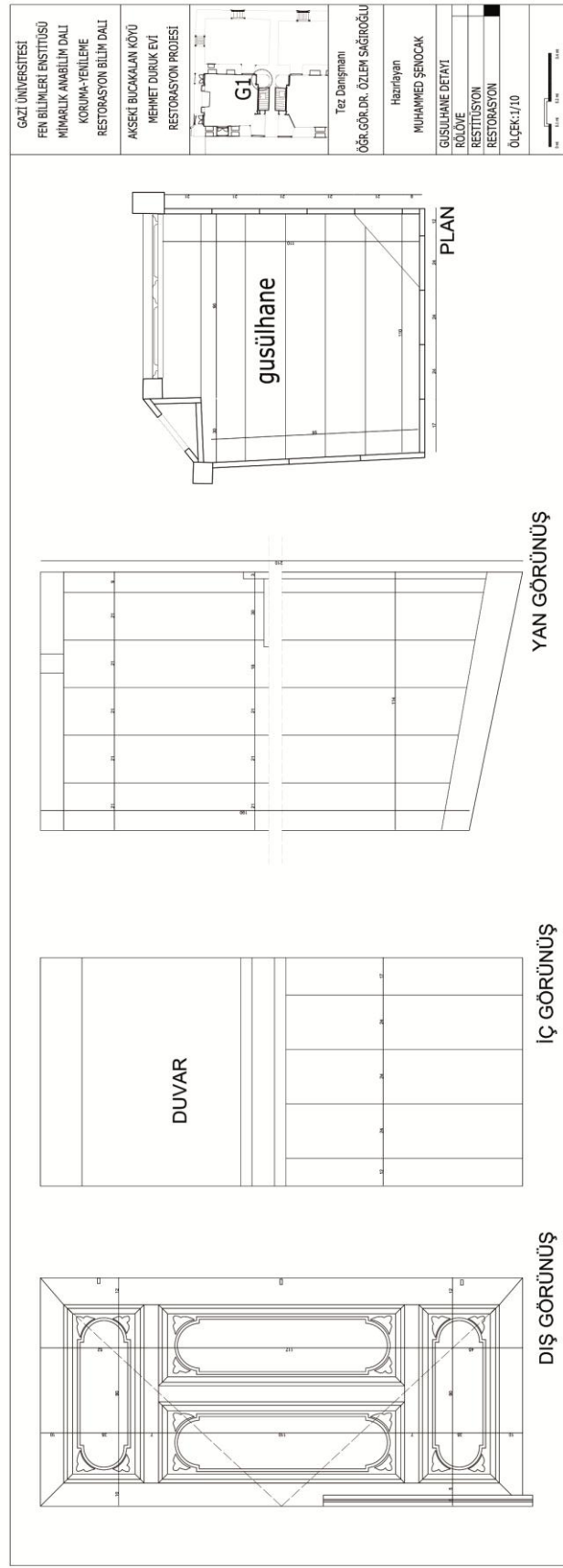

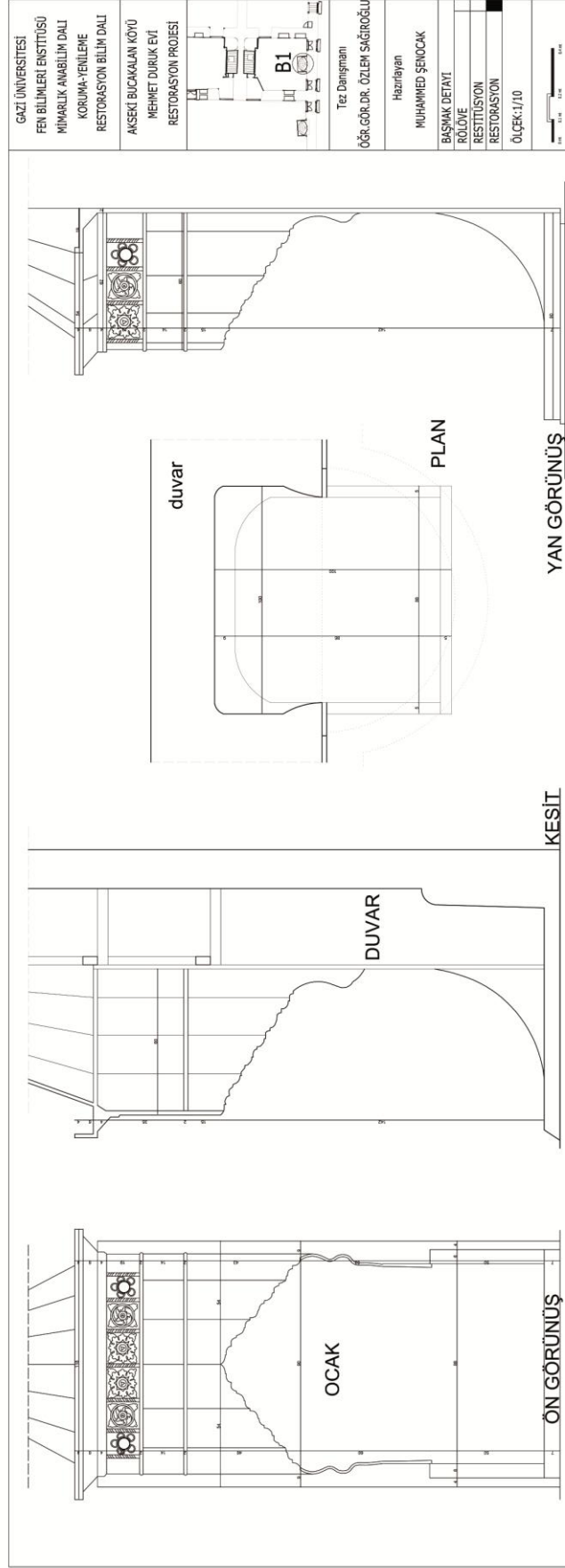

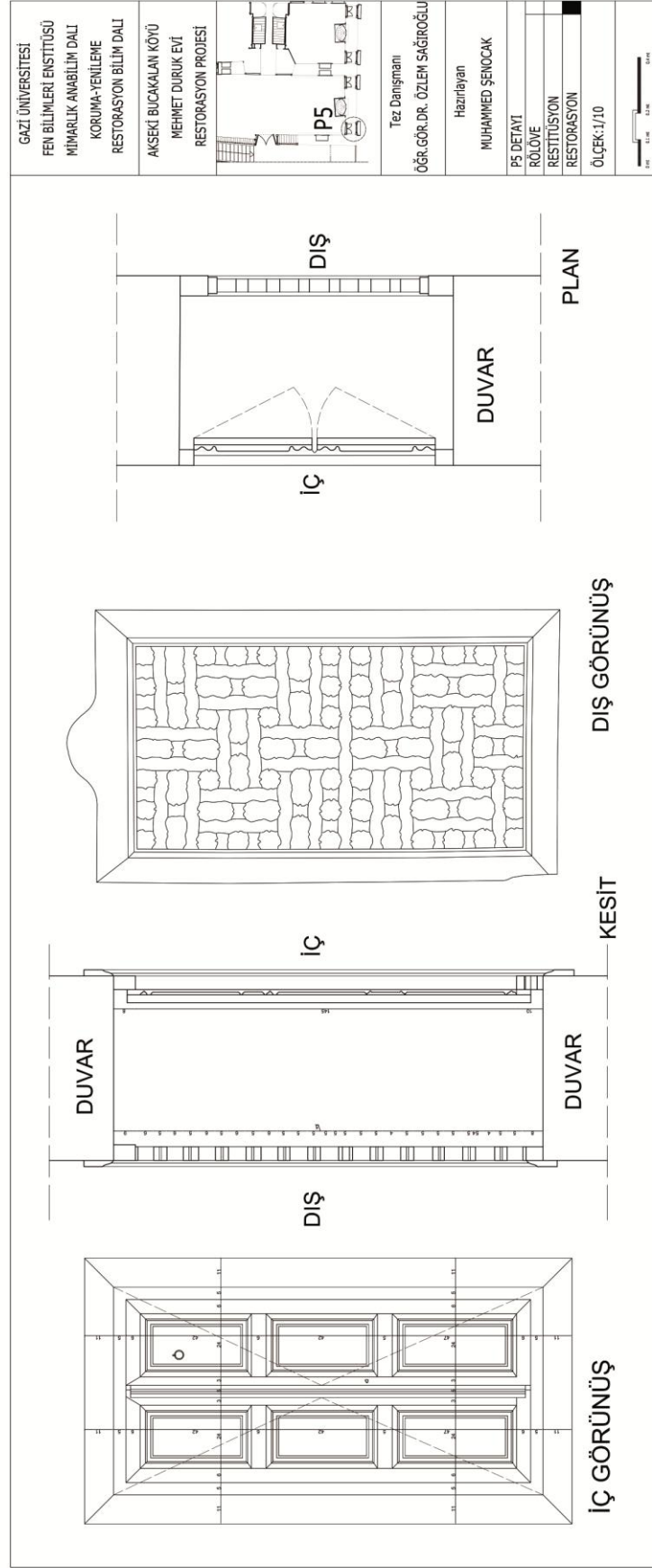

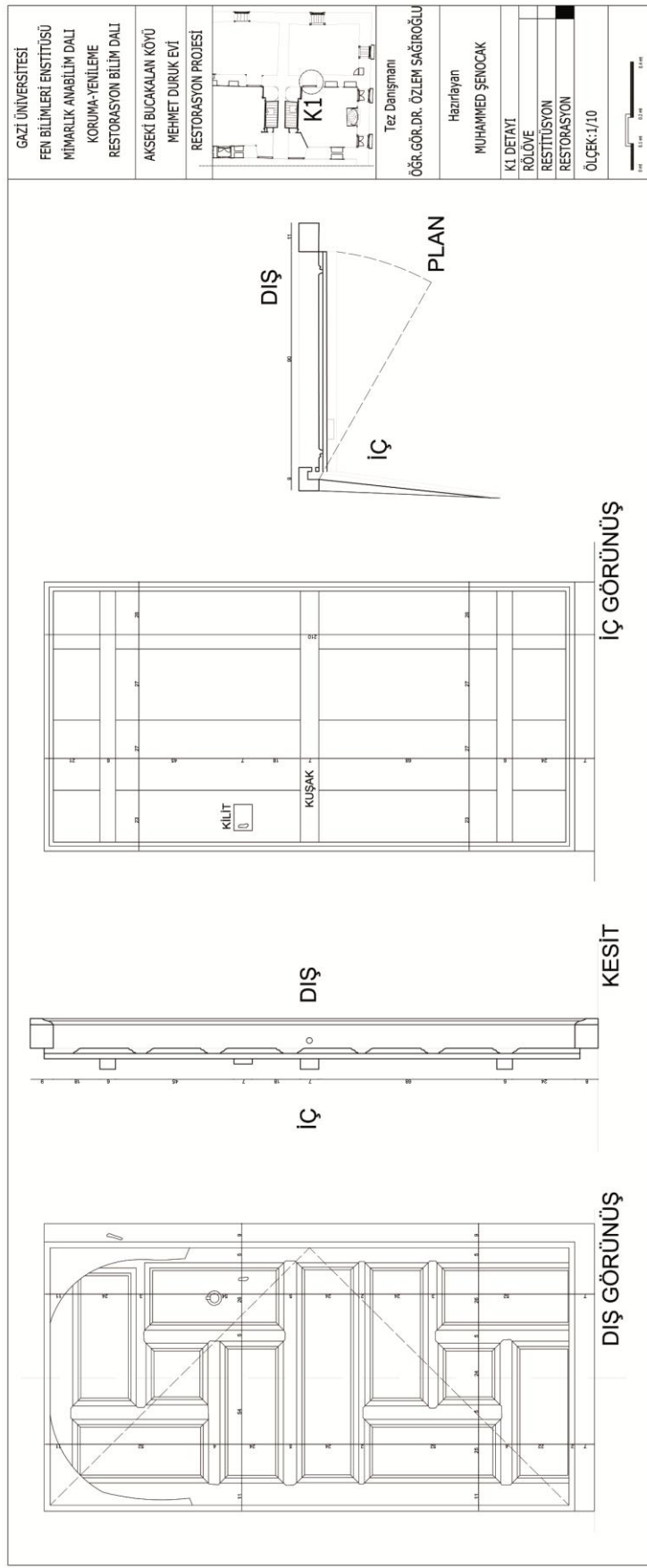

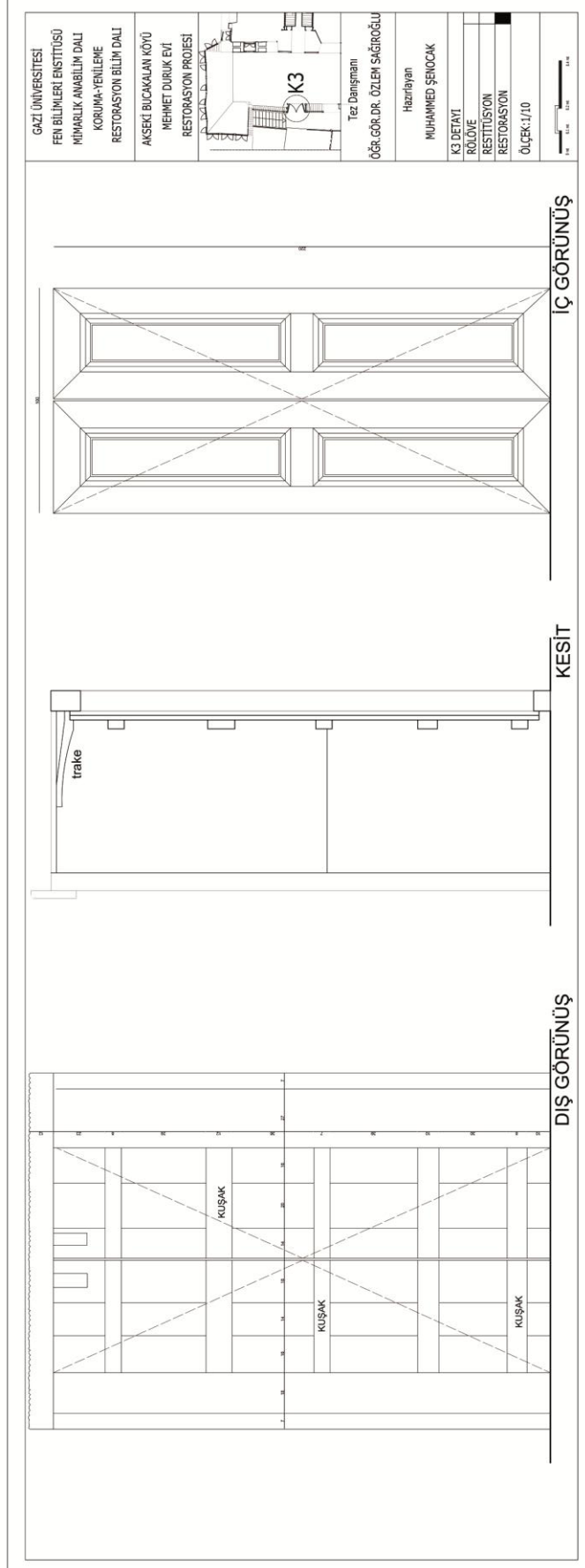

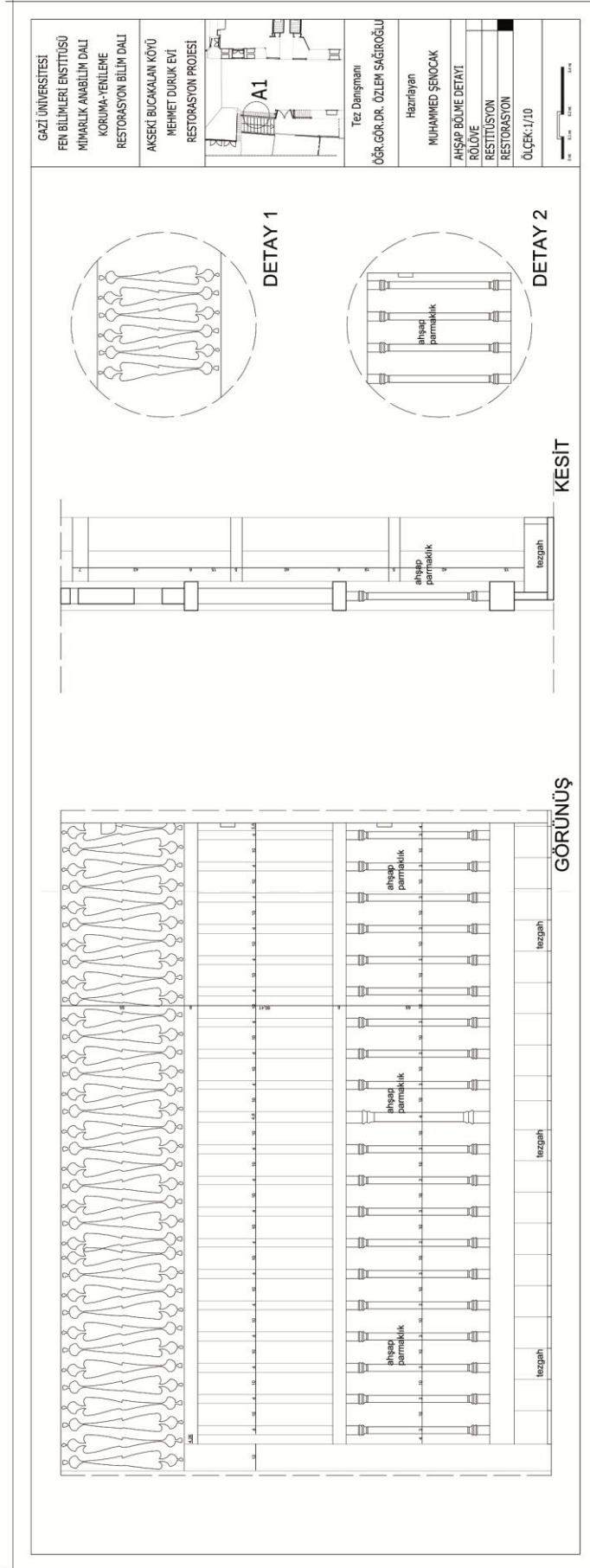

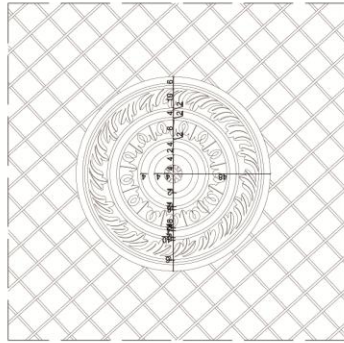

TAVAN DETAYI Ö:1/5

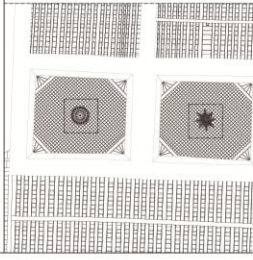
GİRİLEMEDİ

TAVAN KESİTİ Ö:1/5

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
KORUMA-YENİLEME
RESTORASYON BİLİM DALI

AKSEKİ BUCAKALAN KÖYÜ
MEHMET DURUK EVİ
RESTORASYON PROJESİ

Tez Danışmanı

ÖĞR. GÖR. DR. ÖZLEM SAĞIROĞLU

Hazırlayan

MUHAMMED ŞENOCAC

DETAYLAR

RÖLÖVE

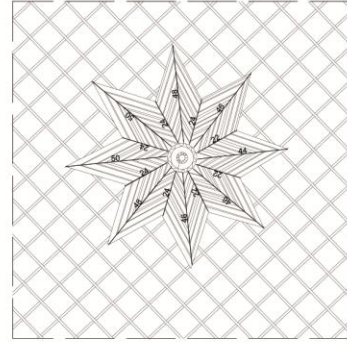
RESTİTÜSYON

RESTORASYON

ÖLÇEK: 1/10

YILDIZ GÖBEK Ö:1/5

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : ŞENOCAK, Muhammed
 Uyuğu : T.C.
 Doğum tarihi ve yeri : 14/09/1990 SULUOVA
 Medeni hali : Bekâr
 Telefon : 0 554 450 62 14
 e-posta : senocakmuhammet@hotmail.com

Eğitim Derecesi	Okul/Program	Mezuniyet yılı
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi /Mimarlık Bölümü	Devam Ediyor
Lisans	Gazi Üniversitesi/ Mimarlık Bölümü	2013
Lise	Macit Zeren Fen Lisesi	2008
İş Deneyimi, Yıl	Çalıştığı Yer	Görev
2015- devam ediyor	Yapı Denetim	Kontrolör

Yabancı Dili

İngilizce

Hobiler

Doğa yürüyüşü, Spor yapmak, Kitap okumak